

สารบัญ

ลำดับ	หน้า
1. โครงสร้างรายวิชาในหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.)	ก
2. รายชื่อวิชาในหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.)	ข
3. ตารางฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.)	ค
4. บทเรียนที่ 1 ซึ่แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	1
5. บทเรียนที่ 2 วิธีการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ	3
6. บทเรียนที่ 3 พิธีการลูกเสือสามัญ	11
7. บทเรียนที่ 4 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ	16
8. บทเรียนที่ 5 วินัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อย	26
9. บทเรียนที่ 6 หลักสูตรลูกเสือสามัญ	43
10. บทเรียนที่ 7 การร้องเพลง	48
11. บทเรียนที่ 8 กิจการลูกเสือสามัญ	54
12. บทเรียนที่ 9 ประวัติและกิจการขององค์การลูกเสือโลก	64
13. บทเรียนที่ 10 ประวัติและโครงสร้างของการลูกเสือไทย	80
14. บทเรียนที่ 11 การชุมนุมรอบกองไฟ (ทฤษฎี 30 นาที,ปฏิบัติ 120 นาที)	101
15. บทเรียนที่ 12 บทบาทผู้กำกับลูกเสือ	106
16. บทเรียนที่ 13 ทักษะลูกเสือสามัญ	119
17. บทเรียนที่ 14 ระบบหมู่	138
18. บทเรียนที่ 15 การเล่นเกม	149
19. บทเรียนที่ 16 การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม (ทฤษฎี 60 นาที ,ปฏิบัติ 150 นาที)	154
20. บทเรียนที่ 17 การบริหารงานในกองลูกเสือสามัญ	162
21. บทเรียนที่ 18 การวางแผนกำหนดการฝึกอบรม	165
22. บทเรียนที่ 19 การส่งเสริมกิจการลูกเสือสามัญ	177
23. บทเรียนที่ 20 การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ	184
24. บทเรียนที่ 21 การเปิด - ปิดการประชุมกอง	199

เรื่อง ชี้นำวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

ขอบข่ายวิชา

1. การต้อนรับ
2. รู้จักคณะผู้ให้ฝึกอบรม
3. การดำเนินงาน

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. ได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น รู้จักคณะผู้ให้ฝึกอบรมและได้พบกับวิทยากรประจำหมู่ของตน
2. อธิบายวิธีการดำเนินการฝึกอบรมได้
3. บรรยายวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. ให้วิทยากรประจำหมู่ได้พบปะกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เมื่อเขามาถึงสถานที่ฝึกอบรม
2. ผู้อำนวยการฝึกกล่าวต้อนรับให้เกิดความคุ้นเคยระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับคณะวิทยากร
3. ชี้นำวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
4. แนะนำวิธีดำเนินการฝึกอบรม
5. แนะนำคณะวิทยากรและวิทยากรประจำหมู่

สื่อการสอน

1. แผนภูมิ
2. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การซักถามความรู้
3. ใช้แบบสอบถาม

บันทึกภูมิหลัง

ความประทับใจครั้งแรกเป็นสิ่งสำคัญ งานทุกสิ่งทุกอย่างต้องจัดไว้ให้พร้อม เสร็จก่อนที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมาถึง เพื่อว่าคณะผู้ให้การฝึกอบรมจะได้ต้อนรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยทั่วหน้าเมื่อมาถึง

ผู้อำนวยการฝึกอบรม คณะวิทยากรและวิทยากรประจำหมู่ต้องปลอดภารกิจทุกอย่าง เพื่อจะได้ให้การต้อนรับอย่างเต็มที่ งานอื่น ๆ เช่น การลงทะเบียน ฯลฯ ควรให้ผู้อื่นทำ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อมาถึงควรลงทะเบียน ชำระค่าธรรมเนียม รับบัตรชื่อ เอกสารและรับคำแนะนำต่าง ๆ แล้วแต่งเครื่องแบบลูกเสือสำหรับการฝึกอบรมให้ถูกต้อง

การฝึกอบรมนั้นจะแบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็นหมู่ วิทยากรประจำหมู่ ควรแนะนำสมาชิกในหมู่ให้รู้จักกันเมื่อมาถึง วิธีนี้จะช่วยให้คลายความกระดากอายและรู้สึกเป็นกันเองเร็วขึ้น

วิทยากรประจำหมู่ ควรแนะนำให้รู้จักสถานที่ต่าง ๆ ที่สำคัญว่าจะไรอยู่ที่ไหน จะแนะนำให้ดูแผนภูมิที่ตั้งแสดงไว้ด้วยก็ได้

ควรเริ่มทุกอย่างให้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ ครั้นแล้วผู้อำนวยการฝึกอบรมควร

1. กล่าวต้อนรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยตนเอง
2. แนะนำคณะผู้ให้การฝึกอบรม
3. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
4. อธิบายวิธีดำเนินการฝึกอบรม
5. แนะนำทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกอบรม

กล่าวต้อนรับแสดงความรู้สึกอย่างจริงใจว่าการเข้ามารับฝึกอบรมในครั้งนี้ เปรียบเสมือนว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมและคณะวิทยากรนั้นได้มาอยู่ร่วมกันฉันท์ญาติพี่น้อง อยู่ร่วมกันตลอด การฝึกอบรมอย่างมีความสุขต้องกังวลใจในการที่จะมาใช้ชีวิตร่วมกันตลอดการฝึกอบรม

การแนะนำวิทยากรนั้น ผู้อำนวยการฝึจะแนะนำวิทยากรเป็นรายบุคคลพร้อมทั้งแนะนำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบถึงวุฒิทางลูกเสือ ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน และความสามารถพิเศษต่าง ๆ ทั้งในด้านกิจการลูกเสือและอื่น ๆ ด้วยก็ย่อมกระทำได้ ถ้าวิทยากรผู้ใดเป็นวิทยากรประจำหมู่ ก็แจ้งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบด้วยว่าเป็นวิทยากรประจำหมู่ใด

การชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ผู้อำนวยการฝึกอบรมจะต้องชี้แจงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบว่า การฝึกอบรมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์อย่างไร และเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้อะไรที่เป็นประโยชน์ต่อกิจการลูกเสือและอื่น ๆ พร้อมทั้งชี้แจงวิธีดำเนินการฝึกอบรมตามวิธีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือเพื่อให้การฝึกอบรมครั้งนี้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของคณะลูกเสือแห่งชาติ

บทเรียนที่ 2

เรื่อง วิธีการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ

เวลา 45 นาที

ขอบข่ายวิชา

1. วัตถุประสงค์และอุดมการณ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
2. วิธีการฝึกอบรม และแผนการฝึกอบรม
3. แผนการฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ
4. หลักสูตรลูกเสือสมุทรและลูกเสืออากาศ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. บอกวัตถุประสงค์และอุดมการณ์คณะลูกเสือแห่งชาติได้
2. อธิบายวิธีการที่ใช้กับลูกเสือสามัญและวิธีการของระบบหมู่ที่ทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และอุดมการณ์คณะลูกเสือแห่งชาติ

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบท	15 นาที
2. ฉายภาพเลื่อน (ถ้ามี)	10 นาที
3. อภิปราย (สถานการณ์จำลอง)	15 นาที
4. สรุป	5 นาที

สื่อการสอน

อาจจัดทำเป็นชุดภาพเลื่อน หรือภาพม้วน หรือภาพยนตร์หรือจัดทำแผนภูมิพลิกแสดงให้เห็นถึง

1. กิจกรรมของกองลูกเสือสามัญ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง รวมถึงการบริการต่อชุมชนสังคม และ

กิจกรรมเกี่ยวกับเด็กโต

2. การอยู่ค่ายพักแรม และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการผจญภัยอื่น ๆ
3. การประชุมหมู่ การเตรียมการของหมู่ในการไปอยู่ค่ายพักแรม ฝึกอบรมนายหมู่
4. ความสัมพันธ์กับกองลูกเสือสำรอง และกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เอกสารประกอบ

“วิธีการของประเภทลูกเสือสามัญ”

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรม
2. ชักถาม สัมภาษณ์
3. ตอบแบบสอบถาม

เนื้อหาวิชา

อาร์มภบท

คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าเพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
5. ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศชาติ ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใด ๆ

วิธีการที่จะก่อให้เกิดการสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์คือ

1. จัดให้มีระบบการฝึกอบรมที่สนุกสนานดึงดูดความสนใจ ก้าวหน้าโดยอาศัยคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือเป็นผู้แนะนำ
2. ให้เด็กชายได้ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนเองถนัดในทีกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่ และให้มีการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อผู้อื่นด้วย
3. ให้เด็กชายได้ฝึกหัดการรับผิดชอบตัวเอง และต่อผู้อื่นเป็นขั้น ๆ และเพิ่มการฝึกอบรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อว่าจะได้เกิดความสามารถ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีนิสัยใจคอดี เป็นที่ไว้วางใจสามารถในการเป็นผู้นำ และปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

วิธีการของประเภทลูกเสือสามัญ คือ การให้เด็กได้ผจญภัย เป็นมิตรกับคนทุกคน ไร่เรียงสนุกสนาน และภาคภูมิใจในความสัมฤทธิ์ผล โดยวิธีวางแผนกำหนดการฝึกอบรมให้มีความตื่นเต้น เพื่อก่อให้เกิดประสบการณ์ เช่น เกี่ยวกับกิจกรรมของกองลูกเสือและของหมู่ลูกเสือ การอยู่ค่ายพักแรม การเดินทางสำรวจ การเล่นเกม โครงการทำงานต่าง ๆ โดยวิธีนี้ลูกเสือจะมีโอกาสได้เสริมทักษะทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ขณะเดียวกันก็มีโอกาสได้พัฒนาเกี่ยวกับความคิดทางศาสนาให้มีค่านิยมมากขึ้น โครงการเรียนเพื่อรับเครื่องหมายลูกเสือตรี โท เอก จะต้องกำหนดไว้อย่างรัดกุม คือ อายุ 11 ปี หรือกำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เริ่มเรียนลูกเสือตรี และเรียนต่อไปเพื่อรับเครื่องหมายสายธงยศลูกเสือสามัญและได้พิสูจน์ให้เห็นว่า เป็นผู้ได้รับการพัฒนาในด้านร่างกาย จิตใจ มีความสมัครใจและเหมาะสมที่จะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต่อไปได้ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้กำกับลูกเสือสามัญ

ขั้นตอนในการส่งเสริมให้เด็กเกิดพัฒนาการนั้น ให้คำนึงถึงในด้านการบริการประโยชน์ต่อผู้อื่น กิจกรรมเกี่ยวกับการผจญภัย หรือทักษะในด้านวิชาลูกเสือ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เขาเติบโตเป็นคนหนุ่ม และเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ รู้จักการตัดสินใจและรู้จักเลือกหนทางสำหรับตนเองในอันที่จะก่อประโยชน์ให้แก่ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่

แผนการฝึกเพื่อรับเครื่องหมาย

ทำให้เขาสามารถติดตามผลงานของเขา มีความสนใจ และได้รับเครื่องหมายเป็นสิ่งยืนยันในความสำเร็จของเขา เพราะบางเครื่องหมายที่เขาได้รับไปนั้น แสดงถึงมาตรฐานในการที่จะไปทำหน้าที่ในระดับวิทยากร ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะไปช่วยเหลือผู้อื่นต่อไป ตามข้อกำหนดในหลักสูตรในการไปอยู่ค่ายพักแรมและการเดินทางสำรวจเป็นแนวความคิดเพื่อที่จะให้โอกาสแก่คนหนุ่มได้ใช้ความสามารถทางร่างกายเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเด็กโตต้องการที่จะทดสอบหรือให้แสดงความสามารถของตนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การไปอยู่ค่ายพักแรม ที่มีการปีนเขา ใต้น้ำผา และสำรวจถ้ำ จะเป็นเครื่องจูงใจเขาได้เป็นพิเศษ โดยให้เขาได้มีโอกาสรับผิดชอบมีส่วนเป็นผู้วางแผนในการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมเหล่านั้นด้วยตนเอง

โอกาสดังกล่าวแล้ว ก่อให้เกิดพัฒนาการทางด้านจิตใจภายในกองลูกเสือ ตัวอย่างที่ชี้ให้เห็น ก็คือผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่ลูกเสือ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือการแสดงร่วมกันเหมือนกับวงดนตรีระบบหมู่

การปฏิบัติการเกี่ยวกับแผนการฝึกอบรมที่ประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์ และก่อให้เกิดพัฒนาการด้านบุคคลเป็นรายบุคคลในกองลูกเสือได้โดยอิสระได้นั้น ต้องอาศัย “ระบบหมู่” ระบบหมู่ให้โอกาสคนหนุ่มได้เลือกปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนต้องการ แต่ละหมู่จะมีนายหมู่เป็นผู้นำ รับผิดชอบในการวางแผนฝึกและประสานงานรับผิดชอบในการทำงานในหมู่ของเขา ทำให้ทุกคนภายในหมู่มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองด้วย

เกี่ยวกับการทำงานในหมู่ทั้งหลายในกองลูกเสือ ดำเนินการโดยที่ประชุมนายหมู่, เปรียบเสมือนกับ “แกนกลาง” และเป็นชีวิตของกองลูกเสือ ทำหน้าที่ในการวางแผนการฝึกการจัดระเบียบ การส่งเสริมการช่วยให้กองลูกเสือกลายเป็น “ชุมชน” ที่ร่าเริงและดึงดูดใจสำหรับคนหนุ่ม

หน้าที่สำคัญของผู้กำกับลูกเสือ คือ ช่วยให้เกิดการปฏิบัติในระบบหมู่ สามารถที่จะสนับสนุนนายหมู่ในการดำเนินงานที่เขากระทำอยู่ ในเรื่องนี้ ผู้กำกับต้องรู้ในสิ่งต่อไปนี้

1. รู้จักนายหมู่และลูกเสือทุกคน
2. รู้จักจัดหาทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ และรู้จักใช้
3. สร้างเสริมสิ่งที่เคยล้มเหลวมาแล้วให้ดีขึ้น
4. มีการฝึกฝนอบรมในด้านทักษะลูกเสือ
5. รักษาส่งเสริมเจตนารมณ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ในการบรรยายถึงเรื่องนี้ต่อไป ผู้บรรยายควรอ้างไปถึงบทเรียนในชั่วโมงก่อนแม้ว่าในรายการเกี่ยวกับทางด้านลักษณะนิสัย และความต้องการของเด็กอาจจะสมบูรณ์ตามรายการ “กิจกรรมลูกเสือช่วยให้ประสบความสำเร็จตามความต้องการ” ก็จะประสบความสำเร็จค่อนข้างยากในที่ประชุมใหญ่ (หรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีจำนวนมากในกลุ่มหนึ่งอาจมีจำนวนเกินกว่า 24 คน) ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็นว่ามีวิธีการใดอีกบ้างที่จะบรรลุถึงจุดหมายและวิธีการของลูกเสือสามัญ และสนองความต้องการได้

ควรบันทึกความคิดเห็นเพิ่มเติมลงบนแผนภูมิขนาดใหญ่ เพื่อให้ทุกคนได้เห็น
 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรได้รับการสนับสนุนหรือช่วยให้เกิดความคิดเห็นแล้วเขียนลงในเอกสาร
 ประกอบให้สมบูรณ์

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างในการที่จะเน้นให้เห็นถึงวิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ

1. เบเดน – โพลด์์ ในชีวิตเด็ก

โรเบิร์ต เบเดน – โพลด์์ ไม่ใช่คนเด่น ได้รับทุนเล่าเรียนในโรงเรียนชาร์เตอร์เฮาส์ โดยพิสูจน์ให้เห็นถึงธรรมชาติความเป็นศิลปิน และนักแสดง บางเวลาเขาชอบออกไปตามลำพัง แถวป่าไม้ใกล้ ๆ เดินตามรอยและสังเกตชีวิตสัตว์ป่า ในระหว่างวันหยุด เขาจะออกเดินสำรวจ เล่นเรือใบ และเดินทางไกลไปกับพวกที่ ๆ กิจกรรมทั้งหลายเหล่านี้ บี – พี เกิดความจรรโลงใจเอง ไม่มีผู้ใหญ่หรือใครมาเสียมสอนหรือแนะนำให้ทำ

2. เบเดน – โพลด์์ ในชีวิตทหาร

เขาไม่รู้เลยจริง ๆ ว่า จะทำอะไรเมื่อจบจากโรงเรียนแล้ว เขาได้ไปสอบเข้าเป็นทหารในกองทัพบก ทำให้ทุกคนประหลาดใจที่เขาสอบเข้าเป็นทหารได้ อาชีพทหารในกองทัพบกกลายเป็นนิยาย ณ เมือง-มาพอลิ่ง ในแอฟริกาใต้ ทำให้เขาได้รู้คุณค่าในเรื่องประสบการณ์ เมื่อครั้งเขายังเป็นเด็กและได้นำเอาสิ่งเหล่านั้นมาใช้ในการฝึกทหารของเขา เด็กหนุ่มที่ได้อ่านหนังสือ AIDS TO SCOUTING (เครื่องช่วยในการสอดแนม) เขาจะได้หลักการในการที่จะนำไปฝึก บี – พี จึงได้พบว่าจำเป็นจะต้องเขียนหนังสือคู่มือสำหรับเด็กขึ้นอีกเล่มหนึ่ง

3. ความเจริญเติบโตของการลูกเสือชายและลูกเสือหญิง

การอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า หมู่ของเด็กสามารถทำงานร่วมกันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยเฉพาะถ้าได้รับการฝึกฝนอบรมโดยใช้กิจกรรมและการเล่นเมื่อปี พ.ศ. 2453 (1910) เขาได้ออกจากประจำการในกองทัพบกเพื่อมาดูแลขบวนการลูกเสือซึ่งกำลังเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เด็กหญิงกำลังเป็นที่สนใจและ บี – พี ก็ได้กำหนดรูปแบบงานไว้สำหรับเด็กเหล่านั้นแล้ว บี – พี และโอเลฟว์ ภรรยาของเขา ได้เดินทางตระเวนไปทั่วโลก เพื่อช่วยสนับสนุนให้ขบวนการลูกเสือทั้งสองขบวนการก้าวหน้าต่อไป

4. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

สถานภาพแห่งความเป็นสมาชิกของลูกเสือ คือการยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ส่วนผู้กำกับก็ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกัน คือให้ความเข้าใจในกฎของลูกเสือทั้ง 10 ข้อ และยึดมั่นในคำปฏิญาณ สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและเกิดค่านิยมแก่ผู้นำไปประพฤติและปฏิบัติได้ และถือว่าทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบและมีความเชื่อว่าจะทำดีที่สุดตลอดชั่วชีวิต

5. กิจกรรมเสริม

การลูกเสือสามารถช่วยให้เด็กพิการ มีโอกาสมากขึ้นในการพัฒนาด้านทักษะปัญญาและความสนใจ เด็กชายและเด็กหนุ่มจำนวนพัน ๆ คน ได้พิสูจน์ผ่านทางกรลูกเสือแล้วว่าเขายังหลายมีความก้าวหน้า และมีความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะทำดีที่สุดใน การที่จะเป็นส่วนช่วยชีวิตของหมู่ลูกเสือ และชุมชนที่คนอาศัยอยู่

6. กองลูกเสือ หมู่ลูกเสือ และที่ประชุมนายหมู่

ค่ายพักแรมของ เบเดน - โพลด์ล์ ณ เกาะบราวน์ซี ใช้วิธีการของระบบหมู่ บี - พี เขียนไว้ว่า “นั่นคือเคล็ดลับแห่งความสำเร็จ” ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่ปฏิบัติอยู่ในทุกวันนี้ หมู่ลูกเสือประกอบด้วย เด็กจำนวน 6 – 8 คน มีนายหมู่เป็นผู้นำหรือหัวหน้า ตามปรกติ นายหมู่จะมีอายุอยู่ในระหว่าง 14 – 15 ปี เขาจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อพฤติกรรมของหมู่ของเขาตลอดเวลา เขาทั้งหลายจะช่วยกันจัดพวกขึ้นมา แต่ละพวกจะมีงาน โดยเฉพาะและกระทำร่วมกับนายหมู่ของเขา เขาทั้งหลายมีโอกาสที่จะวางแผนเกี่ยวกับ กำหนดการและกิจกรรมของเขา จากหลาย ๆ หมู่จะร่วมเข้าเป็นกอง คือ หมู่ลูกเสือจำนวน 2 – 6 หมู่ จะรวมเข้าเป็น 1 กอง ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

การประสานงานและการดำเนินงานของหมู่ จะเป็น ไปโดยราบรื่น ได้ ต้องอาศัยที่ประชุมนายหมู่ที่มี การประชุม โดยสม่ำเสมอ ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ เป็นสมาชิกของที่ประชุมด้วย แต่มีหน้าที่ เพียงให้คำปรึกษาเฉพาะในเรื่องที่สำคัญเท่านั้น ที่ประชุมจะเป็นผู้วางมาตรฐานจัดแผนงานเพื่ออนาคต และ รักษาชื่อเสียงของกองในทางปฏิบัติเช่นนี้ จะทำให้นายหมู่มีความรับผิดชอบในการวางแผน การฝึกอบรม และการประสานกิจกรรมสำหรับหมู่และกองของเขา การสร้าง “ระบบหมู่” ช่วยให้กองลูกเสือสามารถจัด กำหนดการของตนเอง ได้ดำเนินงานเอง อันเป็นเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้กำกับและคณะของเขา เกี่ยวกับการที่ต้องวางแผนอย่างระมัดระวัง การส่งเสริมและการฝึกฝนอบรมนายหมู่แต่ละคนให้รู้จักหน้าที่ ตามที่ได้รับแต่งตั้งมา ความสำเร็จอยู่ที่ผู้กำกับจะมีวิธีวางแผนการดำเนินงานของเขาได้อย่างไร

การกระทำที่จะก่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลตามอุดมการณ์ไม่ไช่ง่าย จะต้องใช้เวลาและการดำรง รักษาไว้ซึ่งพัฒนาระบบการใช้นายหมู่ เป็นเสมือนผู้จัดการ “สโมสร” ของเขา

สิ่งที่สมควรจะกระทำ เพื่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลได้เป็นอันมาก ก็คือรางวัลจากผู้กำกับลูกเสือ

7. ระบบครอบครัวตามแบบของลูกเสือ

กองลูกเสือรวมกันเข้าเป็นกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นครอบครัวใหญ่ กลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย กองลูกเสือสำรอง 1 กอง ซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 8 – 10 ปี กองลูกเสือสามัญ 1 กอง ซึ่งเป็นเด็กที่มี อายุระหว่าง 11 -14 ปี กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 1 กอง ซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 15 –18 ปี และ กองลูกเสือวิสามัญ 1 กอง ซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 18 –23 ปี รวมเป็น 4 กอง นั้นเป็นระดับ โรงเรียน

จากกลุ่มลูกเสือ จะรวมเข้าเป็นลูกเสืออำเภอและลูกเสือจังหวัด ซึ่งมีผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ และผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เป็นการดำเนินงานลูกเสือในระดับอำเภอและจังหวัด

ส่วนในระดับชาติ ให้มีคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งมีประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่โดยตำแหน่งและสภานายก และสูงสุดคือองค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งองค์พระประมุขคณะลูกเสือแห่งชาติ

8. การลูกเสือเคลื่อนไหวไปพร้อมกับเวลา

ตั้งแต่สมัย เบเดน – โพลล์ มาแล้ว ขบวนการลูกเสือได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกำหนดการและการฝึกอบรม ให้สนองความต้องการของสมาชิก ต่อเนื่องกันมา เพราะฉะนั้นจึงทำให้การลูกเสือเจริญงอกงามขึ้น เพื่อดำรงไว้และให้เป็นไปตามคำเรียกร้องของคนหนุ่มทั้งหลาย ขบวนการลูกเสือได้จัดให้มีกิจกรรมหลายอย่าง โดยกำหนดให้มีรายการเกี่ยวกับความสนุกสนาน รายการเกี่ยวกับสิ่งจูงใจ นำโดยผู้ใหญ่ที่ทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำอุดมการณ์เกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ยังคงเสนอไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเหล่านี้ และรวมเข้ากับสิ่งซึ่งจะช่วยให้ผู้กำกับลูกเสือได้ประสบความสำเร็จตามจุดหมายของคณะลูกเสือแห่งชาติ คือให้มีการพัฒนาในทางกาย จิตใจ และศีลธรรมและเพื่อที่จะให้คนหนุ่มมีความรับผิดชอบ มีส่วนเสริมสร้างสังคมให้ดีขึ้น

9. การลูกเสือไม่ได้สิ้นสุดอยู่ที่ตัวของมัน

การลูกเสือช่วยฝึกคนหนุ่มให้เป็นคนรู้จักเตรียมพร้อม รู้จักดูแลตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นรู้จักการระแวงและมีจิตใจร่าเริงต่อโลกที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา รู้จักปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น โดยเฉพาะในด้านทักษะและสติปัญญา ในท้ายที่สุดจะช่วยให้เขาเกิดพัฒนาการในทางปฏิบัติและก่อให้เกิดทักษะสัมพันธ์ในอันที่จะช่วยให้เขากลายเป็นพลเมืองดีมีประโยชน์และเป็นคนที่เชื่อถือได้

การลูกเสือ คือ ความสนุกสนาน การลูกเสือ คือการกระทำ

จงคิดเป็น ทำเป็น การฝึกอบรมและกิจกรรม ต้องไปด้วยกัน การฝึกฝนอบรมส่วนมาก มาจากการค้นคว้าเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยมีผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้แนะนำ

10. เป็นแผนการฝึกอบรมที่ก้าวหน้า

จงมอบการฝึกอบรมและกิจกรรม ไว้ให้เป็นเรื่องของโอกาสและวิธีการ แล้วจะก่อให้เกิดคุณค่าแก่ลูกเสือเพื่อที่เขาจะได้นำความสามารถในการที่จะได้ทำงานอย่างผู้ใหญ่บ้าง

แผนการฝึกอบรมที่ก้าวหน้า จะเสนอสิ่งที่จะมาท้าทายให้ลูกเสือแต่ละคน ใช้ความพยายามตามลำดับขั้นของวัยหรืออายุ ความสนใจและความสามารถ ยิ่งก้าวหน้าเพียงไร สิ่งท้าทายจะเข้มข้นขึ้นเพียงนั้น

ตามแผนการฝึกอบรมจะมีกิจกรรมให้เลือกอย่างกว้างขวาง และให้โอกาสเลือกสมัครเข้ารับการฝึกอบรมได้โดยเสรี ขึ้นต่อไปก็อาจได้ใช้โอกาสนั้น เป็นประโยชน์แก่ตนเอง

11. เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

วิชาการที่มีคุณค่าในการฝึกอบรมลูกเสือสามัญอีกอย่างหนึ่ง คือระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ เนื่องจากเหตุนี้เอง ทำให้เป็นที่ยอมรับว่า ลูกเสือเป็นผู้มีทักษะเฉพาะในการที่จะได้รับการฝึกฝนอย่างลึกซึ้ง ซึ่งต้องใช้โอกาสและเวลาในการทำงานอดิเรกหรือใช้ทักษะในมาตรฐานที่สูงกว่าปกติ จึงจะบรรลุถึงจุดหมายตามแผนการฝึกงานในลักษณะดังกล่าว จึงได้ปรากฏอยู่ในระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ

วิชาพิเศษกำหนดไว้มากมายและกว้างขวาง โอกาสที่จะเข้ารับการฝึกอบรมมาจากกลุ่มลูกเสือ สโมสรลูกเสือ ศูนย์ลูกเสือ โดยได้กำหนดไว้ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติฯ ดังนี้

ข้อ 143

1) การทดสอบเพื่อเลื่อนชั้น ตามปกติให้เป็นหน้าที่ของผู้กำกับของลูกเสือเป็นผู้ดำเนินการสอบ เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณีเห็นสมควรจะแต่งตั้งกรรมการสอบร่วมก็ได้

2) การทดสอบวิชาพิเศษลูกเสือ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณีเป็นผู้แต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นกรรมการสอบ

3) การทดสอบเพื่อเลื่อนชั้น หรือวิชาพิเศษลูกเสือ อาจทำในขณะที่ไปอยู่ค่ายพักแรมและจะจัดให้มี ขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้

4) การทดสอบ ให้ดำเนินตามรายละเอียดที่กำหนดไว้แต่ละวิชา โดยมุ่งถึงคุณภาพและการปฏิบัติได้จริงเป็นสำคัญ เมื่อลูกเสือคนใดสอบได้ ก็ให้กรรมการสอบลงนามรับรองในสมุดประจำตัวลูกเสือ และเมื่อเสร็จการสอบแล้ว ให้ผู้กำกับกรอกผลการสอบลงในทะเบียนลูกเสือให้ตรงกันด้วย

5) การสอบเพื่อเลื่อนชั้น เมื่อมีการสอบได้วิชาใดแล้ว ให้เก็บผลสอบวิชานั้นไว้ได้เมื่อได้ครบทุกวิชาก็ให้เลื่อนชั้นได้

ส่วนวิชาพิเศษลูกเสืออื่น ๆ ไม่มีการเก็บผลไว้ ถ้าสอบไม่ได้ก็ให้สอบใหม่ทุกครั้ง

เครื่องหมายวิชาพิเศษประเภทลูกเสือสามัญ มี 54 วิชา

เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือมีมาตรฐานสูงขึ้น และสามารถช่วยเหลือเพื่อนลูกเสือหรือชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ได้มากยิ่งขึ้น จึงจัดให้มีเครื่องหมายสายธงยศลูกเสือสามัญ โดยมีกำหนดไว้ในหลักสูตรดังนี้

1. ได้ลูกเสือเอกมาแล้ว

2. สอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญได้ 6 วิชา ซึ่งมีวิชาพิเศษต่อไปนี้ ในข้อ ก. 1 วิชา ข้อข. 1 วิชา รวมอยู่ด้วย

ก. นักผจญภัยในป่า นักสำรวจ นักบุกเบิก

ข. ช่างถ่ายภาพ ผู้ประกอบอาหารในค่าย นักธรรมชาติศึกษา นักดาราศาสตร์เบื้องต้น นักอนุรักษ์เบื้องต้น

หมวดลูกเสือสมุทร

เป็นหมวดวิชาเฉพาะสำหรับลูกเสือสมุทรหรือลูกเสือคนใดที่จะสมัครเรียนและสอบเพื่อรับเครื่องหมายก็ย่อทำได้เพราะเด็กบางคนมีความชำนาญ และสนใจเกี่ยวกับวิชาพิเศษลูกเสือสมุทร เช่น ในเรื่องการพายเรือ หรือเล่นเรือใบ เป็นต้น

หมวดลูกเสืออากาศ

มีลูกเสือเป็นจำนวนมากที่สนใจเกี่ยวกับกิจกรรมในหมวดลูกเสืออากาศ ลูกเสือสามัญทั่วไปอาจสมัครเรียนและสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษของลูกเสืออากาศได้ แต่ตามปกติส่วนมากเราจะเห็นแต่สมาชิกในกองลูกเสืออากาศเท่านั้น เป็นผู้ได้รับการประดับเครื่องหมาย ดังกล่าว

ลูกเสือสามัญได้รับการช่วยเหลือ และมีโอกาสสมัครเรียนในวิชาพิเศษลูกเสือที่ตนถนัด และมีแนวโน้มหรือมีประสบการณ์ในทางนั้น เพื่อเน้นในเรื่องความสนใจและสติปัญญาที่เขามีอยู่ การลูกเสือได้กำหนดวิธีการไว้ว่า คือ การสร้างสถานะแห่งการเรียนรู้ด้วยการกระทำ จะเป็นสิ่งเตรียมตัวคนหนุ่มที่จะไปพัฒนาสังคมไทยในอนาคต

12. ภาพของลูกเสือนานาชาติ

ปัจจุบันนี้มีลูกเสืออยู่ประมาณ 28 ล้านคนในโลก มีประเทศสมาชิกในสมัชชาลูกเสือโลกประมาณ 153 ประเทศ(ข้อมูลเมื่อเดือนเมษายน 2547) เราฝึกลูกเสือเพื่อปรับให้เข้ากับความต้องการของท้องถิ่น โดยใช้ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ การสัมผัสมือด้วยมือซ้าย ยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ซึ่งเหมือนกันทั่วโลก ภราดรภาพลูกเสือโลกได้แผ่กระจายออกไปทุกมุมโลกทำให้กระบวนการลูกเสือกลายเป็นกระบวนการสากล สมัชชาลูกเสือเป็นบ่อเกิดแห่งพลังที่เข้มแข็งมีการประชุมทุก 3 ปี ประกอบด้วยคณะผู้ดำเนินงานที่เป็นลูกเสืออาชีพ ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานลูกเสือโลก ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิดเซอร์แลนด์ อันเป็นศูนย์ประสานงานของลูกเสือทุกส่วนของโลก สมัครสมานสามัคคีกันด้วยการติดต่อทางจดหมาย การชุมนุมลูกเสือ การอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือนานาชาติ การไปเยี่ยมเยียนซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนเครื่องหมายซึ่งกระทำกันอยู่ตลอดเวลา

การลูกเสือ คือการรวมประชาชนทุกชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมเข้าด้วยกันเพื่อสันติภาพและความเข้าใจเราในฐานะผู้กำกับลูกเสือ มีส่วนแสดงในเรื่องการกระทำดังกล่าวด้วย แต่งานของเราเกี่ยวกับตัวเด็กโดยเฉพาะอันเป็นส่วนของเราที่สามารถจะทำได้

เอกสารอ้างอิง

- พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติมโดย
- พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2509
- พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528
- พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530

บทเรียนที่ 3

เวลา 45 นาที

เรื่อง พิธีการลูกเสือสามัญ

ขอบข่ายวิชา

1. พิธีเข้าประชุมลูกเสือสามัญ
2. พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
3. พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีการลูกเสือสามัญได้
วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้ได้

1. พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ
2. พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
3. พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ

วิธีสอน / กิจกรรม

1. บรรยาย	10 นาที
2. สาธิต (เลือกพิธีใดพิธีหนึ่งเท่าที่เวลาจะอำนวย)	25 นาที
3. ซักถาม	5 นาที
4. สรุป	5 นาที

สื่อการสอน

เอกสารประกอบ

1. พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ
2. พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
3. พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ

การประเมินผล

1. การสังเกตจากพฤติกรรม
2. ทดสอบ โดยการปฏิบัติจริง

เนื้อหาวิชา

บันทึกภูมิหลัง

- ผู้สอนควรทำความเข้าใจในเรื่องพิธีการแต่ละอย่างที่มีอยู่ในเอกสารประกอบให้แจ่มชัด
- ควรอธิบายความหมายของพิธีแต่ละอย่างให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบเป็นส่วนรวมเสียก่อน

แล้วจึงสาธิต

- พิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือนั้นเป็นไปอย่างง่าย ๆ สั้น ๆ และด้วยจริงใจ
“พิธีการ” เป็นเรื่องทำจริง ไม่ใช่สิ่งสมมติ ผลที่ได้จากพิธีการนั้น ก็คือ

- 1) ความมีระเบียบวินัยในตัวเอง(ความเคร่งครัดและมีกฎเกณฑ์ของพิธีทำให้เกิดวินัย)
- 2) ใ้ลูกเสือได้มีโอกาสระลึกถึงและรักษาคำมั่นสัญญาอยู่เสมอ
- 3) ทำให้เกิดความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างผู้กำกับ กับลูกเสือ
- 4) ทำให้ลูกเสือเกิดความภาคภูมิใจในเกียรติที่ได้รับในพิธีนั้น ๆ

พิธีการต่าง ๆ มีดังนี้ คือ

1. พิธีเข้าประจำกองหรือเรียกว่าพิธีปฏิญาณตนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อได้กระทำพิธีเข้าประจำกองแล้ว จึงจะเป็นลูกเสือโดยสมบูรณ์ได้

เด็กต้องเรียนวิชาลูกเสือตรีและทดสอบวิชาลูกเสือตรีได้แล้ว จึงจะทำพิธีเข้าประจำกอง เป็นหน้าที่ของลูกเสือต่างกองต่างจัดทำกันเอง

2. พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นั้น หากลูกเสือผู้นั้นเคยเป็นลูกเสือมาแล้ว และมีอายุที่จะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้ (อายุอย่างน้อย 14 ปี 6 เดือน ถึง 18 ปีบริบูรณ์ หรือเมื่อเด็กเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ก็ควรทำพิธีส่งไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ แต่ถ้าไม่สะดวกประการใด ๆ ก็ดีไม่ทำก็ได้

แต่ถ้าเด็กไม่เคยเป็นลูกเสือสามัญมาก่อน ก็ไม่ต้องทำพิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่คงทำพิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อย่างเดียว

3. พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ เมื่อลูกเสือสำรองมีความประสงค์ที่เป็นลูกเสือสามัญ และมีอายุที่จะเป็นลูกเสือสามัญ (อายุอย่างน้อย 10 ปี 6 เดือน ถึง 17 ปีบริบูรณ์ หรือเมื่อเด็กเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) ก็ควรจัดทำให้เขา แต่ถ้าโอกาสไม่อำนวยจะไม่ทำก็ได้

เอกสารอ้างอิง

1. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509

(1) พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ

พิธีเข้าประจำกองลูกเสือหรือเรียกว่าพิธีปฏิญาณตน ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. จัดลูกเสือเก่า (คือ ลูกเสือที่ได้ปฏิญาณตนแล้ว) อย่างน้อย 6 คน เป็นผู้แทนคณะลูกเสือแห่งชาติ เข้าแถวหน้ากระดาน และลูกเสือใหม่ (คือ ลูกเสือที่จะปฏิญาณตน) เข้าแถวหน้ากระดานเหมือนกัน อยู่หลังลูกเสือเก่า (ลูกเสือเก่าและลูกเสือใหม่มีพลอง)

2. ผู้กำกับยืนอยู่หน้าแถว มีรองผู้กำกับยืนอยู่ด้านขวามือของผู้กำกับ เพื่อรับฝากพลองกับหมวกของลูกเสือใหม่

3. ผู้กำกับเรียกลูกเสือใหม่ว่า “นายแดง รักไทย มาแล้วหรือยัง” (สมมุติว่าลูกเสือใหม่ชื่อ นายแดง รักไทย และถ้านายแดง รักไทย เคยเป็นลูกเสือสำรองมาก่อนก็ให้เรียกว่า “ลูกเสือแดง รักไทย”) นายหมู่ที่อยู่หัวแถวลูกเสือผู้นั้นก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว ทำวันทายุทธ พร้อมกับขานว่า “มาแล้ว” และให้นายหมู่เรียกซ้ำอีกว่า “นายแดง รักไทย” นายแดง รักไทยขานรับว่า “อยู่” แล้ววิ่งออกมามอบพลองกับหมวกไว้ที่รองผู้กำกับ (เวลาวิ่งให้วิ่งหน้าแถวหมู่ของตนไปด้านซ้ายของแถว) แล้วไปยืนหน้าผู้กำกับเป็นแถวหน้ากระดานทีละคนจนหมดหมู่ (ครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ควรเกิน 8 คน) เมื่อหมดคนในหมู่แล้วให้นายหมู่วิ่งไปอยู่บนหัวแถว

4. ผู้กำกับเริ่มทำการสอบถามดังนี้

ผู้กำกับ “เจ้าเข้าใจหรือไม่ว่า คำมั่นสัญญาของเจ้าคืออะไร”

ลูกเสือใหม่ “ข้าเข้าใจแล้ว คือ ข้าสัญญาว่าจะทำอะไรแล้ว ต้องทำเหมือนปากพูดทุกอย่าง”

ผู้กำกับ “ถ้าเช่นนั้นจะให้เชื่อได้หรือไม่ว่า

ข้อ 1 เจ้าจะจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 เจ้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 เจ้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ”

ลูกเสือใหม่ แสดงรหัส

“ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ

ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ”

(ขณะที่ลูกเสือใหม่กล่าวคำปฏิญาณนี้ ลูกเสือเก่าและลูกเสือใหม่ที่ได้ปฏิญาณตนแล้วให้ยกพลองมาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง พลองส่วนบนพิงแขนข้างซ้ายซึ่งงอเป็นมุมฉากรอรับอยู่) แล้วแสดงรหัส (ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแสดงรหัสด้วย) ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือลดมือลง

ผู้กำกับ “เจ้าจงรักษาคำมั่นสัญญาของเจ้าไว้มันต่อไป บัดนี้เจ้าเข้าเป็นลูกเสือสามัญและเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของคณะพี่น้องลูกเสือแห่งโลกอันยิ่งใหญ่แล้ว”

5. เมื่อสิ้นคำผู้กำกับในข้อ 4 ให้ร้องผู้กำกับนำพลองและหมวกไปมอบให้ลูกเสือใหม่

6. เมื่อลูกเสือใหม่รับพลองและหมวกเรียบร้อยแล้ว นายหมู่สั่งว่า “ลูกเสือใหม่กลับหลัง - หัน” ลูกเสือใหม่รวมทั้งนายหมู่ทำกลับหลังหัน แล้วนายหมู่สั่งต่อ “ลูกเสือใหม่ทำความเคารพลูกเสือเก่า วันทยา - วุช” ทั้งลูกเสือใหม่และลูกเสือเก่าทำวันทยาวุชพร้อมกัน นายหมู่สั่ง “เรียบ - อาวุช” เมื่อทุกคนเรียบอาวุธแล้ว

7. ผู้กำกับสั่งว่า “ลูกเสือใหม่ เข้าประจำหมู่ - วัง” ให้นายหมู่ลูกเสือใหม่วิ่งเข้าประจำที่ (ที่เดิม)

8. เมื่อทุกคนได้ทำพิธีปฏิบัติตนหมดแล้ว ผู้กำกับจัดให้แถวหันหน้าไปทางกรุงเทพมหานคร ถ้าอยู่ในกรุงเทพมหานครให้หันหน้าไปทางพระบรมหาราชวัง ผู้กำกับวิ่งไปหน้าแถวแล้วสั่งว่า “ลูกเสือถวายความเคารพแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว - วันทยา - วุช” ลูกเสือทุกคนทำวันทยาวุช ผู้กำกับกล่าวนำ “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญ” ให้ลูกเสือทุกคนในที่นั้นรับ “ไชโย” พร้อมกัน 3 ครั้ง แล้วจึงสั่ง “เรียบ - อาวุช” และสั่งแถวลูกเสือกลับที่เดิม แล้วจึงสั่งเลิกแถว

เสร็จพิธี

(2) พิธีส่งลูกเสือสามัญไปเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

พิธีส่งลูกเสือสามัญเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. จัดลูกเสือสามัญเป็นรูปครึ่งวงกลม และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เป็นรูปครึ่งวงกลมหันหน้าเข้าหากัน ห่างกันพอสมควร

2. ระหว่างแดนทั้งสองมีผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือสามัญ และผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ยืนอยู่ (ถ้าไม่มีผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จะให้ร้องผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แทนก็ได้) และมีนายหมู่-ลูกเสือใหม่ไปอยู่ในหมู่ของตัวยืนอยู่ด้วย

3. อาจจัดให้มีธงประจำกองลูกเสือสามัญและธงประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อยู่ทางขวาแดนของตนก็ได้

4. ผู้กำกับลูกเสือที่จะมอบตัวให้เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มายืนตรงหน้าผู้กำกับลูกเสือสามัญ-รุ่นใหญ่ แล้วกล่าวว่า

ผู้กำกับลูกเสือสามัญ

“ข้ามา.....(ออกนามลูกเสือ) ซึ่งได้เป็นลูกเสือสามัญหลายปีแล้ว มามอบให้อยู่ในกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ท่านรับไว้ได้หรือไม่”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

“ข้าพร้อมที่จะรับ.....(ออกนามลูกเสือ) ไว้ในกองลูกเสือ-สามัญรุ่นใหญ่” แล้วหันไปพูดกับลูกเสือใหม่ว่า

“ขณะนี้ เจ้ามีอายุที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แล้ว เจ้าเต็มใจที่จะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในกองของเราหรือไม่”

ลูกเสือใหม่

“ข้าเต็มใจ”

ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ พูดยกับลูกเสือใหม่ ว่า

“การที่เจ้าจะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ นั้น เจ้ามีหน้าที่สำคัญอีกขั้นหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติต่อไป ข้าได้เห็นผลงานอันดีที่จะได้ปฏิบัติตามแล้ว และภูมิใจที่จะได้เห็นความสำเร็จของเจ้าในกิจการลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในอนาคต”

ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ พูดยกับลูกเสือใหม่

“ในนามของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ข้ายินดีรับเจ้าไว้ในกองของเรา”

กล่าวแล้วสัมผัสมือกับลูกเสือใหม่ แล้วนำไปมอบตัวกับนายหมู่ นายหมุ่นำลูกเสือใหม่ ไปยังหมู่ของตน
เสร็จพิธี

(3) พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ

พิธีส่งลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. กองลูกเสือสำรองทำรูปวงกลมใหญ่ กองลูกเสือสามัญทำรูปเกือกม้า
2. ระหว่างกองทั้งสองมีการแบ่งเขตแดน (อาจจะใช้เชือก ไม้พลอง หรือโรยปูนขาวไว้ก็ได้)
3. กองลูกเสือทั้งสองมีธงประจำกองและป้ายคำขวัญของตนอยู่ในเขตแดนของตน ให้รองผู้กำกับเป็นคนถือไว้
4. กองลูกเสือสำรองทำแกรนด์ฮาวล์
5. ผู้กำกับลูกเสือสำรองอธิบายความหมายของการจะทำพิธีส่งให้กองทราบ
6. ผู้ที่กำกับลูกเสือสำรองเรียกลูกเสือที่จะส่งมาขึ้นหน้าผู้กำกับ แล้วอบรมสั่งสอนในการที่จะจากไปแล้วให้ทวนคำปฏิญาณอีกครั้งหนึ่ง โดยสั่งว่า “เพื่อเป็นที่แน่ใจว่าเจ้ายังจำคำปฏิญาณของเจ้าได้ ขอให้เจ้าทวนคำปฏิญาณอีกครั้ง” แล้วลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณ
7. ลูกเสือกลับหลังหันไปรำลาลูกเสือเฉพาะในหมู่ของตน โดยการสัมผัสมือ แล้วกลับมาขึ้นด้านหน้าผู้กำกับ
8. ผู้กำกับลูกเสือสำรองสั่งเปิดทางเพื่อนำลูกเสือออกไปหาผู้กำกับลูกเสือสามัญที่เส้นกันแดน ขณะเดินออกกองลูกเสือสำรอง ไซโยให้แก่เขาสามครั้ง
9. ผู้กำกับลูกเสือสำรองจะแนะนำและฝากฝังลูกเสือสำรองกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ แล้วนำลูกเสือสำรองข้ามแดนไป (ถ้าหากลูกเสือสำรองผู้ใดได้รับเครื่องหมายเสือแผ่น ก็ได้กระโดดข้าม)
10. ผู้กำกับนำลูกเสือสำรองผู้นั้นไปแนะนำให้รู้จักนายหมู่ของหมู่ที่ลูกเสือจะเข้าไป
11. นายหมู่ลูกเสือสามัญแนะนำให้ลูกเสือสำรองรู้จักกับลูกเสือสามัญในหมู่ที่ตนเข้าไปนั้น
12. พิธีเสร็จสิ้นด้วยการเปล่งเสียงร้องของลูกเสือสามัญหรือไซโยสามครั้ง

เรื่อง คำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ

ขอบข่ายวิชา

1. ความหมายของคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ
2. คำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ
3. การแปลความหมายของคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ
4. กิจกรรมที่ช่วยในการแปลความหมายของคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปถ่ายทอดและเป็นแบบอย่างที่ดีได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะสามารถ

1. อธิบายความหมายของคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือได้
2. ท่องคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือได้
3. แปลความหมายของคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือได้
4. บรรยายถึงกิจกรรมภาคปฏิบัติที่จะช่วยให้ลูกเสือเข้าใจความหมายของคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือได้
5. ขยายผลนำไปใช้ให้ลูกเสือเข้าใจและปฏิบัติตนตามคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือเป็นรายบุคคลได้

วิธีสอน/กิจกรรม

1. นำเข้าสู่บทเรียนและชี้แจงวัตถุประสงค์	5 นาที
2. บรรยายเรื่องของคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ	10 นาที
3. มอบงานให้หมู่ไปช่วยกันคิดกิจกรรมที่จะช่วยแปลความหมายของคำปฎิญาณและกฎของลูกเสือ	25 นาที
4. รายงานที่ประชุมใหญ่	15 นาที
5. สรุป	5 นาที

สื่อการสอน

1. แผนภูมิ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ แผ่นโปรงใส ฯลฯ
2. เอกสารประกอบบทเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3. จากการทดสอบกิจกรรมยามว่าง
2. จากผลงานที่เสนอต่อที่ประชุมใหญ่	

เนื้อหาวิชา

บันทึกภูมิหลัง

อารัมภบท โดยใช้ข้อความข้างล่างนี้ประกอบกับเอกสารประกอบของบทนี้

1. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการลูกเสือ ลูกเสือทุกคนจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ นอกจากนั้นประเทศที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาชิกลูกเสือโลก ก็จะต้องกำหนดให้มีคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสำหรับลูกเสือของตน โดยอนุโลมตามหลักการที่กำหนดไว้ในธรรมนูญของสมาชิกลูกเสือโลก ทั้งนี้ทำให้สอดคล้องกับหลักการที่ว่า ลูกเสือทุกคนทั่วโลกเป็นพี่น้องกัน
2. คำปฏิญาณของลูกเสือสำรอง 2 ข้อ และกฎของลูกเสือสำรอง 2 ข้อ แสดงออกซึ่งอุดมการณ์อย่างเดียวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออื่น ๆ แต่ใช้ภาษาง่าย ๆ ซึ่งเด็กเล็กในวัยลูกเสือสำรองพอจะเข้าใจได้ กฎของลูกเสือสำรองที่ว่า ลูกเสือสำรองทำตามลูกเสือรุ่นพี่ และลูกเสือสำรองไม่ทำตามใจตนเองนั้นเป็นเรื่องง่าย ๆ แต่ไม่ใช่ไร้สาระ ความจริงของกฎของลูกเสือสำรองเป็นเรื่องที่สำคัญมาก และถ้าเด็กเข้าใจโดยถ่องแท้แล้วก็จะซึมซาบเข้าไปในจิตใจของเด็กจนตลอดชีวิตของเขา
3. นอกจากลูกเสือสำรอง ลูกเสือทุกประเภทตลอดจนลูกเสือชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ลูกเสือทุกคนจะต้องจดทำคำปฏิญาณ 3 ข้อ และกฎของลูกเสือ 10 ข้อ ตามที่คณะลูกเสือแห่งชาติกำหนดไว้ให้ได้ ทุกตัวอักษรกับจะต้องพยายามอย่างดีที่สุดที่จะปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือในชีวิตประจำวัน เสมือนหนึ่งว่าคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือเป็นศีลของลูกเสือ
4. ในระหว่างอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือและในระหว่างการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกครั้งจะมีการประกาศว่า กฎของลูกเสือคือกฎของค่ายนี้ ซึ่งก็นับว่าเป็นข้อความสั้น ๆ แต่ได้ผลดีพอสมควร และเป็นที่ยอมรับกันในวงการลูกเสือทั่วโลก
5. ในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไม่มีคำว่า “อย่า” หรือ “ต้อง” คือไม่มีการ “ห้าม” หรือ “บังคับ” แต่เป็นคำปฏิญาณหรือคำมั่นสัญญาที่ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้กล่าวรับรองด้วยเกียรติของตนเองและด้วยความสมัครใจ ส่วนกฎของลูกเสือได้กำหนดไว้กลาง ๆ เพื่อให้ลูกเสือถือเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวันและโดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาลูกเสือ จะต้องเคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎของลูกเสือเป็นพิเศษเพื่อบำเพ็ญตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกเสือโดยทั่วกัน
6. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือทุกข้อสอดคล้องกับหลักศีลธรรมของศาสนาทุกศาสนา
7. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือทำให้ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น มีระเบียบวินัย อยู่ในกรอบประเพณีอันดีงามและไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากใด ๆ ในบ้านเมือง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการลูกเสือเป็นกำลังสำคัญส่วนหนึ่งในการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ
8. หลักสำคัญประการหนึ่งของลูกเสือชาวบ้าน คือ การยึดถือและปฏิบัติตามคำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการลูกเสือเป็นกำลังส่วนหนึ่งในการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ

9. เจ้าหน้าที่ลูกเสือจะต้องเข้าใจความหมายของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออย่างแจ่มแจ้งกับทั้งจะต้องสามารถทำการฝึกอบรมลูกเสือให้เข้าใจในความสำคัญของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมแก่วัยของเด็ก

การทำงานตามโครงการโดยมีวิทยากรเป็นที่ปรึกษา

บทเรียนนี้ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมภาคปฏิบัติด้วยตนเอง และควรได้ฟังความคิดเห็นจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมอื่น ๆ ในระหว่างที่หมู่ต่าง ๆ กลับมารายงานต่อที่ประชุมใหญ่ บทเรียนนี้ได้จัดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้คิดถึงวิธีปฏิบัติในการที่จะฝึกอบรมลูกเสือสามัญให้เข้าใจในเรื่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือด้วยวิธีการที่น่าสนใจ

บทเรียนนี้มีได้ตั้งใจจะช่วยผู้ใหญ่วิธีการให้ระลึกถึงหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ในเมื่อถึงการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นสูง จึงจะมีการกล่าวถึงเรื่องนี้โดยเฉพาะ

ในชั้นนี้จุดหมายมีเพียงเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงเล็งความเอาใจใส่ในการหาโอกาสที่จะทำการฝึกอบรมลูกเสือ โดยให้มองเห็นความยุ่งยากที่เขาอาจจะพบและเสริมสร้างความมั่นใจของเขา เพื่อจะได้สามารถทำการฝึกอบรมลูกเสือด้วยวิธีการที่จะทำให้เด็กเกิดความเลื่อมใส และเป็นประโยชน์แก่เด็กในการพัฒนาตนเองทางด้านศีลธรรมและสังคม

ให้แบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็นหมู่โดยมีวิทยากรเป็นที่ปรึกษา (หรือแบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็นคู่ ๆ ถ้ามีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนน้อย) แต่ละหมู่ให้เลือกเอาโครงการอันหนึ่งและจัดทำรายละเอียดตามโครงการนั้น แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ผู้สอนบทเรียนนี้ควรกำหนดให้แต่ละหมู่เลือกโครงการที่แตกต่างต่างกัน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางหมู่อาจคิดจัดทำโครงการขึ้นเอง นอกเหนือไปจากที่ได้เสนอแนะไว้ แล้วนำมาเสนอที่ประชุมใหญ่ในทำนองเดียวกันก็ทำได้

โครงการเสนอแนะสำหรับการประชุมหมู่

1. จงประดิษฐ์เรื่องขึ้นเรื่องหนึ่ง เพื่อแสดงความหมายของกฎลูกเสือข้อที่ 1 ที่ว่าลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้ แล้วนำไปแสดงต่อที่ประชุมใหญ่ดู โดยให้ทุกคนในหมู่มีโอกาสแสดงร่วมด้วย
2. จงคัดกระดาษทำเป็นตัวหนังสือสูงเพื่อประกอบการสอนกฎลูกเสือ ข้อ 10 ที่ว่า ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ และนำไปแสดงให้ที่ประชุมใหญ่ดู
3. จงหัดร้องเพลงที่ส่งเสริมให้เกิดความรักชาติบ้านเมือง ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ความสามัคคี และความสนุกสนาน มาอย่างละหนึ่งเพลง แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ร้องตาม
4. จงทำบัญชีรายการบำเพ็ญประโยชน์ที่ลูกเสือสามัญพอจะสามารถกระทำได้ตามหัวข้อข้างล่างนี้ อย่างละ 3 รายการ

ก. การบำเพ็ญประโยชน์ที่บ้าน

ค. การบำเพ็ญประโยชน์ในนามกองลูกเสือสามัญ

ข. การบำเพ็ญประโยชน์ที่โรงเรียน

5. จงหาภาพแสดงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร แล้วนำมาแสดงในที่ประชุมคุณ พร้อมกับอธิบายประกอบ

6. จงหาบทพระราชนิพนธ์ หรือบทประพันธ์ที่ประทับใจลูกเสือมากที่สุดมาสัก 2 บท แล้วนำมาอ่านหรือแสดงในที่ประชุมใหญ่คุณ และอธิบายประกอบ

7. ให้สมาชิกแต่ละคนเขียนลงในกระดาษว่า ในชีวิตของตนมีทรัพย์สินอะไรที่ตนคิดว่ามีค่าที่สุด เช่น รถยนต์ บ้าน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะมีค่าต่อชีวิตท่านเพียงไร เมื่อท่านนั่งเรือไป แล้วเรือแตกท่านไปติดอยู่บนเกาะแห่งหนึ่ง

สำหรับลูกเสือสามัญแล้วอะไร ที่ควรจะเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดสำหรับชีวิตเขา และของมีค่าเหล่านั้นจะไม่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าเขาจะตกอยู่ในสถานการณ์อย่างไร

ท่านจะระบุของที่ไม่เปลี่ยนค่าเหล่านั้นได้ไหม

8. เพื่อนของท่านคนหนึ่ง นอนพักนอนอยู่ภายในเต็นท์ เมื่อเดินทางไกลเขาสูบบุหรี่บังเอิญไฟบุหรี่ปะเผาเต็นท์ทะลุเป็นรู ท่านควรจะทำอย่างไร

ก. ส่งมอบเต็นท์ให้พลาธิการซ่อม

ข. พยายามซ่อมเต็นท์ด้วยตัวท่านเอง โดยคำแนะนำของพลาธิการ

ค. แกล้งทำเป็นว่า รุ้นั้นเกิดขึ้นโดยมีประกายไฟจากกองไฟ ปลิวมาถูกเต็นท์

ง. บอกผู้กำกับของท่านว่า เพื่อนของท่านเป็นผู้ทำ และเขาควรซ่อมเต็นท์นั้น

จ. ....

ท่านคิดว่าคำตอบข้างบนนี้ข้อไหนถูก

ท่านคิดเห็นว่าควรจะทำอย่างอื่นอีกไหม

ท่านเห็นว่าอะไรเป็นปัญหาสำคัญของเรื่องนี้

เรื่องนี้เกี่ยวกับคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือข้อใดบ้าง

ความซื่อสัตย์ สุจริต

การนำเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่

ผู้สอนบทเรียนนี้ควรแบ่งเวลาให้หมู่ต่าง ๆ ได้มีโอกาสเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่พอสมควร หนึ่งในการพิจารณารายงานของหมู่ในที่ประชุมใหญ่ ผู้สอนควรให้ข้อสังเกตบางประการโดยเน้นถึงจุดสำคัญต่าง ๆ ตามรายงานของหมู่ และกล่าวถึงเรื่องสำคัญที่ไม่ปรากฏในรายงานของหมู่ด้วย

เทคนิคการจำกลูกเสือสามัญ

ข้อ 1 รูปนักกีฬา ห้อยเหรียญ (เกียรติ)	ข้อ 2 รูปธงชาติ (จงรักภักดี)	ข้อ 3 รูปลูกเสือพา คนข้ามถนน (หน้าที่)	ข้อ 4 รูปจับมือ (เป็นมิตร)	ข้อ 5 รูปลูกเสือ แต่งตัวเรียบร้อย (สุภาพ)
ข้อ 6 รูปให้อาหารสัตว์ (เมตตา)	ข้อ 7 รูปหู (เชื่อฟัง)	ข้อ 8 รูปหน้ายิ้ม (ร่าเริง)	ข้อ 9 รูปกระปุก ออมสิน (มัธยัสถ์)	ข้อ 10 รูปคน รูปปาก รูปหัวใจ (ประพฤตินอบ)

คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

การฝึกอบรมลูกเสือให้เป็นพลเมืองที่ดี เพื่อให้บุคคลที่สังคมและประเทศชาติต้องการนั้น “คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ” เป็นหลักการและบรรทัดฐานของการลูกเสือที่สำคัญที่สุดในการให้การฝึกอบรมลูกเสือทุกประเภททุกหมู่เหล่า

การสอนเรื่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือจะต้องสอนลูกเสือด้วยการสอนตามตัวบทในคำปฏิญาณและกฎโดยตรง มีกลวิธีการสอนการฝึกอบรมอีกมากมายที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เรื่อง “คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ” ได้

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้กำกับลูกเสือ ท่านทำอะไรจึงจะฝึกอบรมลูกเสือของท่าน โดยหวังว่าผลของคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ จะต้องซึมซาบเข้าไปในตัวของลูกเสือทุกคน ทุกระดับ จากลูกเสือสำรองจนถึงลูกเสือสามัญ

บี - พี ได้เคยใช้วิธีการฝึกอบรมลูกเสือของเขาแล้ว โดยนำเอาวิธีการฝึกอบรมที่เรียกว่า “การเรียนรู้ปนเล่น” ซึ่งดูเสมือนว่าเป็นกลวิธีที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ๆ มากที่สุด และการผสมผสานกับการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นจริงในกิจกรรมกลางแจ้งที่จัดเตรียมการล่วงหน้าไว้แล้วอย่างเหมาะสม การสอนหรือการฝึกอบรมเรื่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือนั้น จึงไม่ใช่เรื่องที่นำหนักใจสำหรับผู้กำกับลูกเสือที่ดี

อย่างไรก็ตามการกระทำตัวอย่างที่ดีของผู้กำกับลูกเสือก็นับเป็นเรื่องสำคัญไม่น้อยเพราะผู้กำกับลูกเสือเปรียบเสมือนเพื่อนหรือพี่ จะต้องเป็นแบบอย่างและแม่พิมพ์ที่ดีของลูกเสือ เขาเหล่านั้นจะดำเนินการตามตัวอย่างที่ได้พบได้เห็นมา ดังนั้น ผู้กำกับลูกเสือจะต้องพยายามสอนและฝึกอบรมลูกเสือด้วยประสบการณ์ตรงที่เลือกเป็นตัวอย่างที่ดีไว้ล่วงหน้า

ลูกเสือทุกคนจะต้องสำนึกไว้เสมอว่า เขาได้กล่าวคำปฏิญาณและกฎนั้นด้วยความสมัครใจ เขาจะต้องเข้าใจอย่างลึกซึ้งอีกด้วยว่า ลูกเสือคือบุคคลที่มีเกียรติ เป็นบุคคลตัวอย่างที่กระทำแต่ความดี ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน บุคคลใดที่เห็นหรือได้สัมผัสกับลูกเสือแล้ว จะเกิดความเลื่อมใส เชื่อถือ และศรัทธาในตัวลูกเสือมองเห็นว่าลูกเสือคือบุคคลดีพูดจริง ทำจริง โดยเฉพาะคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือได้สอนไว้ว่า ลูกเสือจะกระทำได้อย่างไรจึงจะเหมาะสมกับคตินัยของคนที่ว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

คำปฏิญาณตนของลูกเสือสามัญ

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

- ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

1. หน้าที่ต่อชาติ

ชาติไทย คือ แผ่นดินและน่านน้ำที่รวมกันเรียกว่า ประเทศไทย ประกอบด้วย ประชาชนพลเมืองที่รวมกันเรียกว่าคนไทย

ธงชาติ เป็นเครื่องหมายแทนชาติ ฉะนั้นธงชาติจึงเป็นสิ่งที่ควรแก่การเคารพเป็นหน้าที่ของลูกเสือทุกคนจะต้องแสดงความเคารพในโอกาสที่ชักธงขึ้นสู่ยอดเสา และเวลาเชิญธงลงจากยอดเสา

พิธีชักธงชาติขึ้นสู่เสาหรือลงจากเสานี้ เป็นพิธีสำคัญอย่างหนึ่งของลูกเสือ ซึ่งจะต้องกระทำด้วยความเรียบร้อย ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ชักธง ควรถือว่าเป็นเกียรติที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานนี้ และจะต้องระมัดระวังไม่ให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงสัมผัสกับพื้นดินเป็นอันขาด

ลูกเสือไม่ควรกระทำการใด ๆ ในอันที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่เกียรติของธงชาติ เช่น นำผืนธงไปปูพื้น เช็ดสิ่งของ หรือเหยียบย่ำและกองไว้แทบเท้า

ธงชาติไทย เรียกว่า ธงไตรรงค์ แปลว่า ธงสามสี ลูกเสือควรจะทราบด้วยว่าแต่ละสีมีความหมายอย่างไร

สัญลักษณ์ อีกอย่างหนึ่งของธงชาติไทย คือ เพลงชาติ ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนจะต้องสามารถร้องเพลงชาติได้อย่างถูกต้อง

บทเพลงที่ส่งเสริมความรักชาติบ้านเมืองของเรามีอยู่หลายเพลง เช่น “เพลงบทรักชาติบ้านเมือง” “เพลงสยามานุสติ” และ “เพลงไทยรวมกันกำลังตั้งมั่น” ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ก็มีเพลงของหลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งได้รับความนิยมนำมาขับร้องหลายเพลง เช่น “เพลงแหลมทอง” “เพลงรักเมืองไทย” “เพลง เดิน , เดิน , เดิน” เป็นต้น

2. หน้าที่ต่อศาสนา

ลูกเสือจะนับถือศาสนาใด ๆ ก็ได้ เพราะทุกศาสนาต่างก็มีความมุ่งหมายอย่างเดียวกัน คือ สอนให้บุคคลเป็นคนดี ได้แก่ การละเว้นความชั่ว กระทำแต่ความดี และทำใจให้ผ่องใส บริสุทธิ์

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือพึงส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตามหลักและพิธีการของศาสนาที่เด็กนับถือ

ทุกครั้งที่มีการฝึกอบรม คือ การประชุมกอง ภายหลังที่ได้กระทำพิธีชักธงชาติขึ้นสู่เสาแล้ว ควรมีการสวดมนต์และสงบนิ่ง เพื่อระลึกถึงและขอความคุ้มครองจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โดยเฉพาะดวงพระวิญญาณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวองค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย

อนึ่ง ควรส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในพิธีกรรมทางศาสนา และรู้จักสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอนเป็นประจำทุกคืน

ตัวอย่างในการปฏิบัติตนของผู้บังคับบัญชาลูกเสือเป็นเรื่องสำคัญมาก เจตคติในการสวดมนต์ไหว้พระ กิริยามารยาท ความเมตตาปราณี และความซื่อสัตย์สุจริตของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่แสดงออกมาในการติดต่อกับผู้อื่น ย่อมเป็นที่ประทับใจ ทำให้ลูกเสือจดจำเป็นตัวอย่างและประพฤติตามต่อไป

3. หน้าที่ต่อพระมหากษัตริย์

ผู้กำกับลูกเสือพึงหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้ลูกเสือสนใจพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ โดยเน้นถึงเวลาที่พระองค์ทรงอุทิศให้แก่บ้านเมือง และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนประชาชน ในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของชาติ เป็นที่รวมแห่งความเคารพสักการะและความสามัคคีของคนไทยทั้งชาติ นอกจากนั้นพระองค์ยังทรงเป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติอีกด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นอเนกประการทรงเป็นตัวอย่างอันดียิ่งในเรื่องการเสียสละความสุขส่วนตัวและในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

ร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับซึ่งได้รับการเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว นายกรัฐมนตรีจะต้องนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายจึงเท่ากับเป็นการปฏิบัติหน้าที่ต่อพระมหากษัตริย์ส่วนหนึ่ง

ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคนจะต้องสามารถร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นยังมีบทเพลงที่ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ อีกหลายเพลงสมควรฝึกร่วมให้ลูกเสือสามารถร้องได้ทั่วกัน เช่น เพลงสดุดีมหาราชา เพลงความฝันอันสูงสุดและเพลงรักกันไว้เถิดเป็นต้น

4. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นหลักสำคัญประการหนึ่งของลูกเสือ และเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้การลูกเสือมีชื่อเสียง ได้รับการยกย่องจากประชาชนโดยทั่วไป

แหล่งหรือโอกาสที่ลูกเสือจะบำเพ็ญประโยชน์นั้น ควรเริ่มจากสิ่งใกล้ตัวเด็กก่อนแล้วขยายออกไปตามวัยและความสามารถของเด็ก กล่าวคือ

1) **บ้านของลูกเสือ** ควรส่งเสริมให้เด็กทำงานในบ้านหรือบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว เพื่อเป็นการเพาะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก นอกจากนั้นควรมีวิธีการติดตามหรือวิธีการตรวจสอบว่าเด็กได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว หรือทำงานในบ้านประการใดหรือไม่ เช่น เมื่อมีการประชุมกองประจำสัปดาห์ ผู้บังคับบัญชาอาจให้ลูกเสือได้แสดงออก คือ เล่าให้ฟังว่าในสัปดาห์ที่แล้วหรือเมื่อวานนี้ เขาได้ทำงานบ้านอะไรบ้าง

2) **โรงเรียนหรือที่ตั้งกองลูกเสือ** ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรส่งเสริมให้เด็กได้ทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อเพื่อน ๆ ต่อห้องเรียนและต่อโรงเรียนให้มากที่สุด โดยสอนให้ลูกเสือตระหนักว่างานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ งานเท่านั้นเป็นเครื่องวัดคุณค่าของคน

การส่งเสริมให้ลูกเสือทำงานเป็นหมู่ เป็นคณะ รับผิดชอบร่วมกัน ดีกว่าการทำงานเป็นรายบุคคล การตั้งกรรมการหรือมอบหมายให้ลูกเสื่อดำเนินงานในโรงเรียนเป็นชุด ๆ เป็นวิธีการที่ดีที่สุด

ก่อนที่จะให้ลูกเสียทำงาน ควรพูดให้ลูกเสียเข้าใจในงานอันเป็นที่ต้องกระทำและคุณประโยชน์ของการทำงานนั้น ๆ เรียกว่า ปฐมนิเทศ และหลังจากที่ลูกเสียได้ทำงานเสร็จแล้ว ควรมีการพูดโน้มน้าวให้ลูกเสียได้มองเห็นคุณค่าของการทำงาน เรียกว่าปัจฉิมนิเทศ ทั้งนี้เป็นการสร้างความเข้าใจอันถูกต้อง ส่งเสริมความคิดและสร้างเจตคติที่ดีให้แก่ลูกเสีย

3) **บริเวณใกล้ชิดกับโรงเรียนหรือที่ตั้งกองลูกเสีย** กองลูกเสียของเราส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน และโรงเรียนที่มีกองลูกเสียหลายแห่งอยู่ในบริเวณวัดหรือใกล้ชิดกับวัดในกรณีเช่นนี้ควรถือเป็นกิจวัตรให้ลูกเสียบำเพ็ญประโยชน์ในบริเวณวัดโดยสม่ำเสมอ ไม่ใช่ชานาน ๆ ทำครั้งหนึ่งแต่ควรให้เด็กทำการประจำ โดยเฉพาะในเรื่องความสะอาด และความสวยงามของสถานที่ นอกจากนั้นควรมองไกลออกไปถึงบริเวณใกล้ชิดกับโรงเรียนหรือที่ตั้งกองลูกเสียด้วย ทั้งด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลังโรงเรียน ถ้ามีงานสิ่งใดที่ลูกเสียอาจบำเพ็ญประโยชน์ได้ ก็ควรส่งเสริมให้ลูกเสียกระทำ เช่น ช่วยบำรุงรักษาต้นไม้ริมถนนที่เทศบาลได้ปลูกไว้ เป็นต้น

เรื่องการทำบุญประโยชน์ในบ้าน บำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสถานที่ใกล้เคียง ทั้ง 3 ประการนี้ เป็นเพียงงานเริ่มต้นสำหรับการบำเพ็ญประโยชน์ของลูกเสีย ต้องสอนและฝึกอบรมลูกเสียให้ทำในแหล่งเหล่านี้เป็นกิจวัตรเสียก่อนแล้วจึงค่อย ๆ คิดก้าวไปบำเพ็ญประโยชน์อย่างอื่นที่ไกลออกไป

4) **การป้องกันอุบัติเหตุและการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ** ควรเริ่มด้วยการสอนให้เด็กเข้าใจว่าลูกเสียเป็นพลเมืองดีและหน้าที่พลเมืองคืออย่างหนึ่ง คือมีความสามารถและเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

ในระยะแรก เด็กอาจจะทำตามผู้ใหญ่บอกแต่เราควรพยายามฝึกอบรมเด็กให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์แม้จะไม่มีผู้อื่นเห็นหรือบอกให้ทำ เช่น การเก็บกระป๋องเปล่าหรือเครื่องเล่นจากบันไดเพื่อไม่ให้ผู้อื่นสะดุดล้มลง หรือการเก็บเศษแก้วที่ตกอยู่ข้างถนนหรือในสนาม เพื่อไม่ให้ผู้อื่นเป็นอันตราย เหล่านี้เท่ากับเป็นบทเรียนขั้นต้นและเมื่อเด็กมีอายุมากขึ้น ก็จะมีนิสัยและสามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นตลอดจนชุมชนได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

การช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุที่ลูกเสียสามารถทำได้ดี และได้รับความเชื่อถือจากประชาชนคือ ช่วยดูแลสิ่งของที่ผู้ประสบอัคคีภัยได้ขนย้ายออกมากองไว้หน้าบ้านเพื่อหนีไฟ

5) **การช่วยเหลืองานส่วนรวมและงานการกุศล** กองลูกเสียมักได้รับคำขอร้องให้ช่วยเหลืองานส่วนรวมและงานการกุศลเนื่อง ๆ ทั้งนี้เพราะลูกเสียมีระเบียบวินัยและเต็มใจที่จะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน นอกจากนั้นประชาชนก็นิยมยกย่องการปฏิบัติงานของลูกเสีย และให้ความร่วมมือเป็นอันดี การบำเพ็ญประโยชน์ของลูกเสียในเรื่องนี้จึงได้ประโยชน์มาก อนึ่งสมควรกล่าวด้วยว่างานบำเพ็ญประโยชน์ส่วนรวมซึ่งลูกเสียสามารถทำได้ดี และได้รับความนิยมนอกจากประชาชนมาก คือการควบคุมการจราจรภายหลังที่ได้รับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายจราจรของกรมตำรวจมาแล้ว

กฎของลูกเสือ

- ข้อ 1. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
- ข้อ 2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
- ข้อ 3. ลูกเสือมีหน้าที่บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
- ข้อ 4. ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
- ข้อ 5. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
- ข้อ 6. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
- ข้อ 7. ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
- ข้อ 8. ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- ข้อ 9. ลูกเสือเป็นผู้มีมัธยัสถ์
- ข้อ 10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

กฎลูกเสือข้อ 10 นี้ ได้ดัดแปลงมาจากกฎของลูกเสือข้อ 10 ตามธรรมนูญของสมาชิกลูกเสือโลก ที่ว่า A Scout is clean in thought , word and deed. ซึ่งอาจแปลเป็นไทยว่า “ลูกเสือเป็นผู้สะอาดในทางความคิด วาจา และการกระทำ” แต่คณะลูกเสือแห่งชาติเห็นว่า ถ้าแปลออกมาตรงๆ เช่นนั้น ไม่ค่อยเหมาะสมกับความคิดและความรู้สึกทางฝ่ายไทย

จึงได้ดัดแปลงเสียใหม่ว่า “ข้อ 10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ” ซึ่งตรงกับกุศลกรรมบถ 10 คือ

กายกรรม 3 อย่าง

1) เว้นจากการฆ่าสัตว์	ปาณาติปาตา เวรมณี
2) เว้นจากการลักขโมย	อทินนาทานา เวรมณี
3) เว้นจากการประพฤติผิดในกาม	กาเมสุ มิจฉารารา เวรมณี

วจีกรรม 4 อย่าง

1) เว้นจากการพูดเท็จ	มุสาวาทา เวรมณี
2) เว้นจากการพูดส่อเสียด	ปิสุณาย วาจา เวรมณี
3) เว้นจากการพูดคำหยาบ	ผรุสสาย วาจา เวรมณี
4) เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ	สัมผัปปลาป เวรมณี

มโนกรรม 3 อย่าง

1) ไม่อยากได้ของเขา	อนภิชณา
2) ไม่พยายามทำร้ายเขา	อพยาบาท
3) เห็นชอบคลองธรรม	สัมมาทิฐิ

บทเรียนที่ 5

เรื่อง วินัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

เวลา 60 นาที

ขอบข่ายวิชา

1. ให้รู้และเข้าใจความหมายของระเบียบวินัยที่ใช้ในการฝึกอบรมลูกเสือ
2. ให้แต่งเครื่องแบบได้อย่างถูกต้องและรู้ว่าในโอกาสใดที่ควรแต่งกายอย่างไร
3. ให้รู้จักใช้และปฏิบัติตามสัญญาณมือและสัญญาณนกหวีด

จุดหมาย เพื่อต้องการให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่งเครื่องแบบ ใช้สัญญาณมือเรียกแถวสากลและใช้สัญญาณนกหวีดได้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. บรรยายความสำคัญของวินัยลูกเสือได้
2. อธิบายและแต่งเครื่องแบบได้อย่างถูกต้องตามโอกาสที่เหมาะสม
3. ใช้สัญญาณมือเรียกแถวสากลและสัญญาณนกหวีดได้ถูกต้อง

วิธีสอน / กิจกรรม

1. บรรยายประกอบการสาธิต	20 นาที
2. การฝึกให้ปฏิบัติ	30 นาที
3. ชมวิดีโอ หรือภาพยนตร์ (ถ้ามี)	10 นาที

สื่อการสอน

1. แผนภูมิ
2. แผ่นโปรงใส หรือภาพสไลด์
3. วิดีโอ หรือภาพยนตร์ (ถ้ามี)
4. เครื่องหมายต่าง ๆ
5. เอกสารประกอบ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. จากผลงานที่เสนอต่อที่ประชุมใหญ่
3. ใช้แบบสอบถาม

เนื้อหาวิชา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ทรงมีพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับเรื่องวินัยไว้หลายประการในโอกาสต่าง ๆ กัน ว่า

“สามัคคี มีวินัย คือ ปัจจัยสร้างชาติ”

“ระเบียบวินัย เป็นสิ่งชี้ความเจริญ”

“ถ้าตั้งใจศึกษาฝึกหัดตนตามระเบียบวินัยและขนบธรรมเนียมของลูกเสือให้แน่วแน่ต่อไป ก็จะมี ความรู้ ความดี ความเจริญอย่างเต็มที่ และสามารถที่จะคุ้มครองรักษาประเทศชาติไว้ได้อย่างแน่นอน”

“หลักการและจรรยาของลูกเสือนั้น เมื่อได้ฝึกหัดอบรมให้ถูกต้องครบถ้วนโดยบริสุทธิ์แล้ว ย่อมจะทำให้บุคคลมีจิตใจที่พร้อมเพรียง มุ่งดีมุ่งเจริญต่อกันยิ่งขึ้น และเข้มแข็งเชื่อมั่นในความดีงามมากขึ้น ทั้งมีระเบียบวินัยที่ดี มีความถูกต้องในเรื่องประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ ทำให้สามารถเป็นที่พึ่งของตนเอง และของผู้อื่น ได้ในที่สุด”

“วินัย” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ว่า “การอยู่ในระเบียบแบบแผนและ ข้อบังคับข้อปฏิบัติ”

“วินัย” ไม่ใช่เรื่องของทหารหรือตำรวจเท่านั้น เป็นเรื่องของทุกคนในชาติไม่ว่าอยู่ในฐานะ ตำแหน่งหน้าที่การงานใด ๆ ในหน่วยราชการ องค์กร ห้างร้าน แม้แต่งานส่วนตัว ย่อมต้องการ ได้ผู้ที่มี ระเบียบวินัยเข้ามาร่วมด้วยกันทั้งนั้น

วินัยมีความจำเป็นอย่างไร

การประกอบกิจกรรมทุกอย่างหรือการฝึกอบรมทุกประเภทที่ทำกับคนหมู่มาก ถ้าขาดวินัยเสียแล้วก็เท่ากับเป็นการล้มเหลวทุกสิ่งทุกอย่างโดยสิ้นเชิง ลูกเสือที่มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาย่อมที่จะเป็นพลเมืองดีในอนาคต ลูกเสือที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างดีสามารถเป็นผู้นำได้ เพราะว่าเป็นคนที่รักษาสัจย์ ประพฤติตนตามกติกา เป็นคนมีน้ำใจเมตตาอารี เสียสละ สิ่งเหล่านี้ย่อมติดตัวไปเป็นนิสัยเกิดขึ้นในตัวเองตลอดเวลา วินัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากในกองลูกเสือ คนที่มีคุณภาพควรได้รับการฝึกฝนให้มีระเบียบวินัย ทำให้รู้จักการนำประโยชน์มาให้ตน ทั้งในด้านส่วนตัวและหน้าที่การงาน วินัยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สร้างและส่งเสริมเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ตั้งแต่ยังอยู่ในเยาว์วัยเมื่อเติบโตใหญ่จะเป็นกำลังสำคัญช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

วินัย มี 2 ประการ คือ

1. วินัยภายนอก ซึ่งเกิดจากการให้กระทำหรืองดเว้นการกระทำ ในการฝึกอบรมต้องเข้มงวดตามลักษณะหรือกิจการแต่ละประเภท เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตามเกิดลักษณะนิสัย วินัยภายนอกไม่ยั่งยืนอยู่ได้นาน หากว่าผู้ที่ไม่พอใจ อาจละเลย หรือวางเฉย เมื่อไม่มีการกำหนดไว้ หรือไม่มีใครรู้เห็น

2. วินัยภายใน เป็นที่พึงประสงค์เพราะวินัยที่จะปฏิบัติด้วยความเต็มใจเพราะเห็นคุณค่า การฝึกอบรมจึงต้องเน้นหนักในการสร้างวินัยภายใน ด้วยความกวดขันการประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง วินัยภายในเป็นสิ่งที่ต้องการให้มีอยู่ในทุกคน

วินัยที่ดีเกิดจากความรัก ความเลื่อมใส ศรัทธา เด็ก ๆ ย่อมเชื่อฟังและเคารพเลื่อมใสผู้ที่ฉลาดกว่าตน มีอายุมากกว่าตน รูปร่างใหญ่กว่าตน ผู้กำกับลูกเสือจึงเป็นกุญแจดอกสำคัญในการสร้างเสริมวินัยให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ผู้กำกับลูกเสือจึงต้องวางตัวให้ดีที่สุด มีบุคลิกภาพที่น่านับถือ ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาซัดถ้อยชัดคำ เด็กก็จะเกิดความสนใจรักใคร่นับถือนิยมชมชอบและเลื่อมใสศรัทธา เด็กก็จะให้ความร่วมมือในอันที่จะปฏิบัติตามเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งผลที่สุดการปฏิบัติตามคำสั่งหรือปฏิบัติตัวให้อยู่ในระเบียบวินัยของลูกเสือก็จะดูเป็นเรื่องง่าย และผู้กำกับลูกเสือก็ควรจะกวดขันในเรื่องวินัยและการเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่งด้วยความรวดเร็วและเคร่งครัดแม้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ไม่ควรปล่อยเลยไป

กองลูกเสือใดที่มีระเบียบวินัยที่ดีแล้ว กองลูกเสือนั้นก็จะมีสุข ประสบผลสำเร็จในกิจการต่าง ๆ ได้โดยง่าย

สิ่งที่จะช่วยทำให้ลูกเสือได้มีระเบียบวินัยที่ดีได้แก่

1. การใช้คำสั่งให้ปฏิบัติอย่างง่าย ๆ เป็นคำสั่งตรง ๆ มีจุดหมายที่แน่นอน ไม่ใช่เป็นคำสั่งที่เกิดจากการข่มขู่
2. พิธีการต่าง ๆ เพราะในพิธีการต่าง ๆ ทำให้ลูกเสืออยู่ในอาการสำรวม
3. การตรวจในการเปิดประชุมกองและปิดประชุมกอง หรือการตรวจการอยู่ค่ายพักแรมในตอนเช้า เป็นการช่วยเหลือให้ลูกเสือได้รักษามาตรฐานและระเบียบวินัยของกองลูกเสือให้มีระดับดีขึ้น
4. เครื่องแบบมีความหมายสำหรับชื่อเสียงของขบวนลูกเสือ บุคคลภายนอกเขาจะมองและตัดสินเราด้วยสิ่งที่เขาเห็นเท่านั้น ผู้แต่งเครื่องแบบจะต้องสำรวมกิริยา วาจา ไม่กระทำการใดที่จะทำให้เสื่อมเสีย
5. การอยู่ค่ายพักแรมต้องทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
6. การเดินทางไกล ได้รับความเหน็ดเหนื่อย ต้องอดทน เห็นใจซึ่งกันและกัน
7. ระเบียบแถว เป็นวิธีการฝึกที่จะต้องให้ปฏิบัติตามคำบอกคำสั่ง
8. สิ่งแวดล้อม ที่มองเห็นเป็นแบบอย่างที่จะกระทำตาม
9. ตัวอย่างที่ดีของผู้กำกับลูกเสือเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดที่ลูกเสือจะเกิดศรัทธายึดถือเป็นแบบอย่าง

เครื่องแบบ

องค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการลูกเสือ คือ เครื่องแบบ มีความสำคัญที่จะให้รู้กันภายในของขบวนลูกเสือ และบุคคลภายนอกโดยทั่วไป เป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดวินัยที่ดีได้ เครื่องแบบลูกเสือไทยมีความหมายและสำคัญว่าลูกเสือประเทศอื่น ๆ ด้วยเหตุว่าเครื่องแบบได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริออกแบบนำมาใช้ และเครื่องทรงของพระองค์พระมหากษัตริย์มาทุกรัชกาลจนถึงปัจจุบัน

ส่วนประกอบของเครื่องแบบลูกเสือไทย จำแนกออกได้ 4 กลุ่ม

กลุ่ม 1 องค์พระประมุขคณะลูกเสือแห่งชาติ และพระบรมวงศานุวงศ์

กลุ่ม 2 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือทั่วไป ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

กลุ่ม 3 ผู้บังคับบัญชาลูกเสือประเภทต่าง ๆ รวมทั้งลูกเสือเหล่าสมุทรและเหล่าอากาศ

กลุ่ม 4 นายหมู่ รองนายหมู่ และลูกเสือ

เครื่องแบบแต่ละกลุ่มมีทั้งชายและหญิงทั้งทั่วไปและเครื่องแบบพิเศษ ประกอบด้วย

1. หมวก
2. เสื้อ
3. กางเกง , กระโปรง
4. ผ้าผูกคอ
5. เข็มขัด
6. ถุงเท้า
7. รองเท้า

เครื่องแบบลูกเสือสามัญประกอบด้วย

1. หมวกปีกกว้างสีทึบสีฟ้า กว้าง 2 ซม. พันรอบหมวก มีหัวขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังสีระยะสายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง
  2. เสื้อคอพับสีทึบสีฟ้า เนื้อสอ กว้าง 3.5 ซม. มีกระดุมเหนือเข็มขัด 4 คู่ ออกมีกระเป๋าสองข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่ง ปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรัศมีตรงกึ่งกลางกระเป๋า 1 คู่ มีอินทรีทูลีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมนมีคิ้วที่ปลายอินทรีทูลีทางด้านคอด้านละ 1 คู่ ลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกางเกง
  3. ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 ซม. ด้านตั้ง 75 ซม. สีตามสีประจำภาคศึกษา และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ
  4. กางเกงสีทึบสีฟ้า ขาสั้นเนื้อเข้าประมาณ 5 ซม. ส่วนกว้างของขาจากเอวเมื่อยืนตรงห่างจากขา ตั้งแต่ 8 - 12 ซม. ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 ซม. ผ่าตรงส่วนหน้า ใช้คิ้วขนาดย่อมขัดซ่อนไว้ข้างใน มีกระเป๋าสองข้างตามแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเป๋า และมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 ซม. กว้าง 1 ซม.
  5. เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวชนิดหัวขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีลายฉลุรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ภายในกรอบข้อช้อยพฤษภรณ์
  6. ถุงเท้ายาวสีทึบสีฟ้า พับขอบไว้ได้เข้า ได้พับขอบมีรอยรัดถุง
  7. รองเท้าหนัง หรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ไม่มีลวดลาย หุ้มสันชนิดผูก
คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผ้าผูกคอสีกรมท่า มีขลิบสีฟ้า ขนาด 0.5 ซม.
1. กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ หรือกางเกงเครื่องแบบปกติ กากีคอพับของข้าราชการชายตามกฎหมายว่าด้วย เครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน
  2. เข็มขัด เช่นเดียวกับเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.
  3. ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเขียวข้างละ 2 พู่ กางเกงขายาวให้ใช้ถุงเท้าสีทึบสีฟ้าหรือดำ
  4. รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ กรณีที่ใช้กางเกงขายาวให้ใช้รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหรือดำ ไม่มีลวดลายหุ้มสันชนิดผูก
  5. ถุงเท้ายาวสีทึบสีฟ้า ลักษณะเช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเขียวข้างละ 2 พู่
  6. รองเท้าหนังหรือผ้าใบสีน้ำตาล ลักษณะเช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

หญิง

เครื่องแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ประกอบด้วย

1. หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้างสีทึบ มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกทั้งสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

2. เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

3. กระโปรงสีทึบ ขาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน

4. ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

5. เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 3 ซม.

6. ถุงเท้าสีทึบ

7. รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องแบบพิเศษผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ใช้ในโอกาสไม่ประจำแถวหรือนำขบวนลูกเสือ

ชาย

เครื่องแบบพิเศษผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ ประกอบด้วย

1. หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้างสีทึบ มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวกมีหัวขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ กะบังสีดำ ผ้าพันหมวกสีเหลืองสลัดกับสีขาบ กว้าง 4 ซม. มีสายรัดคาง กว้าง 1 ซม. ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ปลายสายรัดคางมีตุ้มลายคุณรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองขนาดเล็ก ติดที่ริมขอบหมวกข้างละ 1 คู่ มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

2. **เสื้อชั้นนอกคอแบะสีกาก็** แบบคอป่าน เอวเสื้อโดยรอบเย็บเป็นตะเข็บต่อกันเป็น 2 ท่อน มีตะเข็บหลัง 3 ตะเข็บ ที่ตะเข็บกลางเปิดชายเสื้อไว้ถึงแนวเอว ที่แนวอกมีคุดมโลหะสีทองขนาดใหญ่ 4 คุดม ด้านหน้ามีกระเป๋าด้านบนและล่างข้างละ 2 กระเป๋า กระเป๋าด้านบนเป็นกระเป๋าปะมีแถบตรงกึ่งกลางตามทางตั้ง มีปกรูปมนชายกลางแหลมกระเป๋าล่างเป็นกระเป๋าย่อม มีปกรูปตัดชายมน ปกกระเป๋าทั้งสี่ซัดคุดมโลหะสีทอง ขนาดกลาง กระเป๋าละ 1 คุดม และมีอินทรธนูอ่อนสีเดียวกับเสื้อเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเรียวยาวจากด้านไหล่ไปทางคอ ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีคุดมที่ปลายอินทรธนูด้านคอ ด้านละ 1 คุดม คุดมทุกคุดมมีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ

เสื้อแบบนี้ให้ใช้กับเสื้อคอพับสีกาก็แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีกาก็เงื่อนกะลาสีด้วย แต่ในโอกาสไว้ทุกข์ให้ใช้ผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี

3. กางเกงขายาวสีกาก็ไม่พับปลายขา

4. ถุงเท้าสั้นสีกาก็

5. รองเท้าสีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย หุ้มส้น ชนิดผูก

หญิง

เครื่องแบบพิเศษผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ประกอบด้วย

1. หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้างสีกาก็ มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือก ถักสีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง มีหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

2. **เสื้อ กระโปรงติดกันสีกาก็** คอแหลม ไม่มีปก ไหล่ตกลงมาทางด้านหน้าประมาณ 7 ซม. เอวเสื้อแบบเอวตั้ง แขนต่อยาว 20 ซม. ปลายแขนพับข้างใน กระโปรงสี่ตะเข็บยาวปิดเข้า ด้านหน้าขวาและซ้ายมีกระเป๋าด้านข้างละ 1 กระเป๋า ต่ำกว่าเอวประมาณ 10 ซม. กึ่งกลางกระเป๋าพับจีบเป็นแถบกว้าง 3 ซม. ปากกระเป๋ามีปกรมนชายกลางแหลมและซัดคุดม 1 คุดม ผูกผ้าผูกคอเช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือ-สามัญแต่มีขลิบสีขาบขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

3. เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 3 ซม.

4. ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

5. รองเท้าสีน้ำตาล หุ้มส้น สีน้ำตาลแก่

ผ้าผูกคอพิเศษ

ลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ไปต่างประเทศ ใช้ผ้าผูกคอสีกรมท่าลักษณะเช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ขลิบริมสีเหลือง กว้าง 0.5 ซม. ที่มุมตรงข้ามกับด้านฐานมีรูปแผนที่ประเทศไทยสีเหลือง

ผู้สำเร็จวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นวุฒิบาศใช้ผ้าผูกคอกิลเวลล์และห่วงที่สวมผ้าผูกคอให้ใช้ห่วงกิลเวลล์

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ

ลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

1) เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎกระทรวง ดัดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้างฐาน แต่ ถ้าใช้ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศ ไม่ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด

2) เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 2 ซม. ยาว 14 ซม. 4 แถบ ซ้อนกัน ดัดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม.

3) เครื่องหมายชั้น

ก) ลูกเสือตรี ทำด้วยผ้าสีทากี รูปโล่ ยาว 4 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีแดงแต่ไม่มีแถบคำขวัญ และมีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองดัดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

ข) ลูกเสือโท ทำด้วยผ้าสีทากี รูปใบเตย ยาว 4.5 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีคำว่า “ลูกเสือ” เนื้อกรอบสีแดงในกรอบสีแดงมีคำว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” สีเหลืองดัดที่แขนข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

ค) ลูกเสือเอก ทำด้วยผ้าสีทากี รูปโล่ ยาว 5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีแดง และมีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง ดัดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

4) เครื่องหมายประจำการ ทำด้วยผ้าสีเขียว รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แถบ สีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 5 ซม. ดัดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋า 1 ซม. จำนวนเครื่องหมายประจำการให้คิดตามจำนวนปีที่ได้เป็นลูกเสือสามัญ วัตรระยะระหว่างกัน 5 ซม.ตามแนวนอน

5) เครื่องหมายสังกัด

1. ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาว ดัดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

2. เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม. อยู่ข้างล่าง ดัดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

6) เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์ สำหรับลูกเสือตรีและลูกเสือโท ซึ่งได้รับเครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์เมื่อเป็นลูกเสือสำรอง ให้ติดได้เช่นเดียวกับลูกเสือสำรอง

7) **เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ** ใช้ประกอบเครื่องหมายวิชาลุ่มเบื้องต้น ทำด้วยผ้าสีทากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่ลูกเสือพูดได้ดี สีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋า ถ้าติดเครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์อยู่แล้วให้ติดใต้เครื่องหมายลูกเสือสัมพันธ์

8) **สายยงยศ** ทำด้วยเชือกสีเขียวถักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาใต้อินทรีขน ปลายสายรวมติดที่มุมใต้ปกกระเป๋าเสื้อข้างขวา ใช้ได้เฉพาะลูกเสือสามัญที่สอบได้วิชาลูกเสือเอกกับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในสูตร

9) **เครื่องหมายวิชาพิเศษ** ทำด้วยผ้าสีทากี รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 3.5 ซม. มีกรอบและคำว่า “ลูกเสือ” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปตามเครื่องหมายนั้น ๆ

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสีเหลืองกว้าง 10 ซม. ขลิบริมสีขาบข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เครื่องหมายประกอบเครื่องหมายแบบผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ เว้นแต่นายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือ

1) **เครื่องหมายจังหวัด** ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎหมายกระทรวง ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามฐาน แต่ถ้าไม่ใช่ผ้าผูกคอพิเศษสำหรับไปต่างประเทศ หรือผ้าผูกคอกีฬาวอลเลย์ต้องใช้เครื่องหมายจังหวัด

สภานายก อุปนายก กรรมการ สภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์แห่งสภาลูกเสือแห่งชาติ ประธาน รองประธาน และกรรมการแห่งคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ใช้รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีเหลืองอยู่ในวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 ซม. ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐานแทนเครื่องหมายจังหวัดและผู้อำนวยการใหญ่ รองผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ ผู้ตรวจการใหญ่ รองผู้ตรวจการใหญ่ ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ใช้ตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีขาวอยู่ในวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 ซม. ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐานแทนเครื่องหมายจังหวัด

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือเหล่าสมุทรให้ติดเครื่องหมายจังหวัดที่แขนเสื้อข้างขวาระหว่างไหล่กับศอก

2) **สายนกหวีด** ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลัดดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีด สอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

3) เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ห้า ขาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีทอง พื้นและขอบเครื่องหมายสีตามกฎกระทรวง สำหรับผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือที่ควบคุมลูกเสือสำรอง มีอักษร “ส.ร.” ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอักษร “ส.ญ.” ลูกเสือวิสามัญมีอักษร “ส.ว.” เนื้อรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติตามลำดับ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

4) เครื่องหมายรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 3.5 ซม. ติดที่อินทรรณูทั้งสองข้าง ใช้เฉพาะสภานายก อุปนายก กรรมการ สภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์ และกรรมการกิตติมศักดิ์แห่งสภาลูกเสือแห่งชาติ ประธาน รองประธาน และกรรมการแห่งคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการใหญ่ รองผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่ ผู้ตรวจการใหญ่พิเศษ ผู้ตรวจการใหญ่ รองผู้ตรวจการใหญ่ ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ รองผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด

5) เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดลูกเสือสามัญใช้เฉพาะผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ สำหรับผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนไม่มีเลขกลุ่มและเลขกอง

6) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ

7) เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นจุดแดง ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอ ด้านหลังให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอด้านหน้าให้ไม้วางทับผ้าผูกคอ

ถ้าดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ เพิ่มไม้เป็น 3 ท่อน

ถ้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ เพิ่มไม้เป็น 4 ท่อน

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่ลูกเสือและรองนายหมู่ลูกเสือเช่นเดียวกับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือประเภทและเหล่าสังกัด แต่มี

ลูกเสือสามัญ ทำด้วยแถบผ้าสีขาว รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาวเท่าแนวตั้งของกระเป๋า กว้าง 1.5 ซม. มีจำนวนแถบและติดดังนี้

หัวหน้านายหมู่ 3 แถบ ติดที่กระเป๋าเสื้อข้างซ้ายตามแนวตั้ง เว้นระยะระหว่างแถบ 1 ซม. ให้เครื่องหมายลูกเสือตรีทับแถบกลาง

นายหมู่ 2 แถบ ติดที่กระเป๋าเสื้อข้างซ้ายตามแนวตั้ง ให้เครื่องหมายลูกเสือตรีอยู่ตรงกลาง

รองนายหมู่ 1 แถบ ติดที่กระเป๋าเสื้อข้างซ้ายตามแนวตั้ง ให้เครื่องหมายลูกเสือตรีอยู่ทางซ้าย

โอกาสในการแต่งเครื่องแบบ

1. แต่งทุกครั้งที่มีการฝึกอบรมเป็นปกติ
2. เมื่อควบคุมลูกเสือออกนอกสถานที่
3. ในพิธีการของลูกเสือ เช่น พิธีเข้าประจำกอง
4. ในโอกาสอื่นอีกตามสมควร

แต่งกายอย่างอื่น

1. แต่งกายลำลอง คือการแต่งการสุภาพใช้เสื้อมีแขน ประกอบด้วยหมวก ฟ้าผูกคอ เครื่องหมายหมู่ เครื่องหมายนายหมู่ - รองนายหมู่หรือ พลาธิการและป้ายชื่อ (ห้ามสวมรองเท้าแตะ)

โอกาสที่จะแต่งกายลำลองนั้น แล้วแต่ผู้อำนวยการฝึกอบรมหรือวิทยากรประจำวันจะนัดหมาย

2. แต่งกายตามสบาย คือ การแต่งการสุภาพ (ใช้เสื้อมีแขน – ห้ามสวมรองเท้าแตะ) แต่ไม่ต้องมีหมวก ฟ้าผูกคอ ส่วนเครื่องหมายอื่น ๆ ควรติดไว้เพื่อจะได้ทราบหมู่และหน้าที่

โอกาสที่จะแต่งกายตามสบาย มักเป็นการเรียนตอนกลางคืนหรือเมื่อเลิกจากฝึกอบรมประจำวันแล้ว

การทำความเคารพ

การทำความเคารพเป็นการแสดงวินัยที่ผู้น้อยมีต่อผู้ใหญ่ เป็นการแสดงว่า เป็นผู้ที่มีมารยาทเรียบร้อย มีความรักใคร่นับถือซึ่งกันและกันอีกด้วย

การทำความเคารพของลูกเสือสามัญ เมื่ออยู่ในเครื่องแบบมีวิธีทำความเคารพได้ 2 วิธี คือ

1. **ทำวันทยหัตถ์** ให้ทำวันทยหัตถ์ 3 นิ้ว คือ ยกมือขวาขึ้น นิ้วหัวแม่มือยกนิ้วก้อยไว้ เขยียดนิ้วชี้ นิ้วกลางนิ้วนางชิดกัน ใช้ข้อสุดท้ายของปลายนิ้วชี้แตะที่ขอบหมวกปีก ประมาณตรงหางคิ้วขวา ถ้าสวมหมวกทรงอ่อน (หมวกเบเรต์) หรือมิได้สวมหมวก ใช้ปลายนิ้วชี้แตะที่หางคิ้วขวา ถ้าอยู่ในแถว ผู้บังคับบัญชาบอก”ตรง”

2. **ทำวันทยาขุ** คือ การทำความเคารพในขณะที่ลูกเสือถือพลองอยู่ ได้แก่การทำวันทยาขุ เมื่ออยู่กับที่ให้นิ้วชี้ตรงพลองชิดลำตัวด้านขวา โคนพลองชิดนิ้วก้อยเท้าขวา ปลายพลองอยู่ในร่องไหล่ มือขวาจับพลอง มือซ้ายแสดงรหัสลูกเสือ ยกขึ้นกว่าฝ่ามือลง รวบนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วก้อยจรดกัน เหลือนิ้วชี้-นิ้วกลางนิ้วนางเขยียดตรงและชิดกัน งอศอก ยกแขนซ้ายให้อยู่ในแนวเสมอไหล่ และให้ข้อแรกที่ปลายนิ้วชี้ด้านข้างแตะพลองไว้

โอกาสแสดงความเคารพ ใช้ในโอกาสต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. เคารพต่อธงสำคัญ ๆ เช่น ธงชาติ ธงคณะลูกเสือแห่งชาติ ธงลูกเสือประจำจังหวัด ธงประจำกองทหาร ฯลฯ ที่ผ่านไป
2. เคารพในขณะที่บรรเลงเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงมหาฤกษ์ เพลงมหาชัย เพลงสรรเสริญเสือป่า

3. เคารพแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ บิดามารดา ครู อาจารย์ ญาติผู้ใหญ่ที่ควรเคารพ นายทหาร นายตำรวจที่แต่งเครื่องแบบ

4. เคารพต่อลูกเสือด้วยกัน ในขณะที่พบกันเป็นครั้งแรกในวันหนึ่ง ๆ จะเป็นลูกเสือชาติเดียวกัน หรือ ต่างชาติก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

รหัสลูกเสือ

เป็นเครื่องหมายที่แสดงให้รู้กันเฉพาะในวงการลูกเสือเท่านั้น ซึ่งลูกเสือทุกคนเมื่อเห็นรหัส ก็จะได้รับรู้และเข้าใจความหมายซึ่งกันและกันทันทีว่า “เราเป็นพวกเดียวกัน”

วิธีแสดงรหัส

ลูกเสือไทยใช้แสดงรหัสแบบอังกฤษ คือ ยืนในท่าตรง ยกมือขวาเสมอไหล่ ข้อศอกชิดลำตัว หันฝ่ามือไปข้างหน้า นิ้วหัวแม่มือกดปลายนิ้วก้อยไว้ อีกสามนิ้วที่เหลือเหยียดขึ้นไปตรงนิ้วชี้คั่น (แบบของอเมริกา ต่างกันตรงที่ ข้อศอกไม่ชิดลำตัว แต่ยกข้อศอกตั้งฉากกับต้นแขน) นิ้วทั้งสามที่เหลือเหยียดขึ้นไปนั้นมีความหมายถึงคำปฏิญาณของลูกเสือ 3 ข้อ

โอกาสแสดงรหัส ใช้ในโอกาสต่อไปนี้

1. เมื่อลูกเสือกล่าวคำปฏิญาณในพิธีปฏิญาณตนเข้าประจำกองและพื้นที่อื่น ๆ ที่มีการทบทวนคำปฏิญาณ
2. เมื่อพบกับลูกเสือชาติเดียวกันหรือต่างชาติ เป็นการรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน

การสัมผัสมือ

เป็นประเพณีสากลของการลูกเสือที่ลูกเสือใช้สัมผัสมือด้วยมือซ้าย เป็นสัญญาณระหว่างพี่น้องลูกเสือทั่วโลก การสัมผัสด้วยมือซ้ายนั้น ตามประวัติแจ้งว่า เมื่อคราวที่ บี.-พี. (ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก) ได้ถูกส่งไปปราบพวกอชันติซึ่งอยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเลแอฟริกาตะวันตกนั้น ในขณะที่อยู่ในอชันติ บี.-พี. ได้สังเกตเห็นคนพื้นเมืองแสดงความเป็นมิตรต่อกันด้วยการจับมือซ้าย และ บี.-พี. เองก็ได้รับการสัมผัสมือซ้ายจากกษัตริย์เปรมเปห์ หัวหน้าแห่งพวกอชันติซึ่งถือว่าการสัมผัสด้วยมือซ้าย เป็นสัญลักษณ์ของความ เป็นพี่น้องกัน และเป็นการแสดงถึงความไว้วางใจกันอย่างสูงสุด เพราะกษัตริย์เปรมเปห์ ได้ให้เกียรติโดยวางโลห์ ซึ่งเป็นเครื่องสำหรับป้องกันศัตรูลงเสีย ต่อมา บี.-พี. จึงได้ใช้การสัมผัสมือซ้ายเป็นประเพณีในการสัมผัสมือของลูกเสือ

สัญญาณมื่อในการเรียกแถวของลูกเสือสากล

การใช้สัญญาณมื่อเรียกแถวรูปต่าง ๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือตามแบบสากลของลูกเสือทุกประเภท ผู้บังคับบัญชาที่จะเรียกแถวนั้นจะต้องเลือกสถานที่ให้เหมาะสมเสียก่อน และยืนตรงแล้วจึงเรียกและให้สัญญาณ (ลูกเสือสำรองใช้คำว่า แพ็ค ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ ใช้คำว่า กอง)

1. แถวหน้ากระดานเดี่ยว

ผู้เรียกเหยียดแขนทั้งสองไปด้านข้างเสมอแนวไหล่ มือแบ หันฝ่ามือไปข้างหน้า ใ้ลูกเสือเข้าแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว ข้างหน้าผู้เรียกให้แนวตรงกึ่งกลางของแถวอยู่ห่างประมาณ 6 ก้าว หันหน้าเข้าหาผู้เรียก

กรณีหมู่เดี่ยว - ให้นายหมู่ยืนแลตรงเป็นหลักทางขวา (ทางซ้ายมือของผู้เรียก) ลูกแถวเข้าแถวตามลำดับทางซ้ายของนายหมู่ ยืนเรียงเคียงกันเป็นแถวหน้ากระดาน ไปจนถึงลูกแถวคนสุดท้าย และปิดหมู่ด้วยรองนายหมู่ ซึ่งอยู่ซ้ายสุดของทุกคน (ยกเว้นนายหมู่) จัดแถวทางขวา (แลขวา)

การจัดระยะเคียง ถ้าเป็น “ปิดระยะ” ระยะเคียงของลูกเสือในแถวหน้ากระดาน คือ ช่วงแขนซ้ายของลูกเสือที่อยู่ทางซ้าย ยกมือซ้ายขึ้นทาบตะโพก ให้ฝ่ามือพักอยู่บนตะโพก นิ้วเหยียดชิดกันอยู่ประมาณแนวตะเข็บกางเกง สอกอยู่เสมอแนวลำตัว การจัดแถวใช้แขนขวาจคปลายสอกซ้าย ผู้เรียกแถว จัดการตรวจแถว แล้วสั่งนั่ง ลูกเสือทุกคนลดมือลงพร้อมกันสบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรงและนั่ง

ถ้าเป็นระยะ “เปิดระยะ” ระยะเคียงของลูกเสือในแถวหน้ากระดาน คือ สุดช่วงแขนของลูกเสือที่อยู่ทางขวานิ้วกลางมือซ้ายจดไหล่ขวา นับจากนายหมู่เป็นต้นมาจนถึงลูกแถวคนสุดท้ายก่อนถึงรองนายหมู่

กรณีมีหลายหมู่ - ให้แต่ละหมู่เข้าแถวหน้ากระดานแถวเดี่ยว เหมือนกับที่เป็นหมู่เดี่ยวให้แนวตรงกึ่งกลางของแถวอยู่ห่างจากผู้เรียก 6 ก้าวโดยประมาณ และระยะเคียง ระหว่างหมู่ (ระหว่างนายหมู่ถัดไปทางซ้ายกับรองนายหมู่ทางขวา) เป็นไปตามปกติ และระยะเคียง 1 ช่วงแขน กรณี “เปิดระยะ”

เมื่อเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้วสั่งนั่ง

2. แถวตอนเรียงหนึ่ง

ผู้เรียกเหยียดแขนทั้งสองไปข้างหน้า เสมอแนวไหล่ มือแบ หันฝ่ามือเข้าหากัน

ใ้ลูกเสือเข้าแถวตอนเรียงหนึ่งข้างหน้าผู้เรียก นายหมู่หลักซึ่งอยู่หน้าผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว

กรณีหมู่เดี่ยว - ให้นายหมู่วิ่งมายืนในท่าตรงเป็นหลักข้างหน้าผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว ลูกแถวเข้าแถวหลังนายหมู่หลัก ยืนให้ตรงคอรนายหมู่ข้างหน้า ระยะต่อสุดช่วงแขนของลูกเสือเมื่อยืนไปจดหลังท่อนบนของผู้อยู่ข้างหน้า ลูกแถวคนอื่น ๆ ก็เข้าแถวซ้อนไปข้างหลังของลูกแถวข้างหน้าตามลำดับ ระยะต่อสุดช่วงแขนดั้งเดิม และเข้าแถวต่อซ้อนกันไปจนถึงคนสุดท้าย และปิดท้ายด้วยรองนายหมู่ ในระยะต่อสุดช่วงแขนเช่นกัน

เมื่อผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้วสั่งนั่ง ทุกคนลดแขนลงอยู่ในท่าตรงเพื่อฟังคำสั่งต่อไป

กรณีหลายหมู่ - ให้เรียกว่า “แถวตอนหมู่” ให้หมู่หลักเข้าแถวตอนตรงหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียก 6 ก้าวโดยประมาณ โดยมี หมู่อื่น ๆ เข้าแถวตอนเป็นแนวเดียวกันไปทางซ้ายและทางขวาของหมู่หลักระยะเคียงระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงสอก ส่วนระยะต่อ 1 ช่วงแขนโดยประมาณ (ไม่ต้องยกแขน)

3. แถวหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ

ผู้เรียกกำมือทั้ง 2 ข้าง เขยียดตรงไปข้างหน้านานกับพื้น งอข้อศอกขึ้นเป็นมุมฉาก หันหน้ามือเข้าหากัน

ให้ลูกเสือหมู่ที่ 1 มาเข้าแถวหน้าผู้เรียก นายหมู่อยู่ขวามือ ลูกหมู่อยู่ซ้ายมือเรียงกันเป็นแถวหน้ากระดาน โดยให้ตรงกึ่งกลางของหมู่อยู่ตรงหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว หมู่ต่อไป เข้าแถวหน้ากระดานเช่นเดียวกัน ข้างหลังหมู่แรกตามลำดับ ระยะหมู่ต่อหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนอยู่ทางซ้ายสุด) ยกมือซ้ายขึ้นทาบตะโพก (เหมือนดังที่กล่าวไว้ในหมู่แถวหน้ากระดาน) ระยะต่อระหว่างหมู่ประมาณ 1 ช่วงแขน (ไม่ต้องยกแขน) สะบัดหน้าไปทางขวา เมื่อผู้เรียกแถวตรวจ การจัดแถวแล้วตั้งนี้ ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

4. แถวหน้ากระดานหมู่เปิดระยะ

ผู้เรียกกำมือทั้ง 2 ข้าง งอข้อศอกเป็นมุมฉาก แขนท่อนบนแบะออกจนเป็นแนวเดียวกับไหล่ หันหน้ามือไปข้างหน้า

ให้ลูกเสือทุกคนเข้าแถวเหมือนหน้ากระดานหมู่ปิดระยะ แต่ระยะต่อระหว่างหมู่ของทุกหมู่ ขยายออกไปทางด้านหลัง ห่างกันหมู่ละประมาณ 3 ช่วงแขน

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนอยู่ซ้ายสุด) ยกมือซ้ายขึ้นทาบตะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา ระยะต่อระหว่างหมู่ต่อหมู่ละประมาณ 3 ช่วงแขน เมื่อผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้วตั้งนี้ ลูกเสือทุกคน สะบัดหน้าและอยู่ในท่าตรง

5. แถวรูปครึ่งวงกลม

ผู้เรียกแถว มือแบ่ทั้ง 2 ข้าง เขยียดตรงลงข้างล่างคว่ำฝ่ามือเข้าหาตัว โบกผ่านลำตัว ประสานกัน ด้านหน้า ซ้าย ๆ เป็นรูปครึ่งวงกลม

ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่หมู่แรกยืนอยู่เป็นแนวเดียวกับผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อไป ไปอยู่ทางด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ จนคนสุดท้ายอยู่เป็นเส้นตรงแนวเดียวกับผู้เรียก และนายหมู่หมู่แรก โดยถือว่าผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนซ้ายสุด) ยกมือซ้ายขึ้นทาบตะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่หมู่แรก) เมื่อผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้วตั้งนี้ ลูกเสือทุกคนลดแขนลงสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

6. แลวรูปวงกลม

ก. แบบผู้เรียกแถวยืนอยู่ที่จุดศูนย์กลาง

ผู้เรียกแถวแบบมือทั้งสองข้าง เขยียดตรงลงล่าง คำฝ่ามือเข้าหาตัวโบกผ่านลำตัว ประสานกัน ด้านหน้าจดด้านหลังเป็นรูปวงกลม

ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่หมู่แรกยืนอยู่แนวเดียวกับผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อไป ไปอยู่ทางด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ จนคนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายไปจดกับนายหมู่หมู่แรก ถือผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคนยกมือซ้ายขึ้นทาบตะโพก สะบัดหน้าไปทางขวา (ยกเว้นนายหมู่หมู่แรก)

เมื่อผู้เรียกแถวตรวจการจัดแถวแล้วสั่งนั่ง ลูกเสือทุกคนลดแขนลงสะบัดหน้ามาอยู่ในท่าตรง

ข. แบบผู้เรียกยืนอยู่ในเส้นรอบวง

ผู้เรียกแถวกำมือขวาเขยียดแขนยกไปข้างหน้าขึ้นข้างบนเลยไปหลัง

ให้ลูกเสือหมู่แรกยืนด้านซ้ายมือของผู้เรียก โดยนายหมู่แรกยืนชิดกับผู้เรียก หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อ ๆ ไป อยู่ด้านซ้ายมือของผู้เรียกตามลำดับจนคนสุดท้ายของหมู่สุดท้ายไปจดกับผู้เรียกด้านขวามือถือผู้เรียกเป็นเส้นรอบวงด้วย

(การเข้าแถวและการจัดแถวอนุโลมตามแบบ ก.)

7. แถวสี่เหลี่ยมเปิดด้านหนึ่ง

ผู้เรียกแถวยืนอยู่ด้านหนึ่ง (ซึ่งเป็นด้านเปิด) สอกงอ ยกแขนทั้งสองขึ้นข้างหน้า ให้นิ้วชี้แขนทั้งสองไขว้กันตรงฝ่ามือ ฝ่ามือทั้งสองแบเขยียดหันไปข้างหน้า ฝ่ามือขวาไขว้ทับฝ่ามือซ้ายประมาณแนวลูกศร เป็นสัญญาณถ้ามีลูกเสือ 3 หมู่ ให้เข้าแถวในอีก 2 ด้านที่เหลือ โดยมีนายหมู่ 1 เข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวทางด้านซ้ายของผู้เรียก หันหน้าเข้าหาในรูปสี่เหลี่ยม หมู่ 2 เข้าแถวหน้ากระดานด้านตรงข้ามกับผู้เรียก หันหน้าเข้าหาผู้เรียกและหมู่ 3 เข้าแถวหน้ากระดานแถวเดียวตรงข้ามกับหมู่ 1 ทางด้านขวาของผู้เรียก

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคนปฏิบัติเหมือนกับการเข้าแถวหน้ากระดาน เว้นระยะตรงมุมของแต่ละด้านให้เท่ากันพอสมควรไม่ซ้อนหรือตรงกัน

ถ้ามีลูกเสือมากกว่า 3 หมู่ ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้เรียกแถว แต่ควรให้ด้านซ้ายมือกับด้านขวามือมีจำนวนเท่ากัน

เมื่อผู้เรียกแถวตรวจแถวเรียบร้อยแล้วสั่งนั่ง ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมสะบัดหน้าอยู่ในท่าตรง

8. แฉวรัศมีหรือล้อเกวียน

ผู้เรียกแฉวยืนอยู่ในท่าตรง มือขวาแบคว่ากางนึ่งออกทุกนิ้ว ชูแขนไปข้างหน้าท่ามูประมาณ 45 องศา ให้มองเห็นได้ แล้วเรียก “แพ็ค” หรือ “กอง”

ให้ลูกเสือทุกหมู่มาเข้าแถวเป็นรูปหมู่แถวตอนหน้าผู้เรียก ห่างจากผู้เรียกประมาณ 6 ก้าว เป็นรูปรัศมีโดยให้หมู่แรกอยู่ด้านหน้าทางซ้ายมือผู้เรียกประมาณ 45 องศา หมู่ที่ 2 และหมู่ต่อๆ ไปอยู่ด้านซ้ายของหมู่แรกตามลำดับ ถือผู้เรียกเป็นจุดศูนย์กลาง ระยะต่อของแต่ละหมู่ระหว่างบุคคล ประมาณ 1 ช่วงแขน ระยะเคียงระหว่างนายหมู่ต่อนายหมู่พอสมควรและนายหมู่หมู่สุดท้ายจะอยู่ด้านหน้าทางขวามือของผู้เรียก ประมาณ 45 องศา

การเข้าแถว ให้ลูกเสือทุกคน (เว้นคนอยู่หัวแถวของแต่ละหมู่) เขยียดแขนซ้ายไปข้างหน้า สูงเสมอแนวไหล่ คว่าฝ่ามือให้ปลายนิ้วจดหลังของคนหน้าพอดี ผู้เรียกแถวจัดแถวแล้วสั่ง “นึ่ง” ลูกเสือทุกคนลดแขนลงพร้อมกับนึ่ง

9. การใช้สัญญาณมือเป็นคำสั่งการพักแถว “พัก” และ “ตรง”

ในการเข้าแถวของหมู่ลูกเสือ จะเป็นแถวหน้ากระดานก็ดี แถวตอนก็ดี หรือแถวหน้ากระดานตอนหมู่ รูปครึ่งวงกลม หรือวงกลม ตลอดจนแถวรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสเปิดด้านหนึ่งก็ดี ผู้เรียกแถวอาจใช้สัญญาณมือ เป็นคำสั่งให้แถว “พัก” จากท่าตรง และเป็นคำสั่งให้แถว “ตรง” จากท่าพักก็ได้ โดยผู้เรียกแถวท่า 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะ 1 กำมือขวา งอแขนตรงสอกให้มือที่กำอยู่ประมาณตรงหัวเข็มขัด หันฝ่ามือที่กำเข้าหาหัวเข็มขัด

จังหวะ 2 สลัดมือที่กำและหน้าแขนไปทางขวาเป็นมุม 180 องศา ประมาณแนวเดียวกับแนวหัวเข็มขัด เป็นสัญญาณให้ “พัก” ตามระเบียบ (ลูกเสือทุกคนปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าพักตามระเบียบ)

กรณีที่จะให้สัญญาณมือเป็นคำสั่งให้ “ตรง” ผู้เรียกแถวท่า 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะ 1 กำมือในลักษณะเหมือนกับเมื่อตอนสลัดแขน สั่ง “พัก” จังหวะ 2

จังหวะ 2 กระทบแขนให้กำมือกลับมาอยู่ตรงหัวเข็มขัด (จังหวะ 1 ของสัญญาณสั่ง “พัก”) ลูกเสือทุกคนชิดเท้าซ้าย ลดแขนที่ไขว้หลังลงมาอยู่ในท่าตรง

สัญญาณนกหวีด

สำหรับการฝึกประจำวันหรือในโอกาสที่ผู้บังคับบัญชาอยู่ห่างไกลลูกเสือ ใช้สัญญาณประเภทอื่น
ไม่สะดวกก็ใช้สัญญาณนกหวีดแทน คือ

1. หวีดยาว 1 ครั้ง (_____) ถ้าเคลื่อนที่ให้หยุด ถ้าหยุดอยู่เดือน เตรียมตัวหรือคอยฟังคำสั่ง
2. หวีดยาว 2 ครั้ง (_____) เดินต่อไป เคลื่อนที่ต่อไป ทำงานต่อไป
3. หวีดสั้น 1 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง สลับกันไป (_____) เกิดเหตุ
4. หวีดสั้น 3 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง ติดต่อกันไป (_____ , _____)
เรียกนายหมู่ มารับคำสั่ง
5. หวีดสั้นติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง (_____) ประชุม , รวม

หมายเหตุ เมื่อจะใช้สัญญาณ (2) (3) (4) หรือ (5) ให้ใช้สัญญาณ (1) ก่อนทุกครั้ง

บทเรียนที่ 6

เวลา 45 นาที

เรื่อง หลักสูตรลูกเสือสามัญ

ขอบข่ายวิชา

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตรลูกเสือสามัญ
2. การเข้าสู่กองลูกเสือสามัญ
3. ระบบหมู่
4. ชั้นของลูกเสือสามัญ
5. วิชาพิเศษลูกเสือสามัญ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรลูกเสือสามัญ

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. บรรยายความมุ่งหมายของหลักสูตรลูกเสือสามัญได้
2. อธิบายหลักสูตรลูกเสือ ตริ โท เอก การสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ และ เครื่องหมายสายธงยศได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบท ใช้ภาพพลิก หรือเครื่องฉายข้ามศีรษะประกอบในการแสดงภาพประกอบ 5 นาที
2. บรรยายประกอบแผนภูมิ แสดงแผนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ 30 นาที
3. สรุปโดยใช้ภาพพลิก หรือเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะประกอบในการแสดงภาพประกอบ 10 นาที เช่นเดียวกับ อารัมภบท

สื่อการสอน

1. เอกสารประกอบ “หลักสูตรลูกเสือสามัญ”
2. แผนภูมิแสดงแผนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ (แผนพลิก แผ่นภาพ หรือแผ่นโปร่งใส)

การประเมินผล

1. การสังเกตจากพฤติกรรม
2. จากผลงานที่เสนอต่อที่ประชุมใหญ่
3. ใช้แบบสอบถาม

เนื้อหาวิชา

จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมลูกเสือตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ.ลูกเสือ พ.ศ. 2528 คือ เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรลูกเสือสามัญ คือ การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาในทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ ศีลธรรม และสังคมเด็กในวัยประถมศึกษา (ป.4 - ป.6) หรืออายุระหว่าง 11-16 ปี โดยถือว่าการฝึกอบรมนี้เป็นส่วนสำคัญของแผนการฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกันและสอดคล้องกับพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กวัยต่าง ๆ ที่อยู่ในขบวนการลูกเสือ

หลักสูตรลูกเสือสามัญจะมีระดับสูงขึ้นไปตามวัย และสมรรถภาพของเด็กแต่ละคน รวมทั้งมีหลักสูตรวิชาพิเศษ เพื่อสนองความต้องการหรือส่งเสริมทักษะของเด็กแต่ละคนอีกด้วย

การเข้าสู่กองลูกเสือสามัญ เด็กอาจเข้าสู่กองลูกเสือสามัญได้ 2 ทาง คือ

1. เลื่อนชั้น (ส่งตัว) มาจากกองลูกเสือสำรอง
2. สมัครเข้าเป็นสมาชิกของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ทั้ง 2 กรณี จะต้องเขียนใบสมัครเป็นลูกเสือสามัญ ตามแบบ ล.ส 3 แม้ว่าจะเคยเขียนใบสมัครเมื่อเป็นลูกเสือสำรองแล้วก็ตาม

ระบบหมู่ คือการจัดเด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน อยู่รวมกันเรียกเป็นหมู่ เพื่อปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันโดยมีคนหนึ่งเป็นหัวหน้า หรือผู้นำเรียกว่านายหมู่และมีรองนายหมู่อีกหนึ่งคนเป็นผู้ช่วย

กองลูกเสือสามัญนั้นประกอบด้วยหมู่ลูกเสือ 2 - 6 หมู่ หนึ่งหมู่มีลูกเสือ 6 - 8 คน รวมทั้งนายหมู่-ลูกเสือและรองนายหมู่ด้วย ระบบหมู่เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นในการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ ซึ่งประกอบด้วย การฝึกอบรมในเรื่องการเป็นผู้นำ การวางแผน และการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ โดยถือหลักการพึ่งตนเองเป็นสำคัญ

ชั้นของลูกเสือสามัญ

แผนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ ลูกเสือตรี ลูกเสือโท ลูกเสือเอก ดังต่อไปนี้

ลูกเสือตรี มีหลักสูตรโดยย่อ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ
2. คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือสามัญ
3. กิจกรรมกลางแจ้ง
4. ระเบียบแถว

เมื่อสอบวิชาตามหลักสูตรลูกเสือตรีได้แล้ว จึงได้เข้าพิธีเข้าประจำกอง และได้รับการฝึกอบรมชั้นสูงต่อไปตามลำดับ

ลูกเสือโท มีหลักสูตรโดยย่อ ดังนี้

1. การรู้จักดูแลตนเอง
2. การช่วยเหลือผู้อื่น
3. การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ
4. ทักษะในทางวิชาลูกเสือ
5. งานอดิเรกและเรื่องที่น่าสนใจ
6. คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือ
7. ระเบียบแถว

ลูกเสือเอก มีหลักสูตรโดยย่อ ดังนี้

1. การพึ่งตนเอง
2. การบริการ
3. การผจญภัย
4. วิชาช่างของลูกเสือ
5. ระเบียบแถว

วิชาพิเศษ วิชาพิเศษของลูกเสือสามัญ มี 54 วิชา ลูกเสือสามัญที่จะสอบวิชาพิเศษได้นั้น คือผู้ที่กำลังเรียนหลักสูตรลูกเสือโท ลูกเสือเอก อาจสอบวิชาพิเศษได้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ วิชาพิเศษเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายให้ลูกเสือสามัญได้แสดงออกซึ่งทักษะ ความสนใจของตนเอง กับเพื่อให้ได้มีส่วนในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับลูกเสืออื่น ๆ ด้วย โดยเฉพาะวิชาพิเศษลูกเสือสามัญที่ 54 เรื่อง สายโยงยศ ซึ่งเป็นเครื่องแบบแห่งเกียรติยศ มีหลักสูตรดังนี้

1. ได้เครื่องหมายลูกเสือเอกมาแล้ว
2. สอบวิชาลูกเสือสามัญได้ 6 วิชา ซึ่งมีวิชาพิเศษต่อไปนี้

ในข้อ ก. 1 วิชา ข้อ ข. 1 วิชา รวมอยู่ด้วย

ก. นักผจญภัยในป่า นักสำรวจ นักบุกเบิก

ข. ชาวค่าย ผู้ประกอบอาหารในค่าย นักธรรมชาติศึกษา นักดาราศาสตร์เบื้องต้น และนักอศุนิยมวิทยาเบื้องต้น

การประเมินผล

1. การประเมินผลเพื่อเลื่อนชั้นของลูกเสือใช้วิธีสอบ

การสอบวิชาลูกเสือทุกชั้น ให้ผู้กำกับกองลูกเสือเป็นผู้ดำเนินการสอบ

การสอบวิชาลูกเสือตรี วิชาลูกเสือโท วิชาลูกเสือเอก ลูกเสือจะต้องสอบวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละชั้นให้ได้ครบทุกวิชาเสียก่อนจึงจะเลื่อนชั้นได้

ลูกเสือสามัญอาจทำงาน และสมัครสอบเพื่อขอรับเครื่องหมายลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในระยะเวลา 3 เดือน ก่อนที่จะเลื่อนจากกองลูกเสือสามัญ ไปอยู่กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

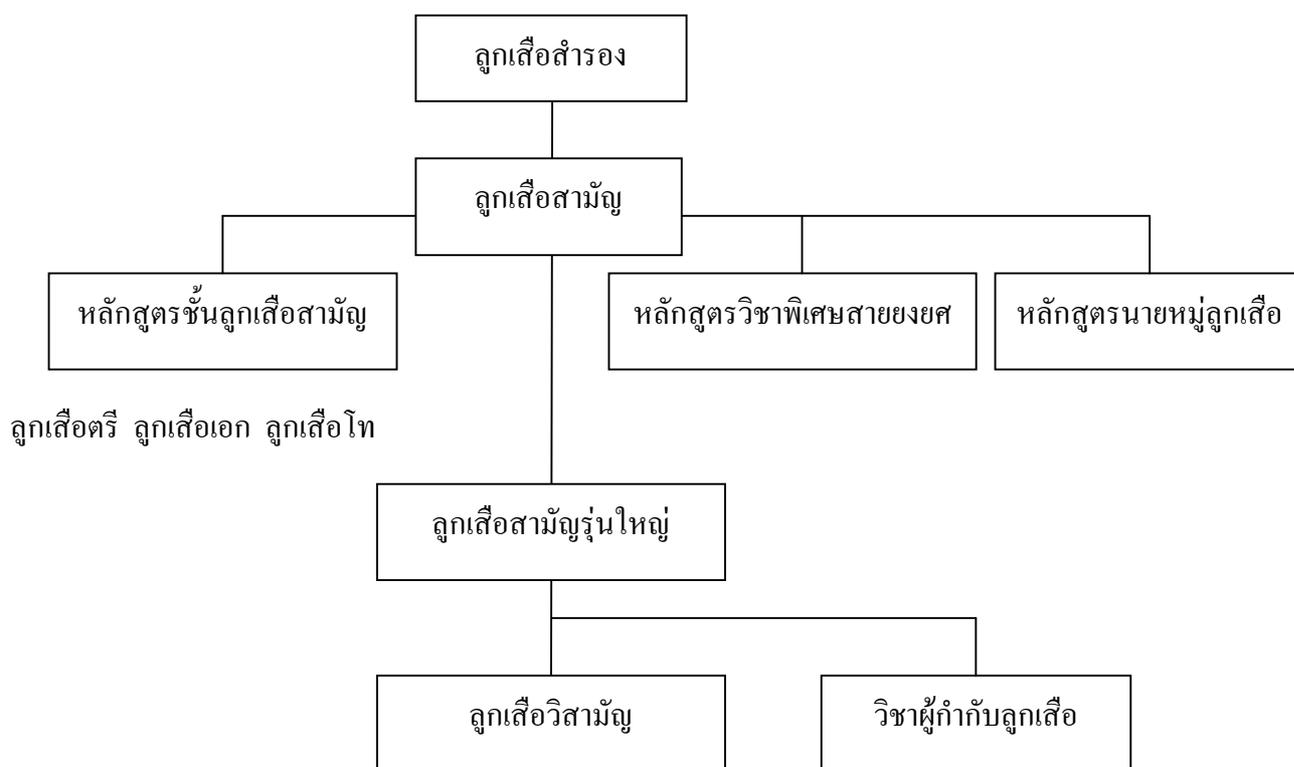
2. การประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ให้ดำเนินการประเมินเช่นเดียวกับกิจกรรมในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอย่างสื่อการเรียนการสอน

(ใช้อารมณ์บทและสรุป)

แผนภูมิการฝึกอบรมลูกเสือ

หมายเหตุ

หลักสูตรอาจจะต่อเนื่องหรือไม่ก็ได้ เช่นเด็กบางคนอาจไม่สมัครเข้าเป็นลูกเสือวิสามัญในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรืออาจไม่สมัครเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ หรือหลักสูตรนายหมู่ลูกเสือก็ได้

เอกสารอ้างอิง

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13)

พ.ศ. 2525

บทเรียนที่ 7

เวลา 30 นาที

เรื่อง การร้องเพลง

ขอบข่ายวิชา

1. หลักการร้องเพลง
2. วิธีการเลือกเพลง

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทราบหลักการสอนการร้องเพลง และนำไปใช้ได้ถูกต้อง
วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. อธิบายหลักการสอนเพลงได้
2. บอกประโยชน์ของการร้องเพลงได้
3. เลือกเพลงที่ร้องได้
4. ร้องเพลงและนำร้องเพลงได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. บรรยายนำ	5 นาที
2. ฝึกหัดร้องเพลง	20 นาที
3. สรุป	5 นาที

สื่อการสอน

1. ตัวอย่างเพลง
2. กลอง / เครื่องประกอบจังหวะ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การปฏิบัติจริง
3. การซักถาม

เนื้อหาวิชา

เพลงเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาอารมณ์และจิตใจเบิกบาน แจ่มใส เสียงและทำนองของเพลงเป็นการแสดงออกถึงความชื่นชมยินดี เป็นเครื่องพัฒนาสติปัญญา และคุณธรรม สร้างความเข้าใจกันได้ดี การร้องเพลงเป็นการให้ความสุขและความพึงพอใจทั้งผู้ร้องและผู้ฟัง

การร้องเพลง เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย และจิตใจ เป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียนของโลหิต และระบบประสาท ช่วยกระตุ้นความหิวกระหายอย่างน้อยก็กระหายน้ำ น้ำเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความชุ่มชื้นในร่างกาย และเกิดพลังในการร้องเพลง ถ้าร้องเพลงบ่อย ๆ เท่ากับเป็นการช่วยสร้างเสริมให้ทรวงอกแข็งแรงเจริญเติบโต การที่เรากลุกฟังให้เด็กมีการร้องเพลง นอกจากจะช่วยเสริมสร้างสุขภาพแล้ว ยังเป็นการช่วยให้เด็กได้ออกเสียงถูกต้องด้วย

ในกิจการลูกเสือ การร้องเพลง ถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง สำหรับการฝึกอบรมลูกเสือทุกประเภท ให้ร้องได้บ่อย ๆ (ทุกโอกาสที่จะหาได้)

ประโยชน์ที่ได้จากการร้องรำทำเพลง

1. ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ร่าเริง
2. ทำให้เกิดความสามัคคีรักใคร่ในหมู่คณะ
3. ผ่อนคลายความตึงเครียด
4. ช่วยให้มีจิตใจผ่องใส แก้ง่วงได้เป็นอย่างดี
5. ช่วยการจดจำในบทเรียนให้แม่นยำยิ่งขึ้น

หลักการสอนเพลง

1. ผู้สอนต้องมีความมั่นใจในตนเอง เช่น มั่นใจ จำจังหวะและทำนองของเพลงได้แม่นยำ จำเนื้อร้องได้ครบถ้วน (เพราะการร้องเพลงไม่นิยมที่จะร้องจากหนังสือ)
2. ร้องให้ฟัง เพื่อให้ลูกเสือ จำเนื้อร้อง ทำนองและจังหวะได้
3. ให้ลูกเสือร้องตามที่ละวรรค สองวรรค จนจบเพลง โดยเริ่มต้นสอนด้วยเพลงสั้น ๆ
4. ให้สัญญาณก่อนการร้อง เพื่อให้ทุกคนเริ่มร้อง โดยพร้อมเพรียงกัน เช่น บอก “เริ่ม” หรือนับ “1 – 2 – 3” หรือปรบมือ หรือ “กระทืบเท้า” หรือ “ใช้สัญญาณมือขึ้น ลง”
5. ต้องควบคุมจังหวะให้ดี โดยใช้วิธีปรบมือ เคาะโต๊ะ หรือเคาะพื้น
6. เลือกเพลงที่มีจังหวะง่ายแก่การร้อง
7. เวลาร้องให้ร้องเต็มเสียง และร้องด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน

ลักษณะของเพลงที่ควรนำมาร้อง

1. เพลงที่รู้จักกันทั่วไป พอขึ้นต้นก็ร้องได้
2. เพลงสั้น ๆ เพื่อจะได้จำได้ง่าย
3. เพลงที่ร้องไล่กันได้รอบวง
4. เพลงประกอบท่าทาง
5. เพลงที่มีลูกคู่ (เช่น เพลงเห่เรือ)

ประเภทของเพลงที่ควรนำมาร้อง

1. เพลงที่ใช้ในโอกาสเฉพาะหรือโอกาสพิเศษ
2. เพลงที่เกี่ยวกับความระลึกถึงเรื่องประวัติศาสตร์
3. เพลงปลุกใจ หรือ เพลงรักชาติบ้านเมือง
4. เพลงที่เกี่ยวกับความซาบซึ้งในศาสนา
5. เพลงประกอบบทเรียน
6. เพลงสนุกสนานทั่วไป (ถ้อยคำไม่หยาบโลน) แฝงไว้ด้วยคติธรรม ระเบียบ ประเพณี วัฒนธรรม คำสอนอื่น ๆ ฯลฯ

เพลงลูกเสือธีรราช

เหล่าลูกเสือของธีรราช
สมัครสมาน โดยมีสามัคคีมั่น
มีจรรยารักษาชื่อ
ราเริงแจ่มใสไฟใจรักให้ยืนนาน

ทรวงองอาจสืบชาติเชื้อวงศ์พันธุ์
พวกเราจะรักร่วมกันจะผูกสัมพันธ์ตลอดกาล
สร้างเกียรติระบือเลื่องลือต่อไปช้านาน
พวกเราล้วนชื่นบาน เพราะกิจการลูกเสือไทย

เพลงวชิราวุธรำลึก

วชิราวุธพระมงกุฎเกล้าเจ้าประชา
พวกเราลูกเสือเชื้อชาติไทย
ลูกเสือรำลึกนึกพระคุณเทอคบูชา
มาเกิดลูกเสือสร้างความดี

ก่อกำเนิดลูกเสือมาข้าเลื่อมใส
เทอดเกียรติพระองค์ไว้ด้วยภักดี
ปฎิญาณรักกษัตริย์ ชาติศาสน์ศรี
เพื่อศักดิ์ศรีลูกเสือไทยตั้งใจปอง

สร้อยเพลง

ใครมาเป็นเจ้าเข้าครอง
เกี่ยวเจ็ญเย็นคำกรำไป
เขาจะเห็นแก่หน้าค่าชื่อ
ไไหนจะต้องเหนื่อยยากลำบากกาย

คงจักต้องบังคับจับใส
ตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนาย
จะนับถือวงศ์พันธุ์นั้นอย่าหมาย
ไไหนจะอายุทั่วทั้งโลกา

ลูกเสือไทย (ทำนองโยสถัม)

ลูกเสือไทยใจซื่อ...ถือสัตย์ยัง
รักษาสัตย์ศักดิ์...ดุจชีวัน
ถึงเป็นเด็กอ่อนวัย...แต่ใจกล้า
จะขอยึดสังฆธรรม...นี้มั่นไว้

ต้องพูดจริงทำจริง ไม่แปรผัน
ไม่ยอมหันเหจิตให้ผิดไป
สละชีพเพื่อบูชาความสัตย์ได้
เป็นหลักธรรมประจำใจของข้าเอย

เพลงในหมู่ลูกเสือ

ในหมู่ลูกเสือ เมื่อได้มาร่วมอยู่
ต้องช่วยกันทำ ทำให้ไม่เว้นว่าง

ต่างคนต่างรู้จักดีว่าหน้าที่ทุกอย่าง
งานทุกอย่าง งานทุกอย่าง จะเสร็จโดยง่ายดาย

เพลงช่วยกันทำงาน

งานสิ่งใด งานสิ่งใด	แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย ฝ้าแต่คอย	หวังคอยแต่เก็งโยนกลอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จ	รับรอง จำไว้ทุกคนต้อง
ทำงานเราต้องช่วยกัน	ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

เพลงลิปโป้ลูกเสือ

สนุกกันไปทำใจให้รื่นเริง	ร่วมบันเทิงกับลูกเสือดีกว่า (ซ้ำ)
กายและใจจะคลายเมื่อยล้า	ยังรักษาอายุยืนนาน
กิจการงานเราลูกเสือไม่หวั่น	เพราะทุกวันใจเรารื่นเริง

เพลงมาสนุกกับฉัน

มาสนุกกันหนามาสัญญาพร้อมผูกพัน	ทะเลแรกแรกแรกแรก
มาสนุกกับฉันเราลูกเสือเชื้อเผ่าไทย	ทะเลแรกแรกแรกแรก
แผ่นดินถิ่นนี้ ทั้งกลาง	เหนือใต้อีสาน
สามัคคีเราอยู่ร่วมกันไม่มีเสื่อมคลาย	ทะเลแรกแรกแรกแรก

เพลงเพื่อไตรรงค์ธงไทย

(สร้อย) เพื่อไตรรงค์เราจะวิ่งตรงไปรบเอาชัย (ซ้ำ) ถึงเสียกายเสียคายนักรบไทย	
ถึงเสียชนม์ก็ต้องทนยอมเสียไป	แต่ไตรรงค์ต้องคงอยู่เป็นธงชาติไทย
(1) ไตรรงค์ธงไทยสะบัดพริ้ว	ห้าริ้วสีแดงนำเงินขาว
คั้งดวงเดือนลอยเด่นในหมู่ดาว	เป็นมิ่งขวัญของชาวประชาไทย
(สร้อย)	
(2) นำเงินคือสีประจำชาติ	ขาวคือพุทธศาสน์อันสดใส
สีแดงคือเลือดของชาวไทย	จะทอดธงไตรรงค์ไว้ตลอดกาล

เพลงไทยรวมกำลังตั้งมั่น

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น	จะสามารถป้องกันอันตราย
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มิแรง	มายศแย้งก็จะประลาตไป
ขอแต่เพียงไทยเราอย่าผลาญชาติ	ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
ไทยอย่ามุ่งร้าย ทำลายไทย	จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
ให้นานาภาษาเขานิยม	ชมเกียรติยศ พูเพื่อง
ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง	ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลกา
ช่วยกันเต็มใจใฝ่ผดุง	บำรุงทั้งชาติ ศาสนา
ให้อยู่จนสิ้น ดินฟ้า	วัฒนาเทอดไทย ไชโย

เพลงร่วมใจ

(สร้อย) ร่วมใจ เราพร้อมใจ	ร่วมใจเราพร้อมใจ
ร่วมใจเราพร้อมใจ	งานน้อยใหญ่พร้อมใจกันทำ
(1) พวกเราลูกเสือไทยต่างน้ำใจสามัคคี	น้ำใจเรากล้าผจญบากบั่นอดทนหมั่นทำความดี
ผูกมิตรและมีไมตรี	เหมือนดั่งน้องพี่ รักความซื่อซื่อ
(สร้อย)	
(2) พวกเราลูกเสือไทยบุกป่าไปลุยน้ำนอง	แม้เราจะฝ่าภัยพาลแต่จิตเบิกบานเพราะความปรองดอง
ชมฟ้าและน้ำลำพอง	เสียงคึกคะนองร้องเพลงเพลนใจ

บทเรียนที่ 8

เวลา 60 นาที

เรื่อง กิจการลูกเสือสามัญ

ขอบข่ายวิชา

1. การพัฒนาการของเด็กวัย 11-16 ปี
2. ลักษณะนิสัยของเด็กระหว่างอายุ 11 - 16 ปี
3. กิจกรรมทางลูกเสือที่จะช่วยสนองความต้องการของเด็ก

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ในกิจการลูกเสือสามัญและพัฒนาการของวัยรุ่น
วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารรถ

1. บรรยายพัฒนาการของเด็กอายุ 11 - 16 ปีได้
2. อธิบายลักษณะสำคัญของเด็กวัยนี้ได้
3. บอกวิธีการของลูกเสือที่จะช่วยสนองความต้องการของเด็กได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบท	10 นาที
2. อภิปรายกลุ่ม หรือศึกษารายกรณี (ไม่บังคับ)	30 นาที
3. รายงานที่ประชุม	15 นาที
4. สรุป	5 นาที

สื่อการสอน

เอกสารประกอบเรื่องกิจการลูกเสือสามัญและพัฒนาการวัยรุ่น

การประเมินผล

1. การซักถาม
2. การสังเกตพฤติกรรม
3. การอภิปราย

เนื้อหาวิชา

อารัมภบท

ผู้บรรยายควรกล่าวอารัมภบท ว่าด้วยเด็กในวัยรุ่น เน้นในเรื่องการเจริญเติบโตทางร่างกายและ
ทางอารมณ์

วัยรุ่น คืออะไร

คำนิยามบางอย่าง

“วัยรุ่น คือ ระยะเวลาในชีวิตของทุกคนที่อยู่ตอนท้ายของวัยเด็กเล็ก และตอนเริ่มต้นของวัยผู้ใหญ่”

“เด็กวัยรุ่นแต่ละคนแตกต่างกัน เขาไม่ใช่เด็กเล็กต่อไปอีกแล้ว เขากำลังเริ่มต้นเป็นผู้ใหญ่ เขาแตกต่างจากเด็กวัยรุ่นคนอื่น เราต้องนึกถึงความแตกต่างนี้ สำหรับเด็กวัยรุ่นแต่ละคน เมื่อเราจะพยายามเข้าใจตัวเขาและปัญหาของเขา”

วัยรุ่น นั่นคือว่า เป็นวัยแห่ง “การเจริญเติบโต” ของเด็ก ถ้าจะกล่าวอย่างเคร่งครัดแล้ว ควรจะใช้กับเด็กตั้งแต่เริ่มคลอด ไปจนถึงผู้ใหญ่

“คนวัยรุ่นจะสละทิ้งเครื่องป้องกันสำหรับการเป็นเด็กเล็กไว้เบื้องหลังและกลายมาเป็นผู้มีอิสระเสรี สามารถที่จะก้าวออกไปสู่โลกภายนอกด้วยตนเองและสามารถรักษาตัวเองได้”

ประเภทลูกเสือสามัญสนใจเรื่อง “การเจริญเติบโต” ของเด็ก การฝึกอบรมระดับลูกเสือสามัญอาจมีส่วนช่วยเหลือได้นั้น จำต้องรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องก่อน เช่น

- หากลักษณะนิสัยสำคัญของเด็กวัยรุ่น อายุระหว่าง 11 ถึง 16 ปี
- เปลี่ยนลักษณะนิสัยสำคัญนี้เป็นรูปของความต้องการ

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว เราอาจบอกได้ว่า กำหนดการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ จะดัดแปลงเพื่อสนองความต้องการให้สอดคล้องกับ “ความเจริญเติบโต” ของเด็กได้อย่างไร

อภิปรายในหมู่

ใช้เอกสารประกอบ และถ้าต้องการใช้การศึกษารายกรณี อภิปรายลักษณะนิสัยสำคัญ ระดับอายุต่าง ๆ เสนอแนะให้แบ่งแยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. อายุ 11 - 12 ปี
2. อายุ 13 - 14 ปี
3. อายุ 15 ปี
4. อายุ 16 ปี

แล้วพิจารณาแต่ละข้อข้างบน ในประเด็นต่อไปนี้

1. ลักษณะนิสัยของลูกเสือสามัญ ตามอายุระดับนี้ มีอะไรบ้าง
2. จากลักษณะนิสัยที่หาได้มานี้ แสดงว่าเด็กนั้นมีความต้องการอะไรบ้าง
3. มีกิจกรรมพิเศษอะไรบ้างในกำหนดการของลูกเสือ ที่สนองความต้องการของเด็กที่ได้มานั้นบ้าง

วิทยากรประจำหมู่ควรสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แสดงความคิดเห็น ในทำนองเดียวกันกับตัวอย่างแล้วเขียนลงในกระดาษแผ่นใหญ่ เพื่อนำไปแสดงให้หมู่อื่นได้ดูบ้างแล้วอภิปรายกันในโอกาสต่อไป (บางที่เวลาอาจไม่พอที่จะทำได้สำเร็จ ให้หาโอกาสทำในตอนอื่นต่อไป)

ตัวอย่าง อายุ 11 - 12 ปี

ลักษณะนิสัย อยู่ไม่สุข ชอบคันค้ำ

ความต้องการ โอกาสที่จะคันค้ำ และพบเห็นสิ่งของด้วยตัวเอง

กิจกรรมของลูกเสือสามัญที่จะสนองความต้องการ คือ การอยู่ค่ายพักแรม การเล่นในที่โล่ง การท่องเที่ยว งานอดิเรก และสิ่งที่น่าสนใจ ตามหลักสูตรลูกเสือสามัญ

ตัวอย่าง อายุ 15 ปี

ลักษณะนิสัย ชอบมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ความต้องการ โอกาสที่จะได้ทดสอบและส่งเสริมความสัมพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ

กิจกรรมลูกเสือสามัญที่สนองความต้องการ การทำงานเป็นหมู่ เดินทางไกล พักแรม การสังคม การเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ ในหลักสูตรลูกเสือสามัญ

ก่อนจะจบการอภิปราย ผู้บรรยายประจำวิชานี้ควรกล่าวเน้นด้วยว่า ผู้กำกับลูกเสือมีภาระที่จะต้องหาความต้องการของเด็กให้ได้ ครั้นแล้วพยายามสนองความต้องการนั้น โดยการดัดแปลง และการใช้ให้เป็นประโยชน์ซึ่งกำหนดการของลูกเสือ

ครั้นแล้วผู้บรรยายประจำวิชานี้ควรเปลี่ยนทิศทางการอภิปรายไปตามแนว ต่อไปนี้

เด็กหนุ่มบางคนมีปัญหายุ่งยาก อาจเป็นปัญหาทางร่างกาย หรือทางจิตใจ สิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ในใจกลางเมืองใหญ่ หรือบางทีอาจเป็นสภาพทางครอบครัวแตกแยกกัน สภาพเหล่านี้อย่างเดียวหรือหลายอย่างรวมกัน ควรมีผลกระทบกระเทือนต่อความเจริญเติบโตของเด็กหนุ่มได้ และจะแสดงผลออกมาชัดเจนในลักษณะนิสัย

จงใช้เอกสารประกอบเรื่อง “การขยายงานของการลูกเสือ” แล้วผู้บรรยายประจำวิชานี้ควร

1. ถามผู้เข้ารับการอบรมว่ามีใครบ้างที่มีลูกเสือที่พิการส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย
2. บอกประเภทต่าง ๆ ของการพิการให้ที่ประชุมทราบ บอกต่อไปว่า ความพิการเหล่านี้ได้กล่าวไว้ใน เอกสารประกอบเรื่อง การขยายงานของลูกเสือเรียบร้อยแล้วไม่ต้องกล่าวรายละเอียด ณ ที่นี้อีก
3. จงบอกถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการช่วยเหลือ (ถ้ามี) หากมีผู้สนใจอีก ให้แนะนำระหว่างเวลาว่าง หรือเวลารับประทานอาหารก็ได้ ถ้าสามารถจะแนะนำให้ไปติดต่อกับใคร เพื่อขอความช่วยเหลือก็ควรทำ
4. อภิปรายโดยย่อในหมู่ เกี่ยวกับสภาพอย่างอื่นที่กระทบถึงกิจกรรมลูกเสือในระแวกนั้น ๆ เช่น การที่ชนกลุ่มน้อยอพยพมา ความยากจนบ้านที่อยู่อาศัยเสื่อมโทรม หมู่บ้านในชนบทที่ห่างไกล และแนะนำว่าการลูกเสือจะช่วยให้ได้อย่างไร ควรพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรายบุคคลด้วย เช่น เรื่องบ้านแตกแยก อารมณ์ไม่ปกติ ผู้กำกับลูกเสือจะช่วยเด็กหนุ่มนั้นได้อย่างไร
5. จงบอกแหล่งที่จะได้รับความช่วยเหลือได้ เช่น เจ้าหน้าที่ประชาสงเคราะห์ สภากาชาด โรงพยาบาล องค์กรการกุศล

การมอบงาน เช่น

ให้หมู่ 1, 5 ทำงานเกี่ยวกับลูกเสือ อายุ 11 - 12 ปี

ให้หมู่ 2, 6 ทำงานเกี่ยวกับลูกเสือ อายุ 13 - 14 ปี

ให้หมู่ 3, 7 ทำงานเกี่ยวกับลูกเสือ อายุ 15 ปี

ให้หมู่ 4, 8 ทำงานเกี่ยวกับลูกเสือ อายุ 16 ปี

อุปกรณ์ แต่ละหมู่ให้มี

1. กระดาษเขียนแผนภูมิ 1 แผ่น
2. เครื่องเขียน ไม้บรรทัด

ใช้เวลา 30 นาที

รายงานหมู่ละ 3 - 4 นาที

หมายเหตุ เมื่อแจกเอกสารประกอบแล้ว

1. ให้พิจารณาลักษณะนิสัยที่ได้ในเอกสารประกอบ และพิจารณาว่า หมู่จะเพิ่มอะไรได้อีกบ้าง ถ้ามี ให้เพิ่มเติมลงไป
2. ให้พิจารณาเปลี่ยนลักษณะนิสัยนั้น เป็นความต้องการ
3. พิจารณาเมื่อเด็กวัยรุ่นมีความต้องการดังข้อ 2 จะมีกิจกรรมลูกเสืออะไรบ้างที่จะให้เด็กทำ เพื่อสนองความต้องการนั้น
4. ให้มีการเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่

ตัวอย่าง

อายุประมาณ	ลักษณะนิสัยสำคัญ	ความต้องการ	กิจกรรมที่ลูกเสือ สนองความต้องการ
11 - 12 ปี	ความสนใจกว้างขวาง	โอกาสที่จะได้ค้นคว้า และพบเห็นสิ่งของด้วย ตนเอง	การอยู่ค่ายแรมคืน การเดินทางสำรวจ งานอดิเรกที่สนใจ
อายุ 15 ปี	สนใจเรื่องความสัมพันธ์กับผู้อื่น	โอกาสที่จะได้ทดสอบ ความสัมพันธ์กับผู้อื่นใน ภาวะต่างๆ	การทำงานเป็นหมู่ การอยู่ค่ายแรมคืน การเป็นผู้นำ

การศึกษารายกรณี - ไม่บังคับ (ใช้สำหรับการประชุมหมู่ที่มีวิทยากรประจำ)

การศึกษารายกรณี เรื่องหนึ่งหรือสองเรื่องข้างล่างนี้ อาจช่วยในการนำเรื่องเข้าสู่การอภิปรายในหมู่ได้ เมื่อได้ติดตามเรื่องการศึกษารายกรณีแล้ว หมู่ควรจะได้พิจารณาประเด็นที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น กล่าวคือ ลักษณะสำคัญ ความต้องการและกิจกรรม

การอภิปราย

จงเลือกเรื่องต่อไปนี้สักเรื่องหนึ่งหรือสองเรื่อง นำมาอภิปรายและเสนอแนะว่าผู้กำกับจะให้ การช่วยเหลืออย่างไรบ้าง หรือจะดำเนินการอย่างไร

เรื่องที่ 1

สมชายเป็นนายหมู่สิงโตได้วางแผนนำหมู่ลูกเสือไปเดินทางไกลบ่ายวันเสาร์ ได้มีการเตรียมการไว้ พร้อมเสร็จแล้ว สมาชิกในหมู่ทุกคนสนใจและตื่นเต้นมาก

ในการประชุมกองเมื่อวันศุกร์ สมชายบอกผู้กำกับว่า สมศักดิ์รองนายหมู่ของเขาผู้ซึ่งอายุ 14 ปี ได้ขออนุญาตไม่ไปเดินทางไกลด้วย เพราะว่ามีงานโรงเรียนจะต้องเรียนให้ทัน ด้วยเหตุว่าการสอบไล่จะมี ในสัปดาห์หน้า และบอกด้วยว่า พิชัยซึ่งมีอายุ 12 ปี ก็ไปไม่ได้ เพราะผู้ปกครองชวนไปชมการแข่งขัน ฟุตบอลนัดสำคัญเป็นครั้งแรก เด็กหนุ่มทั้งสองใครจะได้เดินทางไกลครั้งนี้ด้วย แต่ .....

เรื่องที่ 2

สมเกียรติ อายุ 14 ปี มาหาทำนในคืนวันหนึ่ง ในขณะที่พักแรมอยู่ด้วยกัน และขอสนทนาด้วย เป็นการส่วนตัว เขาอธิบายว่าเป็นเวลานานมาแล้วที่เขามีความกังวลใจด้วยเรื่องความเจริญเติบโตทางร่างกาย ของเขา รู้สึกว่าล่าช้ากว่าของเพื่อน ๆ เสียงเริ่มแตก ร่างกายมีขนขึ้นทั่วไป รู้สึกตื่นเต้นเมื่อคิดถึงเรื่องผู้หญิง เขาถามว่ามีอะไรผิดปกติสำหรับตัวเขาบ้างไหม

เรื่องที่ 3

นายหมู่ลูกเสือ 2 คน ได้กล่าวในที่ประชุมนายหมู่ว่า ได้มีเสียงบ่นจากรองนายหมู่ของตนว่า กิจกรรมประจำหมู่ที่ที่ประชุมนายหมู่กำหนดให้มีขึ้นนั้นไม่ทำทายนพอ และกล่าวด้วยว่า “กิจกรรมเหล่านั้น เหมาะสำหรับเด็ก 11ปี แต่สำหรับพวกเราไม่ค่อยสนุกกัน” นายหมู่คนหนึ่งกล่าวว่าลูกเสือที่เข้ามาใหม่ 3 คน กำลังคิดจะลาออกจากการเป็นลูกเสือ เพราะว่ายากเกินไป และเขามักจะถูกเหยียดหยาม

การประชุมใหญ่ (หมู่เสนอรายงาน)

แต่ละหมู่ควรจะได้แสดงแผนภูมิบอกถึงลักษณะนิสัยสำคัญ ความต้องการและกิจกรรมของลูกเสือผู้บรรยายประจำบทเรียนควรแสดงความคิดเห็นที่เหมาะสม และสรุปบทเรียนดังต่อไปนี้เป็นตัวอย่าง

เป็นการจำเป็น ที่เราในฐานะผู้กำกับลูกเสือควรจะมองเห็นการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตในเด็กแต่ละคน และใช้กิจกรรมของหมู่และของกองลูกเสือ เพื่อสนองความประสงค์ของเด็กเมื่อเกิดขึ้น เป็นความจำเป็นมากที่เราต้องให้ความสนใจแก่ลูกเสือที่มีอายุมากกว่า เมื่อได้พิจารณาลักษณะนิสัยและความต้องการของเด็กอายุ 14, 15, 16 ปี แล้วควรจะทำให้เรามองเห็นจุดเริ่มต้น ที่จะพัฒนาเด็กที่มีอายุมาก และนำไปใช้ได้มาก โดยการใช้ระบบหมู่ นอกจากนั้นเพื่อสนองความต้องการของเด็กอายุมาก แยกเป็นรายคน ภายนอกระบบ “ครอบครัว” ผู้กำกับอาจต้องทำอะไรเป็นพิเศษอีกด้วย

เด็กบางคนอาจต้องการความช่วยเหลือจากผู้กำกับเป็นพิเศษ เพราะการเสียเปรียบทางสังคม การช่วยเหลือ และการสนับสนุนควรมี เพื่อขจัดปัญหาต่าง ๆ อันเกิดขึ้นภายในกองลูกเสือ

เวลาต่อไปในการฝึกอบรมครั้งนี้ จะเสนอแนะความคิดเห็นและกิจกรรมที่ปฏิบัติได้เพื่อจะแบ่งความหมายของหลักการนี้ ให้เป็นกำหนดการที่น่าตื่นเต้นในกองลูกเสือของเรา

เด็กชายในวัยรุ่น

วัยรุ่นถือว่าเป็นวัยแห่ง “การเจริญเติบโต” วัยรุ่นเป็นระยะเวลาที่เด็กหนุ่มสลัดทิ้งเครื่องป้องกันการเป็นเด็กเล็กไว้เบื้องหลัง และกลายมาเป็นผู้มีเสรี สามารถที่จะก้าวออกไปสู่โลกภายนอก และสามารถดูแลรักษาตัวเองได้ วัยรุ่นเป็นระยะเวลาที่การเปลี่ยนแปลงอย่างสลับซับซ้อนได้เกิดขึ้นแก่เด็ก การเปลี่ยนแปลงนี้แตกต่างกันแม้แต่คนต่อคนบางครั้งบางคราวมองเห็นการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ชัดเจนบางครั้งไม่ปรากฏอาการภายนอกให้เห็นเลย สำหรับเด็กวัยรุ่นบางคนเริ่มมีการปรับตัวเร็ว แต่สำหรับบางคนการเปลี่ยนแปลงเริ่มต้นช้ามาก ฉะนั้น จึงเป็นการยากที่จะกล่าวอะไรลงไปให้แน่นอน อย่างไรก็ตาม ผู้กำกับลูกเสือควรตระหนักไว้ว่า ขบวนการเปลี่ยนแปลงนั้นกำลังดำเนินไปเสมอ และอาจแตกต่างกันมาก ระหว่างเด็กวัยรุ่นแต่ละคน

ผู้ใหญ่ที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กวัยรุ่น ภายในระดับอายุ 11 ถึง 16 ปี ควรมีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และทางอารมณ์ไว้บ้าง และพึงเข้าใจด้วยว่า ไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอนที่จะพยากรณ์ได้ว่า เมื่อไรเด็กวัยรุ่นคนไหนจะประพฤติอย่างไร

ในเด็กวัยรุ่นบางคน การเปลี่ยนแปลงไปอย่างล่าช้ามาก ทั้งไม่ปรากฏอาการภายนอกให้เห็นอย่างชัดเจนด้วย ผู้กำกับลูกเสือที่มีภูมิหลังความรู้เรื่องนี้อาจเริ่มสนองความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นแต่ละคนได้ โดยการใช้กำหนดการของลูกเสือสามัญอย่างระมัดระวัง ผู้กำกับอาจช่วยขบวนการเจริญเติบโต ทั้งอาจให้โอกาสแก่เด็กวัยรุ่นแต่ละคน พบปัญหาเรื่องการเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายและทางอารมณ์ด้วยตนเอง

นี่เป็นประเด็นสำคัญสำหรับลูกเสือที่อายุมาก เมื่อได้พิจารณาความเจริญเติบโตของเด็กอายุ 14 - 15 - 16 ปี อย่างถี่ถ้วนแล้ว จะเห็นว่าได้พบจุดเริ่มต้นที่มีประโยชน์ จากจุดนี้ผู้กำกับลูกเสืออาจเข้ามานำพลังและความสนใจของคนวัยรุ่นและเอาไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามระบบหมู่

เรื่องที่มีความยากเป็นพิเศษ

เด็กวัยรุ่นที่มีการพิการทางร่างกาย และทางจิต มีความยุ่งยากเป็นพิเศษในการที่จะต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และอารมณ์

เด็กวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรมต่างประสบความยากลำบากเพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นกลุ่มน้อยที่อพยพเข้ามา หรือที่มีบ้านในแหล่งเสื่อมโทรม หรือจำพวกบ้านแตก

ปัจจัยเหล่านี้ กระทบถึงวัยรุ่นที่กำลังเจริญเติบโตก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากมากขึ้นอีก จำเป็นจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ ฉะนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้กำกับลูกเสือจะได้คำนึงถึงปัญหาเหล่านี้ เมื่อพิจารณาว่ากำหนดการของลูกเสือสามัญจะช่วยให้เด็กวัยรุ่นเจริญเติบโตเป็นคนหนุ่มได้อย่างไร

กิจกรรมลูกเสือช่วยสนองความต้องการของเด็กได้อย่างไร

ตารางข้างล่างนี้เป็นเครื่องนำทางซึ่งให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนิสัยที่สำคัญของเด็กวัยรุ่นหนุ่ม ผู้กำกับควรได้ร่วมมือกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นแล้วเพิ่มลักษณะอื่นเข้าไปตามประสบการณ์ที่ตนได้เคยมีมา

ตารางได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและทางอารมณ์ในระยะเวลาของการเป็นวัยรุ่นหนุ่ม ผู้กำกับควรจะได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความที่มีในตารางนั้นแล้วเพิ่มความคิดเห็นที่ได้มาใหม่จากประสบการณ์ที่ตนได้เคยมีมา

ควรจะได้พิจารณาลักษณะนิสัยแต่ละอย่างโดยละเอียด แล้วระบุลงไปว่าตรงกับความต้องการอะไร จะใช้กิจกรรมลูกเสือชนิดใด เพื่อสนองความต้องการนั้น

ลักษณะนิสัย

..... ตัวอย่าง อายุ 15 ปี (ลักษณะนิสัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น)

ความต้องการ โอกาสที่จะได้ทดสอบความสัมพันธ์ในสภาวะต่าง ๆ

กิจกรรมลูกเสือที่จะสนองความต้องการ

..... การทำงานเป็นหมู่ ไปอยู่ค่ายแรมคืน และใช้ “การสังคม” “การเป็นผู้นำ” และ

“ความรับผิดชอบ” ตามหลักสูตรลูกเสือ

การพัฒนาของวัยรุ่น

อายุประมาณ	ลักษณะนิสัยสำคัญ	ความต้องการ	กิจกรรมลูกเสือที่จะสนองความต้องการ
11 - 12 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - ปกติเป็นมิตร ร่าเริง - ระวังระไว ความสนใจกว้างขวาง - พุดมาก - บางครั้งหน้าเจ้าหน้าจามีอารมณ์ - พิถีพิถัน - กล้าหาญ - มีความรับผิดชอบ ขอช่วยเหลือแต่ตั้งใจที่จะช่วยที่บ้าน - บางทีประพฤติเป็นเด็กทารก - มีจินตนาการ ยอมรับฟังข้อเสนอแนะ 		

อายุประมาณ	ลักษณะนิสัยสำคัญ	ความต้องการ	กิจกรรมลูกเสือที่จะสนองความต้องการ
13 - 14 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - สนใจในเรื่องร่างกายและใบหน้า - มักจะมีความกังวลใจ - ภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกในกองลูกเสือ ในหมู่ลูกเสือความต้องการเป็นสมาชิกของแก๊งมีมาก - สนุกสนานในกิจกรรมต่าง ๆ ของตนเอง ชอบเสียงอันตราย - เป็นห่วงเรื่องการเรียนและความสัมพันธ์กับผู้อื่น - สนใจมากในบางสิ่งบางอย่าง ต้องการเล่าเรียน - นิยมผู้กล้าหาญ วัยรุ่นชายยังไม่สนใจผู้หญิง - มีความจำดี - มีความสำนึกรับผิดชอบทางธุรกิจ - บางครั้งมีความสำนึกตัวมากเกินไป 		
15 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มมีความสนใจในเพศตรงข้าม - สำนึกในความยุติธรรม - การทำงานทางกายทวีติขึ้น - ครุ่นคิดอยู่กับความคิดภายใน - เกียจคร้าน เชื่องซึม - สนใจเรื่องความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความสัมพันธ์ทางบ้านและครอบครัวมีความสำคัญน้อยลง 		

อายุประมาณ	ลักษณะนิสัยสำคัญ	ความต้องการ	กิจกรรมลูกเสือที่จะสนองความต้องการ
16 ปีขึ้นไป	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานความเจริญเติบโตทางร่างกายและจิตใจด้วยกันได้ - อ่อนไหวทางใจน้อยลง - สำนึกถึงผู้อื่นมากขึ้น - แสวงหาความรับผิดชอบ - ความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามมีความหมายมากขึ้น - สนใจเรื่องตำแหน่งในสังคม 		

บทเรียนที่ 9

เรื่อง ประวัติและกิจกรรมขององค์การลูกเสือโลก

เวลา 45 นาที

ขอบข่ายวิชา

1. วัตถุประสงค์ หลักสำคัญ วิธีการลูกเสือ
2. ประวัติผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก
3. ภูมิหลังของการลูกเสือโลก
4. การประชุมสมัชชาลูกเสือโลก
5. คณะกรรมการลูกเสือโลก
6. สำนักงานลูกเสือโลก

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบภูมิหลังและกิจกรรมลูกเสือโลก

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. บอกวัตถุประสงค์ หลักสำคัญ และวิธีการลูกเสือ ได้อย่างถูกต้อง
2. บอกประวัติให้ผู้กำเนิดลูกเสือโลกได้
3. อธิบายภูมิหลังของกิจการลูกเสือโลกได้
4. อธิบายลักษณะและผลการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกได้
5. อธิบายลักษณะและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลูกเสือโลกได้
6. บอกลักษณะการบริหารกิจการลูกเสือโลกได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. นำสูบทเรียน และชี้แจงวัตถุประสงค์	5 นาที
2. บรรยายโดยใช้สื่อการสอนประกอบ	30 นาที
3. สรุป	10 นาที

สื่อการสอน

1. เครื่องฉายสไลด์
2. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
3. ตัวอย่างหัวข้อในแผ่นโปรงใสและภาพสไลด์
4. อื่น ๆ

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
2. อภิปราย - ซักถาม

เนื้อหาวิชา

ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก คือ ลอร์ด เบเดน-เพาวเวลล์ ชื่อเต็มว่า Robert Stephenson Smyth Baden-powell ชื่อย่อ คือ บี.-พี. เกิดเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 1857 (พ.ศ.2400)

บิดาเป็นคริสต์ศาสนานิกาย เป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัย Oxford เป็นนักวิทยาศาสตร์ สนใจใน ธรรมชาติศึกษามาก

ครอบครัวมีผู้จะร้ายรายนัก บิดาตายเมื่อ บี.-พี. อายุได้ 3 ขวบ

เพื่อจะทำให้เพื่อนสนุกสนาน ขบขัน เขามักทำเสียงนกหรือเสียงสัตว์ร้องให้เพื่อน ๆ ฟัง

ชีวิตในวัยเรียน

บี.-พี. มิได้เป็นนักเรียนหรือนักกีฬาที่ดีเด่นนัก แต่เมื่อเข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของโรงเรียนแล้วมักจะทำอย่างเอาจริงเอาจัง

บี.-พี. เป็นคนร่างเล็ก แต่ร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี

ใกล้โรงเรียนมีป่าอยู่แห่งหนึ่ง นักเรียนถูกห้ามมิให้เข้าไปเที่ยวเล่นในป่านี้ แต่ป่านี้ช่วยยวนใจนักเรียนที่ชอบผจญภัยให้เข้าไปเที่ยวเล่นมาก บี.-พี. แอบหนีไปเที่ยวเล่นในป่านี้บ่อย ๆ จับกระต่ายมาทำเป็นอาหาร โดยใช้ไฟมิให้เกิดควันเพื่อปกปิดครมมิให้รู้

บี.-พี. เรียนรู้การใช้มีดและขวาน และวิธีการเคลื่อนไหวนในป่าโดยมิให้มีเสียง สัตว์ป่าเป็นที่ดึงดูดใจของ บี.-พี. มาก เขามักข่มตัวอยู่นาน ๆ เพื่อศึกษาธรรมชาติของสัตว์เหล่านั้น

นี่คือ กิจกรรมของลูกเสือกำลังฝึกตัว

เมื่ออายุ 19 ปี.-พี. ยังไม่แน่ใจว่าเขาต้องการชีวิตเป็นอะไรดี เขาชอบเดินทางไปต่างประเทศ แต่แม่ของเขาอยากให้ไปเรียนที่มหาวิทยาลัย Oxford เช่นเดียวกับพี่ชายอีก 2 คน แต่เมื่อจบโรงเรียนมัธยมแล้วเขากลับไปสอบไล่เข้าเป็นนักเรียนโรงเรียนนายร้อยในกองทัพบก เพราะได้เห็นประกาศติดไว้ตามข้างถนน

เขาสอบไล่ได้ดีมาก จนเป็นที่แปลกใจของตัวเขาเองและคนอื่นที่รู้จักเขา เขาได้รับการยกเว้นมิต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามขั้นตอนธรรมดาของนักเรียนนายร้อยทหารบก และได้รับการบรรจุเข้าเป็นนายทหารในกองร้อยที่ 13 ในประเทศอินเดีย

ในปี 1876 เขาลงเรือเดินทางไปอินเดีย ปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็ง

ในปี 1884 ได้รับคำสั่งให้กลับอังกฤษ บี.-พี. รู้สึกว่าชีวิตในกรมกองทหารน่าเบื่อมาก

ในปี 1886 ลูกของ บี.-พี. ได้รับคำสั่งจากกองทัพบกให้ไปประจำที่ Cape Town ในแอฟริกาใต้ ได้นำ บี.-พี. ไปเป็นนายทหารคนสนิท

ในปี 1888 ความยุ่งยากได้เกิดขึ้นกับพวก Zulu บี.-พี. ได้เข้าร่วมกับกองกำลังทหารอังกฤษล้อมจับ หัวหน้าเผ่า Zulu ชื่อ Dinizulu ได้ ในโอกาสนั้น บี.-พี. ได้รับลูกปัดสายคล้องคอ (Necklace) จากหัวหน้าเผ่า Zulu หลายปีต่อมา บี.-พี. ได้รับลูกปัดสายคล้องคอนี้ให้แก่ Gilwell Park ซึ่งเป็นเครื่องหมายวูดแบดจ์ ต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

ในปี 1895 บี.-พี. ได้รับมอบให้เดินทางไปยังเมือง Ashanti ในแอฟริกาตะวันตก เพื่อปราบ King Prempeh ในการเดินทางไปเมือง Ashanti ครั้งนี้ ได้มีสิ่งเกี่ยวข้องกับกิจการลูกเสือ ซึ่งควรจะนำมากล่าวอยู่ 3 ประการ กล่าวคือ

1. **หมวกปีก** ในเมือง Ashanti บี.-พี. ได้สวมหมวกปีกหรือหมวกควายเป็นครั้งแรก และได้สวมเป็นประจำอยู่ตลอดมา เพราะเหตุนี้ชาวเมืองจึงเรียก บี.-พี. ว่า "Kantakye" คนหมวกใหญ่

2. **ไม้พลอง** บี.-พี. สังเกตเห็นว่าหัวหน้าวิศวกรที่ควบคุมการทำถนนและสร้างที่พักจากฝั่งแอฟริกาตะวันตกไปยังเมืองหลวงนั้น มักถือไม้พลองยาว มีเครื่องหมายแบ่งเป็นฟุตและนิ้ว บี.-พี. อธิบายว่าไม้พลองนั้นมีประโยชน์มาก ใช้เป็นถ่อค้ำยันเวลาข้ามท้องร่อง ใช้วัดความลึกของบึงน้ำก็ได้ ใช้เป็นเครื่องวัดส่วนสูงก็ได้

3. **การจับมือซ้าย** บี.-พี. ได้มีความรู้ดีว่าการจับมือซ้ายนั้น ชาวเมืองถือว่าเป็นเครื่องหมายแห่งความเป็นมิตร

บี.-พี. กลับอังกฤษพร้อมด้วยชื่อเสียงดีขึ้น และได้เลื่อนยศทางทหารด้วย ในปี 1897 เขาได้เดินทางกลับไปอินเดียอีก

ปี 1899 บี.-พี. ได้รับอนุญาตให้ลาพักและเดินทางกลับอังกฤษ เมื่อไปถึงอังกฤษเขามีหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ Aids to Scouting "สิ่งสนับสนุนกิจการสอดแนม" ซึ่งเขาได้เขียนขณะที่พักผ่อนในแคว้น Kashmir หนังสือเล่มนี้ว่าด้วยวิธีการสอดแนมสำหรับทหาร บี.-พี. ตั้งใจจะให้หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือของทหาร อาจใช้ได้ทุกเหล่า แต่หนังสือนี้กลับไปเป็นที่สนใจของเยาวชนวัยรุ่นด้วย ซึ่งจะเป็น Boy Scouts "เด็กชายผู้สอดแนม" ต่อไป

การไปแอฟริกาใต้

บี.-พี. ไปอยู่ที่ประเทศอังกฤษได้ไม่นานนัก สงครามจะเกิดขึ้นในแอฟริกาใต้ ระหว่างอังกฤษกับพวก Boers (Boers คือ พวก Dutch ที่ได้อพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในแอฟริกาใต้)

บี.-พี. ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปแอฟริกาใต้ ให้จัดตั้งกองทหารขึ้นเพื่อป้องกันดินแดนด้านเหนือและด้านตะวันออกเฉียงเหนือ บี.-พี. ไปถึงเมือง Cape Town เดือนกรกฎาคม 1899

ศึกเมือง Mafeking

เดือนตุลาคม 1899 ได้มีการประกาศสงครามระหว่างอังกฤษกับพวกของซอลันดา

Boers มีทหาร 9,000 คน เดินทัพเข้าบุกเมือง Mafeking เพราะคิดว่าอยู่ในที่ราบ อาจบุกได้ง่าย และไม่มี การป้องกันที่เข้มแข็ง

บี.-พี. มีทหารประมาณ 1,000 คน ไม่มีประสบการณ์ในการทำสงครามมาก่อน มีพลเมืองใน Mafeking ประมาณ 8,000 คน แต่พลเมืองไม่ร่วมมือในการทำสงครามด้วย ปืนใหญ่ กระสุนก็ล้าสมัย ฝ่ายพวก Boers มี อาวุธที่ทันสมัย

ทำไม Mafeking จึงปะทะเข้าศึกได้ถึง 7 เดือน

คำตอบมีอย่างเดียว คือ บี.-พี. เป็นผู้รอบรู้ มีใจร่าเริง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

พวก Boers ไม่รู้ว่า บี.-พี. จะทำอะไร รู้ว่าการป้องกันที่ดีคือการรุก บี.-พี. รู้ดีว่าถ้าให้ทุกคนมีงานทำ ขวัญของเขาจะดี เมื่อผลจัญเข้าศึก

แผนการยุทธบางอย่างของ บี.-พี. เป็นแผนหลอกลวง เช่น ฝังทุ่นระเบิดหลออกรอบเมือง Mafeking ประดิษฐ์ไฟฉายเคลื่อนที่ด้วยแก๊ส Acetylene ทำให้พวก Boers คิดว่าในเมือง Mafeking มีไฟฉายรอบเมือง ทำลดหนามปลอมล้อมเมือง โดยให้พวกทหารทำท่าเดินข้าม โดยก้าวสูง ๆ หลอก พวก Boers นี้กว่ามี ลดหนามรอบเมือง

ทุกคืน บี.-พี. ออกจากเขตเมืองเพื่อดูปืนเข้าศึกว่าอยู่ที่ไหน พวก Boers เคลื่อนเข้ามาใกล้เมืองหรือเปล่า บี.-พี. ไม่ได้หลับนอน เขาหลับนอนกลางวัน

วันคืนผ่านไป สถานการณ์ภายในเมืองคับขันมากขึ้น อาหารเริ่มขาดแคลนมากขึ้น ทุกวันมีลาถูกฆ่ากิน เป็นอาหารไปมาก แนวรบขยายกว้างออกไป ทหารตายมากขึ้น พลรบลดจำนวนน้อยลง

หน่วยสอดแนมของเมือง Mafeking

คณะเสนาธิการของบี.-พี.คิดจะใช้เด็กหนุ่มชาวเมืองให้เป็นผู้สื่อข่าวทำหน้าที่บุรุษพยาบาลจึงหา เครื่องแบบสีกาก็และหมวกปีกกว้าง (หมวกควายบอย) พับปีกให้เขาและมอบให้เด็กหนุ่มคนหนึ่งชื่อ Good Year เป็นผู้นำ

ตอนแรกเด็กหนุ่มเหล่านี้ใช้ลาเป็นพาหนะ แต่ต่อมามีลาถูกฆ่ากินเป็นอาหารหมด เด็กหนุ่ม จึงได้ใช้ จักรยานแทน สมรรถภาพและความกล้าหาญ ใจร่าเริงของเด็กหนุ่มเหล่านี้ประทับใจ บี.-พี. มาก

วันหนึ่ง เด็กหนุ่มคนหนึ่งขี่จักรยานฝ่ากระสุนเข้าศึกซึ่งยิงต่อสู้กันเข้ามาหา บี.-พี. บี.-พี. พูดกับเด็กคนนั้น ว่า “ถ้าเธอขี่จักรยานเช่นนี้ในขณะที่มีการยิงต่อสู้กันเธอจะถูกยิงตายสักวันหนึ่ง” เด็กหนุ่มตอบว่า “ผมรีบเร็วมาก ครับ เขาคงยิงผมไม่ถูก”

ในที่สุดข่าวที่ว่าจะมีกองทหารอังกฤษมาช่วยก็มาถึง เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 1900 กองทหารช่วยก็มาถึง

เมือง Mafeking ได้ยื่นหัตถ์ผู้พวก Boers ถึง 217 วัน ข่านี้ได้แปรไปตั้งเมืองลอนดอน ชาวอังกฤษ
ดีใจมาก บี.-พี. ได้กลายเป็นวีรบุรุษไปโดยฉับพลัน

การลูกเสือสำหรับเด็กชาย Scouting for Boys

บี.-พี. กลับถึงอังกฤษ เขาแปลกใจที่ได้เห็นหนังสือคู่มืออาหาร Aids to Scouting มาใช้ฝึกอบรมเด็กชาย
ในโรงเรียนและในสโมสรเยาวชนต่าง ๆ

เพื่อน ๆ ได้แนะนำให้ บี.-พี. เขียนหนังสือนี้เสียใหม่ เพื่อใช้อบรมเยาวชน บี.-พี. จึงนำเด็กจำนวน 20 คน
ซึ่งเป็นบุตรของเพื่อนบ้างและเป็นเด็กจากสโมสรเยาวชนบ้างนำเด็กเหล่านี้ไปอยู่ค่ายที่เกาะ Brown Sea Island ใน
อ่าว Poole ทางตอนใต้ของเกาะอังกฤษ ในระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม - 9 สิงหาคม 1907

บี.-พี. แบ่งเด็ก 20 คน เป็น 4 หมู่ เรียกชื่อว่า Wolves, Curlew, Bulls และ Raven นี้เป็นกองลูกเสือสามัญ
กองแรกที่เกิดขึ้น

ภายหลังการนำเด็กหนุ่มไปอยู่ค่ายที่เกาะ Brown Sea แล้ว บี.-พี. ได้เขียนหนังสือ Scouting for Boys
จนแล้วเสร็จ ได้พิมพ์เป็น 6 ตอน ออกพิมพ์จำหน่ายทุกสัปดาห์ ราคาเล่มละ 8 เพนนี เล่มแรกออกจำหน่ายใน
เดือนมกราคม 1908 จำหน่ายได้ดีมาก เยาวชนอ่านกันมากแล้วรวมกันตั้งเป็นหมู่ขึ้น แล้วไปชักชวนผู้ใหญ่ที่เขา
เห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำเขาได้ มาเป็นผู้นำหรือผู้กำกับ

กิจการลูกเสือใหม่นี้ได้กระจายและมีจำนวนทวีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

กิจการลูกเสือขยายไป

นอกจากอังกฤษและประเทศในเครือจักรภพ แล้ว ซิลีเป็นประเทศแรกที่รับเอากิจการลูกเสือไปตั้งขึ้น
ในปี ค.ศ.1909

ปี 1910 - อเมริกา - Mr. William D.Boyce นักหนังสือพิมพ์

ปี 1911 - ไทย

คริสตัลพาเลซ Crystal Palace

ปี 1909 ลูกเสือในราชอาณาจักรมาชุมนุม (Rally) กันเป็นครั้งแรกจำนวนนับหมื่นคน

บี.-พี. ไปร่วมชุมนุมด้วย เด็กหญิงกลุ่มหนึ่งสวมหมวกลูกเสือ เช่น เด็กชาย เด็กหญิงเหล่านั้นอธิบายต่อ
บี.-พี. ว่าเขาต้องการเป็นลูกเสือ เช่น พี่ชายของเขา

ปี 1916 ได้จัดตั้งลูกเสือสำรอง Cub Scouts ขึ้น

ปี 1918 ได้จัดตั้งลูกเสือวิสามัญ Rover Scouts ขึ้น

กิจการเนตรนารี Girl Guide

กิจการเนตรนารี Girl Guide จึงได้เกิดขึ้นในปีนี้ (1916)

First Jamboree

ปี 1914 - 1918 เป็นปีระหว่างสงครามโลก ครั้งที่ 1

ปี 1920 ได้มีการชุมนุม (Jamboree) ครั้งแรกที่ Olympia มีค่ายอยู่ที่ Richmond มีลูกเสือมาชุมนุม 30,000 คน จาก 21 ประเทศ

ในการชุมนุมครั้งนี้ บี.-พี. ได้รับการประกาศแต่งตั้งจากคณะลูกเสือที่ไปชุมนุมให้เป็นประมุขลูกเสือโลก คณะผู้กำกับลูกเสือมีมติว่า จะมีการประชุมกันทุก 2 ปี และจัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า

International Bureau

บี.-พี. ถึงแก่นิจกรรมที่เมืองไน โรบี ประเทศเคนยา เมื่อวันที่ 8 มกราคม ค.ศ. 1941 ในทวีปแอฟริกา และได้เขียนสาส์นฉบับสุดท้าย ถึงลูกเสือ ดังมีข้อความสำคัญ ดังนี้

1. จงทำตนเองให้มีอนามัยและแข็งแรงในขณะที่เป็นเด็ก
2. จงมีความพอใจในสิ่งที่เธอมีอยู่ และทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด
3. จงมองเรื่องราวต่าง ๆ ในแง่ดี แทนที่จะมองในแง่ร้าย
4. ทางอันแท้จริงที่จะหาความสุข คือ โดยการให้ความสุขแก่ผู้อื่น
5. จงพยายามปล่อยอะไรทิ้งไว้ในโลกนี้ให้ดีกว่าที่เธอได้พบ
6. จงยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสือของเธอไว้เสมอ

กิจการลูกเสือโลก

ภูมิหลัง

กิจการลูกเสือเริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ เมื่อ พ.ศ.2450(1907) มาจากแนวความคิดของลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ และหนังสือ "การลูกเสือสำหรับเด็กชาย" หนังสือเล่มนั้น ประกอบด้วยเรื่องราวและโปรแกรมต่าง ๆ ชวนให้เด็ก ๆ เกิดความคิดตรงกันในด้านที่จะร่วมกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งนั่นคือ การจัดตั้งหมู่ลูกเสือขึ้น โดยอิสระและกระจายออกไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว แม้ในปัจจุบันนี้โปรแกรมหรือโครงการฝึกอบรมเหล่านั้นยังเป็นที่ยอมรับแพร่หลายอยู่ทั่วทุกมุมโลก หลักการแห่งคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ได้ก่อให้เกิดภราดรภาพลูกเสือขึ้นมา ซึ่งโดยแท้ที่จริงแล้วนั่นก็คือการเตรียมตัวเด็กเพื่อที่จะให้เป็นผู้ใหญ่ในโลกของวันนี้ ต่อมาจึงได้เกิดธรรมเนียมลูกเสือโลกเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ

หลักสำคัญของการลูกเสือ

หลักการและการปฏิบัติของลูกเสืออยู่ที่คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

1. หลักการสำคัญของการลูกเสือที่ได้กำหนดขึ้นโดยผู้ให้กำเนิดการลูกเสือโลก มีดังต่อไปนี้

- 1.1 ลูกเสือเป็นผู้มีศาสนา
- 1.2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติบ้านเมือง
- 1.3 ลูกเสือมีความเชื่อมั่นในมิตรภาพและภราดรแห่งโลก
- 1.4 ลูกเสือเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
- 1.5 ลูกเสือเป็นผู้ยึดมั่นและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
- 1.6 ลูกเสือเป็นผู้อาสาสมัคร
- 1.7 ลูกเสือยอมไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง
- 1.8 กระบวนการลูกเสือเป็นโครงการฝึกอบรมเด็กชายและชายหนุ่ม เพื่อให้เป็นพลเมืองดี

มีความรับผิดชอบโดยใช้วิธีการระบบหมู่และระบบกลุ่มตามระดับของหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ และเป็นกิจกรรมกลางแจ้ง

2. คำปฏิญาณที่ผู้ให้กำเนิดลูกเสือได้กำหนดไว้ คือ

ด้วยเกียรติของข้า ข้าสัญญาว่า

- ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ 2 ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ
- ข้อ 3 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ

3. กฎของลูกเสือ คือ

- ข้อ 1 ลูกเสือนี้อายุครบ 10 ปี
- ข้อ 2 ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และซื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
- ข้อ 3 ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
- ข้อ 4 ลูกเสือเป็นมิตรของคนทุกคนและเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก
- ข้อ 5 ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
- ข้อ 6 ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
- ข้อ 7 ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งบิดามารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
- ข้อ 8 ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- ข้อ 9 ลูกเสือเป็นผู้มัธยัสถ์
- ข้อ 10 ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกาย วาจา ใจ

4. เจตนารมณ์แห่งกฎและคำปฏิญาณลูกเสือของผู้ให้กำเนิดลูกเสือนี้นี้ คือ ข้อกำหนดซึ่งสมาชิกทั้งหมดของกระบวนการลูกเสือยอมรับ

5. สมาชิกภาพ

ประเทศหนึ่งจะมีคณะลูกเสือแห่งชาติได้เพียงหนึ่งเท่านั้น และจะเป็นตัวแทนของคณะลูกเสือทั้งหมดในการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก คณะลูกเสือแห่งชาติอาจประกอบด้วย สมาคมลูกเสือมากกว่าหนึ่งรวมกัน มีรูปแบบสหพันธ์ก็ได้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการลูกเสือร่วมกัน

การประชุมสมัชชาลูกเสือโลก (WORLD SCOUT CONFERENCE)

ที่ประชุม (CONFERENCE) คือ “สมัชชาใหญ่” (GENERAL ASSEMBLY) ของการลูกเสือประกอบด้วย ประเทศสมาชิก 153 ประเทศ จำนวนลูกเสือ และผู้กำกับลูกเสือประมาณ 28,000,000 คน ตั้งอยู่ในดินแดนต่าง ๆ มากกว่า 150 แห่ง ประเทศหนึ่ง ๆ จะมีสมาคมลูกเสือได้เพียงแห่งเดียว กับแต่ละประเทศสมาชิกจะมีผู้แทนเข้าร่วมการประชุมสมัชชา ได้ประเทศละ 6 คน และผู้สังเกตการณ์อีกจำนวนหนึ่ง กับมีสิทธิออกเสียงได้ 6 เสียง ถ้าประเทศใดมีสมาคมลูกเสือมากกว่า 1 แห่ง เพื่อสะดวกในการดำเนินงาน ให้รวมกันเข้าเป็นรูปสหพันธ์

ในการรับรองประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นสมาชิกสมัชชาลูกเสือทุกประเทศจะต้องยอมรับในหลักการขั้นมูลฐานของลูกเสือโลก เช่น สมาคมลูกเสือแห่งประเทศนั้น ๆ จะต้องไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง และยอมรับในเรื่องกระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการอาสาสมัคร ฯลฯ เป็นต้น

การประชุมสมัชชาลูกเสือโลก จะมีการประชุมทุกกระยะ 2 ปี ตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 32 และจะเปลี่ยนเป็นการประชุมทุกกระยะ 3 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ครั้งที่ 33 ซึ่งจะจัดขึ้น ณ ประเทศไทย พ.ศ. 2536

โดยได้จัดขึ้นที่ประเทศต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2463	ประเทศอังกฤษ
2. ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2464	ประเทศฝรั่งเศส
3. ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2467	ประเทศเดนมาร์ก
4. ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2469	ประเทศสวีเดน
5. ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2472	ประเทศอังกฤษ
6. ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2474	ประเทศออสเตรีย
7. ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2476	ประเทศฮังการี
8. ครั้งที่ 8 พ.ศ. 2478	ประเทศสวีเดน
9. ครั้งที่ 9 พ.ศ. 2480	ประเทศเนเธอร์แลนด์
10. ครั้งที่ 10 พ.ศ. 2482	ประเทศสกอตแลนด์
11. ครั้งที่ 11 พ.ศ. 2490	ประเทศฝรั่งเศส
12. ครั้งที่ 12 พ.ศ. 2492	ประเทศนอร์เวย์
13. ครั้งที่ 13 พ.ศ. 2494	ประเทศออสเตรีย
14. ครั้งที่ 14 พ.ศ. 2496	ประเทศลิเชินสไตน์
15. ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2498	ประเทศแคนาดา
16. ครั้งที่ 16 พ.ศ. 2500	ประเทศอังกฤษ
17. ครั้งที่ 17 พ.ศ. 2502	ประเทศอินเดีย
18. ครั้งที่ 18 พ.ศ. 2504	ประเทศโปรตุเกส
19. ครั้งที่ 19 พ.ศ. 2506	ประเทศกรีซ
20. ครั้งที่ 20 พ.ศ. 2508	ประเทศเม็กซิโก
21. ครั้งที่ 21 พ.ศ. 2510	ประเทศสหรัฐอเมริกา
22. ครั้งที่ 22 พ.ศ. 2512	ประเทศฟินแลนด์
23. ครั้งที่ 23 พ.ศ. 2514	ประเทศญี่ปุ่น
24. ครั้งที่ 24 พ.ศ. 2516	ประเทศเคนยา
25. ครั้งที่ 25 พ.ศ. 2518	ประเทศเดนมาร์ก
26. ครั้งที่ 26 พ.ศ. 2520	ประเทศแคนาดา
27. ครั้งที่ 27 พ.ศ. 2522	ประเทศอังกฤษ
28. ครั้งที่ 28 พ.ศ. 2524	ประเทศเซเนกัล
29. ครั้งที่ 29 พ.ศ. 2526	ประเทศสหรัฐอเมริกา

30. ครั้งที่ 30 พ.ศ. 2528	ประเทศเยอรมันนีตะวันตก
31. ครั้งที่ 31 พ.ศ. 2531	ประเทศออสเตรเลีย
32. ครั้งที่ 32 พ.ศ. 2532	ประเทศฝรั่งเศส
33. ครั้งที่ 33 พ.ศ. 2536	ประเทศไทย
34. ครั้งที่ 34 พ.ศ. 2539	ประเทศนอร์เวย์
35. ครั้งที่ 35 พ.ศ. 2542	ประเทศแอฟริกาใต้
36. ครั้งที่ 36 พ.ศ. 2545	ประเทศกรีซ
37. ครั้งที่ 37 พ.ศ. 2548	ประเทศตุนิเซีย

คณะกรรมการลูกเสือโลก (WORLD SCOUT COMMITTEE)

1. คณะกรรมการลูกเสือโลก ก่อประกอบด้วยสมาชิก 14 คน กรรมการจากการเลือกตั้ง จำนวน 12 คน โดยตำแหน่ง 2 คน คือ เลขาธิการและเหรัญญิก อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี ซึ่งผู้แทนของแต่ละสมาคมที่มาร่วมประชุมสามัญฯจะเป็นผู้ลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งโดยวิธีลับ ครั้งหนึ่งของจำนวนกรรมการลูกเสือโลกจะหมดวาระ และจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ทุก ๆ 3 ปี ที่มีการประชุมสามัญฯลูกเสือโลกแต่ละครั้ง และอาจมีการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างลง เนื่องจากกรณีที่มาออกก่อนวาระกำหนดหรือตาย หรือด้วยกรณีใด ๆ สำนักงานลูกเสือโลกจะเป็นผู้แจ้งให้บรรดาประเทศสมาชิกทราบล่วงหน้า 6 เดือนและให้ประเทศสมาชิกแจ้งความจำนงขอสมัครเข้ารับการเลือกตั้งไปยังสำนักงานลูกเสือโลก ภายใน 8 สัปดาห์ ประเทศที่มีบุคคลร่วมเป็นกรรมการลูกเสือโลกอยู่แล้วไม่มีสิทธิในการขอส่งผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งอีก

2. คณะกรรมการลูกเสือโลกจะมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สถานที่แล้วแต่คณะกรรมการจะกำหนด

ประธานคณะกรรมการลูกเสือเขต ฯ (Chairman, Regional Scout Committee) อาจได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมด้วย แต่ไม่มีสิทธิออกเสียง

3. เลขาธิการสำนักงานลูกเสือโลก จะทำหน้าที่เป็นเลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือโลก

4. คณะกรรมการลูกเสือโลกมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.1 มีอำนาจในการ

4.1.1 ส่งเสริมภราดรพี่น้องลูกเสือร่วมโลก โดยการเยี่ยมเยียนติดต่อทางจดหมาย การฝึกอบรม และการร่วมชุมนุมอื่น ๆ

4.1.2 เป็นตัวแทนสามัญฯลูกเสือโลกในระหว่างการประชุม

4.1.3 ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการดำเนินงานต่าง ๆ ของการลูกเสือ

4.1.4 สนับสนุนในการที่จะยอมรับประเทศต่าง ๆ ที่ยื่นคำร้องเพื่อขอเข้าเป็นสมาชิกรับและ
ถอนการจดทะเบียนดังกล่าว

4.1.5 เพิกถอนหรือระงับข้อบังคับและระเบียบวาระแห่งที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลกพิจารณา
ข้อเสนอแนะซึ่งมาจากประเทศสมาชิกทั้งหลาย

4.1.6 แต่งตั้งตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานลูกเสือโลก

4.1.7 คู่มือการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือโลก

4.1.8 รับผิดชอบในการหาเงินกองทุนเพิ่มเติม

4.1.9 เป็นตัวแทนของสำนักงานลูกเสือในกิจการระหว่างชาติ หรือนานาชาติ

4.1.10 อนุมัติการให้อิสริยาภรณ์แก่ผู้บริการประโยชน์ต่อกระบวนการลูกเสือแห่งโลก

4.2 มีหน้าที่ดังนี้

4.2.1 แต่งตั้งกรรมการเฉพาะคราวตามวาระความจำเป็นในการดำเนินงานเกี่ยวกับปัญหา
ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น

4.2.2 แต่งตั้งอนุกรรมการซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติแทนเฉพาะเรื่อง โดยปกติจะแต่งตั้งจากบุคคล
ซึ่งเป็นสมาชิกในกระบวนการลูกเสือโลก (เช่น การให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ การเงิน ฯลฯ เป็นต้น)

4.2.3 แต่งตั้งกรรมการเฉพาะกิจหรือกรรมการที่ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เฉพาะเพื่อพิจารณา
ปัญหาเฉพาะซึ่งอาจเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว

4.2.4 เป็นผู้อยู่ในฐานะที่ปรึกษาต่อคณะกรรมการลูกเสือเขต ฯ โดยคณะกรรมการเหล่านั้นได้รับการ
การเลือกตั้งมาจากสมัชชาลูกเสือเขตนั้น ๆ ซึ่งมีธรรมนูญการปกครองของตน โดยได้รับความยินยอมเห็นชอบ
ของคณะกรรมการลูกเสือโลกแล้ว และโดยเนื้อหาแห่งธรรมนูญลูกเสือโลก คณะกรรมการลูกเสือเขต ฯ ย่อมมี
ภารกิจและหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการลูกเสือเขตของตน

4.2.5 แต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษาตามความจำเป็นเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเทคนิค ซึ่งมีผลกระทบ
กระเทือนต่อการพัฒนาอันมั่นคง หรืออาจเป็นผลประโยชน์ที่แท้จริงของกระบวนการ ลูกเสือ

4.2.6 กรรมการลูกเสือโลกอยู่ในฐานะที่จะทำให้คำปรึกษาหารือแก่องค์กรทั้งหลาย ซึ่งอาจให้
ความช่วยเหลือแก่กระบวนการลูกเสือได้

4.2.7 แต่งตั้งกรรมการเกี่ยวกับการศึกษาหรือคณะที่ปรึกษาตามความจำเป็นเฉพาะเรื่อง เพื่อ
ปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ ซึ่งคณะกรรมการลูกเสือโลกจะเป็นผู้พิจารณาตามความต้องการในเรื่องนั้น ๆ

สำนักงานลูกเสือโลก

กำเนิดสำนักงานลูกเสือโลกโดยสังเขป

ในปี พ.ศ.2463 ได้มีการชุมนุมลูกเสือโลกขึ้นครั้งแรกที่ตำบล Olympia กรุงลอนดอน และในการชุมนุมครั้งนี้ได้จัดให้มีการประชุมบรรดาผู้นำทางการลูกเสือนานาชาติครั้งแรกด้วย ในที่ประชุมเห็นควรให้จัดตั้งสำนักงานของลูกเสือโลกขึ้น เพื่อจะได้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางประสานงานของคณะลูกเสือนานาชาติ เผยแพร่และพัฒนาการลูกเสือแก่นานาชาติ

จนกระทั่งวันที่ 11 ตุลาคม 2463 สำนักงานลูกเสือนานาชาติ (Boy Scouts International Bureau) ก็ได้เปิดดำเนินการขึ้นภายในอาคารสำนักงานคณะลูกเสือแห่งประเทศไทยอังกฤษ ในกรุงลอนดอน โดยขอเช่าสถานที่จากสำนักงานคณะลูกเสืออังกฤษ ในการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือนานาชาตินี้

Mr.Frederick F.Peabody ซึ่งเป็นคหบดีผู้มั่งคั่งชาวสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ออกทุนค่าใช้จ่ายแก่สำนักงาน ฯ โดยตลอด สำหรับปีแรก

ผู้อำนวยการกิตติมศักดิ์คนแรกคือ Mr.Huhert S.Martin และยังคงดำรงตำแหน่งเป็นผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายต่างประเทศของคณะลูกเสืออังกฤษด้วย Camp Chief ดำรงตำแหน่งอยู่ได้ 1 ปี ก็ถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ.2481

ผู้รับช่วงต่อมาก็คือ พันเอก J.S.Wilson ได้รับตำแหน่งผู้อำนวยการกิตติมศักดิ์คนที่ 2 ขณะเดียวกันเขาเป็น Camp Chief ของกิลเวลล์ปาร์คด้วย

เมื่อพันเอก Wilson ได้รับแต่งตั้งก็ได้อพยพที่ทำการของสำนักงานลูกเสือนานาชาติไปที่ใหม่คือ 38 ถนนบักกิงแฮม พาเลซ ในกรุงลอนดอน

ในปีรุ่งขึ้น คือ พ.ศ.2482 สงครามโลกครั้งที่ 2 ก็เกิดขึ้น งานของสำนักงานแห่งนี้ก็ซบเซาลง เพราะการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ นั้น เป็นไปโดยไม่สะดวก

ในปี พ.ศ.2488 สำนักงานลูกเสือนานาชาติก็เริ่มคึกคักขึ้นอีก และได้ย้ายที่ทำการของสำนักงานไปอยู่ที่ 172 Ebury Street, Westminster เพราะสถานที่เดิมหมดสัญญาเช่า

ในปี 2489 - 2496 ก็ได้หันมาฟื้นฟูการลูกเสือในประเทศลาตินอเมริกาและประเทศอื่น ๆ ที่ชะงักไป ขณะที่เกิดสงคราม

ในปี พ.ศ.2496 นั้นเอง พลตรี D.C.Spry ก็ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานนี้ คณะกรรมการบริหารของสำนักงานนี้เห็นว่า ควรจะย้ายที่ทำการของสำนักงาน ฯ ไปอยู่ในทวีปอเมริกา เพราะสะดวกแก่การหาเงินและรายได้ เพื่อจะได้มาค้ำจุนในการดำเนินงานของสำนักงานลูกเสือนานาชาติ เพราะลำพังค่าธรรมเนียมสมาชิกประจำจากประเทศต่าง ๆ นั้น ไม่พอที่จะดำเนินงาน และขณะนั้นเศรษฐกิจของประเทศในยุโรปต่ำมาก เกือบทุกประเทศ การหาเงินมาบำรุงสำนักงานจึงทำได้ลำบาก

ดังนั้น สำนักงานลูกเสือโลกจึงย้ายจากกรุงลอนดอน ไปอยู่กรุงฮอนโนลูลู ในประเทศแคนาดา เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2501

พ.ศ. 2508 ในคราวการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ณ เมืองเม็กซิโก ระหว่างวันที่ 26 กันยายน ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2508 พลตรี D.C.Spry ก็พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานลูกเสือโลกไปตามวาระ คงให้ Mr.Richard T.Lund รักษาการในตำแหน่ง จนกระทั่งถึง พ.ศ.2510 ในคราวการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 21 ณ เมืองซีแอตเติล รัฐวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการลูกเสือโลกได้ประกาศแต่งตั้ง Dr.Laszlo Nagy แทนตำแหน่งผู้อำนวยการที่ว่างอยู่ โดยเรียกตำแหน่งเสียใหม่ว่า เลขาธิการ (Secretary general) เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2510 (1967) และนอกจากนั้นที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลกยังได้มีมติเห็นพ้องต้องกันว่า ให้ย้ายสำนักงานใหญ่ สำนักงานลูกเสือโลก ออกตาวา ไปอยู่ที่เจนีวา ซึ่งเป็นศูนย์แห่งยุโรป และการคมนาคมที่สะดวกที่สุด และขณะนี้ เจนีวา ก็เป็นที่ตั้งสำนักงานนานาชาติหลายสาขา

จนปี 2531 Dr.Laszlo Nagy ได้พ้นวาระจากการเป็นเลขาธิการ ฯ ซึ่งได้ต่ออายุมาหลายครั้งแล้วรวมระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ฯ เป็นเวลา 21 ปี ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเลขาธิการ ฯ คนใหม่ คือ Dr.Jacques Morelion ซึ่งเป็นชาวสวิสและได้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการฝ่ายต่างประเทศของสภาภาษาโลก ก่อนจะมารับตำแหน่งนี้ และปัจจุบัน Dr. Eduardo Missoni ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ฯ แทน

หน้าที่ของสำนักงานลูกเสือโลกมีดังนี้คือ

1. เป็นศูนย์กลางประสานงานและติดต่อกับองค์การลูกเสือนานาชาติที่เป็นสมาชิกทั่วโลก
2. ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่องค์การลูกเสือนานาชาติที่ร้องขอไป
3. ทำหน้าที่วิจัย ค้นคว้า และวางโครงการระยะยาวในการพัฒนาการลูกเสือโลก และกรรมการบริหารลูกเสือโลก
4. ส่งเสริมให้มีการก่อตั้งองค์การลูกเสือใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นตามความจำเป็น และช่วยพัฒนาองค์การลูกเสือเหล่านั้น โดยการช่วยส่งเอกสารเกี่ยวกับการลูกเสือ จัดให้เจ้าหน้าที่สำนักงานลูกเสือโลกไปเยี่ยมเยียนและจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
5. จัดการติดต่อโดยตรงกับประเทศในเครือสมาชิก โดยการไปเยี่ยมเยียนของเลขาธิการและผู้ตรวจการสำนักงานลูกเสือโลกเสมอ
6. แต่งตั้งผู้ตรวจการฝ่ายบริหารและผู้ตรวจการฝ่ายฝึกอบรมในเขตต่าง ๆ ซึ่งประเทศสมาชิกในสังกัดต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือ
7. จัดให้มีการประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือนานาชาติ สองปีต่อครั้ง และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างลูกเสือนานาชาติ สำหรับประเทศในเครือสมาชิกอย่างเพียงพอ
8. ทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือโลกทั้งตำแหน่งประจำและตำแหน่งชั่วคราว เช่น คณะกรรมการลูกเสือโลก ฝ่ายฝึกอบรม ฯลฯ
9. ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือนานาชาติตามเขตต่าง ๆ ของสำนักงานลูกเสือโลก และให้มีอนุกรรมการฝ่ายฝึกอบรมประจำเขตนั้น ๆ

10. ออกวารสารลูกเสือฉบับประจำเดือน World Scouting Julletin และวารสารลูกเสือประจำเขตแต่ละเขต เพื่อเผยแพร่ข่าวสารการลูกเสือ

11. ส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงระหว่างประเทศต่าง ๆ เป็นการตอบแทนซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้คำแนะนำและความช่วยเหลือตามโครงการต่าง ๆ ที่จำเป็น

12. ช่วยเหลือในการปรับปรุงกิจการลูกเสือ ตามโปรแกรมการประชาสัมพันธ์ทั่วโลก

13. ทำหน้าที่ติดต่อกับองค์กรอื่น ๆ ของโลก เช่นสำนักงานลูกเสือหญิงแห่งโลก องค์กรสหประชาชาติ ยูเนสโก และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนให้เป็นพลเมืองดี

สำนักงานลูกเสือโลก ได้แบ่งการบริหารลูกเสือ โลกเป็นเขต ๆ แต่ละเขตก็มีผู้ตรวจการฝ่ายบริหารประจำเขตของตน และมีศูนย์กลางดำเนินงานของแต่ละเขตดังนี้ คือ

1. เขตกลุ่มประเทศลาตินอเมริกัน (Inter American Region) อยู่ที่เมืองซานติเอโก ในประเทศชิลี
2. เขตกลุ่มประเทศในยุโรป (European Region) สำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม
3. เขตกลุ่มอาหรับ (Arab Region) สำนักงานตั้งอยู่เมืองไคโร ประเทศอียิปต์
4. เขตเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Region) สำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
5. เขตอาฟริกา (Africa Region) สำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองไนโรบี ประเทศเคนยา
6. เขตยูเรเชีย (Eurasia Region) สำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองยัลต้า ประเทศยูเครน

การประชุมลูกเสือโลก (World Jamboree)

คือ การจัดให้ลูกเสือประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไปอยู่ค่ายพักแรม ณ สถานที่ที่กำหนดให้และให้ลูกเสือที่ไปร่วมการประชุมได้มีโอกาสประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้

การประชุมลูกเสือโลกครั้งแรกจัดขึ้นที่ประเทศอังกฤษ ในปี ค.ศ. 1920 (พ.ศ.2463) หลังจากนั้นโดยปกติมีการประชุมลูกเสือโลกทุก ๆ 4 ปี ดังนี้

ครั้งที่ 1 ปี ค.ศ. 1920 (2463)	Olympia, London	อังกฤษ
ครั้งที่ 2 ปี ค.ศ. 1924 (2467)	Ermelunedn, Copenhagen	เดนมาร์ก
ครั้งที่ 3 ปี ค.ศ. 1929 (2472)	Arrowe Park	อังกฤษ
ครั้งที่ 4 ปี ค.ศ. 1933 (2476)	Godollo	ฮังการี
ครั้งที่ 5 ปี ค.ศ. 1937 (2480)	Vegelengzang	เนเธอร์แลนด์
ครั้งที่ 6 ปี ค.ศ. 1947 (2490)	Moisson	ฝรั่งเศส
ครั้งที่ 7 ปี ค.ศ. 1951 (2499)	Bad Ischl	ออสเตรีย
ครั้งที่ 8 ปี ค.ศ. 1955 (2498)	Niagare-on-Lake	แคนาดา

ครั้งที่ 9 ปี ค.ศ. 1957 (2500)	Sutton Coldfield	อังกฤษ
ครั้งที่ 10 ปี ค.ศ. 1959 (2502)	Makiling Park	ฟิลิปปินส์
ครั้งที่ 11 ปี ค.ศ. 1963 (2506)	Marathon	กรีซ
ครั้งที่ 12 ปี ค.ศ. 1967 (2511)	Farragut State Park	สหรัฐอเมริกา
ครั้งที่ 13 ปี ค.ศ. 1971 (2514)	Asagiri Hights	ญี่ปุ่น
ครั้งที่ 14 ปี ค.ศ. 1975 (2518)	Lillehammer	นอร์เวย์
ครั้งที่ 15 ปี ค.ศ. 1983 (2526)	Galgary, Alberta	แคนาดา
ครั้งที่ 16 ปี ค.ศ. 1988 (2531)	Cataract Scout Park New South Wales	ออสเตรเลีย
ครั้งที่ 17 ปี ค.ศ. 1991 (2534)	Seoul	เกาหลี
ครั้งที่ 18 ปี ค.ศ. 1995 (2538)	Dronten	เนเธอร์แลนด์
ครั้งที่ 19 ปี ค.ศ. 1999 (2542)	Picarquin, Santiago	ชิลี
ครั้งที่ 20 ปี ค.ศ. 2003 (2546)	Haadyao Chonburi	ไทย
ครั้งที่ 21 ปี ค.ศ. 2007 (2550)	Hiland England	อังกฤษ

ภูมิหลังของที่ประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก

(ASIA-PACIFIC REGIONAL SCOUTCONFERENCE)

กรรมการลูกเสือโลกได้จัดตั้งสำนักงานเขตตะวันออกไกล (FAR-EAST REGION) ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2499 ขณะนั้นมีประเทศสมาชิกอยู่เพียง 10 ประเทศ รวมประเทศไทยด้วย ครั้นต่อมาการลูกเสือในเขตนี้ก็ขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ สองปีต่อมามีประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 14 ประเทศ จึงได้จัดให้มีการประชุมลูกเสือเขตตะวันออกไกลขึ้น (FAR-EAST SCOUT CONFERENCE) เป็นครั้งแรก ณ เมืองบาเกียว ประเทศฟิลิปปินส์ และต่อมาก็มีการประชุมทุก 2 ปี

ในปี พ.ศ.2513 (1970) ประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 18 ประเทศ และได้เปลี่ยนชื่อจากเขตตะวันออกไกลเป็นเขตเอเชีย-แปซิฟิก (ASIA-PACIFIC REGION) และปัจจุบันนี้ประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 23 ประเทศแล้ว ที่เพิ่มขึ้นมามี เนปาล บังกลาเทศ ฟิจิ ปาปัวนิวกินี และบรูไน

คณะกรรมการลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก (ASIA-PACIFIC REGION SCOUT COMMITTEE)

จากธรรมนูญเขตเอเชีย-แปซิฟิก กำหนดให้มีคณะกรรมการ 11 คน จาก 11 ประเทศ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 6 ปี โดยที่ประชุมลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก เป็นผู้เลือกตั้งทุกระยะ 2 ปี ที่มีการประชุม คณะกรรมการชุดนี้จะมีการประชุมทุกปี และอาจจะแต่งตั้งอนุกรรมการหรือกรรมการดำเนินการในเรื่องหนึ่งก็ย่อมทำได้ตามความจำเป็นในเขตของตน

เกี่ยวกับการเงิน (FINANCING)

โดยมติที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 31 (11-16 มกราคม 2531) ณ เมืองเมลเบิร์น

ประเทศออสเตรเลีย กำหนดให้เก็บค่าบำรุงลูกเสือโลกสำหรับลูกเสือในเครื่องแบบ คนละ 0.39

ฟรังก์สวิส

(มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2531) และเพิ่มขึ้นคนละ 0.42 ฟรังก์สวิส (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1

ตุลาคม 2532) ตามลำดับ

นอกจากนั้นมาจากรางวัลหรือเงินบริจาคจากมูลนิธิ บริษัทและบุคคลในวงการต่าง ๆ มีหลายประเทศที่ด้อยพัฒนาได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนลูกเสือนานาชาติ ซึ่งนำไปช่วยเหลือพี่น้องของเรา และสำนักงานลูกเสือโลกเจนีวา เป็นผู้จัดสรรในเรื่องงบประมาณและได้นำเงินกองทุนไปฝากไว้ในธนาคารต่าง ๆ 10 แห่ง ใน 9 ประเทศ

หมายเหตุ   รายละเอียดเพิ่มเติมศึกษาได้จาก www.Scout.org

บทเรียนที่ 10

เวลา 45 นาที

เรื่อง ประวัติและโครงสร้างของการลูกเสือไทย

ขอบข่ายวิชา

1. การก่อตั้งกิจการลูกเสือไทย
2. การดำเนินการแต่ละยุคแต่ละสมัย
3. การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาและโครงสร้างของการบริหารของคณะลูกเสือแห่งชาติ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบบทมูลห้วงและกิจการลูกเสือไทย

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. บรรยายประวัติความเป็นมาของกิจการลูกเสือไทยโดยสังเขปได้
2. อธิบายโครงสร้างการบริหารลูกเสือแห่งชาติได้
3. ระบุหน้าที่ของสภาลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบท	5 นาที
2. อธิบายโดยใช้แผ่นใสประกอบ	30 นาที
3. สรุปบทเรียน / ซักถาม	10 นาที

สื่อการสอน

1. แผนภูมิ
2. แผ่นโปร่งใส หรือ
3. แผ่นสไลด์ ภาพยนตร์ วีดีโอ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การซักถาม
3. การตอบแบบสอบถาม

เนื้อหาวิชา

พระราชประวัติโดยสังเขปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ (สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี) ทรงพระราชสมภพเมื่อวันเสาร์ที่ 1 มกราคม พ.ศ.2423 ได้รับพระราชทานพระนามว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าวิชิตราช เมื่อทรงพระเยาว์ได้ศึกษาวิชาหนังสือไทยกับพระยาศรีสุนทรโวหาร เมื่อพระชนมายุได้ 13 พรรษา เสด็จไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ ในสาขาประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย วรรณคดี ที่มหาวิทยาลัย-อ็อกซ์ฟอร์ด และวิชาทหารบกที่โรงเรียนแซนด์เฮิสต์

พระองค์เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติต่อจากสมเด็จพระบรมชนกนาถ เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2453 ขณะนั้นพระชนมายุได้ 31 พรรษา ตลอดรัชสมัยของพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจทำนุบำรุงประเทศชาติในด้านการปกครอง การทหาร การศึกษา การสาธารณสุข การคมนาคม การศาสนา โดยเฉพาะทางวรรณคดีทรงพระราชนิพนธ์ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง ประมาณ 200 เรื่อง ด้วยพระปรีชาสามารถของพระองค์ประชาชนจึงถวายพระสมัญญาแต่พระองค์ว่า “พระมหาธีรราชเจ้า” ทรงอยู่ในราชสมบัติเพียง 16 ปี เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 ขณะนั้นมีพระชนมายุ 46 พรรษา แต่เนื่องด้วยพระราชกรณียกิจของพระองค์ ทำให้เกิดคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างใหญ่หลวง รัฐบาลกับประชาชนจึงร่วมกันสร้างพระบรมรูปของพระองค์ประดิษฐานไว้ที่สวนลุมพินี และคณะลูกเสือแห่งชาติ ร่วมด้วยคณะลูกเสือทั่วราชอาณาจักร ได้สร้างพระบรมรูปของพระองค์ประดิษฐานไว้หน้าค่ายลูกเสือวิชิตราช อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

ในระบอบที่ บี-พี ก่อตั้งลูกเสือขึ้นใน โลกนั้น ตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 สถานการณ์ของโลกในขณะนั้นกำลังทวีความคับขัน อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเริ่มไหลเข้าสู่เมืองไทย พร้อมกับการแพร่ระบาดของระบอบมหาชนรัฐ และภัยของชาติไทยก็คือการถูกรุกรานจากประเทศมหาอำนาจ อังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมันนี แต่ด้วยพระปรีชาญาณของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า พระองค์ทรงเล็งเห็นการณ์ไกล จึงทรงมีพระราชดำริว่า การลูกเสืออันสืบเนื่องมาแต่งานปลูกชาติทางตรงนั้น หากได้นำมาปรับปรุงใช้ให้เหมาะสมกับเด็กไทยก็จะเป็นคุณประโยชน์อันใหญ่หลวงแก่ชาติบ้านเมือง ทรงมั่นพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่ง พร้อมทั้งทรงประกอบด้วยความกล้าหาญฝ่าอุปสรรคทั้งปวง เป็นต้นว่า คำตำหนิตีเดียอันเกิดจากประชาชนที่ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และกิจการลูกเสือดี พอทำให้มีอุปสรรคเกิดขึ้นมากที่เห็นได้ชัด ดังเช่น ผู้ปกครองเด็กโดยมากไม่ใคร่เต็มใจยินยอมให้เด็กของตนสมัครเข้าเป็นลูกเสือ โดยเข้าใจไปว่า การลูกเสือ ก็คือ การเป็นทหารนั่นเอง ประกอบทั้งการลูกเสือต้องเป็นการเสียสละด้วยด้วยความเต็มใจจึงเป็นการลำบากอยู่มาก ในชั้นแรกพระองค์ได้ดำเนินกุศโลบาย โดยได้ทรงพระอุตสาหะจัดตั้ง “กองเสือป่า” ขึ้นก่อน เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2454 ทรงฝึกพวกผู้ใหญ่ (ส่วนใหญ่เป็นพวกข้าราชการพลเรือน) เรียกว่าพวกพ่อเสือ ด้วยพระองค์เอง โปรดเกล้าฯ ให้มีการซ้อมรบและฝึกซ้อมกลยุทธ์ต่างๆ ตามหลักวิชาการทหาร ที่พระองค์ได้รับการอบรมมา

ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลูกฝังความนิยมให้ประชาชนชาวไทยรู้จักคุณค่าแห่งการทหาร ด้วยทรงเล็งเห็นว่าประเทศ
 จักรวรรดิออสเตรียอยู่ได้ก็ด้วยประชาชนทั้งหลายรักประเทศ ต่อมาได้ทรงพระราชดำริว่ากองเสือป่าได้
 ตั้งขึ้นเป็นหลักฐานแล้วพอที่จะหวังได้ว่าจะเป็นผลดี แต่ผู้ที่จะเป็นเสือป่านั้น ต้องนับว่าเป็นผู้ใหญ่แล้ว
 ฝ่ายเด็กผู้ชายที่ยังอยู่ในวัยเด็ก ก็เป็นผู้ที่สมควรได้รับการฝึกฝนทั้งในส่วนร่างกายและจิตใจ ให้มีความรู้
 ทางเสือป่า เพื่อว่าโตขึ้นจะได้รู้จักหน้าที่ผู้ชายไทยทุกคนควรประพฤติให้เป็นระโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง
 อันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตน และการฝึกฝนปลูกใจให้ กิดถูกเช่นนี้ ต้องรีบฝึกฝนเสียตั้งแต่ยังเยาว์
 เปรียบเหมือนไม้ที่ยังอ่อน จะดีให้เป็นรูปอย่างใดก็เป็นไปได้โดยง่ายและงดงาม แต่ถ้าวัวจนแก่เสียแล้ว
 เมื่อจะตัดก็ต้องเข้าไฟ และมักจะหักได้ขณะที่ตัดคั้งนี้ฉันใดสันดานคนก็ฉันนั้น เมื่อมีพระราชดำริดังนี้แล้ว
 จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกองลูกเสือขึ้นตามโรงเรียนและสถานที่ยอันสมควร และโปรดเกล้าฯ ให้มีกำหนด
 ขอบบังคับลักษณะปกครองลูกเสือขึ้นไว้ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 พระราชประสงค์ที่ได้คิดจัดให้มีลูกเสือ
 ขึ้นนั้น ก็โดยปรารถนาที่จะให้เด็กไทยได้ศึกษาและจดจำข้อสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความจงรักภักดีต่อผู้ทรงดำรงรัฐสีมาอาณาจักร โดยต้องตามนิติธรรมประเพณี
2. ความรักชาติบ้านเมือง และนับถือพระศาสนา
3. ความสามัคคีในคณะ และไม่ทำลายซึ่งกันและกัน

ซึ่งทั้ง 3 ประการนี้เป็นรากฐานแห่งความมั่นคงที่จะนำให้ชาติดำรงอยู่เป็นไทยได้สมนาม

กองลูกเสือของประเทศไทยที่ตั้งขึ้น นับได้เป็นลำดับที่ 3 ของประเทศที่มีการลูกเสือในโลก และ
 กองลูกเสือกองแรกตั้งขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน) ลูกเสือคนแรก
 คือ นายชัพน์ บุนนาค นักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวง ซึ่งถือว่าได้แต่งเครื่องแบบลูกเสือเป็นคนแรก และ
 เป็นผู้ที่ได้กล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือเป็นคนแรก โดยพระองค์ท่านได้มีพระราชโองการว่า

“อ้ายชัพน์ เอ็งเป็นลูกเสือแล้ว” ต่อมากิจการลูกเสือก็ได้แพร่หลายไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย

ประวัติการลูกเสือไทย

ประวัติการลูกเสือไทยอาจแบ่งออกเป็น 5 ยุค ดังนี้

1. ยุคก่อตั้ง(พ.ศ.2454 – 2468)

ภายหลังสงครามบัวร์ กองทัพอังกฤษมีชัยชนะ เมื่อ พ.ศ. 2442 บี-พี เห็นความสำคัญของเด็กๆ ว่าเด็กมีนิสัยกล้าหาญไม่เกรงอันตราย มีความฉลาดไหวพริบดี ถ้าได้รับการฝึกอบรมที่ดีแล้วจะเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองอย่างยิ่ง จึงจัดเด็กชายพื้นเมือง มาตั้งเป็นกองทหารเรียกว่า “MAFEKING CADET” มีหน้าที่ช่วยเหลือกองทัพเป็นต้นว่า เป็นกองแวมองหรือลาดตระเวน เด็ก ๆ เหล่านั้นสามารถปฏิบัติได้ผลเป็นอย่างดีเป็นที่พอใจของ บี-พี เมื่อ บี-พี กลับมากรุงลอนดอนก็ได้เริ่มกิจการลูกเสือเมื่อ พ.ศ. 2450

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีความเห็นพ้องกับ บี-พี จึงได้ทรงเริ่มตั้งกองลูกเสือขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2454 ที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง บัดนี้เป็น โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย พระราชทานคิดพจน์ให้แก่คณะลูกเสือแห่งชาติว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” ผู้ที่แต่งเครื่องแบบลูกเสือคนแรกที่พระองค์ทรงกำหนดขึ้น คือ “นายซัพน์ บุนนาค” เพราะเป็นผู้ที่กล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือได้เป็นคนแรก จึงมีพระราชโองการว่า “อ้ายซัพน์ เอ็งเป็นลูกเสือแล้ว” เราจึงยอมรับนับถือว่า นายซัพน์ บุนนาค เป็นลูกเสือคนแรก

คำนิยามของคำว่า SCOUT จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิต 2493ว่า “เด็กที่อยู่ในคณะที่ตั้งขึ้นสำหรับให้เป็นพลเมืองดี”

การลูกเสือตามทัศนคติของ บี-พี ว่า โรงเรียนสอนวิชาหน้าที่พลเมืองด้วยการให้ความรู้ในวิชาเชิงพราน “SCOUT IS IN A WORLD A SCHOOL OF CITIZENSHIP THROUGH WOODCRAFT”

กิจการลูกเสือในยุคก่อตั้งกิจการลูกเสือเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก เพราะพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำเนินการด้วยพระองค์เอง เป็นต้นว่า ทรงตราระเบียบข้อบังคับลักษณะปกครอง ทรงฝึกอบรมสั่งสอนด้วยพระองค์เองโดยตลอด ในระหว่างรัชกาลของพระองค์ ทรงพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณแก่คณะลูกเสือแห่งชาติ ดังนี้

1. ทรงตั้งสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งชาติและพระองค์ทรงดำรงตำแหน่งประธานายก สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เป็นอุปนายก ต่อมาสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทรงลาออก จึงได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี(ม.ร.ว.เปีย มาลากุล) เสนาบดีกระทรวงธรรมการ เป็นอุปนายก ในปีนั้น สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเสด็จสวรรคตโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพระยาไพศาลศิลปศาสตร์ (ชื่น สยามานนท์) ปลัดทูลฉลอง กระทรวงธรรมการ แทน

2. พ.ศ.2457 พระราชทานเหรียญราชินิยมให้แก่ลูกเสือโท ฝ่าย บุญเลี้ยง ซึ่งได้ช่วยให้ชายชราและเด็กพ้นจากอันตรายจากเรืออัปปางที่บริเวณเกาะสีชัง ต่อมาเป็นครุมีบรรดาศักดิ์เป็นขุนวรศาสน์รุดมกิจ

3. พ.ศ. 2458 ทรงตั้งโรงเรียนผู้กำกับลูกเสือในพระบรมราชูปถัมภ์ขึ้นที่สโมสรเสือป่า บริเวณเขาดินวนา

4. พ.ศ. 2465 สมักรเป็นสมาชิกของสมัชชาลูกเสือโลก ซึ่งมีทั้งสิ้น 31 ประเทศ และถือว่าสมาชิกผู้ริเริ่มในการจัดตั้งองค์การลูกเสือโลก

2. ยุคส่งเสริม(พ.ศ.2468 – 2482)

ยุคนี้เริ่มตั้งแต่แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ จนถึงต้นสงครามโลก ครั้งที่ 2 พ.ศ.2482 ยุคนี้อาจแบ่งออกให้เป็น 2 ตอนคือ

(ก) รัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. 2468 - 2475)

ระยะนี้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ทรงดำรงตำแหน่งสภานายก สภากรรมการกลาง จัดการลูกเสือแห่งชาติ และพระองค์เจ้าธานีนิวัติ ทรงดำรงตำแหน่งอุปนายกสภาฯ

พ.ศ. 2470 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ จังหวัดพระนคร มีลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมชุมนุม 1,836 คน

พ.ศ. 2472 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 3 ณ ประเทศอังกฤษ โดยมี นายนาค เทพหัสดิน เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2473 มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ จังหวัดพระนคร มีลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมชุมนุม 1,995 คน กับมีผู้แทนคณะลูกเสือญี่ปุ่นเข้าร่วมชุมนุมด้วย 22 คน

พ.ศ. 2474 ตั้งโรงเรียนผู้กำกับลูกเสือขึ้นใหม่ ณ พระรามราชนิเวศน์ จังหวัดเพชรบุรี โดยมี มหาอำมาตย์ตรี พระยาสุรพันธ์เสนีย์ เป็นผู้อำนวยการ

อนึ่ง ในปีเดียวกันนี้ได้ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือวิสามันท์ครั้งแรกแห่งโลก เมืองคานเคอสเต็ก โดยมีนายอภัย จันทวิมล เป็นหัวหน้าคณะ

(ข) รัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ก่อนทรงสละราชสมบัติ (พ.ศ. 2477) และ รัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล จนถึงต้นสงครามโลก ครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2477 – 2484)

ระยะนี้ พระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงตำแหน่งสภานายก สภากรรมการกลาง จัดการลูกเสือแห่งชาติ และนาวาเอกหลวงสุขุขลาสัย รัฐมนตรีและอธิบดีกรมพลศึกษา ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภา

พ.ศ. 2476 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 4 ณ ประเทศอังกาเรี โดยมี นายกอง วิสุทธารมณ เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2478 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือวิสามันท์ ครั้งที่ 2 ณ ประเทศสวีเดน โดยมีนายกองวิสุทธารมณ เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2480 ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 5 ณ ประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยมีนายวิทย์ ศิวศรียานนท์ เป็นหัวหน้าคณะ

พ.ศ. 2482 ประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2482 กำหนดให้มีการจัดตั้ง ลูกเสือสมุทรเสนาค้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย

3. ยุคประทับประคอง (พ.ศ. 2482 – 2489)

ยุคนี้เป็นยุคตอนปลายของรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล(พ.ศ. 2477 – 2489)และอยู่ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2482 - 2489)

ระยะนี้การลูกเสือในประเทศไทยได้ซบเซาลงไปบ้าง เนื่องจากประเทศไทยได้อยู่ในภาวะสงคราม และในปี พ.ศ. 2486 ได้มีพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ มีการจัดตั้งหน่วยยุวชนทหาร ซึ่งมีการฝึกการใช้อาวุธแบบทหารและได้รับการสนับสนุนอย่างแข็งแรงจากรัฐบาลในสมัยนั้น ส่วนกิจการของลูกเสือก็ยังคงดำเนินการอยู่ และในบางจังหวัดก็มีการส่งเสริมกิจการลูกเสืออย่างเข้มแข็ง เช่น จังหวัดสกลนคร และจังหวัดอุบลราชธานีก็ได้จัดให้มีการชุมนุมลูกเสือขึ้นในระยะนี้

4. ยุคก้าวหน้า (พ.ศ. 2489 - 2514)

- พ.ศ. 2490 - มีพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ พุทธศักราช 2480
- มีพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490
- พ.ศ. 2496 - เริ่มการดำเนินการสร้างค่ายลูกเสืออชิรวารุณ โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน จัดซื้อที่ดินบริเวณหลังเขาซากแบก ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เนื้อที่ 88 ไร่ 58 ตารางวา ราคา 304,000 บาท
- พ.ศ. 2497 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 3 ณ สนามกีฬาแห่งชาติ จังหวัดพระนคร มีลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมชุมนุม 5,155 คน
- พ.ศ. 2500 - ส่งผู้แทนจากประเทศไทยไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 9 ณ ประเทศอังกฤษเพื่อเฉลิมฉลองอายุครบ 100 ปี ของลอร์ด เบเดน เพาเวลล์ มีนายสว่าง วิจักขณะเป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2501 - ทำการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ขึ้นความรู้เบื้องต้นครั้งแรก ตามหลักสูตรของกิลเวลล์ปาร์ค
- จัดตั้งกองลูกเสือสำรองกองแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2501
- ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือ ภาคตะวันออกไกล ครั้งที่ 1 เมืองบาเกียวประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีนายสว่าง วิจักขณะเป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2502 - ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 10 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ นายอดุล สวรรณบล เป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2503 - เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรอง ขึ้นวุฒแบดจ์ ครั้งที่ 1 ณ ค่ายค่ายพระตำหนักอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี
- ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือภาคตะวันออกไกล ครั้งที่ 2 ณ กรุงแวงนประเทศพม่าโดยมี นายแพทย์แสง สุทธิพงษ์ เป็นหัวหน้าคณะ
- นายแพทย์แสง สุทธิพงษ์ ได้รับเลือกเป็นกรรมการลูกเสือภาคตะวันออกไกล เป็น เวลา 4 ปี (พ.ศ. 2503 – 2507)

ระยะก้าวหน้า (พ.ศ. 2504 - 2514)

โดยเหตุที่คณะลูกเสือแห่งชาติจะมีอายุครบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2504 และผู้ที่ได้ไปร่วม การประชุม สมัชชาลูกเสือภาคตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 2 ในประเทศพม่า เมื่อปี พ.ศ. 2503 ก็เห็นว่ากิจการลูกเสือ ประเทศพม่ากำลังวางแผนงานขยายกิจการลูกเสือเป็นการใหญ่ ทั้งในปี พ.ศ. 2505 ก็จะมีการประชุม สมัชชาลูกเสือภาคตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 3 ในกรุงเทพฯ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในกิจการลูกเสือจึงได้ พร้อมใจกันวางแผนปรับปรุงงานลูกเสือ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและทุกฝ่ายเป็นอย่างดี ดังนั้น จึงอาจเรียกได้ว่าระยะนี้เป็นระยะก้าวหน้าของการลูกเสือในประเทศไทย กล่าวคือ

- พ.ศ. 2504
- เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ขั้นจุดเบาะजू ครั้งที่ 1 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
  - จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี วางศิลาฤกษ์ ศาลาวชิราวุธ จังหวัดพระนคร เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2504 เพื่อใช้เป็นสำนักงานเลขาธิการ ที่พักของลูกเสือและร้านลูกเสือ
  - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 4 ณ สวนลุมพินี จังหวัดพระนคร มีลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เข้าร่วมชุมนุม 5,539 คน กับมีลูกเสือ-ต่างประเทศเข้าร่วมชุมนุมด้วย 10 ประเทศ จำนวน 348 คน
- พ.ศ. 2505
- เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ขั้นผู้ให้การฝึกอบรม ครั้งที่ 9 ของ
  - ภาคตะวันออกเฉียงใต้ “9th Far East Training the Team Course” ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
  - พลเอกถนอม กิตติขจร รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธีเปิด ค่ายลูกเสือวชิราวุธเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2505 ค่าก่อสร้างทั้งสิ้นรวมเป็นเงิน 4,300,000 บาท
  - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงประกอบพิธีเปิด ศาลาวชิราวุธ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2505 ค่าก่อสร้างเป็นเงิน 1,820,000 บาท
  - มีการประชุมสมัชชาลูกเสือภาคตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 3 ณ ศาลาสันติธรรม จังหวัดพระนคร ระหว่างวันที่ 5 - 12 ธันวาคม 2505
- พ.ศ. 2506
- จัดตั้งกองลูกเสือวิสามัญ Rover Scouts เป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2506
  - เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ขั้นผู้ให้การฝึกอบรม ครั้งที่ 11 ของ ภาคตะวันออกเฉียงใต้ “11th Far East Training the Team Course” ณ ค่ายลูกเสือ-วชิราวุธ โดยมี นายจอห์น เรอแมน ผู้บังคับการค่ายฝึกอบรมกิลเวลล์ปาร์ค มาเป็นผู้อำนวยการฝึกอบรมด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 21 - 25 พฤษภาคม 2506

- เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญชั้นนวดแบดจ์ ครั้งที่ 1 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ ระหว่างวันที่ 2-9 กันยายน 2506
  - เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ชั้นนวดแบดจ์ ครั้งที่ 1 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
  - สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาพันฉวี ทรงเปิด ตึกพยาบาล ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2506 ตึกพยาบาล หลังนี้ทรงบริจาคเงินค่าก่อสร้างส่วนพระองค์เป็นเงิน 150,000 บาท
  - ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 11 ณ ประเทศกรีซ โดยมี นายเพทาย อมาตยกุล เป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2507
- ประกาศใช้พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507(ดูรายละเอียดในเรื่องโครงสร้างของลูกเสือไทย)
  - ได้รับงบประมาณ 2,055,000 บาท เพื่อจัดซื้อที่ดินขยายบริเวณค่ายลูกเสือวชิราวุธ อีก 306 ไร่ 3 งาน 14 ตารางวา รวมเป็นเนื้อที่ค่ายลูกเสือวชิราวุธ 394 ไร่ 3 งาน 77 ตารางวา
- พ.ศ. 2508
- ประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ณ ศาลาสันติธรรม จังหวัดพระนคร ระหว่างวันที่ 1-3 กรกฎาคม 2508
  - จัดทะเบียนกองลูกเสือสามัญเหล่าสมุทรกองแรก ณ โรงเรียนสัตหีบ เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2508
  - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 5 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ. 2509
- คณะลูกเสือไทยบริจาคเงิน 924 ปอนด์ 10 ชิลลิง 6 เพนนี สร้าง พุทธศาลา ณ กิลเวลล์ปาร์ก ประเทศอังกฤษ ซึ่งต่อมาได้มีพิธีเปิด เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2511
  - จัดทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กองแรกในประเทศไทย ณ โรงเรียนเทพศิรินทร์ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2509
  - จัดทะเบียนกองลูกเสือสามัญเหล่าอากาศกองแรก ณ ศูนย์พัฒนาเครื่องบินเล็ก เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2509
- พ.ศ. 2510
- มีการเริ่มจัดสร้างและประกอบพิธีเปิดค่ายลูกเสือประจำจังหวัด และอำเภอต่าง ๆ โดยสำนักงานสลากกินแบ่งฯ ให้เงินอุดหนุนจังหวัดละ 100,000 บาท
  - มีการส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 12 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมี นายปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ เป็นหัวหน้าคณะ

- พ.ศ. 2511 - มีพิธีเปิดสระว่ายน้ำ “ชาติตระการโกศล” ที่ค่ายลูกเสือวชิราวุธ เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2511 สระว่ายน้ำสร้างด้วยเงินบริจาคของสำนักงาน สลากกินแบ่งฯ เป็นเงิน 595,500 บาท
- พ.ศ. 2512 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- มีการขอซื้อที่ดินเพื่อขยายบริเวณค่ายลูกเสือวชิราวุธ ครั้งที่ 2 เนื้อที่ 40 ไร่ 2 งาน 24 ตารางวา ด้วยเงินสำนักงานสลากกินแบ่งฯ 236,010.73บาท รวมเนื้อที่ค่ายลูกเสือวชิราวุธทั้งหมด 435 ไร่ 3 งาน 1 ตารางวา
- พ.ศ. 2514 - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 7 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ เพื่อเป็นการ เฉลิมฉลองคณะลูกเสือไทยมีอายุครบ 60 ปี
- เปิดการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ขั้นผู้ให้การฝึกอบรมแห่งชาติ ครั้งที่ 1 “National Trainers’s Course” ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ

5. ยุคถึงประชาชน (พ.ศ. 2514 -.....)

ที่เรียกว่ายุคถึงประชาชนนั้น เนื่องด้วยปี 2514 เป็นปีที่มีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านเป็นครั้งแรก ประวัติเรื่องลูกเสือชาวบ้านอาจสรุปได้โดยย่อดังนี้

ในปี พ.ศ. 2514 กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 4 และสำนักงานศึกษาธิการเขต 9 จังหวัดอุดรธานี ได้ร่วมมือกันจัดให้มีการทดลองฝึกอบรมชาวบ้านอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 115 คน เป็นเวลา 5 วัน ที่บ้านเหล่ากอหก ตำบลแสงพา กิ่งอำเภอนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยใช้วิธีฝึกอบรมแบบลูกเสือ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเรียนรู้และปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ แต่ใช้หลักสูตรพิเศษและเรียกการฝึกอบรมนี้ว่าการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ปรากฏว่า การทดลองครั้งนี้ได้ผลดีมากเพราะเป็นการก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่ประชาชน ยึดมั่นในความรักชาติบ้านเมือง ศาสนา ประเพณีอันดีงาม ตลอดจนความมีระเบียบวินัยความเสียสละประโยชน์ส่วนตน และการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อส่วนรวม กับทั้งเป็นการช่วยพัฒนาชุมชน ทำให้ประชาชนรู้สึกสนุกสนานร่าเริงและเข้ากับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลได้ดียิ่งขึ้นด้วย

ต่อมาได้มีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านขึ้นตามตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดเลย หนองคาย อุดรธานี นครพนม ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี ปราจีนบุรี พัทลุง และได้มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร ตลอดจนวิธีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านให้ดียิ่งขึ้นเป็นลำดับมา ซึ่งก็ปรากฏว่าการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ได้ผลดีมาก และอยู่ในความนิยมของประชาชนตลอดมา

ในปี พ.ศ. 2515 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้เสด็จไปทอดพระเนตรการฝึกลูกเสือชาวบ้าน ที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน เขต 4 จังหวัดอุดรธานี ทรงเป็นที่พอพระราชหฤทัยและได้ทรงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ กับได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานผ้าผูกคอลูกเสือชาวบ้าน พร้อมด้วยห่วงสวมผ้าผูกคอแก่ประชาชนผู้สำเร็จการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านทุกคน

นอกจากนั้นยังได้ทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เป็นทุนในการริเริ่มดำเนินกิจการนี้เป็นเงิน 100,000 บาทให้กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 3, 4 รับผิดชอบดำเนินการ และมีพระราชประสงค์ให้มีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านแพร่หลายไปทุกจังหวัด

ในวันที่ 5 กรกฎาคม 2516 สภาลูกเสือแห่งชาติพิจารณาเห็นว่ากิจการลูกเสือชาวบ้านเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองและการพัฒนาชุมชน จึงได้ตกลงรับกิจการลูกเสือชาวบ้านเข้าเป็นส่วนหนึ่งของคณะลูกเสือแห่งชาติ ได้ออกคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด เป็นผู้อำนวยการลูกเสือชาวบ้านจังหวัดโดยตำแหน่ง กับให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ปรากฏว่าในปี 2518 ได้มีการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ครอบคลุมทุกจังหวัดสมดังพระราชประสงค์แล้ว นับจำนวนรุ่นถึงปลายเดือนตุลาคม 2518 ได้ 1,736 รุ่น มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านแล้วทั้งสิ้น จำนวน 460,436 คน และยังมี การเปิดการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านเพิ่มขึ้น

นอกจากกิจการลูกเสือชาวบ้าน เหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับการลูกเสือที่เกิดขึ้นในระยะนี้ คือ

- พ.ศ. 2514 - มีการส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 13 ณ ประเทศญี่ปุ่น โดยมีนายสว่าง วิจักขณะ เป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2515 - มีการสัมมนาเจ้าหน้าที่ลูกเสือประจำสำนักงาน “National Headquarters Seminar” ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- พ.ศ. 2516 - กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งลงวันที่ 4 เมษายน 2516 ให้นำวิชาลูกเสือเข้าอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียน
  - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพิธีเปิดพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ณ บริเวณด้านหน้าค่ายลูกเสือวชิราวุธ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2516 และทรงประกอบพิธีเปิดการประชุมชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 8 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ ระหว่างวันที่ 23 - 30 พฤศจิกายน 2516 มีลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมชุมนุม 4,968 คน กับมีลูกเสือต่างประเทศเข้าร่วมชุมนุมด้วย 8 ประเทศ รวม 256 คน
- พ.ศ. 2518 - มีการส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 14 ณ ประเทศนอร์เวย์ โดยมี นายเชต โคตรวิชัย เป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2519 - ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 10 ณ กรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน โดยมี นายแพทย์บุญสม มาร์ติน เป็นหัวหน้าคณะ
  - นายจิตร ทังสุขบุตร ได้รับ Bronze Wolf จากกรรมการลูกเสือโลก
  - นายแพทย์บุญสม มาร์ติน ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการลูกเสือเอเชีย-แปซิฟิก เวลา 4 ปี (2519-2523)

- ใช้เงินคณะลูกเสือแห่งชาติ ซื้อที่ดินขยายค่ายลูกเสือวชิราวุธ ครั้งที่ 3 เนื้อที่ 33 ไร่ 2 งาน 82 ตารางวา เป็นเงิน 505,575 บาท
  - ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ วัดตะเคียน จังหวัดอ่างทอง
  - มีการจัดตั้งสมาคมสโมสรลูกเสือวิสามันท์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2520
- พ.ศ. 2520
- มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 9 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
  - ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 26 ณ เมืองมอนทรีออล ประเทศแคนาดา โดยมี นายอภิรักษ์ จันทวิมล เป็นหัวหน้าคณะ
  - ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 7 ณ วันบ้านหลวง จังหวัดนครปฐม
  - มีการชุมนุมลูกเสือวิสามันท์ ครั้งที่ 4 ณ จังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. 2521
- ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมลูกเสือเอเชีย-แปซิฟิก ที่ฮ่องกง โดยมี พล.ท. เยี่ยม อินทรกำแหง เป็นหัวหน้าคณะ
  - ใช้เงินคณะลูกเสือแห่งชาติ ซื้อที่ดินขยายค่ายลูกเสือวชิราวุธ ครั้งที่ 4 เนื้อที่ 28 ไร่ 2 งาน 49 ตารางวา ค่าซื้อที่ดินรวม 5 ครั้ง เป็นเงิน 3,628,148.23 บาท
- พ.ศ. 2522
- ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 8 ณ วัดนาควิชัย จังหวัดมหาสารคาม
  - ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 27 ณ เมืองเบอร์มิงแฮม ประเทศอังกฤษ โดยมี นายแพทย์บุญญสม มาร์ติน เป็นหัวหน้าคณะ
  - นายสุทัศน์ เมาลีกุล ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายประสานงาน ประจำสำนักงานลูกเสือโลกเขตเอเชีย – แปซิฟิก ตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2522
  - ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 9 ณ วัดบางกุ้ง จังหวัดสมุทรสงคราม
  - มีงานชุมนุมลูกเสือวิสามันท์ ครั้งที่ 5 ณ จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2523
- ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย – แปซิฟิก ครั้งที่ 15 ที่เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย โดยมี นายแพทย์บุญญสม มาร์ติน เป็นหัวหน้าคณะ
  - พลโทเยี่ยม อินทรกำแหง ได้รับเลือกเป็นกรรมการลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก เป็นเวลา 2 ปี (2523 – 2525)
  - นายกอง วิสุทธารมณีย์ ได้รับ Bronze Wolf จากกรรมการลูกเสือโลก
  - มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 28 ธันวาคม 2523 ถึง 3 มกราคม 2524 เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองวันพระบรมราชสมภพครบ 100 ปี ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
  - ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 10 ณ วันอัมพา จังหวัดชัยภูมิ

- พ.ศ. 2524
- ส่งผู้แทนไปร่วมประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 28 ณ กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล
  - นายแพทย์บุญสม มาร์ติน ได้รับเลือกเป็นกรรมการลูกเสือโลกเป็นเวลา 6 ปี (2524 - 2530)
  - ประกาศใช้แผนการฝึกอบรมลูกเสือเหล่าสมุทร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2524 และแผนการฝึกอบรมลูกเสือเหล่าอากาศ
  - มีการสัมมนานานาชาติว่าด้วยการลูกเสือสำหรับเด็กพิการ ณ เมืองฮ่องกง และคณะลูกเสือไทยได้ส่งผู้แทนไปร่วมประชุมด้วย โดยมี ดร.สำออง พ่วงบุตร เป็นหัวหน้าคณะ
  - ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 11 ณ วัดแก้วโกราวาราม จังหวัดกระบี่
  - มีงานชุมนุมลูกเสือสามัญแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ณ ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 15 - 19 ตุลาคม 2524
- พ.ศ. 2525
- มีการชุมนุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 19 - 22 กุมภาพันธ์ 2525 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี
  - ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 15 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยมีนายสำออง พ่วงบุตร เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นหัวหน้าคณะ
  - นายสำออง พ่วงบุตร ได้รับเลือกเป็นกรรมการลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก เป็นเวลา 4 ปี(2525-2529)
  - ประกาศใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2515
  - มีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้น แอล.ที.ซี. ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 6 - 12 สิงหาคม 2525 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
  - ทอดกฐินคณะลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 12 ณ วัดกุหาภิมุข อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
  - มีการชุมนุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือวิสามัญ ครั้งที่ 1 ณ ค่ายพระแท่นดงรัง อำเภота้มะกา จังหวัดกาญจนบุรี
- พ.ศ. 2526
- ส่งผู้แทนไปร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 29 ณ เมืองเดียร์มอน รัฐมิชิแกน โดยมี นายสำออง พ่วงบุตร เลขาธิการฯ เป็นหัวหน้าคณะ
  - มีการชุมนุมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แห่งชาติ ครั้งที่ 1 ณ ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 1 - 5 พฤศจิกายน 2526

- มีการชุมนุมลูกเสือวิสามัญแห่งชาติ ครั้งที่ 7 ณ ค่ายวัดอรัญญิก จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างวันที่ 3 - 7 พฤศจิกายน 2526
  - มีการฝึกอบรมขั้น แอล.ที.ซี ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 20 - 26 พฤษภาคม 2526 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี
- พ.ศ. 2527
- มีการประชุมสัมมนาลูกเสือโลกเขตเอเชีย-แปซิฟิก ว่าด้วยการประชาสัมพันธ์ ครั้งที่ 3 และการประชุมเชิงวิชาการลูกเสือนานาชาติ ว่าด้วยการฝึกอบรมลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ระหว่างวันที่ 26 - 30 มิถุนายน 2527
  - ส่งคณะผู้แทนลูกเสือไทยเข้าร่วมการประชุมชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 15 ณ ประเทศแคนาดา
  - ส่งผู้แทนลูกเสือเข้าร่วมงานชุมนุมลูกเสือพิการที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
  - ส่งผู้แทนลูกเสือเข้าร่วมงานชุมนุมลูกเสืออิสลาม ณ ประเทศลิเบีย
  - ส่งผู้แทนลูกเสือเข้าร่วมงานประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา
  - ส่งผู้แทนลูกเสือไทยเข้าประชุมคณะทำงานของสำนักงานลูกเสือโลกเขตเอเชีย-แปซิฟิก ณ ประเทศฟิลิปปินส์
  - ส่งผู้แทนเข้าร่วมการสัมมนาใช้ยาเสพติดในทางที่ผิด ณ ประเทศสิงคโปร์
  - ส่งผู้แทนคณะลูกเสือไทยไปร่วมงานฉลองครบรอบ 100 ปี ของสมาคมลูกเสือ-แอฟริกาใต้ ณ เมืองมาพือคิง
  - จัดส่งคณะผู้บังคับบัญชาลูกเสือเข้าร่วมงานชุมนุมลูกเสือวิสามัญแห่งชาติเกาหลี ระหว่างวันที่ 6-13 สิงหาคม 2527 ณ ประเทศเกาหลีใต้
  - ศจ.นพ.บุญสม มาร์ติน กรรมการลูกเสือโลก เดินทางไปร่วมการประชุมคณะกรรมการลูกเสือโลก ระหว่างวันที่ 29 - 30 กันยายน 2527 ณ ประเทศสวีตเซอร์แลนด์
- พ.ศ. 2528
- จัดงานชุมนุมลูกเสือโลกเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 9 และงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 11 ระหว่างวันที่ 21 - 27 พฤศจิกายน 2528 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
  - ส่งคณะผู้แทนลูกเสือไทยเข้าร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือโลกครั้งที่ 30 ระหว่างวันที่ 15 - 19 กรกฎาคม 2528 ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
  - จัดการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ระหว่างวันที่ 19 - 20 พฤศจิกายน 2528 ณ โรงแรมซีวีวี เมืองพัทยา
  - กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งให้ใช้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นกิจกรรมบังคับตามหลักสูตรประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น

- พ.ศ. 2529 - จัดการประชุมสมัชชาลูกเสือเขตเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 21 - 26 พฤศจิกายน 2529 ณ โรงแรมแกรนด์พาเลซ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
- พ.ศ. 2530 - จัดโครงการกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติถวายถวายเป็นเกล้าฯ ร.9 โดยปลูกต้นสัก จำนวน 100,000 ต้น ทุกเขตการศึกษา
- จัดสร้างพระราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 6 ณ ค่ายหลวงบ้านไร่ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- จัดส่งผู้แทนคณะลูกเสือไทยเข้าร่วมชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 16 ณ ประเทศออสเตรเลีย
- จัดทำพระราชบัญญัติลูกเสือ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระปรมาภิไธยแล้ว เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2530
- 31 พฤศจิกายน 2530 - พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530 มีผลบังคับใช้เพิ่มเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งราชมงคล ลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ
- 11-15 มกราคม 2531 - ส่งผู้แทนและผู้สังเกตการณ์ร่วม 18 คน ไปเข้าร่วมการประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 31 ณ เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย โดยมี นายมารุต บุนนาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นหัวหน้าคณะ และนายบรรจง ชูสกุลชาติปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองหัวหน้าคณะ
- 22 มีนาคม 2531 - ทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งราชมงคลลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
- 30 พฤษภาคม - 3 มิถุนายน 2531 - ส่งนายปรีดา รอดโพธิ์ทอง ไปร่วมประชุมผู้บริหารงานลูกเสือระดับสูงของเขตเอเชีย-แปซิฟิก
- 9 กรกฎาคม 2531 - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ค่ายหลวงบ้านไร่ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
- 22 - 25 สิงหาคม 2531 - ประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 24 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย โดยมี พลเอกมานะ รัตนโกเศศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีเปิด แทนนายกรัฐมนตรี
- รับมอบกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างค่ายลูกเสือ “ค่ายหลวงบ้านไร่” อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จากหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นค่ายลูกเสือแห่งชาติ ค่ายที่ 2 มีเนื้อที่ 53 ไร่ 1 งาน 39 ตารางวา
- ดำเนินการยกฐานะค่ายลูกเสือเป็นสถาบันทางการศึกษา
- 3 กันยายน 2531 พิธีเปิดสนามยิงปืน-ธนู ค่ายลูกเสือวชิราวุธ โดยพลเอกพิจิตร กุลละวณิชย์ เป็นประธานในพิธี

- 4 - 8 ตุลาคม 2531 - ส่งผู้แทนรวม 6 คน ไปร่วมประชุมสุดยอดว่าด้วยการวางแผนและนโยบายเกี่ยวกับลูกเสือ ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่ปี 2533 ที่ประเทศอินโดนีเซีย โดยมี นายสุพจน์ วัฒนประดิษฐ์ เป็นหัวหน้าคณะ
- 24 - 28 พฤศจิกายน 2531- สโมสรลูกเสืออากาศจัดงานชุมนุมลูกเสือเหล่าอากาศ ครั้งที่ 1 ณ สนามกีฬากองทัพอากาศ (สนามจันทร์เบกษา)
- แต่งตั้ง พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และจอมพลถนอม กิตติขจรเป็น สภานายกสภาลูกเสือแห่งชาติกิตติมศักดิ์
- แต่งตั้ง จอมพลประภาส จารุเสถียร และหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นอุปนายกสภาลูกเสือแห่งชาติกิตติมศักดิ์
- 2 ธันวาคม 2531 - โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างค่ายหลวงบ้านไร่ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เนื้อที่ 53 ไร่ 1 งาน 39 ตารางวา จากหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เป็นสมบัติของสมบัติของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 10 - 11 มิถุนายน 2532 - เป็นเจ้าภาพจัดประชุมคณะกรรมการลูกเสือภาคพื้นเอเชีย - แปซิฟิก ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ กรุงเทพมหานคร
- 7 - 9 สิงหาคม 2532 - ประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 25 ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
- 7 - 12 กันยายน 2532 - ส่งผู้แทนและผู้สังเกตการณ์จำนวน 40 คน ไปร่วมประชุมสัมมนาลูกเสือ-ภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 16 ณ กรุงไทเป ไต้หวัน
- 22 - 25 ตุลาคม 2532 - ส่ง นายสุธรรม พันธุ์ศักดิ์ เป็นผู้แทนไปร่วมพิธีเปิดศูนย์ลูกเสือนานาชาติ-ภาคพื้นอาหรับ ณ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ พ.ศ.2532
- กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อกิจการลูกเสือ 8 ประการมีสาระสำคัญสรุปได้ว่านักเรียนทุกคนต้องเรียนกิจกรรมลูกเสือ ให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับโดยให้ทุกหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการที่มีโรงเรียนให้ใช้เครื่องแบบจำลองสำหรับนักเรียน ให้วิทยาลัยครู ฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกคน ทุกสาขาวิชาเอก ฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ให้แก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ให้กรมพลศึกษา ประสานงานและติดตามการเรียนการสอนลูกเสือในโรงเรียนโดยเร่งด่วน วางแผนการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือและให้ถือว่าครูที่ฝึกอบรมลูกเสือ ได้มีความชอบเป็นกรณีพิเศษ
- กระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ตามหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 และออกคำสั่งให้ใช้ กิจกรรมลูกเสือเนตรนารีระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นเป็นกิจกรรมบังคับตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นไป

- 20 – 27 พฤศจิกายน 2533- มีการชุมนุมลูกเสือแห่งชาติครั้งที่ 12 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ
- 2533
- กำหนดแผนการดำเนินงานตามโครงการแผนพัฒนากิจการลูกเสือระยะ 5 ปี (2533-2537)
  - มติคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติให้ถือว่ามูลนิธิลูกเสือชาวบ้านแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งในการขอพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดีทุกชั้น
  - เงินค่าบำรุงลูกเสือโลกประจำปี 2532 - 2533 เป็นเงินประมาณ 1,660,428 บาท
  - ส่งผู้แทนไปร่วมงานฉลองครบรอบ 80 ปี และฉลองความเป็นเอกราชครบรอบ 25 ปี ของสมาคมลูกเสือสิงคโปร์
- 2 - 4 กรกฎาคม 2533
- ประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 26 ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยมีพลเอกเทียนชัย สิริสัมพันธ์รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีเปิด
- 27 พฤศจิกายน 2533
- ส่งผู้แทนคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าเข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามเกียรติ์ ณ วังรินฤดี
  - แต่งตั้งอุปนายกกิตติมศักดิ์ สภาลูกเสือแห่งชาติ คือ
    - พลตำรวจเอกประมาณ อติเรกสาร
    - พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ
    - นายพิชัย รัตตกุล
    - นายชวน หลีกภัย
  - แต่งตั้งกรรมการกิตติมศักดิ์
    - ดร.กัลย์ อิศรเสนา ณ อยุธยา
    - พลเอกพิจิตร กุลละวณิชย์
- 19 ธันวาคม 2533
- ส่งผู้แทนคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้า ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามเกียรติ์ ลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ แต่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีและสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ณ วังสระปทุม
- มติคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติการขอตั้งกองลูกเสือ-เนตรนารี แทนคณะกรรมการบริหาร ฯ การชุมนุมลูกเสือในโอกาสครบรอบ 80 ปี ลูกเสือไทย ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี
- 1 - 7 กรกฎาคม 2534
- งานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 13 ฉลอง 80 ปีลูกเสือไทย ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี

- 23 - 27 กรกฎาคม 2534 ส่งผู้แทนและผู้สังเกตการณ์ รวม 48 คน โดยมีนายอภัย จันทวิมล เป็นหัวหน้าคณะ ไปร่วมประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 32 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส
- 5 - 8 สิงหาคม 2534 ประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 27 ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 26 - 30 ธันวาคม 2534 ประชุมสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือในวาระครบ 80 ปีของลูกเสือไทย ที่ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
- 22 - 28 พฤศจิกายน 2536 ชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 14 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
- 21 - 27 พฤศจิกายน 2540 ชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 15 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
- 29 ธันวาคม 2544 - 4 มกราคม 2545 ชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 16 ณ หาดยาว อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
- 28 ธันวาคม 2545 - 8 มกราคม 2546 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ณ หาดยาว อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
-

โครงสร้างของการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

โครงสร้างของการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีปรากฏในพระราชบัญญัติลูกเสือ ปี พ.ศ. 2507 - 2530 และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

(1) คณะลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยบรรดาลูกเสือทั้งปวง ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ (มาตรา 5)

(2) คณะลูกเสือแห่งชาติเป็นนิติบุคคล (มาตรา 6)

(3) พระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขของคณะลูกเสือแห่งชาติ (มาตรา 8)

(4) สภาลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี เป็นอุปนายก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดและศึกษาธิการเขต เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่สิบคน แต่ไม่เกินแปดสิบคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการฯ รองอธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและรองเลขาธิการฯ และผู้อำนวยการกองการลูกเสือ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

สภาลูกเสือแห่งชาติอาจมีสภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์ และกรรมการกิตติมศักดิ์ได้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นตำแหน่งอาจทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 13)

สภาลูกเสือแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

ก. วางนโยบายเพื่อความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของคณะลูกเสือ

ข. พิจารณารายงานประจำปีของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ค. ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (มาตรา 12) โดยปกติมีการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติปีละ 1 ครั้ง ในต้นเดือนกรกฎาคมของทุกปี ใช้เวลาประชุมครั้งละ 3 - 5 วัน

(5) คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อีกไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งสถานายกสภาลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการ รองอธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและรองเลขาธิการ และผู้อำนวยการกองการลูกเสือ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 15)

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่บริหารกิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ โดยทั่วไปมีรายละเอียดปรากฏในมาตรา 18 ประธานคณะกรรมการบริหาร ฯ เป็นผู้กระทำการในนามคณะลูกเสือแห่งชาติ และเพื่อการนี้จะมอบอำนาจให้กรรมการคนหนึ่งคนใดปฏิบัติกิจการเฉพาะอย่างแทน ก็ได้

(6) สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่ศาลาาวิชราวุธ ถนนพระราม 1 หน้าสนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร มีเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบและมีเจ้าหน้าที่ตามสมควร และเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้จัดตั้งผู้ตรวจการและคณะอนุกรรมการขึ้น 11 คณะ เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายบริหาร
2. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม
3. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายวิชาการ
4. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายพัฒนาชุมชน
5. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายจัดหาทุน
6. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายกิจการพิเศษ
7. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายสิ่งแวดล้อม
8. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายต่างประเทศ
9. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายประชาสัมพันธ์
10. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายลูกเสือชาวบ้าน
11. ผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายสิทธิประโยชน์

(7) งานลูกเสือในระดับจังหวัด ให้มีคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัด และปลัดจังหวัดเป็นรองประธาน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและนายอำเภอเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคน ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง

ให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขาธิการ และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นกรรมการ และผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

ประธานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือเป็นกรรมการลูกเสือพิเศษประจำจังหวัดก็ได้ กรรมการลูกเสือพิเศษประจำจังหวัดมีสิทธิเข้าชี้แจง แสดงความเห็นในการประชุมคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัดและศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด มีหน้าที่บริหารลูกเสือจังหวัด (มาตรา 26)

สำหรับกรุงเทพมหานครมีระเบียบการปกครองลูกเสือพิเศษ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 136 - 140 โดยอนุโลม

สโมสรลูกเสือแต่ละแห่งต้องจดทะเบียนเป็นสมาคม ในส่วนกลางอยู่ในความดูแลของเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่วนสโมสรลูกเสือในจังหวัดต่าง ๆ อยู่ในความดูแลของผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ (มาตรา 25)

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- ก. ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของการลูกเสือในจังหวัด
- ข. พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสือจังหวัด
- ค. ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดในการปฏิบัติงานลูกเสือ (มาตรา 24)

(8) งานลูกเสือในระดับอำเภอ ให้มีคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ประกอบด้วยนายอำเภอเป็นประธาน ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงานปกครองเป็นรองประธาน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบคนแต่ไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแต่งตั้ง (มาตรา 29)

ให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและเลขานุการและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ประธานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดจะแต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือเป็นกรรมการลูกเสือพิเศษประจำอำเภอก็ได้

ในอำเภอหนึ่งให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือตามเขตอำเภอ (มาตรา 28)

บทเรียนที่ 11

เวลา 30 นาที

เรื่อง การชุมนุมรอบกองไฟ

ขอบข่ายวิชา

1. ความมุ่งหมายของการชุมนุมรอบกองไฟ
2. ขั้นตอนของการชุมนุมรอบกองไฟ
3. การจัดสถานที่ชุมนุมรอบกองไฟ
4. การเป็นพิธีกร การชุมนุมรอบกองไฟ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจการจัดการชุมนุมรอบกองไฟ

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. อธิบายความมุ่งหมายของการชุมนุมรอบกองไฟได้
2. ระบุขั้นตอนของการชุมนุมรอบกองไฟได้
3. ดำเนินการชุมนุมรอบกองไฟได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. นำเข้าสู่บทเรียนและชี้แจงวัตถุประสงค์	5 นาที
2. บรรยาย/สาธิต	20 นาที
3. สรุป	5 นาที
4. ปฏิบัติ (120 นาที)	

สื่อการสอน

1. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ พร้อมจอ
2. แผ่นใส
3. แผนภูมิ
4. ปากกาเขียนแผ่นใสและปากกาเขียนแผนภูมิ
5. กองไฟจำลอง

เนื้อหาวิชา

การให้ลูกเสือมาประชุมพร้อมกันรอบกองไฟในเวลากลางคืนในระหว่างที่ไปอยู่ค่ายพักแรมหรือในระหว่างการฝึกอบรมที่ต้องค้างคืนนั้น เป็นกิจกรรมพิเศษอย่างหนึ่งของลูกเสือซึ่ง ลอร์ดเบเดน เพาเวลล์ ได้เป็นผู้ริเริ่มนำมาใช้ในการนำเด็กซึ่งอาจเรียกว่าเป็นลูกเสือรุ่นแรกของโลก ไปอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี ประเทศอังกฤษ.ค.ศ.1907 (พ.ศ. 2450) การชุมนุมรอบกองไฟ ภาษาอังกฤษเรียกว่า Camp Fire ในภาษาไทย

เดิมมักเรียกกันว่าการเล่นหรือการแสดงรอบกองไฟ ซึ่งความจริงการเล่นหรือการแสดงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการชุมนุมรอบกองไฟ อันอาจกล่าวได้ว่าเป็นบทเรียนหรือวิธีการฝึกอบรมลูกเสืออย่างหนึ่ง

1. ความมุ่งหมายของการชุมนุมรอบกองไฟ

การชุมนุมรอบกองไฟ มีความมุ่งหมายสำคัญอยู่ 5 ประการ คือ

- (1) เพื่อเป็นการฝึกอบรมในตอนกลางคืน ดังที่ บี-พี ได้ใช้เป็นหลักในการฝึกอบรมเด็กที่ไปอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี และได้ใช้เป็นแบบในการเรียบเรียงหนังสือเรื่อง “Scouting for Boys” (การลูกเสือสำหรับเด็กชาย)
- (2) เพื่อให้ลูกเสือได้ร้องเพลงร่วมกัน หรือแสดงกิริยาอาการอย่างเดียวกัน เป็นการปลุกใจหรือเปลี่ยนอารมณ์ให้เกิดความสนุกสนานเบิกบานใจภายหลังที่ได้ปฏิบัติงานในเวลากลางวันมาแล้ว
- (3) เพื่อให้ลูกเสือแต่ละหมู่ได้มีโอกาสออกมาแสดง เป็นการส่งเสริมความสามัคคีของหมู่กับให้ลูกเสือแต่ละคนในหมู่รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นและกล้าแสดงออกในที่ประชุม
- (4) ใช้เป็นโอกาสสำหรับประกอบพิธีสำคัญ เช่น แนะนำให้ลูกเสารู้จักบุคคลสำคัญของการลูกเสือ แยกสำคัญที่มาเยี่ยม มอบเครื่องหมายวูดแบดจ์ เครื่องหมายตอบแทน เข็มสมนาคุณหรือประกาศนียบัตรต่าง ๆ เป็นต้น
- (5) ในบางกรณีอาจเชิญบุคคลสำคัญในท้องถิ่น ตลอดจนชาวบ้านให้มาร่วมชุมนุมรอบกองไฟ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจการลูกเสือ

2. บริเวณการชุมนุมรอบกองไฟ

ค่ายลูกเสือทุกแห่งควรมีบริเวณสำหรับการชุมนุมรอบกองไฟ บริเวณเช่นนี้นี้ควรอยู่มุมหนึ่งของค่าย มีต้นไม้เป็นฉากหลัง ไม่ใช่เพื่อประโยชน์อย่างอื่นในเวลากลางวัน และควรอยู่ห่างจากที่พักพอควร ทั้งนี้ เพื่อให้ลูกเสือประหยัดเวลาเดินทางจากที่พักไปยังบริเวณการชุมนุมรอบกองไฟ และต้องเดินกลับเมื่อการชุมนุมเลิกแล้ว ส่วนการที่เสนอแนะว่าบริเวณการชุมนุมรอบกองไฟควรมีต้นไม้เป็นฉากหลังนั้น เป็นเพราะในระหว่างการประชุมรอบกองไฟย่อมจะมีการร้องเพลงหมู่เป็นส่วนใหญ่ และการร้องเพลงกลางแจ้งถ้าไม่มีฉากหลัง ถึงแม้จะร้องเพลงไฟเราอย่างไรก็ตามย่อมไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร แต่ถ้ามีต้นไม้เป็นฉากหลังจะทำให้บรรยากาศดีขึ้นและจะทำให้การร้องเพลงได้ผลดียิ่งขึ้นด้วย

อนึ่ง ในการเลือกสถานที่สำหรับการชุมนุมรอบกองไฟ ถ้าสามารถหาที่เป็นแอ่งให้ลูกเสือที่นั่งอยู่เหนือกองไฟเล็กน้อยจะดีมาก เช่น ในบริเวณที่มีอาจจัดทำบริเวณการแสดงและกองไฟอยู่ตอนล่าง ส่วนลูกเสือให้นั่งอยู่บนเนิน นอกจากนี้เคยมีผู้จัดทำบริเวณการแสดงและกองไฟให้อยู่บนเกาะ มีคูน้ำล้อมรอบผู้ชมนั่งอยู่ริมคูอีกด้านหนึ่ง สะพานข้ามคูทำด้วยไม้แบบสะพานชั่วคราว ปรากฏว่าสถานที่ชุมนุมรอบกองไฟเช่นว่านี้ใช้การได้ดีอย่างยิ่ง

การชุมนุมรอบกองไฟ ถ้าไม่สะดวก เช่น ฝนตกหรือมีเหตุผลพิเศษจะจัดภายในอาคารและใช้ที่อื่นแทนได้

3. การจัดที่นั่งรอบกองไฟ

การจัดที่นั่งรอบกองไฟนั้น ควรจัดเป็นรูปวงกลมหรือเกือบวง ให้กองไฟอยู่ตรงกลาง มีที่นั่งพิเศษสำหรับประธาน ผู้ติดตาม และผู้มาร่วมงานซึ่งต้องจัดไว้ทางด้านเหนือลม ที่นั่งของประธานเป็นที่นั่งเดี่ยว ตั้งอยู่ลำหน้าที่นั่งของผู้ติดตาม 2 คน ซึ่งนั่งอยู่ด้านขวาและด้านซ้ายใกล้กับประธาน สำหรับที่นั่งของผู้มาร่วมงาน ให้จัดอยู่ด้านหลังของประธานและผู้ติดตาม ส่วนผู้ร่วมการแสดง โดยปกติให้นั่งเรียงตามลำดับหมู่เหมือนการประชุมรอบเสาชงตอนเช้า การแต่งกายให้แต่งตามเนื้อเรื่องที่จะแสดง ไม่ต้องมีผ้าผูกคอ ป้ายชื่อ แต่เพื่อเป็นที่สังเกตให้นายหมู่นำธงหมู่ไปด้วย

4. การเตรียมการก่อนเริ่มการประชุมรอบกองไฟ

(1) คณะผู้ให้การฝึกอบรมจะต้องปรึกษากันเพื่อกำหนดว่า ในการชุมนุมรอบกองไฟนั้นจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง จะให้ผู้ใดเป็นเจ้าของที่ประจำกองไฟ ผู้ใดเป็นพิธีกรและจะเชิญผู้ใดเป็นประธาน

(2) พิธีกร คือ ผู้นำการประชุมรอบกองไฟ มีหน้าที่นำประธานมาสู่ที่ชุมนุม ประกาศลำดับกำหนดการต่าง ๆ เป็นผู้นำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นผู้นำในการร้องเพลง และในการให้ลูกเสือแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปลี่ยนอารมณ์ให้เกิดความสนุกสนานเบิกบานใจ

ในการเลือกเพลงที่จะนำมาใช้นั้น ควรเลือกเพลงที่ทุกคนร้องได้ เมื่อเริ่มเปิดการประชุมให้เพลงปลุกใจหรือเพลงที่มีจังหวะหรือเนื้อเพลงขลุ่ย เช่น เพลง “สยามานุสติ” หรือ เพลง “มาร์ชของสถาบันของผู้เข้าร่วมอบรม”

ตอนกลาง ๆ ของการประชุมเป็นเพลงสนุกสนาน เช่น เพลงรำวง หรือเพลงที่มีท่าทางประกอบ นอกจากนั้นอาจนำเกมมาประกอบ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมเปลี่ยนอิริยาบถก็ได้

ตอนท้ายของการชุมนุม หลังจากจบทุกรายการแล้ว ก่อนที่จะเชิญประธานในพิธีกล่าวปิด ให้เป็นเพลงจังหวะช้า เป็นคติ เพลงลา ซึ่งผู้ร่วมชุมนุมส่วนใหญ่ร้องได้ เช่น สร้อยเพลง เพลงลาวดวงเดือน ฯลฯ โดยไม่ใช่เครื่องขยายเสียงและเครื่องดนตรีใด ๆ เป็นการสร้างบรรยากาศให้ซาบซึ้งตรึงใจ โนม่น้ำวให้มอารมณ์ที่จะได้ฟังการกล่าวปิดของประธานในพิธี

(3) ต้องนัดหมายให้ทุกคนไปถึงที่ชุมนุมและนั่งตามที่ได้เรียบเรียงก่อนเวลาประมาณ 10 นาที หมับบริการจุดไฟก่อนที่จะเชิญประธานเข้ามาในพิธี พิธีกรแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าประธานและผู้ติดตามเป็นใคร แล้วออกไปเชิญประธานเข้ามายังบริเวณการประชุมรอบกองไฟ

พิธีกรต้องนัดหมายเวลาที่ประธานจะเดินทางไปถึงบริเวณรอบนอกสถานที่ชุมนุมเวลาใด ทบทวนซักซ้อมการปฏิบัติมีขั้นตอนอย่างไร ผู้ติดตามประธานจะปฏิบัติอย่างไร ยืนอยู่ตรงไหน เมื่อประธานกล่าวเปิด แล้วให้ร้องเพลง 1 เพลง คือเพลงอะไร (หากจะร้องเพลงเพิ่มเติมควรร้องหลังจากพิธีเปิดเสร็จแล้ว)

(4) การชุมนุมรอบกองไฟ ถือว่าเป็นบทเรียนบทหนึ่ง ฉะนั้น ในขณะที่การประชุมรอบกองไฟ จึงมีข้อกำหนดว่าทุกคนที่ร่วมอยู่ในการชุมนุมรอบกองไฟ “ห้ามสูบบุหรี่ และดื่มเครื่องดื่มของเมา”

พิธีกรหรือผู้บรรยายวิชานี้จะต้องชี้แจงนัดหมายการปฏิบัติตามขั้นตอนมอบงานให้รับผิดชอบ ดังนี้

- 1) การแสดงให้แสดงเป็นหมู่ ให้ทุกคนในหมู่มีโอกาสได้แสดงโดยทั่วกัน ใช้เวลาหมู่ละประมาณ 8 - 10 นาที โดยปกติให้ส่งเรื่องต่อพิธีกรก่อนเวลานัดหมายแสดงไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง เพื่อพิธีกรจะได้มีเวลาจัดกำหนดการให้เหมาะสม
- 2) เรื่องที่ควรแสดงคือสนุกขบขัน ขนบธรรมเนียมประเพณี ประวัติศาสตร์ และเรื่องที่เป็นคติเตือนใจต่าง ๆ ส่วนเรื่องที่ไม่ควรแสดงคือ เรื่องไร้สาระเช่น ผีสาว เรื่องลามก อนาจาร เรื่องเสียดสีสังคม หรือ บุคคล เรื่องเกี่ยวกับการเมืองหรือเรื่องล้อเลียนศาสนา เป็นต้น
- 3) เพลงประจำหมู่ ให้แต่ละหมู่แต่งเพลงประจำหมู่ให้มีชื่อหมู่ เนื้อร้องเป็นการสร้างสรรค์ เช่น เป็นคติปลุกใจ ความรัก ความสามัคคี ระเบียบ วินัย เพื่อที่จะร้องก่อนการแสดงของหมู่
- 4) การจัดสถานที่ชุมนุม การทำสลาก ทำพวงมาลัย ก่อกองไฟและดูแลตามปกติเป็นหน้าที่ของหมู่บริการประจำวัน และหมู่ที่พื้นหน้าที่ในวันนั้นแบ่งหน้าที่กันทำ

5. พิธีเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ

เมื่อประธานเข้ามาในบริเวณการชุมนุมรอบกองไฟ พิธีกรสั่งให้ทุกคนตรงด้วยคำว่า “ทั้งหมด-ตรง” หรือ “กอง-ตรง” ประธานจะหยุดรับการเคารพแล้วเดินไปยืนหน้ากองไฟ ยกมือขวาแสดงรหัสของลูกเสือ ขึ้นไปข้างหน้าประมาณ 45 องศา กล่าวข้อความที่เป็นมงคลและกล่าวในตอนสุดท้ายว่า “ข้าพเจ้าขอเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้” และคงยืนอยู่ ณ ที่เดิมจนจบเพลงที่ได้รับทราบจากการนัดหมายของพิธีกร แล้วจึงกลับไปยังที่นั่ง

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ

1. ผู้ติดตามประธานและผู้ร่วมงาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เดินตามประธานเข้ามา ทุกคนเข้าไปยืนยังที่ของตนขณะที่ประธานหยุดรับการเคารพ มีประธานแต่ผู้เดียวเท่านั้นที่เดินตรงเข้าไปใกล้กองไฟ เมื่อประธานกลับมายังที่นั่งซึ่งจัดไว้ ทุกคนนั่งลง
2. เมื่อประธานกล่าวเปิดในตอนสุดท้ายว่า “ข้าพเจ้าขอเปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้” พิธีกรให้สัญญาณให้ทุกคนส่งเสียงว่า “ฟู” 3 ครั้ง
3. พิธีกรนำร้องเพลง 1 เพลง เช่น เพลงสยามมานุสติ เพลงสดุดีมหาราช เพลงสถาบันของผู้เข้าร่วมอบรม เป็นต้น
4. หมู่บริการจะนำพวงมาลัยและพุ่มสลากสำหรับประธานจับลำดับการแสดงไปให้ประธาน โดยมีขบวนหน้าโดยหมู่บริการ ผู้เชิญพวงมาลัยอยู่ทางขวา และผู้เชิญพุ่มสลากอยู่ทางซ้าย สำหรับพวงมาลัยนั้น ให้หมู่บริการจัดทำเป็นพวงมาลัยสองชาย และก่อนจะมอบพวงมาลัยและพุ่มสลาก ให้ผู้ร่วมขบวนหน้าทุกคนกลับเข้าที่นั่งให้เรียบร้อยก่อน

5. ลำดับการชุมนุมรอบกองไฟ

พิธีกรเป็นผู้ประกาศกำหนดการชุมนุมรอบกองไฟตามลำดับ ในขั้นแรกก่อนมีการแสดง พิธีกรอาจนำหรือให้ผู้อื่นนำร้องเพลงอีก 1 หรือ 2 เพลง แล้วจึงไปขอเชิญประธานจับสลากว่าจะให้หมู่ใดแสดงก่อน

หมู่ที่จะแสดงให้นายหมู่ยืนขึ้น (อยู่กับที่ไม่ต้องออกมาขึ้นตรงหน้าประธาน) โดยสั่งว่า “หมู่... ตรง” นายหมู่ทำวันทยหัตถ์ (ถ้ามีไม้พลองทำวันทยอาวุธ) แต่เพียงผู้เดียว จากนั้นร้องเพลงประจำหมู่ เมื่อร้องเพลงประจำหมู่จบจึงเริ่มแสดง เมื่อแสดงจบให้กลับไปยืนที่เดิมและสั่งอีกว่า “หมู่.. ตรง” นายหมู่ทำความเคารพเช่นเดียวกับก่อนแสดง

เมื่อการแสดงของหมู่จบแล้ว พิธีกรขอให้ใครคนหนึ่งกล่าวนำชมเชยแบบลูกเสือ ให้แก่หมู่ที่แสดง เพื่อเป็นการแสดงความพอใจและขอบคุณผู้แสดง ด้วยถ้อยคำหรือท่าทางที่สร้างสรรค์ 3 ครั้ง หลังจากนั้นหมู่แสดงต้องกล่าวตอบสั้น ๆ 1 ครั้ง

เมื่อการแสดงของหมู่หนึ่งจบ พิธีกรอาจนำการร้องเพลงหรือการเปลี่ยนอิริยาบถมาสลับเป็นตอน ๆ ตามที่เห็นสมควร หรือจะให้ผู้ใดนำแทนก็ได้

เมื่อจบการแสดงของทุกหมู่ตามที่กำหนดไว้แล้ว พิธีกรจะนำร้องเพลงที่มีจังหวะช้า ๆ และมีความหมายแก่มวลสมาชิก เช่น เพลงสร้อยเพลง หรือเพลงลาวดวงเดือน 1 จบ จากนั้นพิธีกรจะเชิญประธานออกไปกล่าวเรื่องสั้นที่เป็นคติและกล่าวปิดการชุมนุมรอบกองไฟโดยไม่ต้องยกมือขึ้นแสดงรหัส

เมื่อประธานกล่าวในตอนสุดท้ายว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการชุมนุมรอบกองไฟ ณ บัดนี้”

พิธีกรสั่ง “กอง-ตรง” ให้ทุกคนยืนขึ้นจับมือกันเป็นวงกลม(มือขวาทับมือซ้าย) แล้วร้องเพลงสามัคคีชุมนุม เมื่อจบเพลงสามัคคีชุมนุมแล้ว หมู่บริการนำสาวดมนต์ ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี จากนั้นทุกคนแยกย้ายกันออกนอกบริเวณ กลับที่พักอย่างสงบโดยไม่ส่งเสียง ส่วนหมู่บริการจะกลับมาดับไฟและทำความสะอาดคั้งที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

7. การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าชุมนุม

ในการชุมนุมรอบกองไฟ การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าชุมนุมให้สนุกสนานรื่นเริงเป็นเรื่องสำคัญ การเปลี่ยนอิริยาบถของผู้เข้าชุมนุมนี้อาจทำได้หลายวิธี ตามโอกาสอันเหมาะสม และหน้าที่ของพิธีกรจะต้องเป็นผู้นำหรือมอบหมายให้ผู้รู้คนใดคนหนึ่งเป็นผู้นำ เช่น นำให้ร้องเพลงนำให้แสดงกิริยาอาการต่าง ๆ ที่ขบขันหรือสนุก จัดให้มีการรำวง ตบมือเป็นจังหวะแล้วให้ผู้อื่นตบมือตาม หรือนำเกมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเล่น

8. เมื่อมีผู้มาเยี่ยมเยียน

ในกรณีที่จะมีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมาเยี่ยมเป็นหน้าที่ที่พิธีกรจะจัดที่นั่งอันเหมาะสมให้ และขอทราบความประสงค์ แล้วจัดให้นำสิ่งของมามอบให้ในระหว่างจบการแสดงหมู่หนึ่งหมู่ใด โดยมอบให้กับประธานในพิธี

พิธีกรจัดให้มีผู้แทนของผู้แสดงกล่าวชมเชยตามแบบลูกเสือ

บทเรียนที่ 12

เวลา 45 นาที

เรื่อง บทบาทของผู้กำกับลูกเสือ

ขอบข่ายวิชา

1. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้กำกับลูกเสือ
2. บทบาทของผู้กำกับลูกเสือกับการพัฒนา 8 ประการ
3. กิจกรรมที่สนองความต้องการในการฝึกอบรม
4. การปลูกจิตสำนึกในการเป็นผู้นำ

จุดหมาย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทของผู้กำกับลูกเสือตามสาระสำคัญของการลูกเสือ

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. บอกหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้กำกับลูกเสือได้
2. อธิบายบทบาทของผู้กำกับลูกเสือกับการพัฒนา 8 ประการได้
3. ระบุกิจกรรมที่สนองความต้องการในการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือได้
4. บอกภาวะของผู้นำ กิจกรรมในกองลูกเสือได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. แนวการจัดกิจกรรมการสอน

- อารัมภบท	5 นาที
- อภิปรายกลุ่ม แบ่งกลุ่มทำงานตามโครงการ	20 นาที
- รายงานในที่ประชุม	15 นาที
- สรุป	5 นาที

2. กิจกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

แบ่งกลุ่มทำงาน และรายงานในที่ประชุม

สื่อการสอน

1. แผ่นใส
2. แผนภูมิ
3. เอกสารประกอบการสอน

การประเมินผล

1. การสังเกต การซักถาม
2. การให้ความร่วมมือ

เนื้อหาวิชา

อาร์มภบท

งานของผู้กำกับลูกเสือมี ดังนี้

1. ช่วยเหลือนายหมู่ลูกเสือให้ประสบผลสำเร็จในการนำหมู่ของเขา
2. ช่วยเหลือและกระตุ้นให้ลูกเสือแต่ละคนได้มีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะในระบบ

เครื่องหมายวิชาพิเศษ (ด้านวิชาการ)

3. ทำงานกับกองลูกเสือในความรับผิดชอบเพื่อมติที่ว่า “วางมาตรฐานการลูกเสือที่ดี เพื่อให้เด็กเป็นลูกเสือมากขึ้น”

เราจะเห็นได้ว่าผู้กำกับลูกเสือมีความรับผิดชอบ และต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับ “การดำเนินงานในกองลูกเสือ” “ติดต่อกับลูกเสือแต่ละคน” “ช่วยให้ลูกเสือทำงานร่วมกันได้เป็นกลุ่ม (หมู่)” มีกิจกรรมมากมายที่ผู้กำกับต้องปฏิบัติผู้กำกับอาจจะไม่เคยได้คิดถึงบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของตัวเองอย่างละเอียดลึกซึ้งมาก่อน ฉะนั้น โอกาสนี้จึงเป็น โอกาสที่จะได้ทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้ง ข้อคิดที่จะเกิดขึ้นเมื่อเราได้นึกถึงภาระต่าง ๆ เหล่านี้ก็คือ

- แบบภาวะการเป็นผู้นำต่าง ๆ นั้น มีอย่างไรบ้าง
- เราจะพัฒนาอะไรลูกเสือบ้าง (เราจะให้อะไรแก่ลูกเสือ)
- เราจะวางแผนเกี่ยวกับพัฒนาแต่ละหัวข้อเพื่อให้บรรลุจุดหมายของการลูกเสือได้อย่างไร
- เราจะมีหน้าที่ทำอะไรบ้างในกองลูกเสือ
- ผู้กำกับจะต้องมีความต้องการในการฝึกอบรมอย่างไรบ้าง (อาจใช้เอกสารประกอบช่วย

ในการบรรยายนำบ้างก็ได้)

ประชุมกลุ่มอภิปรายตามโครงการที่มอบให้

1. เมื่อภาระต่าง ๆ ของผู้กำกับได้เกิดขึ้นในใจดังกล่าวในหัวข้อ ก.แล้ว วิทยากรควรมอบงานแต่ละข้อ (โดยปรับปรุงเนื้อหาให้เข้ากับความต้องการในแต่ละข้อของตอนท้ายหัวข้อ ก.) ให้หมู่ไปคิดอภิปรายหมู่และหัวข้อก็ได้ วิทยากรประจำหมู่อาจจะต้องแสดงบทบาทมากหน่อย พยายามดึงดูดให้แต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นออกมา หมายความว่าต้องพยายามช่วยเหลือให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ใช้ความคิดอย่างมีระเบียบแบบแผน และอย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง และในเวลาเดียวกันวิทยากรประจำหมู่ต้องงดเว้น ไม่แสดงความคิดเห็นทับถมความคิดเห็นของกลุ่ม

2. ผู้บรรยายอาจสร้างกรณีเรื่องตัวอย่างในขอบข่ายความต้องการของผู้บรรยายเอง ให้พิจารณาอภิปรายแบบ (Case Study) ก็ได้

รายงานผลการประชุมหมู่

เมื่อแต่ละกลุ่มได้อภิปราย และลงมติของการอภิปรายได้แล้ว ให้แต่ละกลุ่มนำผลของการอภิปรายไปเสนอในที่ประชุมใหญ่เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (แต่ละหมู่ได้รับหัวข้อต่างกัน)

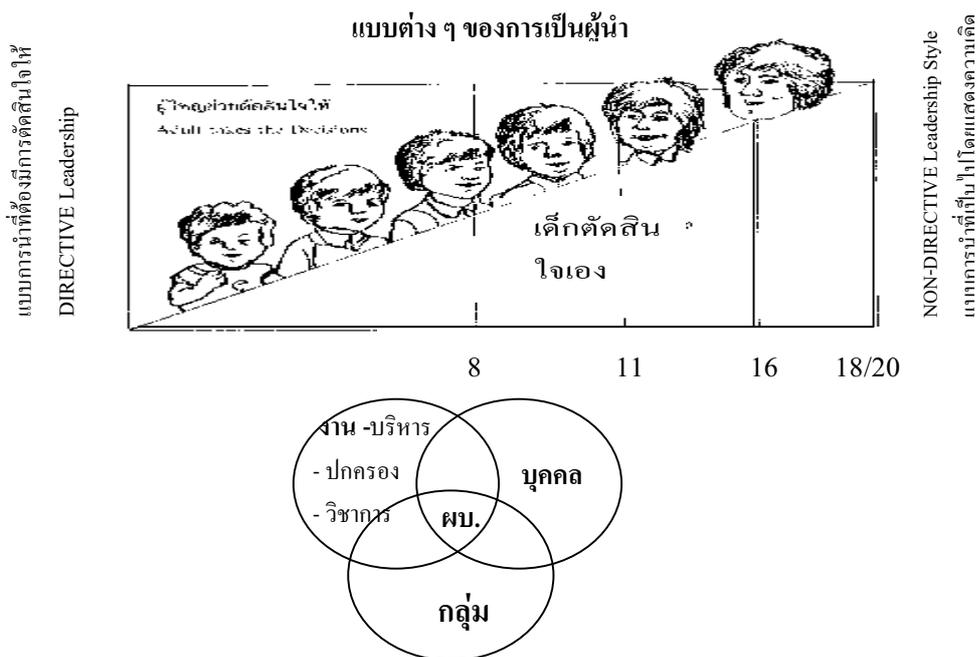
สรุป

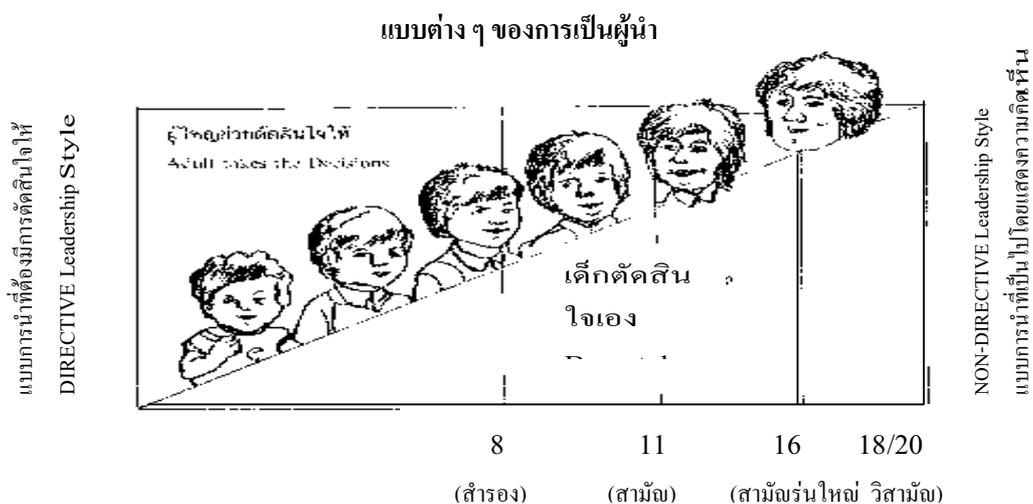
วิทยากรผู้บรรยาย ควรสรุปผลงานของแต่ละกลุ่ม แล้วให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่กลุ่มยังขาดอยู่ (อาจสรุปตามแผนภูมิวิทยากรได้เตรียมไว้แต่ละหัวข้อก็เป็นการดี)

งานอภิปรายกลุ่ม

ให้กลุ่มอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้ กลุ่มละ 1 หัวข้อ ใช้เวลา 30 นาที แล้วส่งผู้แทนไปอธิบายในที่ประชุมใหญ่กลุ่มละ 3 นาที และเปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นซักถามหรือเสนอแนะอีก 1 นาที รวมเวลา กลุ่มละ 4 นาที

1. ผู้นำ 3 แบบ (แบบประชาธิปไตย แบบอัตตาธิปไตย และแบบปล่อยตามใจชอบ) มีข้อดี ข้อจำกัด แต่ละแบบอย่างไร
2. การพัฒนาลูกเสือ 8 ประการ เฉพาะ 4 ประการแรก คือ ทางกาย ทางสติปัญญา ทางจิตใจ โดยสำนึกเรื่องศาสนา และทางจิตใจโดยสร้างค่านิยม – เจตคติ ท่านมีแนวทางที่จะพัฒนาแต่ละประการอย่างไร
3. การพัฒนาลูกเสือ 8 ประการ เฉพาะ 4 ประการหลังคือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล สัมพันธภาพกับสังคม สัมพันธภาพกับชุมชน และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ท่านมีแนวทางที่จะพัฒนาแต่ละประการอย่างไรพัฒนาแต่ละประการอย่างไร
4. หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้กำกับลูกเสือนี้อะไรบ้าง จงสรุปย่อมา 3 ประการ พร้อมอธิบายสั้น ๆ แต่ละประการให้ครอบคลุม
5. ทักษะ 5 ประการอันเป็นความจำเป็นของการฝึกอบรม ได้แก่ความเข้าใจในเรื่องลูกเสือ ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทางวิชาการลูกเสือ การวางแผนและการนำไปใช้ ทักษะทั้ง 5 ประการนี้ ท่านจะพัฒนาตนเองแต่ละประการอย่างไร

ถ้าหากจะส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาเป็นรายบุคคลแล้ว เด็กในวัยต่างกัน ย่อมต้องการแบบของผู้นำที่ต่างกันด้วยตามภาพข้างบนนี้ได้อธิบายความจริงข้อนี้ไว้อย่างง่าย ๆ โดยส่วนรวมแล้วเด็กเล็กต้องฟังผู้ใหญ่ มีน้อยรายที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง แต่เมื่อมีอายุประมาณ 18 ปี เด็กมีความสามารถที่จะตัดสินใจหรือเลือกการกระทำใด ๆ ด้วยตนเองได้

กิจการลูกเสือมีอิทธิพลต่อเด็กประมาณครึ่งทาง ตามเส้นแบ่งครึ่งในภาพ กล่าวคือ ลูกเสือสำรอง เริ่มตั้งแต่อายุ 8 ขวบ จนถึง 11 ขวบ เด็กอาจจะตัดสินใจกระทำอะไรด้วยตนเองประมาณครึ่งหนึ่ง เมื่ออายุเพิ่มขึ้นการตัดสินใจด้วยตนเองก็จะเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว จะสังเกตได้เด่นชัดเมื่อเขาอายุได้ประมาณ 11-16 ปี อันเป็นวัยของลูกเสือสามัญ และแน่นอนเหลือเกินแบบของการเป็นผู้นำก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย ผู้กำกับเริ่มจะถอยไปอยู่เบื้องหลังมากขึ้นเมื่อเด็กเริ่มก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ สามารถจะทำการตัดสินใจได้มากขึ้น ดังจะเห็นได้ในลูกเสือในวันนี้ เด็กย่างเข้าสู่วันหนุ่ม สามารถตัดสินใจหรือเลือกการกระทำใด ๆ ด้วยตัวของเขาเองอย่างสมบูรณ์

สำหรับลูกเสือสำรอง ผู้กำกับที่เป็นผู้นำมีความรับผิดชอบเป็นส่วนใหญ่ในการบริหารกองลูกเสือ แม้บางครั้งบางคราวจะปล่อยให้ลูกเสือที่อายุมากตัดสินใจกระทำใดด้วยตนเองก็ตาม

สำหรับลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ การบริหารกองลูกเสือและการตัดสินใจ ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับที่ประชุมหมู่ ภายใต้การแนะนำของผู้กำกับลูกเสือ

ลูกเสือวิสามัญ การบริหารและการปกครองลูกหมู่เป็นของลูกเสือ ในการจัดกำหนดการและการปกครองตนเอง ทั้งนี้ภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการประจำกอง

จระลึกรว้เสมอว่า การลุกเสือนั้นขึ้นอยู่กัคุณภาพของการเป็นผู้นำห้ของผู้กำกับลุกเสื่อและ นายหมู่ลุกเสื่อว่า ได้พัฒนาขึ้นแล้วเพียงใด มาตรฐานที่การลุกเสื่อต้องการก็คือ การเนะหนทางเพื่อให้เด็ก เดินไปสู่ทางของลุกเสื่อให้ดีขึ้นด้วย

ผู้กำกับลุกเสื่อย่อมมีความต้องการอยากจะรู้ว่า “ความเป็นผู้นำ” นั้นคืออะไร มีแบบอย่างไร แบบต่าง ๆ เหล่านั้นจะให้ผลหรือเหมาะที่จะนำมาใช้ได้เพียงไร

ฉะนั้น จึงจะได้อกล่าวไว้พอเป็นข้อเนะนำ ดังนี้

ชนิดและแบบของภาวะการเป็นผู้นำจากกล่าวได้ว่าภาวะการเป็นผู้นำมี 3 ชนิด คือ

1. แบบอ้ตตาริปไตย (autocratic Style)

- ผู้กำกับลัดสินใจวางนโยบายและวิธีการเสื่อเองโดยตลอด
- พอถึงเวลาถึงสั่งการโดยตรง ไม่มีใครล่วงรู้ว่าต่อไปจะทำอะไรอีก
- ผู้กำกับละบุเนื่องานและวิธีการทำงานให้เสร็จ
- ผู้กำกับลักจะติดต่อกับสมาชิกในหมู่เป็นการ “เฉพาะตัว” ไม่ใช่ทำให้เขา “มีส่วนร่วม”

2. แบบประชาธิปไตย (democratic style)

- นโยบายทั้งหมด ผู้กำกับลให้สมาชิกของหมู่ได้มีส่วนร่วมพิจารณาแสดงความคิดเห็น
- ผู้กำกับลเป็นผู้ส่งเสริมในสิ่งซึ่งหมู่เลือกและัดสินใจ
- สมาชิกในหมู่มีอิสระในการดำเนินงานอย่างเต็มที่
- การแบ่งงานเป็นเรื่องที่ หมู่ช่วยกันทำ

3. แบบตามสบาย (laissez – faire style)

- หมู่ หรือสมาชิกแต่ละคนัดสินใจได้อย่างอิสระเต็มที่ ผู้กำกับลเข้าไปมีส่วนน้อยมาก
- ผู้กำกับลถือมติ ถ้าถามก็ตอบ (ไม่ถามก็ไม่มีทางพูด)
- ผู้กำกับลไม่เข้าเกี่ยวข้อง ไม่ว่ากรณีใด ๆ
- ผู้กำกับลไม่พยายามที่จะเอาระเบียบเข้าบังคับ หรือชมเชย หรือวิจารณ์บ่อยนัก

ข้อสังเกตของภาวะการเป็นผู้นำทั้ง 3 แบบ

ถ้าจะพูดอย่างตรงไปตรงมา ทั้งแบบอ้ตตาริปไตย และแบบประชาธิปไตย ก็ยังไม่แน่ว่า แบบไหนจะดีกว่ากันเพราะบางครั้งผู้กำกับลอาจใช้วิธีประชาธิปไตย ในเรื่องของกิจกรรมต่างๆ ไป ในการอยู่ค่ายพักแรมได้ แต่บางที่ผู้กำกับลก็อาจใช้วิธีอ้ตตาริปไตยกับลุกเสื่อบางคนที่กำลังตกอยู่ในภาวะที่ไม่อาจัดสินใจด้วยตัวเองได้ก็มี ส่วนแบบที่ปล่อยตามใจชอบนั้นก็ได้หมายความว่า ผู้กำกับลจะขาดความเป็นผู้นำ หรือไม่เป็นผู้นำที่ดีก็หาไม่ เพราะฉะนั้นผู้กำกับลต้องคอยระมัดระวังตรวจสอบดูว่าจะใช้แบบไหนให้เหมาะกับโอกาสไหน

ความต้องการที่ต่างกันของภาวะการเป็นผู้นำ 3แบบ

- แบบอัตตาธิปไตย คือ ความต้องการในเรื่องของการเชื่อฟัง
- แบบประชาธิปไตย คือ ความต้องการในเรื่องของการร่วมมือ
- แบบตามสบาย คือ ความต้องการในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์

ดังนั้นถ้าพูดกันโดยที่จริงแล้ว ขอบข่ายของการสร้างความเจริญให้แก่ส่วนบุคคลนั้น ถ้าใช้วิธีปล่อยแบบภาวะของการเป็นผู้นำเหล่านี้ไว้ในความรับผิดชอบพิจารณาของผู้กำกับ แต่ในสถานการณ์บางอย่างผู้กำกับจำเป็นต้องตัดสินใจใช้แม้กระทั่งวิธีปล่อยตามใจชอบ (ให้มีความคิดริเริ่ม) ในภายหลัง

อย่างไรก็ตาม ลูกเสือจะมีความรู้ในหลักการของการเป็นผู้นำ ก็โดยจากนายหมู่ของเขา (ตามวิธีการของระบบหมู่) ซึ่งผู้กำกับได้ฝึกหรือนายหมู่ และหรือที่ประชุมนายหมู่อย่างดีแล้ว นายหมู่จะเป็นผู้ใช้สิทธิและหน้าที่ของนายหมู่เสนอแบบวิธีภาวะของการเป็นผู้นำ และแบ่งปันการเป็นผู้นำให้แก่หมู่ของเขาเอง

บางที่ความต้องการในการเป็นผู้นำของลูกเสือบางคนก็ไม่อาจพบความสำเร็จได้ ฉะนั้นเราจึงอาจใช้วิทยากรอื่น หรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษในเรื่องของการเป็นผู้นำ เป็นผู้ชี้แนะให้แก่เขาเหล่านั้นด้วย แต่ถ้ากรณีนี้ก็ยังไม่สามารถทำให้ลูกเสือได้พบความสำเร็จในการรอบรู้เกี่ยวกับหลักของการเป็นผู้นำแล้ว ก็ขอเสนอแนะให้ลองใช้วิธีดังนี้

- ให้สังเกตดูความต้องการของเด็กแต่ละคน และความต้องการของหมู่ของเขา
- ใช้วิธีของลูกเสือก็คือมอบกิจกรรมบางอย่างให้ทำ(ชนิดที่ให้ใกล้เคียงกับความต้องการของเขา)
- ให้นำความรู้อันเกี่ยวกับทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่นใช้ เพื่อให้ลูกเสือเกิดความสนใจ

และช่วยุให้ทำกิจกรรมหรือช่วยเหลือผู้อื่นให้ทำ

- ให้นำเหตุจูงใจต่าง ๆ และทักษะเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา มาใช้ช่วยลูกเสือเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นในการกระทำของตนเอง หรือการกระทำของผู้อื่น

- ทักษะในการเป็นผู้นำของผู้กำกับจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกเสือในการปฏิบัติตาม

เรากำลังพยายามทำอะไรกันอยู่

ครั้งแล้วครั้งเล่าในระหว่างการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือได้มีปัญหาคำถามว่า “ทำไมเราจึงทำอย่างนี้ทำอย่างนั้น” ทำไมลูกเสือจึงต้องรู้ประวัติของกิจการลูกเสือ” เป็นต้น ถ้าคำตอบเช่นว่านั้นเป็นคำถามเพื่อการทดสอบ ก็นับว่าเป็นคำถามที่ไม่น่าสนใจ แต่ถ้ามองจากอีกแง่หนึ่ง คำถามนั้นเป็นคำถามที่น่าสนใจ ถ้าผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้ให้ความสนใจลงไปปัญหานั้นอย่างจริงจัง โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ความสำเร็จของกิจการลูกเสือที่ท่านกำลังให้ความสนใจอยู่นั้นจะประสบผลสำเร็จเพียงไร ขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้นของผู้กำกับที่ได้ให้แกกิจการลูกเสือ

อะไรเป็นเครื่องวัดความกระตือรือร้นของท่าน? ทำไมท่านจึงได้เสียเวลาอันมีค่าของท่านอย่างมากมายเพื่อกิจกรรมของลูกเสือ? ทำไมท่านจึงได้ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจของท่านลงไปในการกำหนดการฝึกอบรมสัปดาห์แล้วสัปดาห์เล่า การที่ท่านทำเช่นนั้น เพราะท่านได้ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจของท่าน

ลงไปในการกำหนดการฝึกอบรมสัปดาห์แล้วเพื่อกิจกรรมเหล่านั้น นอกเหนือไปจากนั้นเป็นที่หวังกันว่า ท่านได้รับความพึงพอใจจากการที่ได้ “ส่งเสริมให้เด็กและคนวัยรุ่นหนุ่มมีพัฒนาการทางกาย สติปัญญา และจิตใจ เพื่อว่าเขาทั้งหลายจะได้ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น”

หรืออีกทางหนึ่ง ก็อาจกล่าวได้ว่า เราต้องการช่วยเหลือเด็กและคนวัยหนุ่ม เพราะเราคิดว่ามันเป็น เรื่องสำคัญและให้ผลอย่างคุ้มค่าของความเหนื่อยยาก และเพราะว่าเราศรัทธาที่จะทำเช่นนั้น

มีบางคนได้แบ่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือออกเป็นสองประเภทคือ เครื่องครัดต่อ “จุดหมาย” ฝ่ายหนึ่ง และถือว่าการลูกเสือเป็น “การเล่นเกม” อีกฝ่ายหนึ่ง ผู้ที่เคร่งครัดต่อจุดหมาย ก็คือ การมุ่งพัฒนาเด็ก ทางกาย สติปัญญาและจิตใจดังกล่าวแล้วข้างต้น แต่มักมิได้คิดลงไปให้ลึกซึ้งกว่านี้ ที่จริงการกล่าวเช่นนั้น เป็นการง่ายเกินไป แต่ก็มีความจริงอยู่ไม่น้อย “จุดหมาย” เป็นประเด็นสำคัญที่สุดที่เราทั้งหลายกำลัง พยายามทำงานนี้อยู่ แต่เราจะบรรลุจุดหมายได้ก็โดยการสนุกสนานของการเล่นเกม หรือประกอบกิจกรรม ที่เด็กและวัยหนุ่มชอบ

เสียงบ่นที่เราได้ยินกันบ่อยๆ ที่เกี่ยวกับกิจการลูกเสือในปัจจุบันนี้ก็คือการที่มีผู้กำกับไม่เพียงพอ เงิน ไม่มีงานธุรการทางหนังสือมากมาย เวลาไม่น้อย หากคำบ่นเหล่านี้เป็นจริง ก็มีสิทธิที่จะเลือกได้ว่า อะไร ควรมาก่อนมาหลัง ขอให้เรามาทำความเข้าใจกันให้ถ่องแท้เสียก่อนว่าอะไรคือจุดหมายที่แท้จริงของเรา ครั้นแล้วเราจึงจะสามารถพิจารณาต่อไปได้ว่า กิจกรรมอะไรบ้างที่จะส่งให้เราบรรลุถึงจุดหมายนั้นได้บ้าง

เมื่อเป็นเช่นนั้น จะลองถามว่า “เรากำลังพยายามทำอะไรกันอยู่” นั้น ความสนุกสนานจะเป็น จุดหมายปลายทางของเรา หรือว่าความสนุกสนานจะเป็นอุปกรณนำเราไปถึงจุดหมายปลายทาง ถ้าหาก ท่านเป็นฝ่ายนิยม “การเล่นเกม” ท่านจะได้เรียนรู้ถึงความสนใจของคนวัยหนุ่มในเรื่องการเล่นกีฬา การเดินรำ ทิว การไปอยู่ค่ายพักแรม หรืออื่น ๆ ทำนองเดียวกัน

อีกด้านหนึ่ง มองในแง่ของการช่วยให้คนวัยรุ่นหนุ่มพัฒนาการไปตามหลักการที่กำหนดไว้ใน คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ เมื่อได้ระบุหลักการที่กำหนดไว้ในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออย่าง แน่นนอนแล้ว ก็ จะช่วยเราได้มากเพราะเราอาจจะวางแผนเพื่อบรรลุถึงหลักการเหล่านั้น โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจของคนวัยรุ่นอย่างยิ่ง

ท่านอาจจะกล่าวว่า การที่จะพัฒนาคนวัยรุ่นให้บรรลุเป้าหมายดังตั้งไว้นั้นเป็นเรื่องใหญ่และ ยากมากมักเป็นเรื่องใหญ่และยากมากจริง ๆ แต่พึงจำไว้ว่า ที่เรากำลังทำอยู่นั้น เป็นเพียงการเสริมปัจจัย อย่างอื่นที่มีอิทธิพลต่อเด็กและวัยหนุ่ม เช่น บ้าน โรงเรียน วัด และอื่น ๆ

แผนการฝึกอบรมลูกเสือแต่ละประเภทได้จัดทำขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ดังกล่าวนี้ ในประเภทลูกเสือสามัญและสามัญรุ่นใหญ่ วิธีการที่ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ใช้ระบบหมู่ เป็นส่วนใหญ่ กับได้ใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมสำหรับฝึกอบรมเยาวชน

จงถามตัวท่านเองว่า กิจกรรมที่ได้ให้ทำในกองลูกเสือ ได้ช่วยให้ลูกเสือแต่ละคนพัฒนาการไป ในเรื่องเหล่านี้เพียงไร หรือว่าในการประชุมกองแต่ละครั้งนั้น ท่านมิได้จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ อย่างได้ ลัดส่วนกัน

จงใช้หัวข้อการพัฒนาการ 8 ประการดังจะได้กล่าวต่อไปนี้เป็นเครื่องตรวจสอบการฝึกอบรมลูกเสือของท่านคือ

1. การพัฒนาการทางกาย ช่วยให้ลูกเสือนีมีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การทำงานบุกเบิก การเดินทางไกล กิจกรรมกีฬาในการประชุมกอง การเล่นต่างๆ กิจกรรมเหล่านี้จะออกมาในรูปแบบใดก็ตามล้วนเป็นกิจกรรมที่ทำให้ลูกเสือนีมีร่างกายแข็งแรงทั้งนั้น

ที่ประชุมนายหมู่และผู้กำกับลูกเสือทำหน้าที่วางแผนสำหรับกิจกรรมประเภทเหล่านี้ ต้องมั่นใจว่าลูกเสือจะไม่ออกกำลังมากเกินไป เนื่องจากงานหนักหรือออกกำลังไม่พอ เนื่องจากการกระทำกิจกรรมที่ลูกเสือเองเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ง่ายเกินไป หรือเป็นกิจกรรมสำหรับเด็กเล็ก ผู้กำกับต้องคว้า ลูกเสือใดๆ ได้รับการทำทนายจากกิจกรรมเพียงพอไหม เขามีโอกาสได้แสดงออกอย่างเต็มกำลังและฝีมือไหม?

2. การพัฒนาทางสติปัญญา เป็นการสร้างให้ลูกเสือนีมีความคิดสร้างสรรค์รู้จักใช้สมองคิด โดยผ่านกิจกรรมที่กระตุ้นทางด้านออกความคิด เช่น การทำงานตามโครงการ ทำงานฝีมือ จัดตกแต่งค่ายพัก จัดทำอุปกรณ์ ฯลฯ วิชาพิเศษเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มอย่างดี ผู้กำกับควรให้ความสนใจดูว่าวิชาพิเศษได้ให้ความสนใจแก่ลูกเสือเพียงไร ท่านได้หาหรือลูกเสือแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้เขามีความสนใจในเรื่องงานอดิเรกบ้างหรือเปล่า

3. การพัฒนาทางจิตใจ- ความสำนึกในเรื่องศาสนา เป็นการช่วยลูกเสือนีให้พัฒนาแนวคิดในทางศาสนา เช่น การสวดมนต์ไหว้พระ การฟังธรรมเทศนา การเชื่อในคำสั่งสอนทางศาสนา ที่ลดบันดาลความสงบสุขให้แก่ชีวิตการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ เหล่านี้ลูกเสือนีได้ทำไปด้วยความเคารพและตั้งใจจริงเพียงไร

4. การพัฒนาทางจิตใจ - การสร้างค่านิยมและเจตคติ ถึงแม้ว่าจะบ่อยครั้งที่เดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามารถที่จะกำหนดค่านิยมส่วนบุคคล เจตคติและมาตรฐาน หรือแบบแผนของลูกเสือของตน ด้วยการวางแผนพัฒนาทางใจของมวลสมาชิก แต่ก็บ่อยครั้งที่เช่นกันที่บรรยากาศโดยทั่วไปในห้องประชุมกองลูกเสือนีมีส่วนทำให้กองลูกเสือนีรับเอาแบบแผนหรือมาตรฐานที่ได้รับการกระตุ้นจากผู้กำกับลูกเสือ ดังนั้นผู้กำกับลูกเสือนีจำเป็นต้องตระหนักเป็นอย่างมากถึงค่านิยมที่ถูกถ่ายทอดภายในกองลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือนีควรมุ่งที่จะกระตุ้นให้ลูกเสือนีมีมาตรฐานที่สูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยการวางแผนและอภิปรายร่วมกันกับคณะรองผู้กำกับของตน และกับนายหมู่ ที่ประชุมนายหมู่มีหน้าที่ที่สำคัญในการดำเนินงานเรื่องนี้

5. การพัฒนาในด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ผู้กำกับลูกเสือนีจะช่วยเหลือให้ลูกเสือนีสร้างสัมพันธภาพอย่างฉันมิตรกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ เพราะความสามารถที่จะติดต่อสัมพันธ์กับสมาชิกรุ่นเป็นส่วนหนึ่งของทักษะของผู้กำกับลูกเสืออยู่แล้ว ทำอย่างไรจึงจะทำให้ลูกเสือนีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ด้วยความมั่นใจ และไม่รู้สึกเคอะเขิน หรือคูเป็นตัวตลก

6. การพัฒนาในด้านสัมพันธภาพทางสังคม เรื่องของระบบหมู่ของลูกเสือนีจะช่วยทำให้ลูกเสือแต่ละคน เข้าร่วมกันเป็นกลุ่มที่ประกอบด้วยบุคคลในรุ่นเดียวกัน และมีความสนใจคล้ายคลึงกัน ผู้กำกับลูกเสือนีควรระลึกถึงว่าการพัฒนาทางด้านสัมพันธภาพเป็นส่วนหนึ่งที่สอดแทรกอยู่ในระบบหมู่ลูกเสือนี และกองลูกเสือโดยทั่วไป กลุ่มลูกเสือนีต้องการอย่างยิ่งขาดในอันที่จะมีความสามารถทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น ซึ่งเป็นแง่มุมที่สำคัญในการพัฒนาบุคคล

7. การพัฒนาในด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม บัดนี้ได้มีการตระหนักถึงความต้องการที่จะป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในโลก ทั้งรัฐบาลและองค์กรอนุรักษ์ธรรมชาติต่างๆ กำลังดำเนินการอย่างเคร่งครัดที่จะให้การศึกษาแก่ประชาชนให้คิดและดำเนินการรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัว

8. การพัฒนาในด้านสัมพันธภาพทางชุมชน ผู้กำกับลูกเสือควรกระตุ้นเตือนลูกเสือได้เข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการบำเพ็ญประโยชน์ประจำวัน หรือในโครงการระยะยาว ทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่นนอกวงการลูกเสือ ได้รับการกระตุ้นให้เป็นผู้ที่มีส่วนช่วยสร้างสรรค์สังคมชุมชนในสังคมนั้น ก็จะมีผลประทับใจในผลงานของลูกเสือ

กิจการลูกเสือก็เช่นเดียวกัน เชื่อว่าเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ที่จะปฏิบัติภารกิจในด้านนี้ ถ้าลูกเสือประสงค์จะมีโลกเพื่อการอยู่อาศัยแล้วละก็ จำต้องให้คุณค่าของความสำเร็จในการอนุรักษ์ธรรมชาตินั้น ๆ

มีวิถีทางอย่างมากมายที่ลูกเสือสามารถปฏิบัติ และช่วยเหลือในการอนุรักษ์ธรรมชาติได้ จึงให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมตัวอย่างการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น

- การรณรงค์ต่อต้านการทิ้งเศษสิ่งของลงในที่สาธารณะ
- โครงการอนุรักษ์ของท้องถิ่น เช่น การทำความสะอาดทางระบายน้ำคลองที่ร้าง
- จัดภาพแสดงการอนุรักษ์ปิดไว้ตามประตูหน้าต่าง
- การปลูกป่า กองลูกเสือมีส่วนอย่างไรบ้าง ควรทำติดต่อกันไปไหม?

การที่เราจะให้บรรลุจุดหมายของการลูกเสือ เป็นมาตรฐานของกิจการลูกเสืออย่างจริงจังแล้ว เราคงไม่มีการกระทำทางอื่น นอกจากต้องวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างดี และเขียนแผนขึ้นไว้ปฏิบัติเป็นขั้นตอน ถ้าเราจะทำงานด้วยปากนั้น เราคงจะบรรลุจุดหมายยากเพราะดูเหมือนว่าเป็นการขาดกำลังใจ ขาดแผนงานต่อเนื่องที่จะให้กิจการลูกเสือได้ก้าวหน้าต่อไป ขอให้เป็นที่หวังกันว่าอุดมการณ์ของเราเกี่ยวกับกิจการลูกเสือพร้อมไปด้วยความสำนึกในความจริง และคงจะยั่งยืนมั่นคงอยู่ต่อไป กล่าวอีกทีหนึ่ง เราต้องช่วยกันแม้ว่าเราจะมีอุปสรรคอันจำกัด แต่เราก็จะวางแผนช่วยกันพัฒนาลูกเสือแต่ละคนให้มีพัฒนาการ โดยคำนึงถึงจุดหมาย คำปฏิญาณ และกฎของลูกเสือภายใต้หัวข้อการพัฒนาการ 8 ประการ ดังกล่าว

บทบาทและหน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือกับความต้องการในการฝึกอบรม

ส่วนหนึ่งของบทบาทของผู้กำกับในอันที่จะส่งเสริมการพัฒนาให้แก่ลูกเสือของตนขึ้นอยู่กับตัวอย่างที่ตนปฏิบัติตนเป็นคนแบบไหน ผู้กำกับเป็นผู้สร้าง “บรรยากาศ” หรือ “ลักษณะนิสัย” ของกองลูกเสือสำรอง กองลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และกองลูกเสือวิสามัญหรือของหมู่ลูกเสือที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนั้นอะไรที่ผู้กำกับ ทำลงไปจะแสดงออกซึ่งผลดีและไม่ดีของการเป็นผู้นำ ได้มีการค้นคว้าศึกษา ในเรื่องการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำกันมากในวงการทหารและงานอุตสาหกรรม วิธีการที่เริ่มเข้าสู่การค้นคว้าศึกษามักจะเริ่มด้วยข้อที่ว่าผู้นำทำอะไรบ้างเพื่อจะให้ผู้นำได้รับรู้ในเรื่องนี้ ครั้นแล้วพยายามช่วยผู้นำนั้นให้ปรับปรุงการกระทำของตนให้ดีขึ้น

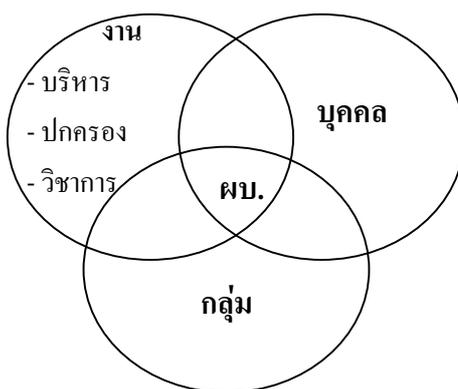
ก่อนอื่น เราให้ความหมายของคำว่า “ผู้นำ”ว่าอย่างไร? โดยปกติเราหมายถึงการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด เช่น นายหมู่ หรือผู้กำกับลูกเสือสำรองแล้วเราก็หวังให้บุคคลนั้น

อย่างไรก็ตาม สภาวะการณ์หลายอย่างได้เกิดขึ้น ซึ่งต้องการ “การเป็นผู้นำ” จากบุคคลที่มีอยู่ ณ ที่นั้น และเป็นบุคคลที่เหมาะสม ทั้งที่บุคคลนั้นอาจจะเรียกว่า เป็น หรือ ไม่เป็น “ผู้นำ” ก็ได้ ฉะนั้นจึงเห็นว่าจะช่วยเรื่องของเราได้มาก ถ้าเราจะใช้ความหมายของคำว่า “ผู้นำ” ในวงกว้าง จะได้กับใครก็ตามที่ได้รับเชิญให้เป็น “ผู้นำ” ในเวลาหนึ่ง

เราลองพิจารณาสภาวการณ์เฉพาะสักเรื่องหนึ่ง มีลูกเสือกองหนึ่ง ได้ตกลงใจจะเดินทางไปอยู่ค่ายพักแรมในเวลาอีกเดือนหนึ่งข้างหน้า ลูกเสือสมหมายเป็นผู้รู้เรื่องการอยู่ค่ายพักแรมมากกว่าคนอื่น และมีประสบการณ์มาแล้วด้วย ลูกเสืออื่นจึงยอมรับให้ลูกเสือสมหมาย “เป็นผู้นำ” ในกิจกรรมนั้นสมหมายควรจะดำเนินการอย่างไรบ้าง?

บางที่เขาอาจจะเชิญทุกคนมาประชุมแล้วอภิปรายกันว่าจะไปกันเมื่อไร ปลายสัปดาห์ไหนดี ทุกคนต้องการจะทำอะไรบ้าง มีกิจกรรมอะไร เมื่อได้ลงมติเกี่ยวกับงานต่างๆ แล้วลูกเสือสามัญต้องช่วยกันวางแผนว่าจะบรรลุความต้องการดังกล่าวข้างต้นได้นั้น จะต้องทำอย่างไร? การวางแผนนี้คงจะต้องร่วมกัน ทั้ง หมู่ สมหมายต้องดูแลว่าทุกคนต้องช่วยกันทำงานเป็นคณะ และแต่ละคนต้องเข้ามาช่วยกันอย่างเต็มที่ เพราะต้องการจะให้การอยู่ค่ายพักแรมปลายสัปดาห์ครั้งนี้ ประสบผลสำเร็จอย่างดีที่สุด

กิจกรรมอย่างอื่นก็ย่อมพิจารณาในวิธีเดียวกันนี้ได้ หน้าที่ของผู้นำคือการดูให้แน่นอนว่าขอบข่ายทั้ง 3 ประการนี้จะได้รับการพิจารณาด้วยดี กล่าวคือ ความต้องการของ งานที่จะทำของหมู่ และของลูกเสือแต่ละคน คงจะเป็นประโยชน์มาก ถ้าเราจะได้พิจารณาขอบข่ายทั้ง 3 นี้ แต่ละอย่างให้ละเอียดยิ่งขึ้น

งาน

งานที่กลุ่มต้องการจะทำอย่างจริงจังนั้น คืออะไร? ครั้นแล้ว พิจารณาว่าจะบรรลุความต้องการนั้นได้อย่างไร? มีวิธีอื่นอีกไหมที่จะบรรลุถึงความต้องการนั้น ๆ เช่น เราจะเดินทางไปด้วยรถบัสหรือรถไฟ หรือจะไปโดยรถส่วนตัว 2-3 คัน มีอุปกรณ์อะไรบ้างที่ต้องการ? อากาศจะเป็นอย่างไรบ้าง? ระเบียบแห่งความปลอดภัยในการอยู่ค่ายพักแรมมีอะไรบ้าง?

การเลือกปลายสัปดาห์ที่จะเดินทางนั้น ต้องพิจารณากันให้รอบคอบ เมื่อไปถึงที่นั่นแล้ว การประชุมพิจารณาตัดสินใจ เรื่องเฉพาะหน้า เช่น ดิน ฟ้า อากาศ เปลี่ยนแปลงแผนไปบ้าง เมื่อได้เข้าค่ายกันแล้ว ลองพิจารณาต่อไปด้วยว่า ได้ผลสำเร็จดีไหม? จะทำให้ดีขึ้นมากกว่าที่ได้ไหม? มีอะไรบ้างที่ควรจะทำ เมื่อเสร็จสิ้นการอยู่ค่ายแล้ว? ระหว่างการเดินทาง มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ไม่ประสบผลดีเท่าที่ควรเพราะวางแผนไม่ดีพอ ได้มีความผิดพลาดอะไรที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน เพราะการประเมินผลไม่ดี และไม่จดจำบทเรียนที่ได้เกิดขึ้นแล้ว?

หมู่

ลูกเสือมาร่วมกันเพราะมีความสนใจร่วมกัน ถ้าเขาร่วมมืออย่างเต็มที่เพื่อให้กิจกรรมนั้นประสบผลสำเร็จเขาทุกคนจะต้องมีความรู้สึกว่าการอยู่ค่ายพักแรมครั้งนี้หรือกิจกรรมนี้ เป็นของเขา ทุกคนประเด็นนี้อาจจะเป็นงานที่สำคัญยิ่งของผู้นำ ผู้นำจะประสบผลสำเร็จก็โดยดูแลให้ทุกคนร่วมกันวางแผนนี้เป็นตัวอย่าง และดูแลที่ฟังทำกล่าวอีกทีหนึ่งก็กล่าวได้ว่า ผู้นำแบ่งเฉลี่ยการเป็นผู้กำกับลูกเสือ ส่วนการตัดสินใจ จะทำอะไรนั้นมิใช่เป็นของผู้กำกับคนเดียว

ในการเลือกปลายสัปดาห์เพื่อการอยู่ค่ายพักแรมนั้น ลูกเสือสมหมาย ควรทราบความสามารถของสมาชิกทุกคนว่าอย่างไรบ้าง เช่น แหล่งทรัพยากรของหมู่ คือที่สมาชิกทุกคนมี และต้องแน่ใจว่าจะใช้สิ่งเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ได้เต็มที่ ในระหว่างปลายสัปดาห์ สมหมาย ต้องดูว่าทุกคนได้ปฏิบัติหน้าที่ตามส่วนที่ได้รับมอบหมายไปส่วนเขาเองนั้นจะเป็นผู้ประสานงานในหมู่ตามที่จำเป็น ในระหว่างนั้นวางแผนอาจจะมีอะไรบางประการ ที่จำเป็นต้องนำเข้าหรือหารือกับกองลูกเสือ ลูกเสือสมหมาย อาจจะเป็นผู้เสนอเรื่องนี้ในที่ประชุมนายหมู่ และชี้แจงความคิดเห็นของหมู่ และความตั้งใจ เพื่อว่าที่ประชุมจะได้ลงมติอาศัยเหตุผลตามข้อเท็จจริง

ด้วยวิธีการต่างๆ เหล่านี้ ผู้กำกับพึงดูแลให้แน่ใจว่าสมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำงานเป็นคณะ

ลูกเสือแต่ละคน

ส่วนสมาชิกลูกเสือในหมู่ แต่ละคนเป็นอย่างไร? ลูกเสือทุกคนในหมู่ต้องรู้อย่างแน่ชัดว่าเขาจะต้องทำอะไรและรู้เหตุผลด้วยว่าทำไม? ผู้นำสมหมายอาจจะต้องชี้แจงเรื่องนี้ให้แต่ละคนทราบโดยมีต้องมีข้อสงสัยหรือข้อข้องใจแต่ประการใด ลูกเสือแต่ละคนอาจมีความรู้สึกต่าง ๆ นานา และต้องการการปลอบใจและคำส่งเสริมกำลังใจ ผู้นำสมหมายต้องปฏิบัติต่อเขาเป็นรายบุคคล อย่ามองเขาแต่เพียงผิวเผิน แต่ต้องการความรู้สึก ลักษณะนิสัย และความต้องการของเขา เขาอาจจะขาดความรู้ ขาดทักษะ ในบางสิ่งบางอย่าง (เช่น การอยู่ค่ายพักแรมคืน เป็นตัวอย่าง) ผู้นำ-สมหมาย-ต้องช่วยให้เขาพัฒนาความรู้ในเรื่องนี้ จะทำเองหรือจะให้ผู้อื่นช่วยก็ได้ ลูกเสือคนอื่นๆ อาจมีปัญหาบางประการ ซึ่งผู้นำสมหมายเท่านั้นจะเป็นผู้ที่ได้ช่วยแก้ไขได้ ผู้นำอาจแก้ปัญหาเช่นนี้ได้โดยการพูดจากับลูกเสือคนนั้น และแนะนำให้ช่วยคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง (โดยใช้ทักษะ การให้คำปรึกษาหารือ)

ลูกเสือแต่ละคนจะได้รับความกระทบกระทั่งโดยบุคลิกลักษณะของผู้นำอยู่ไม่น้อย ผู้นำเป็นคนอย่างไรตัวอย่างของผู้นำ สิ่งที่ผู้นำปฏิบัติจึงต้องเป็นไปในแบบที่ถูกต้อง เช่นถ้ามีอุบัติเหตุเล็กน้อยเกิดขึ้นระหว่างปลายสัปดาห์ผู้นำจะปฏิบัติตนอย่างไร บางทีจะสะท้อนถึงปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของตนด้วยดี ทั้งนี้ด้วยการสนับสนุนของผู้นำ

การประยุกต์เข้ากับกิจกรรม

เท่าที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ชี้ให้เห็นถึงวิธีที่ผู้นำหรือผู้กำกับสนองต่อความต้องการของงานที่ทำ ของหมู่และของลูกเสือแต่ละคน เพื่อว่ากิจกรรมนั้นจะประสบผลสำเร็จจนพยายามนำความคิดเห็นเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมใดๆ ที่ท่านมีความรับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน โดยตั้งคำถามว่า

งานที่ทำ นั้นชัดเจนไหม? วางแผนอย่างดีเรียบร้อยไหม และมีการประเมินผลภายหลังหรือเปล่า หมู่ ที่เกี่ยวข้องนั้น ได้มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องทั่วกันหรือไม่ และได้รับความพอใจเพียงพอแล้วหรือ? ทุกคนทำงานร่วมกันเป็นคณะ หรือต่างคนต่างทำ?

ลูกเสือแต่ละคน มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั่วกันไหม โดยเฉพาะทุกคนทราบว่าตนจะต้องทำอะไร ลูกเสือแต่ละคนได้รับการสนับสนุนให้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถหรือเปล่า

บทบาทของผู้กำกับอันสำคัญ 3 ประการนี้ มีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิดที่ได้จำแนกมากล่าว เช่นนี้ก็เพื่อจะช่วยให้รู้จักแจ่มแจ้งยิ่งขึ้นว่า ผู้กำกับนั้นความจริงทำอะไรบ้าง หรือควรจะทำอะไรบ้าง ในการทำเช่นนี้เราอาจมองเห็นได้ง่ายว่าเราบกพร่องที่ไหนบ้าง และจะแก้ไขปรับปรุงอย่างไร ทักษะเฉพาะบางอย่าง (เช่นทักษะในการให้คำปรึกษา อาจจะศึกษาให้ละเอียดแจ่มแจ้งขึ้นได้ถ้ายังขาดอยู่)

นอกจากนั้นการดำเนินการตามวิธีดังกล่าวมาแล้ว อาจจะนำไปใช้ในการฝึกอบรมเด็กได้ด้วย เช่นการนำลูกเสือไปเดินทางไกล ไม่ใช่เพื่อจะจัดว่าผู้กำกับปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างไร แต่เพื่อจะช่วยให้ผู้กำกับได้รู้จักปรับปรุงผลงานของตนให้ดียิ่งขึ้น บางทีจะใช้วิธีการนี้กับผู้กำกับลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ เพื่อเป็นเครื่องตรวจสอบการทำงานกับกองลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ สำหรับส่งเสริม “ผู้นำ” ในกิจกรรมนั้นๆ นอกจากนี้จะนำไปใช้ได้ในการทำงานทุกอย่างที่ท่านในฐานะผู้กำกับ ทำงานร่วมกับผู้อื่น งานกิจกรรมที่สามัญธรรมดา ไปถึงกิจกรรมที่ย่างยากลำบาก เช่น การเดินทางสำรวจ จงชะลอนำเอาข้อตรวจสอบทั้งสามนี้ ไปใช้กับกิจกรรมที่ท่านได้ปฏิบัติมาแล้ว เมื่อไม่ช้าไม่นานนี้ แล้วพิจารณาว่ามันเข้ากับหลักเกณฑ์นี้มากน้อยเพียงไร

ถ้าอุดมการณ์/วัตถุประสงค์ ของคณะลูกเสือแห่งชาติมีความสำคัญต่อเราผู้ปฏิบัติกิจการลูกเสือ การจัดให้มีผู้กำกับที่มีสมรรถภาพ เพื่อที่จะนำเด็กให้บรรลุอุดมการณ์/ วัตถุประสงค์นั้น ก็เป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อย ที่หมายความว่าเราต้องพัฒนาทักษะที่จำเป็นเพื่อทำงานร่วมกับสมาชิกในหมู่ และสมาชิกแต่ละคนของหมู่

นอกจากนั้นกิจการลูกเสือเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคคล และเป็นการช่วยให้ผู้อื่นได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าเราจะส่งเสริมการเจริญและพัฒนาไปได้อย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของเราในการร่วมทำงานกับคน โดยใช้ทักษะดังเสนอแนะมาแล้วข้างต้น

ภารกิจต่างๆ ที่ผู้กำกับต้องจัดทำนี้ ถือได้ว่าอยู่ภายใต้ความต้องการในการฝึกอบรม 5 ประการ คือ

1. ความเข้าใจในเรื่องลูกเสือ (Understanding) ความรู้และเข้าใจว่ากิจการลูกเสือพยายามจะทำอะไร และพยายามจะทำสิ่งนั้นอย่างไร และรู้พื้นฐานต่าง ๆ อันเกี่ยวกับลูกเสือโดยทั่วไป

2. ทักษะเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relationship Skill) หัวข้อนี้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานร่วมกับคนอื่นทั้งในและนอกวงการลูกเสือ โดยเฉพาะซึ่งเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดกับความสามารถในการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพในการทำงานอย่างมิตรกับผู้อื่น

3. ทักษะทางวิชาการลูกเสือ (Scouting Skill) หัวข้อนี้เกี่ยวกับทักษะทางการปฏิบัติที่ผู้กำกับลูกเสือต้องมีเพื่อว่าจะได้นำไปใช้กับลูกเสือของตนได้ เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การสำรวจ และกิจกรรมเฉพาะอย่าง และทักษะอย่างอื่นที่สามารถอยู่ภายใต้หัวข้อนี้ได้

4. ทักษะเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Skill) ภายใต้หัวข้อนี้จะรวมเอาภารกิจทั้งหมดที่ผู้กำกับลูกเสือต้องวางแผน เช่น การไปแรมคีน กิจกรรม เหตุการณ์พิเศษ กำหนดการลูกเสือ การประชุมร่วมกับนายหมู่และการประชุมร่วมกับผู้กำกับในคณะของตน

5. ทักษะเกี่ยวกับการนำไปใช้ (Implementing Skill) หัวข้อนี้เกี่ยวข้องกับภารกิจต่าง ๆ เช่น การหาแหล่งประโยชน์ต่าง ๆ การหางบประมาณการทำระเบียบต่างๆ และการอบรมลูกเสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายหมู่ลูกเสือ

บทเรียนที่ 13

เวลา 210 นาที

เรื่อง ทักษะลูกเสือสามัญ

ขอบข่ายวิชา

1. ลักษณะของวิทยากรที่ดี
2. งานของวิทยากร
3. ทักษะภาคปฏิบัติขั้นพื้นฐาน
4. การสาธิตการสอนและอุปกรณ์การสอน
5. การสร้างอุปกรณ์การสอน

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความสามารถในทักษะด้านต่าง ๆ ของลูกเสือสามัญ

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. สาธิตวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในเรื่องทักษะตามมาตรฐานของลูกเสือได้
2. เลือกวิธีการสอนและอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม
3. สร้างเครื่องมือที่ช่วยในการฝึกให้เหมาะสมกับวัยและเนื้อหาที่สอนได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบท – บรรยาย	10 นาที
2. ฐาน – สาธิตทักษะในการปฏิบัติ	180 นาที
3. ประชุมกลุ่ม	20 นาที

สื่อการสอน

เอกสารประกอบบทเรียน

- ทักษะลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 1)
- ทักษะลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 2)

การประเมินผล

1. การสังเกตจากพฤติกรรม
2. ทดสอบโดยการปฏิบัติจริง

เนื้อหา

1. อารัมภบท

จุดมุ่งหมายของคณะลูกเสือแห่งชาติ คือ เพื่อพัฒนาวัยรุ่น และเพื่อให้บรรลุดจุดมุ่งหมายที่วางไว้ คณะลูกเสือแห่งชาติได้กำหนดแผนการฝึกอบรมที่ก้าวหน้าไว้ ส่วนใหญ่ของแผนการฝึกนี้อาศัยกิจกรรมที่มีชีวิตชีวาเป็นพื้นฐาน และจะมีกิจกรรมที่ช่วยให้ตื่นตัวและสนุกสนานในตัวของตนเอง เป็นพาหนะที่ช่วยให้บรรลุดจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แล้ว เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้กำกับลูกเสือที่จะต้องถ่ายทอดทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ในลักษณะที่สนุกสนานและเร้าใจ

แม้ว่าผู้กำกับลูกเสือมักจะฝึกทักษะขั้นพื้นฐานให้แก่ลูกเสืออยู่เสมอแล้วก็ตาม การฝึกทักษะดังกล่าวผู้กำกับต้องกระทำร่วมกับนายหมู่ลูกเสือ และนายหมู่ลูกเสือต่างก็ต้องการทักษะในการฝึกอบรมลูกเสืออื่นเช่นเดียวกัน จึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้กำกับฯ ที่จะต้องดูด้วยว่า นายหมู่ลูกเสือก็สามารถทำได้ และจะต้องมั่นใจได้ว่านายหมู่ลูกเสือเหล่านั้น จะปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่วางไว้ได้

วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เป็นบุคคลภายนอกที่มาช่วยฝึกอบรมนั้น มักจะไม่ค่อยมีทักษะในการฝึกให้เกิดความสนุกสนานได้มากนัก

ดังนั้น ในฐานะที่เป็นผู้กำกับฯ เราไม่เพียงแต่จะสอนเด็กโดยตรงเท่านั้น ในบางโอกาสเรายังจะต้องช่วยเหลือรองผู้กำกับมากยิ่งขึ้น

บทเรียนนี้จัดขึ้นเพื่อแสดงวิธีสอนแบบต่าง ๆ และยังสาธิตอุปกรณ์การฝึกอบรมชนิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ จะได้ผลดียิ่งขึ้น ถ้าผู้กำกับฯ ได้ผลิตอุปกรณ์เองตลอดจนการปรับปรุงอุปกรณ์เหล่านี้ให้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น ก็จะช่วยเพิ่มทักษะให้กับผู้กำกับมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาถึงวิธีการที่เราจะฝึกอบรมโดยตลอดแล้ว เราสามารถที่จะนำเอาการฝึกอบรมที่สนุกสนาน น่าสนใจมาใช้กับเด็กได้อย่างกว้างขวาง ถ้าหากเราให้นายหมู่ให้มีส่วนร่วมมากขึ้น มีประสบการณ์มากขึ้นแล้ว เขาจะเป็นผู้ฝึกลูกเสือที่เยาว์วัยกว่าได้เป็นอย่างดี และจะเห็นว่าบทบาทการเป็นนายหมู่ลูกเสือของเขานั้นสนุกสนาน และจะเกิดมีความรับผิดชอบมากขึ้น

ดังนั้น จึงมีปัญหากำหนดจำเป็นจะต้องวิเคราะห์ก่อนที่วิทยากรจะวางแผนในการสอนต่อไป (อ้างถึงเอกสารประกอบ)

2. ฐาน

การสาธิตทักษะปฏิบัติ – ระบุทักษะที่ต้องการจาก “บัญชีตรวจสอบเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติขั้นพื้นฐาน” ซึ่งได้แจกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ดูด้วยกันในตอนที่จะเริ่มบทเรียน แต่ถ้าจะให้ดีแล้วควรแจกก่อนเข้ารับการฝึกอบรม

ฐานที่กำหนดให้ นั้น ควรให้แตกต่างกันไปตามความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และตามทักษะของคณะผู้ให้การฝึกอบรม

วิทยากรที่ประจำแต่ละฐาน ควรได้รับคำชี้แจงสั้น ๆ และชัดเจน เพื่อจะได้ปฏิบัติตามหลักการที่วางไว้ในคู่มือ และจะได้ประโยชน์มากที่สุดจากการฝึกตามฐานต่าง ๆ ที่วางไว้

วิทยากรประจำฐานนอกจากจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นวิธีการฝึกอบรมต่าง ๆ แล้วจะต้องฝึกให้เขาสามารถปฏิบัติทักษะต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และควรให้เขาได้มีโอกาสสร้างวัสดุอุปกรณ์การสอนได้ด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับฐาน

สำหรับเวลา 30 นาที ในการฝึกแต่ละฐาน จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนมีโอกาสเลือกทักษะ 3 ชนิด จากทักษะต่าง ๆ ที่เสนอในแต่ละฐาน ทางที่ดีผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะต้องเลือกทักษะซึ่งยังต้องการความช่วยเหลือ หรือต้องการประสบการณ์เพิ่มเติม

3. วิทยากรประจำหมู่ – โครงการ

“เลือกทักษะจากหลักสูตรลูกเสือตรี โท เอก ใหม่ที่ไม่เคยประสบมาก่อนแล้วคิดหาวิธีสอนใหม่เพื่อสอนลูกเสือ จงทำและใช้อุปกรณ์การฝึกที่เหมาะสม”

ควรให้โอกาสผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้สาธิตวิธีการและอุปกรณ์ฝึกภายหลังที่ได้เรียนไปแล้ว

ตัวอย่างโครงการ

ให้หมู่ของท่านเลือกทักษะลูกเสือสามัญชนิดใดชนิดหนึ่งจากทักษะต่าง ๆ ตามบัญชีตรวจสอบเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติขั้นพื้นฐาน และปฏิบัติดังนี้

1. เลือกหาวิธีสอนเพื่อสอนทักษะที่เลือกนั้นแก่ลูกเสือ
  2. สร้างอุปกรณ์การฝึกอบรมที่เหมาะสมกับทักษะที่ท่านเลือก
- ใช้เวลาประชุมกลุ่ม 20 นาที และเสนอในที่ประชุมใหญ่ ประมาณ 3 นาที

เอกสารประกอบบทเรียนที่ 13 (ฉบับที่ 1)

ทักษะลูกเสือสามัญ

ลักษณะของวิทยากรที่ดี

วิทยากรที่ดีต้องศรัทธาและเอาใจใส่ในเรื่องราวของวิชาที่สอน และมีแนวหรือวิธีในการนำเสนอ บทเรียนนั้น ๆ ต่อผู้เข้ารับการศึกษา เขาคือต้องมีความสามารถทั้งในเนื้อหาวิชาและการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม

ยิ่งผู้สอนมีความเชี่ยวชาญมากเท่าไร ก็ต้องระวังมากเท่านั้น เพื่อให้แน่ใจว่าเขาเริ่มตรงจุดที่ลูกเสือ เข้าใจได้และมีได้พูดหรือสาธิตความรู้ที่สูงเกินไป ถึงแม้ว่าเขาได้สอนวิชานั้นมาแล้วหลายครั้งเขาก็ต้อง ระวังระวังให้มาก อย่างกับที่เขาสอนครั้งแรก จำไว้เสมอว่าต้องสนใจลูกเสือ ซึ่งเขากำลังสอนสำคัญกว่า วิชาที่สอน ถ้าผู้กำกับลูกเสือมีสมรรถภาพในการถ่ายทอดวิชาให้แก่สมาชิกในกอง เขาคือต้องรู้จักเลือกวิธีการ สอนที่ดีที่สุดสำหรับทักษะเฉพาะอย่าง หากนายหมู่จำเป็นต้องรับหน้าที่นี้เขาก็ควรจะมีความสามารถเลือก วิธีสอนที่เหมาะสมอย่างเดียวกัน เป็นความรับผิดชอบของผู้กำกับลูกเสือที่จะดูแลให้นายหมู่ทำเช่นนั้นได้

ผู้เชี่ยวชาญที่เชิญมาสอน อาจมีความรู้ในแขนงใดแขนงหนึ่ง โดยเฉพาะเป็นพิเศษ แต่อาจไม่มีทักษะ ที่สอนแก่เด็กเสมอไป เป็นหน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือที่จะชี้แจงกับผู้เชี่ยวชาญนั้นให้ละเอียด เพื่อว่าการมา ช่วยสอนของผู้เชี่ยวชาญนั้นได้ประโยชน์มากที่สุด

เพื่อช่วยผู้กำกับลูกเสือพิจารณาแก้ปัญหาและสามารถคิดหาวิธีการฝึกอบรมทักษะที่ได้ผลสิ่งต่อไปนี้จะช่วยได้

ก่อนการฝึกอบรมแบบใด ๆ ผู้กำกับลูกเสือและนายหมู่ลูกเสือ ควรจะหาคำตอบจากคำถามต่อไปนี้ก่อน **ขั้นเตรียม**

1. ข้าพเจ้าต้องการให้ลูกเสือเรียนรู้อะไร
2. ข้าพเจ้าจะกระตุ้นความสนใจของลูกเสือในการฝึกอบรมได้อย่างไร
3. ข้าพเจ้าจะประเมินความรู้ที่ลูกเสือมีอยู่แล้วได้อย่างไร
3. ในการสอน ข้าพเจ้าควรให้ความรู้อะไรแก่เขาบ้าง
4. อะไรที่เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะแน่ใจได้ว่า
  - ก. ลูกเสือสามารถเห็นทุกสิ่งและทุกคน
  - ข. มีอะไรบ้างซึ่งอาจทำให้ลูกเสือขาดความสนใจ

ขั้นอธิบาย

1. วิธีไหนที่ดีที่สุดซึ่งจะช่วยในการเรียนรู้ของลูกเสือ
2. ความรู้บางอย่างมีความสำคัญมากกว่าอย่างอื่น ๆ หรือไม่
3. ข้าพเจ้ามีวิธีที่จะเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับขอบเขตที่สำคัญของเรื่องเหล่านี้ได้อย่างไร
4. อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาอะไรจะช่วยให้

ขั้นฝึกฝน

1. ข้าพเจ้าแน่ใจได้อย่างไรว่า เขากำลังเรียนอยู่
2. ข้าพเจ้าจะทำให้ลูกเสือเข้าร่วมอย่างแข็งขันใน “การเรียน โดยการกระทำ ” ได้อย่างไร

ขั้นติดตามผล

1. ข้าพเจ้าจะมีวิธีแก้ไขข้อผิดพลาดของลูกเสือได้อย่างไร
2. ความรู้ที่ลูกเสือได้รับนี้จะนำไปใช้ที่ไหน
3. ข้าพเจ้าจะแน่ใจได้อย่างไรว่า วิธีการฝึกอบรมของข้าพเจ้าจะใช้ได้ผลดี
4. ข้าพเจ้าจะปรับปรุงเขาให้ดีขึ้นได้อย่างไร

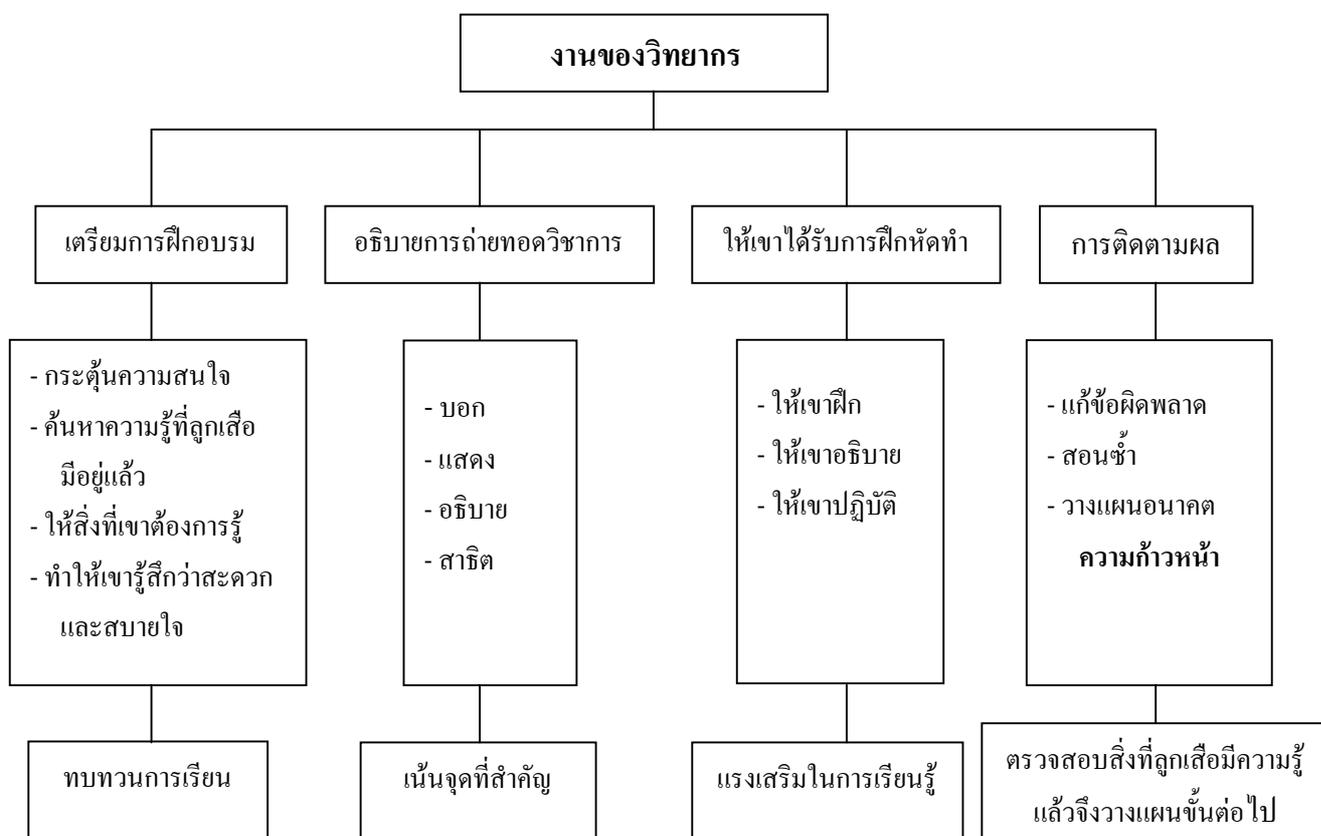
การสอนทักษะลูกเสือ ควรคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ 3 ประการต่อไปนี้ด้วย

ขั้นที่ 1 การให้ความรู้ หมายถึงความรู้จากบทเรียน หนังสือหรือเข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นที่ 2 การฝึกปฏิบัติ หมายถึงการนำความรู้จากขั้นที่ 1 มาฝึกปฏิบัติ โดยมีวิทยากรให้การช่วยเหลือจนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 การกระทำโดยอัตโนมัติ คือการที่ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปฝึกปฏิบัติจนเกิด

ความชำนาญหรือเกิดทักษะในวิชานั้น ๆ จนสามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องหรือทำได้โดยอัตโนมัติ

อุปกรณ์ช่วยการฝึกอบรม

1. **แผนภูมิ (Charts)** เป็นความจริงที่ว่า รูปภาพเดียวกันอาจเขียนด้วยชอล์กบนกระดานได้ แต่แผนภูมิที่ผู้เชี่ยวชาญทำขึ้นให้ผลต่างกัน ส่วนดีของแผนภูมิ คือสามารถใช้กลางแจ้งได้ นำกลับมาใช้อีกเคลื่อนย้ายได้ก่อนเสร็จสิ้นการสาธิต หรือตรวจสอบได้เมื่อมีเวลาว่างและคัดลอกได้

2. **แผ่นภาพพลิก (Flip Charts)** ในการลูกเสือ บางทีอาจมีที่ใช้จำกัด แต่ถ้าจัดทำขึ้นได้ก็จะดีโดยให้นายหมู่ลูกเสือเป็นผู้ดูแลจะมีประโยชน์มาก

(ภาพพลิก ทำได้ด้วยการนำแผ่นภาพสีต่าง ๆ มาเย็บเข้าด้วยกันเป็นชุดโดยใช้แต่หัวข้อเรื่องเป็นคำอธิบาย)

3. **กระดานแผ่นผ้าสักหลาด (Flannel Boards)** วัสดุประสงค์ที่ใช้ทำนองเดียวกับแผนภูมิ แต่มีความสามารถเหนือกว่า คือ เป็นที่ติดถ้อยคำ วลี รูปภาพหรือสิ่งของต่างๆ เช่นรูปจำลองความปลอดภัยบนท้องถนน แผนที่ เข็มทิศ

4. **ของติดตั้งที่รวบรวมไว้** เช่น ประเภทของขวาน และแผนที่แบบต่าง ๆ ประโยชน์ของเชือกคอกไม้ป่า

5. **ภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป ภาพเลื่อนและภาพโป๊รงแสง** ถ้าผลิตและรู้จักเลือกใช้อย่างระมัดระวังจะเป็นประโยชน์ ประสิทธิภาพของภาพเลื่อนให้ผลมากยิ่งขึ้น ถ้าใช้กับเครื่องบันทึกเสียง

6. **หุ่นจำลอง** โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการบุกเบิกและเทคนิคการอยู่ค่ายพักแรม

7. **หนังสือและวารสารต่างๆ**

8. **สิ่งแสดงตามขนาดชีวิตจริง** เช่น ของจริง ไม่ใช่รูปจำลองที่ย่อส่วนมา

เอกสารประกอบบทเรียนที่ 13

(ฉบับที่ 2)

ทักษะลูกเสือสามัญ

บัญชีตรวจสอบทักษะภาคปฏิบัติขั้นพื้นฐาน

บัญชีตรวจสอบเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติขั้นพื้นฐานสำหรับผู้กำกับในประเภทลูกเสือสามัญ

บัญชีทักษะต่อไปนี้มีมุ่งช่วยให้ผู้กำกับลูกเสือได้เห็นทักษะบางอย่างซึ่งเขาควรมีเพื่อให้งานฝึกอบรมเด็กที่เขากระทำอยู่ได้ผลดี และได้รับความพอใจในฐานะที่เป็นผู้นำในประเภทลูกเสือสามัญ ทั้งนี้มีได้หมายความว่า ต้องมีทักษะครบทุกทักษะ แต่ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับกองลูกเสือ ควรมีพื้นฐานความรู้-ความชำนาญในเรื่องนี้ไว้

ก่อนที่ผู้กำกับลูกเสือจะพูดว่า “ฉันทำได้” ในทักษะใด ต้องมั่นใจจริงว่าจะสามารถสอนลูกเสือในทักษะนั้นได้ ท่านเคยได้ปฏิบัติจริงมาก่อน หรือเป็นเพียงแต่รู้ทางทฤษฎี ถ้าต้องการความช่วยเหลือในทักษะใดเป็นพิเศษ ควรหาโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมซึ่งเปิดขึ้นภายในอำเภอหรือเขต รายการนี้ ถ้านำออกใช้ในหลักสูตรขั้นความรู้เบื้องต้นก่อนจบหลักสูตรการฝึกอบรม ท่านควรพยายามได้ไปเจรจากับวิทยากรประจำหมู่ หรือผู้อำนวยการฝึก ขอให้จัดการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้ หรือภายหลังการฝึกอบรมอาจจะนำรายการทักษะปฏิบัติเหล่านี้ มอบให้คณะผู้ฝึกของจังหวัดหรือเขต ช่วยฝึกฝนอบรมให้ด้วยก็ได้

นอกจากนี้ ท่านอาจนำรายการทักษะปฏิบัตินี้ให้ที่ประชุมนายหมู่วางแผนงานฝึกอบรมสำหรับนายหมู่และหมู่ลูกเสือของเขา จงอย่าใช้แต่ “คำพูด” เท่านั้น จงออกไปฝึกในทางปฏิบัติทักษะให้ถูกต้อง ไม่มีสิ่งใดจะใช้แทนการฝึกอบรมและทำจริงได้เลย

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
การอยู่ค่ายพักแรม 1. สถานที่ 1) บอกประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาเมื่อจะเลือกบริเวณที่ตั้งค่ายพักแรม 2) อธิบายการวางรูปแบบค่ายตามอุดมคติของหมู่สำหรับการไปอยู่ค่ายพักแรมครั้งคราว 3) อธิบายการวางรูปภาพค่ายตามอุดมคติของหมู่ในการไปอยู่ค่ายพักแรมแบบถาวร 4)		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>2. อุปกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำบัญชีเครื่องใช้ส่วนตัวที่จำเป็นในการอยู่ค่ายพักแรมวันสุดสัปดาห์ และสำหรับการไปอยู่ค่ายพักแรมชั่วคราว 2) ทำบัญชีเครื่องใช้ส่วนตัวที่จำเป็นในการอยู่ค่ายพักแรมแบบถาวร เวลาหนึ่งสัปดาห์ 3) เลือก (และให้เหตุผล) อุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวทุกชิ้น (เช่น เสื้อคลุม เครื่องหลัง) 4) บรรจุเครื่องหลัง 5) ทำบัญชีอุปกรณ์ของหมู่สำหรับการอยู่ค่ายพักแรมสุดสัปดาห์ แบบเคลื่อนที่หรือไปอยู่ชั่วคราว 6) ทำบัญชีอุปกรณ์ของหมู่สำหรับการอยู่ค่ายพักแรมแบบถาวร เวลาหนึ่งสัปดาห์ 7) ..... <p>3. เต็นท์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เลือก (และให้เหตุผล) เต็นท์แรมกินขนาดเบาสำหรับอยู่ค่ายพักแรมในที่แจ้ง ดินฟ้าอากาศวิปริต 2) เลือก (และให้เหตุผล) เต็นท์ของหมู่หรือโครงเต็นท์สำหรับการอยู่ค่ายแบบถาวร 3) กางและเก็บเต็นท์สำหรับเดินทางไกล 4) กางและเก็บเต็นท์ของหมู่ 5) กางและเก็บโครงเต็นท์ 6) ดูแลรักษาและซ่อมแซมเต็นท์ 7) 		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>4. ไฟและเตาไฟ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำบัญชีแสดงคุณภาพในการเผาไหม้ของไม้ชนิดต่าง ๆ 2) เลือกไม้ที่จะใช้เป็นเชื้อเมื่อเริ่มจุดไฟ 3) เลือกไม้ที่จะใช้เป็นฟืนให้ไฟติดอยู่ได้นาน 4) ก่อกองไฟและจุดไฟแบบต่าง ๆ 5) เลือกใช้และดูแลรักษาเตาไฟที่เหมาะสมสำหรับลูกเสือที่จะนำไปใช้ 6) เขียนรายการกฎแห่งความปลอดภัยในการใช้เตาไฟทุกแบบ 7) ..... <p>5. คริว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จัดตั้งคริวในค่ายพัก 2) ทำเครื่องตกแต่งค่าย 3) ทำเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นประโยชน์ 4) จัดตั้งคริวในค่ายพักแบบอยู่ชั่วคราว 5) จัดทำเตาหุงต้มแบบต่าง ๆ 6) ..... <p>6. การจัดการเกี่ยวกับอาหาร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) วางแผนจัดรายการอาหารสำหรับอยู่ค่ายพักแรมในวันสุดสัปดาห์และสำหรับเวลา 1 สัปดาห์ของหมู่ 2) เก็บรักษาอาหารอย่างถูกอนามัยภายในค่าย 3) ประกอบอาหารบนกองไฟกลางแจ้ง 4) ประกอบอาหารบนเตาหุงต้มแบบต่าง ๆ 5) เตรียมอาหารโดยใช้อาหารแห้งเท่านั้น 6) เตรียมอาหารโดยไม่ใช้ภาชนะ 7) ..... 8) 		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>7. ทักษะกิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) หล่อแบบด้วยปูนปลาสเตอร์ 2) อ่านรอย 3) ทำสมุดรายงานอากาศ 4) เตรียมการชุมนุมรอบกองไฟ 5) กำหนดสถานที่การเล่นเกมนในที่กว้าง 6) สาธิตเทคนิคการว่ายน้ำแบบต่าง ๆ 7) จัดบริการธนาคารออมสินในค่าย 8) ..... <p>8. สุขภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ให้เขียนหัวข้อหลักปฏิบัติเกี่ยวกับสุขลักษณะ ภายในค่าย 2) สร้างส้วม 3) การกำจัดของเสีย 4) ..... <p>9. ปฐมพยาบาล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เตรียมกระเป๋าพยาบาลส่วนตัว 2) แสดงวิธีปฏิบัติเมื่อเลือดออก ถูกไฟลวก ถูกแมลงต่อย 3) อาการเคล็ด อาการงัน (Shock) 4) แสดงการช่วยชีวิต 5) ใช้ผ้าพันแผล ทำเปลาสามเหลี่ยม (Sling) 6) ทำเปลาหามคนเจ็บ 7) เคลื่อนย้ายคนเจ็บอย่างปลอดภัย 8) 		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>10. การชักธงและการตรวจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เตรียมธงและชักธง 2) ทำบัญชีหัวข้อที่ต้องตรวจในการอยู่ค่ายพักแรม 3) ทำบัญชีหัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับความสะอาดและ ความเรียบร้อยส่วนตัวของลูกเสือเพื่อรับการตรวจ 4)..... <p>11. พิธีกรรมทางศาสนา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) นำสวดมนต์ นำร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี 2) นำร้องเพลงชาติ และเพลงอื่น ๆ 3) ..... <p>ทักษะเกี่ยวกับการเดินทางสำรวจ</p> <p>1. ความปลอดภัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ทำบัญชีหัวข้อหลักความปลอดภัยทางน้ำ 2) ให้ทำบัญชีหัวข้อหลักความปลอดภัยในการ ปีนเนินเขา 3) ให้ทำบัญชีสาเหตุและอาการคน ไข้ที่ต้องอยู่กลางแจ้ง กลางแจ้งนาน ๆ หรือหนาว 4) ให้ทำบัญชีวิธีระวังและวิธีหลีกเลี่ยงและการปฏิบัติต่อ คน ไข้ที่อยู่กลางแจ้งกลางแจ้งนาน ๆ และหนาว 5) ให้ทำบัญชีรายการอุปกรณ์ใช้ในยามฉุกเฉินเมื่อ เดินทางออกนอกสถานที่ 6) 		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>2. อุปกรณ์ส่วนตัว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำบัญชีอุปกรณ์ส่วนตัวที่จำเป็นต้องใช้สำหรับมาตรฐานการเดินทางสำรวจชนิดต่าง ๆ 2) เลือกอุปกรณ์ส่วนตัวที่เหมาะสมสำหรับมาตรฐานการเดินทางสำรวจชนิดต่างๆ 3)..... <p>3. การเดินทาง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ใช้เข็มทิศแบบซิลวา 2) การวางแผนที่ให้ถูกทิศทาง 3) อธิบายระบบเส้นแสดงความสูงต่ำบนแผนที่ 4) การอ่านตัวเลขในแผนที่ 5) เลือกเส้นทางจากแผนที่ 6) การใช้เข็มทิศเดินตามแผนที่ที่กำหนด <p>4. กิจกรรมการเดินทางสำรวจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) อ่านแผนที่และทำแผนที่สังเขปได้ แสดงที่สูงต่ำ 2) หาทิศทางโดยไม่ต้องใช้เข็มทิศหรือแผนที่ 3) บอกเครื่องหมายแสดงสภาพอากาศ 4) บันทึกการเดินทางโดยสังเขป 5) วาดภาพตามที่กำหนด 6) ให้หลักปฏิบัติในการดูแลรักษาเท้า 7) แจ็งและอธิบายเครื่องหมายการจราจรบนถนนหลวง 8) ระยะเวลาเส้นทางที่เดินทางมาแล้ว 9)..... 		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>ประโยชน์ของเชือกและการผูกเบ็ด</p> <p>1. การดูแลรักษาเชือก</p> <p>1) จงเขียนรายการแรงต้านทานของเชือกทำด้วยวัสดุธรรมชาติ และใยสังเคราะห์ที่มีขนาดเส้นรอบวง 1”, 2”, และ 3” ตามลำดับ</p> <p>2) เลือกเชือกตามแบบและขนาดที่เหมาะสมสำหรับใช้ในจุดประสงค์ต่าง ๆ กัน</p> <p>3) ตรวจสอบและเก็บเชือก</p> <p>4) ขดและเจ็ดเชือก</p> <p>5) การพันหัวเชือกแบบธรรมดา</p> <p>6) การพันหัวเชือกแบบชาวเรือ</p> <p>7) ถักเชือก (Back Splice)</p> <p>8) ต่อเชือก (Short Splice)</p> <p>9) แทงเชือก (Eye Splice)</p> <p>10) .....</p> <p>2. การผูกเงื่อน</p> <p>แสดงวิธีผูกเงื่อนและทำบัญชีประโยชน์ของเงื่อนต่อไปนี้</p> <p>1) เงื่อนพิรอด</p> <p>2) เงื่อนผูกคอกลาก</p> <p>3) เงื่อนบ่วงสายธนู</p> <p>4) เงื่อนขัดสมาธิ</p> <p>5) เงื่อนขัดสมาธิ 2 ชั้น</p> <p>6) เงื่อนผูกชุง</p> <p>7) เงื่อนตะกรุดเบ็ด</p> <p>8) เงื่อนเก้าอี้</p> <p>9) ผุกร่น</p> <p>10) ผูกกระหวัดไม้</p>		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>2. การผูกเงื่อน (ต่อ)</p> <p>11.) เงื่อนตะกรุดเบ็ด 2 ชั้น</p> <p>12) เงื่อนประมง</p> <p>13) .....</p> <p>3. การผูกแน่น</p> <p>แสดงวิธีผูกแน่นและทำบัญชีประโยชน์ของการผูกแน่น ต่อไปนี้</p> <p>1) ผูกกากบาทหรือนั่งร้าน</p> <p>2) ผูกทแยงหรือผูกไขว้</p> <p>3) ผูกประกบ</p> <p>4) ผูกแน่นแบบญี่ปุ่น (กากบาท)</p> <p>5) แสดงการทำต่อม่อด้วยพลอง โดยใช้การผูกทแยง และการผูกกากบาท</p> <p>6) .....</p> <p>4. การบุกเบิกเบื้องต้น</p> <p>1) แสดงการใช้รอกเพื่อดึงหรือลากของที่มีน้ำหนัก หรือใช้ยัด</p> <p>2) เลือกและตรวจสอบไม้เสาที่เหมาะสมสำหรับ การบุกเบิกสร้างสิ่งต่อไปนี้</p> <p>1. 3 : 2 : 1 picket holdfast</p> <p>2. deadman holdfast</p> <p>3. log and picket holdfast</p> <p>3) การสร้างหอคอยแบบธรรมดา</p> <p>4) การสร้างสะพานแบบธรรมดา</p> <p>5) การสร้างบันไดเชือก</p> <p>6) การสร้างแพแบบง่าย ๆ</p> <p>7) .....</p>		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>โครงการธรรมชาติ</p> <p>1. โครงการธรรมชาติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำบัญชีทรัพยากรธรรมชาติว่ามีอะไรบ้างและความเกี่ยวพันระหว่างมนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้น 2) ทำบัญชีแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ในท้องถิ่น 3) แสดงให้เห็นว่า รู้จักประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่าไม้ การสงวนพันธุ์สัตว์ป่าและการสงวนแร่ 4) ทำสมุดสะสมธรรมชาติ <p>2. การใช้อุปกรณ์ในการทำป่าไม้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รู้จักการเลือกใช้และรักษาขวาน 2) รู้จักการเลือกใช้และรักษาขวานโคนต้นไม้ 3) เขียนกฎแห่งความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน 4) ประโยชน์และการดูแลรักษาเลื่อย 5) ประโยชน์และการดูแลรักษาเลื่อยสำหรับตัดกิ่งไม้ 6) รู้ประโยชน์และการดูแลมีดพก 7) รู้วิธีแกะสลักสิ่งของง่าย ๆ 1 สิ่ง 8) รู้จักการใช้ค้อนและลิ้มเพื่อผ่าท่อนไม้ 9) ..... <p>3. การปฏิบัติเกี่ยวกับป่าไม้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การเพาะชำต้นไม้และย้ายต้นไม้ไปปลูกที่ใหม่ อย่างได้ผล 2) การตัดและท่อนท่อนไม้ 3) การเคลื่อนย้ายซุง 4) บอกลักษณะต้นไม้ 12 ชนิด 5) 		

ขอบเขต	ข้าพเจ้าเข้าใจ และสามารถ ปฏิบัติได้	ข้าพเจ้ายังต้องการ ได้รับการฝึก อบรมอีก
<p>4. ระเบียบแถว</p> <p>ให้ทุกคนสามารถปฏิบัติได้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ระเบียบแถวทำมือเปล่า 2) ทำถือพลอง 3) การแปรแถวโดยใช้สัญญาณมือ <p>ทักษะวิชาลูกเสือ</p> <p>1. ทัวไป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทำบัญชีสถานบริการที่จำเป็น (โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ เป็นต้น) 2) รู้กฎจราจรทั่วไป 3) รู้จักวิธีรักษาแผลสด 4) บอกชื่อดาวดวงสำคัญได้ 5) รู้จักความหมายของรอยที่ปรากฏบนพื้นทรายหรือ บนดิน 6) ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เท่าที่จะหาได้ เช่น ไม้พลองทำการ คาดคะเนระยะทางไกลต่าง ๆ กัน 3 ครั้ง แต่แต่ละครั้ง ไม่เกิน 1 กิโลเมตร และคาดคะเนส่วนสูง 3 ครั้ง แต่ละครั้งไม่สูงกว่า 50 เมตร ทุกกรณีไม่ผิดมากหรือ น้อยกว่าความเป็นจริง 10 % <p>อุปกรณ์การฝึกอบรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ใช้เครื่องบันทึกเสียง 2) ใช้เครื่องฉายภาพยนตร์ขนาด 16 มม. 3) ใช้เครื่องฉายภาพยนตร์ขนาด 8 มม. 4) ใช้เครื่องฉายภาพเล็อนขนาด 35 มม. 		

เอกสารอ้างอิง

ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ (ฉบับที่ 13)
พ.ศ. 2525

เอกสารประกอบบทเรียนที่ 13 (ฉบับที่ 3)

ทักษะลูกเสือสามัญ

พิธีเปิด - ปิด ประชุมกอง

การเปิด - ปิด ประชุมกองของลูกเสือสามัญ ให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. เปิด (ชักธงขึ้น - สวดมนต์ - สงบนิ่ง - ตรวจ - แยก)

1) เปิด - ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม
2) เมื่อลูกเสือเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว นัดหมายหมู่บริการ ชักธงขึ้น ผู้กำกับสั่งลูกเสือ “กอง - ตรง” แล้วเดินมายืนด้านข้างของเสาธงห่างพอประมาณ เพื่อให้มีที่ว่างสำหรับลูกเสือที่มาชักธง

แล้วลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ 2 คน ซึ่งเป็นผู้ชักธงให้ฝากไม้พลองกับคนข้างเคียง แล้วเดินไป หยุด ห่างจากเสาธง 3 ก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพพร้อมกันด้วยท้าวันทยหัตต์ คนหนึ่ง(คนทางขวา) ก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว เพื่อแก้เชือกที่ผูกธงออก ถอยหลังมาที่เดิม ทั้งสองคนเตรียมช่วยกันชักธง (คนที่ยืนอยู่ด้านซ้ายเป็นผู้ชัก) ผู้กำกับเป็นผู้สั่งทำความเคารพ โดยออกคำสั่ง กอง “วันทยา - วุธ” ลูกเสือทั้งหมดท้าวันทยวุธ ส่วนผู้กำกับ และรองผู้กำกับ (ที่อยู่หลังเสาธง) และที่อื่น ๆ ท้าวันทยหัตต์พร้อมกัน หมู่บริการนำร้องเพลงชาติ พอธงขึ้นถึงยอดเสาแล้ว คนทางขวาเดินเข้าไปผูกเชือกธง อีกคนหนึ่งยืนอยู่ในท่าตรง ไม่ต้องท้าวันทยหัตต์ เมื่อผูกเชือกเรียบร้อยแล้ว ให้ถอยหลัง 2 ก้าวมาหาคนที่กำลังยืนรออยู่ ทั้งสองคนท้าวันทยหัตต์ ลดมือลง (ขณะนี้แถวครึ่งวงกลม ทุกคนยังอยู่ในท้าวันทยวุธ) วิ่งกลับไปเข้าที่ของตน แล้วรับไม้พลองคืนมาท้าวันทยวุธเหมือนลูกเสือในแถว ส่วนผู้บังคับบัญชาคนอื่น ๆ ให้ลดมือลงพร้อมกับลูกเสือสองคนที่ชักธง (ก่อนวิ่งกลับเข้าที่) ผู้กำกับเดินกลับไปยืนที่หน้าเสาธงตามเดิม และสั่ง “เรียบ - อาวุธ” ทุกคนจึงลดมือลง

3) สวดมนต์ - พอลดมือลง (หรือ เรียบ - อาวุธ)ทุกคนอยู่ในท่าตรงแล้ว ผู้กำกับสั่ง “ถอดหมวก เตรียมตัวสวดมนต์” ลูกเสือยกพลองมาไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง พลองส่วนบนพิงแขนซ้ายซึ่งงอเป็นมุมฉากรอรับอยู่แล้ว จากนั้นผู้กำกับสั่ง “หมู่บริการ นำสวดมนต์”

4) สงบนิ่ง - เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ผู้กำกับสั่ง “สงบนิ่ง” ทุกคนสงบนิ่ง โดยมีขวจับที่หมวกปีกด้านหน้า เหยียดแขนลงมา แล้วมือซ้ายทับมือขวา เมื่อสงบนิ่งประมาณ 1 นาที ผู้กำกับสั่ง “สวมหมวก” เมื่อลูกเสีสวมหมวกเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่ง “ตามระเบียบ - พัก”

5) ตรวจ - การตรวจในตอนนี้จะตรวจอะไรก็ได้ เช่น เล็บ ฟัน อุปกรณ์ที่นัดไว้ ความสะอาดอื่น ๆ (ผู้กำกับเป็นผู้สั่งก่อน จะให้ตรวจอะไร) แต่การตรวจในตอนนี้ให้ตรวจเครื่องแบบอย่างเดียวเท่านั้น เพราะว่าเหตุว่าลูกเสือเรียนมาเป็นเวลานานแล้ว เครื่องแต่งกายอาจไม่เรียบร้อยและจะต้องตรวจแต่งเครื่องแบบก่อนกลับบ้าน เพราะลูกเสือผ่านชุมชนหลายแห่ง ถ้าเครื่องแบบไม่เรียบร้อยอาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่กองลูกเสือของตนได้

วิธีตรวจ ตามปกติ ผู้กำกับจะให้รองผู้กำกับเป็นผู้ตรวจ แต่บางกรณีรองผู้กำกับไม่อยู่ หรือมีน้อย ผู้กำกับจะให้นายหมู่ตรวจแทนก็ได้ ถ้ารองผู้กำกับตรวจ รองผู้กำกับที่จะไปตรวจนั้นต้องทำความเคารพ (วันทยหัตถ์) ผู้กำกับเสียก่อน แล้วจึงไปตรวจหมู่ลูกเสือ พอไปถึงหน้าหมู่ลูกเสือที่จะรับตรวจ นายหมู่ลูกเสือสั่งลูกเสือในหมู่ของตนว่า “หมู่.....ตรง” ลูกเสือทุกคนยืนอยู่ในท่าตรง นายหมู่สั่ง “วันทยา – วุช” นายหมู่ลดมือซ้ายลงแล้วก้าวออกมาข้างหน้าหนึ่งก้าว แล้วยกมือซ้ายขึ้นทำวันทยา วุช รายงานว่า “หมู่.....พร้อมที่จะรับการตรวจแล้ว ครับ (ค่ะ)” เมื่อรายงานจบ ลดมือซ้ายลง ให้ถอยหลังเข้าที่ ยกมือซ้ายขึ้นทำวันทยา วุช แล้วสั่ง “เรียบ – อาวุช” ลูกเสือทุกคนยังอยู่ในท่าตรง ผู้ที่ไปตรวจจะตรวจนายหมู่ก่อน แล้วจึงตรวจลูกหมู่ต่อไป ขณะที่ตรวจลูกหมู่นั้นให้นายหมู่ตามไปด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงข้อบกพร่องของลูกเสือ เมื่อตรวจครบทุกคนแล้ว นายหมู่เข้าที่ สั่ง “วันทยา – วุช” อีกครั้ง นายหมู่ควรถูกกล่าวขอบคุณ แล้วสั่ง “เรียบ – อาวุช” จากนั้น ให้นายหมู่สั่ง “ตามระเบียบ - พัก”

รองผู้กำกับที่ไปตรวจจะรายงานผลการตรวจให้ผู้กำกับทราบ คนไหนตรวจเสร็จก่อนก็ให้รายงานก่อนโดยไม่ต้องรอกัน ถ้านายหมู่ตรวจเมื่อได้ยินคำสั่ง ผู้กำกับสั่งว่า “นายหมู่ตรวจ” ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมด้านหลังหมู่ของตน ไปยืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่เหมือนนายหมู่ ส่วนนายหมู่ให้ก้าวออกมาข้างหน้าแถวของตน และทำหน้าที่เหมือนรองผู้กำกับ (วิธีตรวจก็เช่นเดียวกันกับรองผู้กำกับตรวจ) และเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้ยืนรออยู่ก่อน จนเห็นว่าทุกหมู่ตรวจเรียบร้อยแล้วจึงวิ่งไปเข้าแถวหน้ากระดานหน้าผู้กำกับ (นายหมู่บริการอยู่หัวแถว) เพื่อรายงานผลการตรวจ การรายงานให้รายงานทีละคนจากหัวแถวก่อน คนไหนจะรายงานให้ก้าวออกไปข้างหน้าหนึ่งก้าวพร้อมกับทำวันทยา วุช แล้วรายงานผลการตรวจ เสร็จแล้วลดมือลง ถอยเข้าที่จนครบทุกคน แล้วผู้กำกับจึงสั่งเข้าที่ เมื่อนายหมู่วิ่งมาถึง ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังกลับเข้าที่ตามเดิม

จากนั้น ผู้กำกับอาจจะพูดอะไรอีกเล็กน้อยก็ได้ แล้วสั่งแถวแยกโดยออกคำสั่งว่า “กอง- แยก” ให้ลูกเสือทุกคนทำวาทัน แล้วแยกย้ายกันไป

2. ปิด (นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

- 1) ปิด – ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม
- 2) นัดหมาย - โดยผู้กำกับจะนัดหมายให้ลูกเสือทำอะไรต่อไปหลังจากปิดประชุมกองนี้แล้ว หรือในครั้งต่อไปจะเตรียมสิ่งใดมา เป็นต้น
- 3) ตรวจเครื่องแบบ – เหมือนกับการตรวจตอนพิธีเปิด แต่ต้องเดินอ้อมไปตรวจด้านหลังด้วยการรายงานผลก็เช่นเดียวกัน จากนั้นผู้กำกับอาจจะพูดอะไรอีกก็ได้ ต่อจากนั้นเชิญหมู่บริการชักธงลง ผู้กำกับเดินไปยืนด้านข้างของเสาธง

4) ชักธงลง – ให้หมู่บริการสองคนที่ทำหน้าที่ในตอนพิธีเปิด ฝากไม้พลองกับคนข้างเคียง แล้วเดินเข้าไปห่างจากเสาธงประมาณสามก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพทำวันทยหัตถ์ แล้วคนหนึ่ง (คนทางขวา) ก้าวไปข้างหน้าสองก้าว เพื่อแก้เชือกที่ผูกธงออก ถอยหลังมาตามเดิม สองคนช่วยกันชักธงลง (ให้พื้นธงอยู่ด้านขวาของผู้ชัก) ผู้กำกับเป็นผู้สั่งทำความเคารพโดยออกคำสั่ง “กอง – วันทยา – วุฐ” ลูกเสือทั้งหมดทำวันทยาวุธ ส่วนผู้กำกับและรองผู้กำกับอื่นทำวันทยหัตถ์พร้อมกัน พอธงชาติลงเรียบร้อยแล้ว คนหนึ่ง (คนทางขวา) เดินเข้าผูกเชือกธง อีกคนหนึ่งคงยืนอยู่ในท่าตรง (ไม่ต้องทำวันทยหัตถ์) เมื่อผูกเชือกเรียบร้อยแล้ว ให้ถอยหลังมาตามเดิม ทั้งสองทำวันทยหัตถ์ – ลดมือลง (ขณะนี้แถวครึ่งวงกลมทุกคนยังอยู่ในท่าวันทยาวุธ) วิ่งกลับไปเข้าที่ของตน แล้วนำไม้พลองมาทำวันทยาวุธเหมือนลูกเสือในแถว ผู้กำกับและผู้บังคับบัญชาอื่น ๆ ให้ลดมือลงพร้อมกับลูกเสือสองคนที่ชักธง (ก่อนวิ่งกลับเข้าที่) ผู้กำกับเดินไปยืนที่หน้าเสาธงตามเดิมแล้ว สั่ง “เรียบ – อาวุฐ” ทุกคนจึงลดมือลงพร้อมกัน

5) เลิก – ผู้กำกับจะออกคำสั่งว่า “กอง – เลิก” ให้ลูกเสือทุกคนทำวันทยาวุธ แล้วลดมือลง ลูกเสือทุกคนจะทำวาทัน แล้วแยกย้ายกันไป

บทเรียนที่ 14

เวลา 60 นาที

เรื่อง ระบบหมู่

ขอบข่ายวิชา

1. ความหมายของระบบหมู่
2. งานของนายหมู่ สิ่งที่นายหมู่ต้องการรู้และเข้าใจ ปัญหาที่เกิดขึ้น
ข้อเสนอแนะบางประการ ที่ประชุมนายหมู่ สาธิตการประชุมนายหมู่

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกร่วมมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบหมู่ของลูกเสือสามัญ

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกร่วมจะสามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับระบบหมู่ การแบ่งหน้าที่ภายในหมู่ และหน้าที่ความรับผิดชอบของนายหมู่ได้
2. บอกถึงหน้าที่และวิธีปฏิบัติในการประชุมนายหมู่ได้
3. สาธิตการประชุมนายหมู่ และระบุถึงเหตุผลในการจัดการประชุมภายในหมู่ของลูกเสือสามัญได้
4. วางแผนทำบัญชีรายการสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อสนองความต้องการของนายหมู่และ
การฝึกร่วมนายหมู่ได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบท	10 นาที
2. บรรยาย	10 นาที
3. อภิปรายในที่ประชุมใหญ่	15 นาที
4. สาธิตการประชุมนายหมู่	20 นาที
5. สรุป	5 นาที

สื่อการสอน

1. แผนภูมิหรือภาพเคลื่อนไหว หรือแผ่น โปร่งใส ฯลฯ
2. อุปกรณ์เกี่ยวกับที่จะใช้ในการสาธิตในห้องประชุมนายหมู่
3. เอกสารประกอบบทเรียน

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การซักถาม
3. การตอบแบบสอบถาม

เนื้อหาวิชา

อ้างอิงคำจำกัดความของระบบหมู่ที่กล่าวไว้ในวิชาวิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยรากฐานสำคัญในการดำเนินงานของลูกเสือสามัญ เป็นการสร้างค่านิยมให้แก่เด็กที่อยู่ในวัยนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกอบรมในเรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี กิจกรรมลูกเสือมีส่วนช่วยเหลือพัฒนาเด็กหนุ่ม โดยการช่วย เร่งเร้า ให้เขาทั้งหลายได้เกิดการตกลงใจและตัดสินใจด้วยตัวเอง “มูลนิธิ” ของระบบหมู่ คือ ตัวนายหมู่และลูกหมู่เป็นผู้แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะมีขึ้นในหมู่ของตนทั้งของกองลูกเสือด้วย ความสำเร็จของกองลูกเสือมีเพียงใด อาจจัดได้โดยการที่ผู้กำกับลูกเสือทำให้นายหมู่ลูกเสื่อยอมรับ ความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ และปฏิบัติตามความรับผิดชอบนั้น ระบบหมู่จะเริ่มเกิดผลสำเร็จถ้านายหมู่และสมาชิกในหมู่ทุกคนสามารถจะทำการต่าง ๆ ที่เขาต้องการจะทำได้ ดังความประสงค์

หมู่ลูกเสือตามปรกติจะเป็นหน่วยฝึกอบรมที่เล็กที่สุดในกองลูกเสือ หมู่ลูกเสือสามัญต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 6 คน และอย่างมากไม่เกิน 8 คน โดยได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบภายในหมู่เป็นการถาวร ไว้ดังนี้

1. นายหมู่
2. รองนายหมู่
3. พลาธิการ
4. คนครัว
5. ผู้ช่วยคนครัว
6. คนหาน้ำ
7. คนหาฟืน
8. คนรับใช้ทั่วไป

การตั้งชื่อหมู่มักจะใช้เป็นชื่อสัตว์ต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับอุปนิสัยของเด็กวัยนี้ เนื่องจากเด็กวัยนี้ต้องการเป็นอิสระอยู่ไม่สุข ชอบค้นคว้า ชอบมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความร่าเริง แจ่มใส ฯลฯ ซึ่งคล้ายกับลักษณะนิสัยของสัตว์แต่ละชนิด

การแข่งขันภายในหมู่เป็นลักษณะที่เด่น ในการปฏิบัติของกองลูกเสือสามัญ และในขณะเดียวกันกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแข่งขันก็ไม่ควรจะต้องออกไป กิจกรรมเหล่านี้ให้ทั้งความตื่นเต้นและสนุกสนาน อันเป็นธาตุแท้ของลักษณะการฝึกอบรมของกองลูกเสือสามัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ดีที่สุดเช่นกัน

“หมู่ลูกเสือ” จึงเป็นหน่วยที่มีความสำคัญ คงความเป็นเจ้าของแห่งคุณสมบัติพิเศษเป็นหน่วยที่มีคุณประโยชน์โดยเฉพาะในทางปฏิบัติและการเล่นเกม

ความจำเป็นในเรื่องระบบหมู่ จะเห็นได้จากการจัดตั้งกลุ่ม “เฉพาะกิจ” ขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์โดยเฉพาะในการที่จะได้ประสพกับความต้องการอันจำเป็นในการที่จะได้จัดให้มีการศึกษาเป็นกรณีพิเศษขึ้นในเรื่องนั้น ๆ

“ระบบหมู่” ของลูกเสือ จึงเป็นความสำคัญเช่นเดียวกับกลุ่ม “เฉพาะกลุ่ม” และเป็นรากฐานถาวรที่สร้างกองลูกเสือให้เป็นปีกแผ่น โดยมีนายหมู่เป็นผู้นำ จึงได้กำหนดหน้าที่ของนายหมู่ไว้ดังต่อไปนี้

1. เป็นสมาชิกที่ประชมุนายหมู่ เพื่อร่วมกันประชุมพิจารณาในการดำเนินงานของกองลูกเสือ
2. ในการประชุมกองประจำสัปดาห์ นายหมู่จะต้องเรียนรู้ ทราบเค้าโครงของกำหนดการและมีส่วนรับผิดชอบด้วย รวมไปถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสมาชิกภายในหมู่ของตนเองด้วย
3. มีความรับผิดชอบต่อกำหนดการฝึกอบรมเกี่ยวกับกิจกรรมของหมู่ นอกเหนือจากกำหนดการฝึกอบรมของกอง เช่น การเดินทางสำรวจและการไปเยี่ยมเยียนอื่น ๆ ในวันสุดสัปดาห์ และความก้าวหน้าเป็นรายบุคคลของสมาชิกในหมู่ของตน
4. การบริหารงานของหมู่ และการใช้การประชุมภายในหมู่ (Patrol in Council) เป็นอุปกรณ์ในการบริหารงานของหมู่

ระบบหมู่ของเราเป็นโครงสร้างที่แน่นอน ไม่ใช่เรื่องที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์และความเหมาะสมซึ่งไม่สามารถจะทำเช่นนั้นได้ นายหมู่ลูกเสือจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้อาวุโส และทำหน้าที่ฝึกอบรมลูกเสือภายในหมู่ของตนด้วย

ผู้กำกับควรทราบว่า จะหวังอะไรจากนายหมู่บ้าง หากจะให้งานนั้นดำเนินไปสู่ความสำเร็จ นายหมู่ต้องการทำอะไรบ้าง ควรจัดทำบัญชีรายการไว้ เช่น

1. ฝึกอบรมหมู่
2. ดำเนินงานของกองและการประชุมหมู่
3. ให้ความคิดเห็นแก่หมู่และผู้กำกับลูกเสือ
4. ให้ตัวอย่างการทำงาน
5. จัดกิจกรรมต่าง ๆ การประชุมหมู่ และการประชุมกอง
6. ฝึกฝนตนเอง
7. ช่วยแก้ปัญหา
8. เข้าร่วมประชุมในการประชุมนายหมู่
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....

๗๗

ความสำเร็จของงานระบบหมู่ จะขึ้นอยู่กับวิธีการซึ่งนายหมู่สามารถจะดำเนินงาน บางทีจะขึ้นอยู่กับความสะดวกฉับไวของการทำงานอย่างเป็นกันเอง กล่าวคือ นายหมู่อาจแนะนำให้ลูกเสือโต ๆ ช่วยทำงานให้ รู้จักการรับผิดชอบต่อการทำงานของเขา แต่จะต้องคอยช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ตัวอย่างว่า จะทำอย่างไร การประชุมนายหมู่จึงจะสำเร็จลงด้วยดี

นายหมู่และลูกเสือที่มีความสามารถควรได้รับการฝึกอบรมก่อน ถ้าจะให้เขาบริการกองลูกเสือ
อย่างได้ผลดี

นายหมู่ลูกเสือต้องการความช่วยเหลือและความสนับสนุนอะไรบ้าง

คำถามข้างล่างนี้ จะช่วยให้ท่านเห็นถึงความต้องการเรื่องการฝึกอบรม และความสนับสนุนที่
นายหมู่ลูกเสือต้องการ

อะไรที่เขาต้องการรู้และเข้าใจ

- งานของเรา ความรับผิดชอบของเรา
- สมาชิกในหมู่เป็นรายบุคคล
- กฎและคำปฏิญาณ
- ความมุ่งประสงค์ของการประชุมนายหมู่
- .....
- ฯลฯ

เขาต้องการทำงานกับใคร?

- สมาชิกของหมู่
- ผู้กำกับและรองผู้กำกับ
- .....

ทักษะทางการลูกเสืออะไรบ้างที่เขาต้องการ

- วิชาการอยู่ค่ายพักแรม
- ทักษะเบื้องต้นของการลูกเสือ
- .....
- ฯลฯ

อะไรที่เขาต้องการจะวางแผน

- กิจกรรมของนายหมู่และของกอง
- การประชุมนายหมู่
- ลูกเสือต้องการก้าวหน้าไปสู่เครื่องหมายวิชาพิเศษ
- .....
- ฯลฯ

ทำอย่างไรเขาจึงจะบรรลุกำหนดการของเขาลงในการกระทำ

- เขาจะสามารถสอนได้หรือไม่
- เขาทราบไหมว่าการทำงานของคณะกรรมการเป็นอย่างไร (การประชุมนายหมู่)
- เขาจะรู้ว่า จะหาความคิดในการประชุมในการเล่นเกมที่ได้จากไหน

ฯลฯ

ที่ประชุมนายหมู่ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานทั่วไป เกี่ยวกับการบริหารงาน ภายในกองลูกเสือสามัญ ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออยู่เบื้องหลัง คอยให้คำแนะนำและเสนอแนะเมื่อนายหมู่ กำลังหลงทาง หรือ ปฏิบัติในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง นี่เป็นวิธีการฝึกอบรมอย่างหนึ่ง และก่อนอื่นลูกเสือต้อง ได้รับการฝึกอบรมให้เข้าใจวิธีการนี้เสียก่อนอย่างซาบซึ้ง ถ้าไม่ทำให้นายหมู่เห็นจริงโดยทันทีทันใดแล้ว เขาก็จะไม่สามารถที่จะมองเห็นวิถีทางที่ถูกต้องในการที่จะปฏิบัติตามแนวทางของตนเองได้ จำไว้ว่าผู้กำกับ หรือรองผู้กำกับลูกเสือไม่ควรไปบีบบังคับหรือกระทำในลักษณะเป็นเชิงการต่อต้านต่อความคิดเห็นของ ที่ประชุมนายหมู่ ควรหาวิธีที่ดีที่สุดในการปฏิบัติต่อเรื่องเหล่านี้ โดยให้เขาได้รู้จักกับ “การให้และการรับ” ซึ่งเป็นเรื่องที่เขาจะมีชีวิตผูกพันอยู่กับสังคมหรือชุมชนต่อไปในอนาคต

ที่ประชุมนายหมู่ ประกอบด้วย หัวหน้านายหมู่ลูกเสือ (ถ้ามี) และนายหมู่ลูกเสือ บางโอกาส อาจเชิญรองนายหมู่ลูกเสือเข้าร่วมในประชุมด้วย เว้นแต่การประชุมที่เกี่ยวกับวินัย หากผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เข้าร่วมประชุมด้วยควรทำหน้าที่แต่เพียงที่ปรึกษา

ที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือ มีหน้าที่

1. พิจารณาการรักษาเกียรติของกองลูกเสือ
2. จัดรายการกิจกรรมของกองลูกเสือ
3. พิจารณาการบริหารภายในของกองลูกเสือ
4. ควบคุมการรับ – จ่ายเงินของกองลูกเสือ

แนวปฏิบัติในการประชุมนายหมู่ลูกเสือ

ที่ประชุมนายหมู่

การฝึกอบรมนายหมู่ของลูกเสือเป็นแนวทางที่จะปลูกฝังระบอบประชาธิปไตยให้กับเด็ก และเป็น หลักสำคัญของการฝึกอบรมลูกเสือ จึงเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องเอาใจใส่ และฝึกฝนอบรม ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและวิธีการ ดังนี้

การจัดที่ประชุมนายหมู่

1. ห้องประชุม ในห้องประชุมจัดให้มีโต๊ะหมู่บูชา มีพระพุทธรูป ธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน กับมีพระบรมรูปของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เจ้าอยู่หัวองค์พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย และรูปของลอร์ดเบเดน โพเอลล์
2. โต๊ะประชุม ควรจัดให้มีเก้าอี้ประชุมตามจำนวนของนายหมู่ และจัดที่นั่งเป็นพิเศษสำหรับผู้กำกับลูกเสือหรือรองผู้กำกับที่จะเข้าประชุมด้วยในฐานะที่ปรึกษา โดยจัดให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน
3. การจัดที่นั่ง จะต้องกำหนดไว้ให้ทราบ โดยมีการเขียนป้ายหรือเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่นั้น ๆ เช่น ประธาน เลขานุการ หมู่สิงโต หมู่เสือ หมูนกหัวขวาน ฯลฯ และผู้กำกับลูกเสือ

4. ผู้เข้าประชุม

- นายหมู่ทุกหมู่ ถ้านายหมู่ไม่อยู่ให้รองนายหมู่เข้าประชุมแทน
- ผู้กำกับลูกเสือ ถ้าผู้กำกับไม่อยู่ให้รองผู้กำกับเข้าประชุมแทน
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่กองลูกเสือเชิญมาเพื่อแนะนำวิชาการเป็นครั้งคราว

การเลือกประธานและเลขานุการ ที่ประชุมทำได้ 2 วิธี

ก. ที่ประชุมเลือกประธานและเลขานุการให้เป็นประธาน และเลขฯ ตามเวลาที่กำหนดไว้ 6 เดือน หรือ 1 ปี เมื่อครบกำหนดแล้ว ควรมีการเลือกกันใหม่

ข. ให้นายหมู่หมุนเวียนกันเป็นประธาน เลขานุการ ของที่ประชุม

5. การเข้าห้องประชุม

เลขานุการจะเป็นผู้เข้าก่อนแล้วจึงเชิญนายหมู่ต่าง ๆ เข้าห้องประชุมจนถึงประธานและที่ปรึกษา เข้าเป็นคนสุดท้ายผู้ที่เข้าประชุมก่อนที่จะเข้านั่งจะต้อง ไปไหว้พระพุทธรูป (ยกเว้นผู้ที่นับถือศาสนาอื่น มิใช่ศาสนาพุทธ ให้แสดงความเคารพต่อธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ได้เลย) และแสดงความเคารพต่อธงชาติ และพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามลำดับเสียก่อน โดยวิธีวันทยหัตถ์ แล้วจึงไปนั่งยังที่ของตน (ยกเว้นประธานจะต้องจุกฐูปเทียนและกราบที่ไหว้พระ)

6. การเปิดประชุม

เป็นหน้าที่ของประธานที่จะกล่าวเปิด โดยลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุมยื่นมือขวาออกไป ข้างหน้าทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือแล้วกล่าวว่า “บัดนี้สมาชิกของที่ประชุมได้มาครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุม ขอให้สมาชิกทั้งหลายได้ใช้สิทธิและเสรีภาพของท่านโดยเสรีในการประชุมและให้ถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับ ไม่เปิดเผย” เมื่อประธานกล่าวจบแล้ว ลดมือลงมาแสดงรหัส สมาชิกที่เข้าประชุมยืนขึ้นพร้อมกัน พร้อมกับยกมือขวาขึ้นแสดงรหัสลูกเสือแบบให้ คำปฏิญาณของลูกเสือแล้วกล่าวพร้อมกันว่า “ข้าพเจ้าจะถือว่าการประชุมนี้เป็นความลับ เว้นไว้แต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม” เสร็จแล้วประธานนั่งลงสมาชิคนั่งลงพร้อมกัน จากนั้นจึงให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

7. การพูดในที่ประชุม

ก่อนพูดต้องยกมือของอนุญาต เมื่อประธานอนุญาต จึงจะพูดได้ (และจะต้องพูดกับประธานทุกครั้ง) เมื่อเวลาพูดให้นั่ง ไม่ต้องยืน

8. การนัดหมายเรียกประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการที่จะแจ้งนัดหมายไป

9. การจัดระเบียบวาระการประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการ โดยประสานงานกับประธาน

10. เรื่องที่จะจัดเข้าวาระการประชุมนายหมู่ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบในกองลูกเสือของตน จัดทำกำหนดการฝึกอบรม การอยู่ค่ายพักแรม การเงิน การลงโทษ การให้รางวัลและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น

11. รายงานการประชุมของนายหมู่ ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องถือเป็นความลับ ไม่ควรเปิดเผยเว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม

12. การจกรายงานการประชุม เป็นหน้าที่ของเลขานุการจะต้องเป็นผู้จดและจัดทำรายงานการประชุมบันทึก ลงในสมุดและสำเนาแจ้งให้ผู้เข้าประชุมทราบ

13. ผู้ดำรงตำแหน่งประธานที่ประชุมนายหมู่ เป็นบุคคลที่ผู้กำกับแต่งตั้งจากนายหมู่ที่นายหมู่ส่วนมากเห็นชอบด้วย

14. เลขานุการของที่ประชุม ประธานที่ประชุมเป็นผู้แต่งตั้งจากนายหมู่โดยให้นั่งอยู่ทางซ้ายของประธาน (เลขฯ จะเป็นผู้เชิญนายหมู่เข้าที่ประชุมนายหมู่ทีละคนจนถึงประธานแล้วจึงเชิญผู้กำกับฯ เป็นคนสุดท้าย) เลขฯ มีสิทธิแสดงความคิดเห็นได้ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนและมติของที่ประชุม

15. ผู้กำกับลูกเสือ ที่เข้าประชุมไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุม แต่มีสิทธิยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่ผู้กำกับฯ เห็นว่าถ้าจะปล่อยให้ทำไปตามข้อตกลงของที่ประชุมแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียหายขึ้นได้

16. การปิดประชุมประธานจะลุกขึ้นยืนหันหน้าเข้าสู่ที่ประชุม ยื่นมือขวาออกไปข้างหน้า ทำมุมประมาณ 45 องศา แขนเหยียดตรงแสดงรหัสของลูกเสือ แล้วกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม” เมื่อประธานกล่าวจบให้นายหมู่ทุกคนลุกขึ้นยืนทำวันทยหัตถ์แก่ประธาน (ประธานทำวันทยหัตถ์ตอบ) เลขานุการออกเป็นคนสุดท้าย

หมายเหตุ ในการประชุมนายหมู่ นายหมู่ทุกคนในกองลูกเสือจะต้องเข้าร่วมประชุม ในกรณีที่นายหมู่คนหนึ่งคนใดไม่มาที่กองลูกเสือในวันประชุม หรือได้รับเลือกให้เป็นประธาน เลขานุการให้รองนายหมู่เข้าประชุมแทน รองนายหมู่มีสิทธิแสดงความคิดเห็นและออกเสียงลงคะแนนและมติได้ เช่นเดียวกับนายหมู่

(ตัวอย่างระเบียบวาระการประชุม)

ระเบียบวาระการประชุมนายหมู่ลูกเสือ

ครั้งที่...../.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ณ.....

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานจะแจ้งให้ทราบ

วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ...../.....

วาระที่ 3 เรื่องที่สืบเนื่องจากการประชุมครั้งก่อน (ถ้ามี)

วาระที่ 4 เรื่อง.....เป็นเรื่องที่จะประชุมพิจารณากันในการประชุม

(ถ้ามีหลายเรื่องก็ใส่วาระที่ 5 ที่ 6จนหมดเรื่องที่จะนำมาประชุม)

วาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ(ถ้ามี)วาระที่ 5 หรือวาระอันดับสุดท้ายนี้เป็นวาระที่กำหนดสำหรับเรื่องที่จะมีขึ้น

ภายหลังที่ได้กำหนดระเบียบวาระไปแล้วจะได้นำมาเข้าพุดในที่ประชุมได้

(ตัวอย่าง)

บันทึกรายงานการประชุมนายหมู่ลูกเสือ

ครั้งที่...../.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .... ..

ณ.....
_____

ผู้เข้าประชุม

1. ....
2. ....
3. ....

ฯลฯ

ผู้ไม่มาประชุม (ถ้ามี)

เปิดประชุมเวลา .....น.

ประธานกล่าวเปิดการประชุมแล้วดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไป

วาระที่ 1 เรื่อง.....

ประธาน เสนอว่า

ที่ประชุม (มีมติหรือตกลงอย่างไร)

ฯลฯ

วาระที่ 2 เรื่อง .....

ปิดประชุม .....น.

ลงชื่อ.....ผู้จกรายงานการประชุม

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมนี้แล้ว การประชุมครั้งที่...../.....เมื่อ.....

(ลงชื่อ).....ประธาน

(ลงชื่อ).....นายหมู่

ฯลฯ

(ตัวอย่างบัญชีลงชื่อผู้เข้าประชุม)

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมนายหม่อมลูกเสือ ครั้งที่ ...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ณ .....

อันดับ	ลายเซ็นชื่อ	ตำแหน่ง	หมายเหตุ

ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

1. ลูกเสือที่มีอายุน้อย จะเห็นว่ายุ่งยากในการที่จะได้รับฝึกชอบในการกระทำหน้าที่รองนายหมู่หรือนายหมู่
2. บางทีอาจจะใช้เวลาถึง 18 เดือนหรือมากกว่า ในการที่จะพัฒนาการดำเนินงานของระบบหมู่ภายในกอง
3. มีหลาย ๆ มติของที่ประชุมนายหมู่ จะเป็นเรื่องยากที่จะปฏิบัติตามได้
4. ลูกเสือรุ่นโตมักจะละทิ้งกองลูกเสือไป หากกิจกรรมมิได้สนองความต้องการของเขา
5. ....
6. ....

อย่างไรก็ดี วิธีการที่ดีที่วางแผนไว้เพื่อช่วยลดและฝึกอบรมนายหมู่จะก่อให้เกิดผลดีและขจัดปัญหาหลายอย่างได้

ผู้กำกับจะบรรลุถึงจุดนี้ได้อย่างไร

ข้อเสนอแนะบางประการ

1. ผู้กำกับอาจแนะนำนายหมู่ ในโอกาสที่เป็นกันเอง เช่น
  - 1) ระหว่างการประชุมนายหมู่
  - 2) หลังจากการประชุมกอง
  - 3) ระหว่างการสนทนาเล็ก ๆ น้อย ๆ ในขณะที่ดื่มน้ำชากาแฟหลังการประชุม
  - 4) ในการอยู่ค่ายพักแรม
  - 5) .....
  - 6) .....
2. การสนับสนุนส่วนตัวของผู้กำกับ
  - 1) ยกย่องและช่วยระหว่างการประชุมหมู่หรือกอง
  - 2) ให้โอกาสแก่นายหมู่ เพื่อจะนำความคิดเห็นและปัญหาไปปรึกษาผู้กำกับ
  - 3) ช่วยเหลือนายหมู่ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง
  - 4) .....
  - 5) .....
3. ในโอกาสที่มีการฝึกอบรมนายหมู่

ให้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นครั้งคราวเมื่อมีการฝึกอบรมนายหมู่

ให้เข้ารับการฝึกอบรมพิเศษ โดยผู้กำกับกลุ่มและมีบุคคลภายนอกมาช่วย

ช่วยเหลือนายหมู่ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

.....

.....

4. เสนอแนะให้มีการอ่าน

- 1) จัดให้มีหนังสือคู่มือการลูกเสือ เพื่อเกิดความคิด
- 2) จัดให้มีหนังสือข่าวสารการลูกเสือ
- 3) จัดให้มีข่าวสารความคิดเห็นในเหตุการณ์ในตำบล และหมู่บ้านในกิจการลูกเสือ
- 4) จัดให้มีหนังสือต่าง ๆ ที่มีคุณค่าในกิจกรรมต่าง ๆ
- 5) .....
- 6) .....

จงทำบัญชีแสดงโอกาสต่าง ๆ ที่ท่านในฐานะผู้กำกับหรือรองผู้กำกับลูกเสือจะก่อให้เกิดขึ้นภายในกองลูกเสือของท่าน เพื่อให้มีการสนับสนุนและให้การฝึกอบรมนายหมู่ลูกเสือของท่านมากขึ้น

.....
 .....
 .....

เอกสารอ้างอิง

ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือพ.ศ. 2509

บทเรียนที่ 15

เวลา 30 นาที

เรื่อง การเล่นเกม

ขอบข่ายวิชา

1. ประโยชน์และความมุ่งหมายของเกม
2. ประเภทของการเล่นเกมของลูกเสือ
3. การเลือกและการดัดแปลงการเล่นเกม
4. การจัดทำบัญชีอุปกรณ์การเล่นเกม

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการเล่นเกมของลูกเสือสามัญ

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. อธิบายประโยชน์และความมุ่งหมายของเกมในลักษณะที่เป็นวิธีการฝึกอบรมอันเหมาะสมกับวัยของเด็กลูกเสือสามัญได้
2. บอกประเภทและอธิบายวิธีการเล่นที่ถูกต้อง เพื่อการเล่นที่สมบูรณ์ได้
3. เลือกและดัดแปลงเกมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กและสิ่งแวดล้อม
4. จัดทำบัญชีเบื้องต้นสำหรับหีบอุปกรณ์ของเกมได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบทเกี่ยวกับประโยชน์ ประเภท วิธีการเล่นเกมในกองลูกเสือ	10 นาที
2. สาธิตการเล่นเกม และให้เล่นเอง	10 นาที
3. การตรวจหีบอุปกรณ์ของเกม การแสดงตัวอย่างหนังสือเกม และประโยชน์ของเครื่องมือต่าง ๆ ในการเรียน	5 นาที
4. สรุป	5 นาที

สื่อการสอน

1. เอกสารประกอบบทเรียน
2. อุปกรณ์การเล่นตามชนิดของเกม
3. แผนภูมิ – ภาพเคลื่อนไหว หรือแผ่นโปรงใส

การประเมินผล

1. การทดสอบด้วยการซักถาม
2. การปฏิบัติจริง
3. การสังเกตพฤติกรรม

เนื้อหาวิชา

ความสำคัญของการเล่นเกม

ในชีวิตของเขาในกองลูกเสือ ลูกเสือสามัญเริ่มนำทักษะความสัมพันธ์เหล่านี้เข้ามาใช้ปฏิบัติ เขาเริ่มทดสอบทักษะใหม่กับความจริง ที่กล่าวเช่นนี้มีได้หมายความว่าในอายุวัยอันพิเศษนี้เด็ก ได้มีความรู้และทักษะในทุกประการ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของความเจริญก้าวหน้าในทางประสบการณ์เพื่อไปยังการเป็นคนหนุ่ม เด็กจะพยายามทดสอบทักษะของเขาเรื่อยไป ขณะเดียวกัน เขาก็เรียนรู้และยอมรับเอาทักษะใหม่เข้ามาด้วยบาง โอกาส ชีวิตเด็กส่วนใหญ่ชอบเล่นแต่การเล่นเกมที่ไรที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็ก เด็กจะไม่เรียกร้องขอเป็นโน่นเป็นนี่ เขาถูกกำหนดตัวให้มีตำแหน่งในการเล่น และหลุดพ้นจากความหลอกลวง ถ้าเด็กโตขึ้นหากให้เขาเล่นเกมเบา ๆ เขาจะไม่พอใจและหยุดเล่นทันที ก่อนที่เกมจะยุติลง หรือแสดงท่าที่ไม่สนใจ ไม่รักษากติกา โลกของการเล่นเป็นโลกแห่งความจริง สำหรับเด็ก ในการเล่นนี้เด็กจะได้เรียนรู้และทดสอบความสามารถของตนเองจนเกิดความชำนาญและความเคยชินตั้งแต่เล็กจนโต สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กรู้จักการให้และการรับ การรู้แพ้ รู้ชนะ สามารถร่วมงานกับบุคคลอื่นได้โดยราบรื่น ซึ่งผู้กำกับลูกเสือจะต้องพยายามปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ให้เด็กเสียแต่เยาว์วัย

ฉะนั้น การเล่นจึงเป็นส่วนหนึ่งใน โลกของเด็กด้วยวิธีการจัดการเล่นอย่างรอบคอบและฉลาด ผู้กำกับลูกเสืออาจมีส่วนช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตให้แก่ลูกเสือต่อไปได้

กองลูกเสือ หมู่ลูกเสือ อาจจัดให้มีบรรยากาศที่เป็นมิตรและมีความมั่นคง อบอุ่นใจแก่ลูกเสือ และในบรรยากาศนี้ควรสร้างสรรค์พัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่เขา เพื่อนำไปใช้ในอนาคตข้างหน้า

เราจะใช้การเล่นในการกำหนดคฝกอบรมลูกเสือได้อย่างไร?

ลูกเสือจะชอบการเล่นที่สนุก ทำให้ใจคอเบิกบาน การเล่นที่ประกอบด้วยการวิ่ง การกระโดด การไล่จับกัน สิ่งเหล่านี้ช่วยการพัฒนาทางร่างกาย การรู้จักบังคับ ขน ขา เพิ่มความเจริญเติบโตให้แก่ร่างกายโดยทั่วไป การเล่นบางอย่างช่วยให้มีการพักผ่อนทางสมอง บางอย่างฝึกให้สมองต้องใช้ความคิดอย่างฉับไว

การเล่นบางอย่าง โดยเฉพาะการเล่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝีกอบรมที่ก้าวหน้า และเครื่องหมายวิชาพิเศษ อาจนำมาใช้ประกอบการฝีกอบรมได้ประเภทส่งเสริมการเรียนรู้

ก่อนหน้านั้นผู้กำกับมีความลำบากใจที่จะเลือกเกมที่ตรงกับความจริง และทำโครงการซึ่งสอดคล้องกับจำนวนผู้เล่นและเวลาอันจำกัด เป็นเกมที่ได้ประโยชน์สนุกสนาน เกมที่เกะกะมีคุณค่าน้อย เกมที่รุนแรงเด็กจะจำได้รวดเร็ว ถ้าเกมนั้นทำให้ทุกคนสนุกสนาน บางกติกการับผิดชอบตนเองเป็นเรื่องจำเป็น ความสำคัญของการเล่นยุติธรรม ไม่เห็นแก่ตัว ช่วยเหลือผู้ที่เล็กกว่า อ่อนแอกว่าหรือร่างกายพิการจะทำให้เด็กเกิดความรู้อิสระภูมิใจในตนเอง

การเล่นสำหรับลูกเสือ

ช่วยให้ลูกเสือแต่ละคนทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชุด โดยเฉพาะเมื่อแข่งขันกับชุดอื่น นี่ก็เป็นประโยชน์แก่ลูกเสือเป็นรายคน แต่ผู้กำกับลูกเสือน่าจะเห็นว่า ควรจะพัฒนาการเล่นให้เกี่ยวพันกับการส่งเสริมให้ลูกเสือนำกิจกรรมกันทำงานเป็นคณะยิ่งกว่าการแข่งขันกัน เพราะในชีวิตประจำวันนั้นความสำเร็จในธุรกิจการงานจะมีขึ้นด้วยการทำงานร่วมกับกลุ่มอื่นมากกว่าการทำงานโดยเป็นปฏิกิริยาต่อกัน

การเล่นสำหรับหมู่ลูกเสือ

ช่วยให้ลูกเสือแต่ละคนสร้างตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่มเล็ก เพื่อทำการช่วยเหลือ และหวังคงจะได้การยอมรับนับถือ ในผลงานที่ตนทำ นี่ก็เป็นเรื่องทักษะของการรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น อันจะเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์แก่ลูกเสือแต่ละคน

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า เป็นภาวะของผู้กำกับลูกเสือที่จะเลือกการเล่นอย่างระมัดระวัง มีจุดมุ่งประสงค์อยู่ในสมอง ทำกำหนดการให้มีการเล่นแต่ละอย่าง ได้สัดส่วนกัน ไม่ใช่เอาการเล่นมาใช้ เพื่อเป็นเครื่อง “ฆ่าเวลา”

เพื่อให้ได้คุณค่าเต็มที่ การเล่นต้องให้มีความเพลิดเพลิน สนุกสนาน การเล่นที่มีเสียงเอะอะ อึกทึกเกิดโทษ ให้คุณค่าน้อย เด็กจะมองเห็นประเด็นนี้ได้โดยเร็ว

ความสำคัญของความยุติธรรม ความไม่เห็นแก่ตัวและการช่วยเหลือผู้ที่เล็กกว่าอ่อนแอกว่า หรือ ผู้พิการเหล่านี้จะปรากฏแก่เด็ก และเด็กจะมีความประทับใจ

หัวข้อบางประการที่พึงจำเมื่อเตรียมการเล่น

1. นานาชนิด อย่าให้เล่นการเล่นเก่าที่เด็กชอบ ซ้ำซาก ไม่จำเป็นต้องเป็นการแข่งขันหรือแบบวิ่งผลัด
2. อุปกรณ์ ควรมีอุปกรณ์พร้อมบริบูรณ์ เรียงตามลำดับการใช้ ก่อนหลัง พร้อมเสร็จก่อนเริ่มเล่น
3. กติกา ทำให้ง่าย และแจ่มชัด กติกาที่สลับซับซ้อน จะลึบง่ายและเข้าใจผิด เมื่อกำลังเริ่มต้นด้วยการเล่นเด็กจะละเมียดกติกาง่าย
4. ความยุติธรรม เมื่อมีการละเมียดกติกาหรือการเล่นผิดไปจากที่อธิบายไว้ให้หยุดการเล่น อธิบายใหม่แล้วจึงเล่นต่อไป การละเมียดกติกาโดยฝ่ายหนึ่ง จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีปฏิกิริยาตอบโต้แทน
5. ความสงบเงียบ เป็นสิ่งจำเป็นเมื่ออธิบายการเล่น รวมทั้งผู้ใหญ่ที่ยืนดูอยู่ข้าง ๆ ด้วย
6. การทดลอง การเล่นใหม่ควรเริ่มต้นช้า ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนเข้าใจ
7. การแพ้ – คัดออก การเล่นแบบแพ้คัดออก ให้ผู้ถูกคัดออกยืนดูข้างสนาม ควรเลี้ยง เพราะเด็กเหล่านี้ จะรวมกันเล่นอย่างอื่น ควรใช้ผู้สังเกตการณ์เป็นผู้ช่วยตัดสินถ้าต้องการ ให้เด็กที่ถูกคัดออกได้กลับเข้าไปร่วมการเล่นใหม่
8. เวลา อย่าเล่นจนเกินเวลา การเล่นที่ดีจะหมดความหมายไป หากความสนุกหมดลง

คู่มือการเล่นเกมนั้นเป็นส่วนสำคัญที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือต้องมีไว้ คู่มือเป็นอุปกรณ์ส่วนตัวที่สำคัญชิ้นหนึ่ง สามารถจำแนกชนิดของการเล่นออกได้ดังนี้

1. การเล่นเกมทั้งกอง (Genreal Games) เป็นเกมทั่วไปเล่นเบา ๆ สนุกสนาน
2. การเล่นเกมที่มีคู่แข่ง (Conquer) เป็นการเล่นที่มีคู่แข่ง เล่นได้ทั้งกองจะแข่งขันจากคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่งก็ได้ หรือจับคู่แข่งกันจะมีผู้ชนะในที่สุด เช่น ชนวัว
3. การเล่นเกมแบบวิ่งผลัด (Relay Games) เป็นการเล่นที่ส่งต่อ แข่งขันเป็นหมู่
4. การเล่นเกมเป็นชุด (Team Games) แข่งขันเป็นชุดหรือเป็นทีม
5. การเล่นเกมเพื่อทดสอบ (Star Test Games or Test Games) เป็นการเล่นเพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจและทักษะจากบทเรียนที่ผ่านมา
6. การเล่นเกมเพื่อฝึกประสาท (Sense Training Games) เป็นการเล่นฝึกประสาทให้ว่องไว ในการฟัง คำสั่ง การปฏิบัติตาม ทำให้เกิดไหวพริบดี
7. การเล่นเกมเงียบ ๆ (Quiet Games) การเล่นเกมที่ไม่ต้องใช้เสียง การใช้ความคิดหรือกิจกรรมที่ต้องการบรรยากาศสงบเงียบ
8. การแสดงบทบาท (Acting Games) เป็นการเล่นแสดงท่าทางสวมบทบาทตัวละครหรือแสดงบทบาท ล้อเลียนแบบต่าง ๆ
9. การเล่นเกมในที่กว้าง (Wide Games) เป็นการเล่นกลางแจ้งในที่กว้าง เช่น การเล่นเกมซ่อนหาไล่จับและ สะกดรอย

หีบอุปกรณ์สำหรับกองและหมู่ลูกเสือ

กองและหมู่ลูกเสือ ควรมีหีบอุปกรณ์การเล่น อุปกรณ์ในหีบย่อมจะมีแตกต่างกันแต่ควรมีอุปกรณ์ต่อไปนี้อยู่ด้วย เช่น เชือก ลูกบอลขนาดเล็ก ลูกธนู ขอลูก ฟุตบอล นกหวีด ผ้าปิดตา ฯลฯ

มักจะมีแนวโน้มอยู่ว่า หีบอุปกรณ์การเล่นได้กลายเป็นหีบทิ้งขยะ ฉะนั้นจึงควรมอบหมายให้สมาชิกในหมู่เป็นผู้ดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีอยู่เสมอ

สมุดบันทึกการเล่นส่วนบุคคล

มักมีประโยชน์ที่ผู้กำกับจะจัดให้มีสมุดบันทึกการเล่นส่วนบุคคลขึ้นไว้ เพื่อบันทึกการเล่นที่ได้รับการฝึกสอนไปใหม่ พร้อมกับวิธีเล่นและอุปกรณ์การเล่น วันที่ได้เล่นเกมนี้ครั้งหลังสุดก็ควรบันทึกไว้เพื่อมิต้องเล่นซ้ำให้บ่อยนัก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่น

ควรศึกษาหนังสือเกี่ยวกับการเล่นเกมต่าง ๆ เพื่อหาความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเล่นเพิ่มเติม

ตัวอย่างเกม

เกมเล่นทั้งกอง

“เกมแย่งหาง” ให้ลูกเสือใช้ผ้าผูกคอเหน็บเข็มขัดที่ข้างล่าง แต่ให้หลวม ๆ โดยใช้ชายแถบออกมาเป็นหางให้ลูกเสือทุกคนกระจายในสนามที่มีขอบเขตจำกัด เมื่อให้สัญญาณเริ่มเล่น ให้ลูกเสือทุกคนพยายามดึงหางของคนอื่น โดยระวังไม่ให้คนอื่นดึงหางของตัวเองไปได้ คนที่หางหลุดแล้วต้องออกจากการเล่นทันที ใครดึงหางคนอื่น ได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ ผู้กำกับต้องพยายามไม่ให้ลูกเสือปล้ำกันหรือถูกตัวกัน

เกมแข่งขันระหว่างหมู่

“เกมแข่งขันเรือใบ” ให้ลูกเสือยืนเป็นแถว เป็นหมู่ ๆ กันแล้วให้ทั้งแถวนั่งบนสันเท้า ปลายเท้าเข่ง คนที่อยู่หน้าสุดมือเท้าสะเอว คนต่อ ๆ ไป เอามือทั้งสองจับบ่าคนหน้ามือได้ยืนสัญญาณ ให้เลื่อนไปข้างหน้าทั้งแถวด้วยการกระโดดไปลักษณะนั่งงอเข่า โดยมีให้มือขาดจากกัน หมู่ใดถึงเส้นที่กำหนดให้ก่อนเป็นหมู่ที่ชนะ

เอกสารอ้างอิง

1. เกมเบ็ดเตล็ด โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา
2. 108 เกม โดยสโมสรลูกเสือธนบุรี
3. เกมลูกเสือ 4 ประเภท โดยว่าที่ ร.ท. สันต์ ยุยยุทธ์

เรื่อง การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

เวลา 210 นาที

ขอบข่ายวิชา

1. ความหมายและความสำคัญของการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม
2. จัดเตรียมลูกเสือและอุปกรณ์การเดินทางไกล อยู่ค่ายพักแรม
3. สาริต “ขั้นมูลฐานที่เกี่ยวกับการอยู่ค่ายพักแรม”
4. ปฏิบัติในการเดินทางไกลในขั้นเบื้องต้น

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม ตามวิธีการของลูกเสือ และสามารถปฏิบัติได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของการเดินทางไกล อยู่ค่ายพักแรมได้
2. ดำเนินการในการเตรียมลูกเสือและอุปกรณ์ไปเดินทางไกล อยู่ค่ายพักแรมได้
3. อภิปรายเกี่ยวกับมาตรฐานการเดินทางไกล อยู่ค่ายพักแรม ได้
4. บอกทักษะบางประการในการอยู่ค่ายพักแรมได้
5. ปฏิบัติในการเดินทางไกลตามวิธีการของลูกเสือได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. บรรยายประกอบภาพ	10 นาที
2. สอนเป็นฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม	30 นาที
3. ประชุมหมู่ อภิปราย	20 นาที
4. ปฏิบัติ (ออกเดินทางไกล)	150 นาที

สื่อการสอน

1. แผนภูมิ แผนภาพ ภาพพลิก แผ่นโปสเตอร์ ฯลฯ
2. อุปกรณ์ในการอยู่ค่ายพักแรม (เป็นฐาน)
3. แผนที่และเข็มทิศ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การซักถาม
3. การตอบแบบสอบถาม

เนื้อหา การประชุมใหญ่

อธิบายเรื่องการอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ ทำไมจึงมีการอยู่ค่ายพักแรมและมีความจำเป็นอย่างไรที่ต้องอยู่ค่าย ถ้าสามารถจัดหาแผนภูมิและภาพที่สามารถจะดึงดูดความสนใจจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะเป็น ภาพพลิก แผ่นป้ายสักหลาด หรือการฉายภาพเพื่อเพิ่มความสนใจให้มากขึ้น ได้ด้วย ก็จะเป็นผลดี ควรส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกความคิดเห็นเพิ่มเติมด้วย

การจัดอุปกรณ์ สถานที่สาธิตประจำวัน

เสนอแนะให้ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รู้จัก เข้าใจ และให้พบกับความจริงเกี่ยวกับการสอนเป็นฐาน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะทราบว่า เขาต้องการทักษะอะไรของการอยู่ค่ายพักแรมบ้าง แล้วแนะนำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปศึกษาในฐานนั้น ๆ ให้นานเป็นพิเศษ เพื่อจะได้มีความเข้าใจทักษะนั้น ๆ ตามที่ต้องการ

ทักษะในการนำลูกเสือ ไปอยู่ค่ายพักแรมนั้น มีหลายประการ เช่น การเลือกสถานที่ อุปกรณ์ การกางเต็นท์ กิจกรรมระหว่างการอยู่ค่าย สุขภาพอนามัย การเดินทางสำรวจ การผูกเงื่อน ฯลฯ สำหรับการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้นนี้จะกล่าวเพียงเล็กน้อย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความรู้ไว้บ้างเท่านั้น ฐานต่าง ๆ จะต้องมีสิ่งทั้งหลายเหล่านี้รวมอยู่ด้วย

- การเลือกบริเวณที่ตั้งค่าย
- อุปกรณ์เครื่องมือส่วนตัวและของหมู่
- การกางเต็นท์
- การก่อกองไฟ การสร้างเตาไฟ และอุปกรณ์การทำครัว
- การประกอบอาหาร

นอกเหนือจากที่กล่าวแล้ว อาจจะเพิ่มเติมฐานให้มีมากขึ้นตามประสงค์ได้อีก เช่น

- กิจกรรม ระหว่างการอยู่ค่าย
- สุขภาพพลานามัยในการอยู่ค่าย
- การสุขภาพิบาล
- เครื่องมือปฐมพยาบาล

การประชุมหมู่อภิปรายโดยมีวิทยากรประจำกลุ่ม

ให้อภิปรายสิ่งซึ่งจะได้รับจากเอกสารประกอบเรื่อง “มาตรฐานการอยู่ค่ายพักแรม” คำถามต่อไปนี้ อาจจะช่วยส่งเสริมการอภิปรายได้ กล่าวคือ

1. ความมุ่งหมายของการตรวจค่ายมีอะไรบ้าง
2. มาตรฐานที่ผู้ฝึกอบรมมุ่งหวังมีเพียงไร
3. จะให้เกิดขึ้นบ่อยครั้งเพียงไร
4. ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจค่าย
5. ทำอย่างไรจึงจะช่วยให้ลูกเสือปฏิบัติตามการถึงมาตรฐานดียิ่งขึ้น

การเดินทางไกล

เนื้อหาวิชา

การเดินทางไกล คือ การเดินทางของลูกเสือมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกเสือได้ฝึก

1. ความอดทน และระเบียบวินัย
2. ทดสอบระบบหมู่ และการเป็นผู้นำของนายหมู่
3. รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ตามวิถีทางของประชาธิปไตย
4. ให้รู้จักรับผิดชอบ
5. ทดสอบวิชาลูกเสือที่เรียนมาแล้ว

บี. - พี. ได้กล่าวว่า “เด็กยังไม่เป็นลูกเสือที่แท้จริง จนกว่าจะได้เป็นลูกเสือเอกแล้ว” โดยเฉพาะการเดินทางของลูกเสือเอกนั้น โดยปกติจะเดินทางไปต่างถิ่น ซึ่งผู้กำกับจะกำหนดเส้นทางไว้ให้ มีคำสั่ง แล้วให้ลูกเสือเดินทางตามคำสั่งนั้น และจะต้องเขียนรายงานการเดินทางไกลด้วยตนเอง

การเดินทางไกลนี้ผู้กำกับเป็นผู้กำหนดเส้นทางให้ ตอนแรก ๆ ฝึกหัดให้ลูกเสือเดินทางในระยะใกล้ ๆ ก่อนเมื่อมีความชำนาญขึ้น จึงค่อย ๆ เพิ่มระยะทางขึ้น การเดินทางไกลของลูกเสือโท จะต้องเดินทาง 1 วัน พร้อมด้วยลูกเสือตรี 2 คน ลูกเสือโทส่วนมาก ปกติอายุ 11 – 12 ปี ในการเดินทางไกลระยะทาง 10 กิโลเมตร ตลอดระยะทางต้องมีการทดสอบวิชาตามหลักสูตรรวมอยู่ด้วย การทดสอบควรเป็นวิชาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง การพิจารณาสังเกตและจำ เรื่องสนุก ๆ และการผจญภัย สำหรับลูกเสือโท ไม่ใช่เป็นการทดสอบวิชาที่เรียนมาแล้ว เหมือนลูกเสือเอก ซึ่งจะต้องทดสอบวิชาลูกเสือตรี โท และลูกเสือเอก เพื่อเป็นการทบทวนวิชาการ และทดสอบด้วย

การเตรียมตัว

การเดินทางด้วยเท้า ไม่ใช่เรื่องยุ่งยากแต่ประการใด เพียงแต่มีสิ่งสำคัญบางอย่างที่ต้องพิจารณา ซึ่งจะทำให้การเดินทางของท่าน เป็นที่น่าสนุกสนานมากยิ่งขึ้น การวางแผนอย่างฉลาด และการเตรียมบางอย่างก่อนการเริ่มต้นออกไป ซึ่งจะเป็นการสายเกินไปที่กลับมาคิดถึงเรื่องของการป้องกันเอาไว้ก่อน

สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการเดินทาง โดยเฉพาะการเดินทางด้วยเท้าก็คือ การเอาใจใส่ดูแลเท้าของท่านให้ถูกวิธี รักษาเท้าของท่านให้อยู่ในสภาพที่ดี ล้างเท้าของท่านบ่อย ๆ ให้สะอาด รองเท้าให้แน่ใจว่ารองเท้าของท่าน ควรจะมีช่องว่างด้านหัวรองเท้าเพื่อให้นิ้วเท้าแผ่ออกไปได้ และให้ออบส่วนโค้งของหลังเท้า และสันเท้าอย่างกระชับ เพื่อป้องกันมิให้เสียดสีได้ สำหรับการเดินทางด้วยเท้า

รองเท้าทรงเตี้ย แบบธรรมดา ก็เป็นการเพียงพอ แต่สำหรับตามชนบทพื้นที่ขรุขระตาม ไร่เหล่า รองเท้าหุ้มข้อ หรือรองเท้าบู๊ท สำหรับการเดินทางเท้าจะดีกว่า เชือกผูกรองเท้าจะต้องดึงให้ตึงพอ เพื่อให้รองเท้ากระชับ แต่ไม่ถึงกับเป็นการผูกมัดเท้าของท่าน เมื่อเกิดเท้าบวมขึ้นมา ให้คลายเชือกผูกรองเท้าออกจนรู้สึกสบายขึ้น แต่อย่าถอดรองเท้า เพราะอาจจะสวมกลับเข้าไปได้ยากขึ้น ถุงเท้าอย่างที่ใช้เป็นทางการของลูกเสือถือว่าดีเป็นพิเศษ สำหรับการเดินทางด้วยเท้า ถุงเท้าของท่าน ควรจะใส่ได้พอดี ถ้าไม่พอดีควรเป็น 2 คู่ (คู่สั้นอยู่ใน คู่ยาวอยู่นอก) เพื่อให้กระชับ ท่านต้องแน่ใจว่าถุงเท้าไม่เป็นรูหรือขาดเส้นใยหลุดลุ่ย จะไม่ทำให้ผิวหนังของท่านระคายเคืองด้วย แป้งผงช่วยให้สบายเท้าขึ้นและแห้ง

การสวมเสื้อผ้าที่เหมาะสม จะทำให้ท่านเดินทางไกลอย่างมีความสุข เครื่องแบบชุดของท่านเป็นดีที่สุด มันออกแบบไว้สำหรับการใช้งานสมบุกสมบันนอกบ้าน และเป็นเครื่องแสดงตัวว่า ท่านเป็นลูกเสือคนหนึ่ง ผู้คนให้ความนับถือ ลูกเสือที่เดินทางด้วยเท้าดูเสมือนเป็นผู้ปฏิบัติตนตามแนวทางของลูกเสือที่แท้จริง

ท่านจะสนุกสนานในการเดินทางไกลของท่านมากยิ่งขึ้น เพราะท่านจะมีความรู้สึกที่ท่านได้ก้าวหน้าไปข้างหน้าอยู่เสมอ บางครั้งบางครั้งท่านคงอยากจะหยุด เพื่อพิจารณาดูอะไรบางอย่างที่ท่านได้พบเห็นตามเส้นทางหรือเก็บสิ่งที่ในคำสั่งเดินทางไกลระบุไว้ แต่เพื่อที่จะไปได้ระยะทางที่จะเดินทาง ท่านต้องเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วยความเร็วสม่ำเสมอ

การฝึกอบรมก่อนเดินทางไกล

1. ฝึกอบรมระเบียบวินัยและระบบหมู่
2. ฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติระหว่างเดินทาง
  - เดินทางให้ถูกต้องตามกฎจราจร
  - เดิน 20 นาที พัก 5 นาที
  - เวลาเดินห้ามรับประทานของหวาน
  - ถ้าเดินทางเวลากลางคืน ต้องมีไฟฉาย ตะเกียง ไม่ควรสวมชุดสีดำ เพื่อความปลอดภัยบนท้องถนน
  - เวลาผ่านหมู่บ้าน ห้ามเข้าเหย่สัตว์ ทำตนเป็นมิตรที่ดีกับชาวบ้าน
  - อุปกรณ์การเดินทางที่นำติดตัวไป ต้องคอยสำรวจอยู่เสมอเมื่อเวลาหยุดพักหรือเริ่มออกเดินทางไปยังจุดต่อไป ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการสูญหาย

การเตรียมการของผู้กำกับลูกเสือ

1. แบ่งงานให้รองผู้กำกับลูกเสือ ทำการฝึกอบรมก่อนพาเด็กออกเดินทางไกล
  2. เมื่อเด็กออกเดินทางไกล ต้องมอบหมายงานให้รองผู้กำกับรับผิดชอบทุกคนตามความถนัด
ถ้ารองผู้กำกับยังไม่มีประสบการณ์พอ ผู้กำกับต้องสอนหรือแนะนำก่อน อย่างบังคับให้เขาทำงาน
  3. การมอบหมายงานควรเป็นดังนี้
    - คอยติดตามดูแลการเดินทางตามเส้นทาง
    - ระวังระวังเครื่องดื่ม อาหาร
    - การปฐมพยาบาล
    - ความปลอดภัยต่าง ๆ ตามที่เห็นควร
-

เอกสารประกอบบทเรียนที่ ๖ (ฉบับที่ 2)

การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม

มาตรฐานการอยู่ค่ายพักแรม

มาตรฐานการอยู่ค่ายพักแรม คือ การจัดวางเครื่องใช้ต่าง ๆ ในค่ายให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อให้เกิดความสะอาดและถูกอนามัย อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้จะต้องเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยโดยวิธีถูกต้อง ส่วนเครื่องใช้ส่วนตัวต้องจัดเก็บไว้ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่สูญหาย

ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือการเปลี่ยนแปลงสภาพของการอยู่ค่ายพักแรมคือ จากการถือว่าการอยู่ค่ายพักแรมเป็นจุดหมายปลายทาง มาเป็นวิธีการที่จะบรรลุถึงจุดหมายปลายทาง นั่นคือการจัดให้มีการเดินทางสำรวจ และการจัดให้มีกิจกรรมอื่นอีกด้วย

ปัจจุบันนี้ การอยู่ค่ายพักแรมคืบแบบเคลื่อนที่ได้ง่าย และเป็นหมู่พร้อมด้วยอุปกรณ์ขนาดเบาเป็นที่นิยมนักมากและต้องใช้วิธีการที่แตกต่างออกไป

ปัญหาที่เกี่ยวกับผู้กำกับลูกเสือ ไม่ใช่ในประเด็นที่ว่าควรจะทำอย่างไรบ้าง แม้ว่าประเด็นนี้ก็เป็นประเด็นสำคัญก็ตาม แต่อยู่ที่ว่าจะให้การอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือบรรลุถึงมาตรฐานที่ต้องการได้อย่างไร ทั้ง ๆ ที่ได้กำหนดวิธีการต่างๆ ไว้อย่างรัดกุมเข้มงวดและเหมาะสมกับลูกเสือ วัย 11 – 12 ปีแล้ว แต่วิธีเดียวกันนี้ อาจจะไม่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 15 – 16 ปี ก็ได้

การที่จะช่วยเหลือให้บรรลุมาตรฐานสูงในการอยู่ค่ายพักแรมนั้นขึ้นอยู่กับภูมิหลังและการศึกษาเล่าเรียนของลูกเสือเหมือนกัน ผู้กำกับลูกเสือต้องเข้าใจลูกเสือของตน และรู้ว่าวิธีไหนจะเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำงานร่วมกับลูกเสือ

ที่จะกล่าวได้ด้วยใจความมั่นใจ ว่า การอยู่ค่ายพักแรมนั้น ควรใช้วิธีการของระบบหมู่ นั่นคือการมอบภาระความรับผิดชอบให้แก่ชายหมู่อย่างจริงจัง เชื่อใจนายหมู่และให้ความมั่นใจกับนายหมู่ว่าเขาจะได้นำการช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ และขจัดปัญหานั้นให้หมดไป

เมื่อผู้กำกับได้สร้างความสัมพันธ์อันถูกต้องกับนายหมู่ต่าง ๆ และที่ประชุมนายหมู่ได้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ลูกเสือจะเป็นผู้รักษามาตรฐานกันเอง โดยได้รับความสนับสนุนจากผู้กำกับลูกเสือ

ที่กล่าวนี้ มิใช่เรื่องเฉพาะนายหมู่ลูกเสือวัย 14 – 16 ปี แต่เป็นการกล่าวโดยทั่ว ๆ ไปในกรณีที่ผู้กำกับลูกเสือไม่สามารถจะปกครองลูกเสือที่มีอายุมากกว่าได้โดยปกติก็เพราะว่าผู้กำกับไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็กอันเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้ระบบหมู่ดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยสนองความต้องการของเด็กวัยนั้น

อย่างไรก็ดีขอกล่าวไว้ด้วยว่า ในระหว่างการฝึกอบรมลูกเสือวัยรุ่นที่ไม่มีประสบการณ์ในการอยู่ค่ายพักแรมมาก่อน การใช้ระบบการตรวจค่ายพักแรมและการแข่งขันเป็นวิธีการสร้างนิสัยที่ดีที่สุด

เมื่อบรรลุถึงจุดนี้แล้วจะนำไปสู่ถึงการอยู่ค่ายพักแรมโดยหมู่ลูกเสือ อันมีนายหมู่ต่าง ๆ ได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้ดำเนินการโดยตลอด ผู้กำกับมีส่วนเกี่ยวข้องกับเพียงเล็กน้อยที่กล่าวเช่นนี้มีได้หมายความว่า ผู้กำกับลูกเสือไม่ต้องทำอะไรเลย ผู้กำกับมีบทบาทที่สำคัญต้องแสดงตลอดเวลา โดยการส่งเสริมและช่วยเหลือนายหมู่ทั้งหลายแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยดูแลทั่วไปและรู้ว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น ทั้งส่งเสริมให้รักษามาตรฐานการอยู่ค่ายพักแรมตลอดเวลาไม่ว่าจะทำหน้าที่เพียงตรวจค่ายในตอนเช้าเท่านั้น

1. ความมุ่งหมายของการตรวจค่ายคืออะไร

1) บุคคล

- ความสะอาดและความเป็นระเบียบ
- ความปลอดภัยกับปัญหาที่เกิดขึ้น ฯลฯ

2) หมู่

- ความภูมิใจในหมู่ของตน
- การอยู่อย่างมีระเบียบ

3) เสื้อผ้า

- แยกผ้าแห้งจากผ้าเปียกมีการนำออกผึ่งแดด
- แยกเสื้อผ้าสะอาด จากเสื้อผ้าสกปรก การซักฟอกเสื้อผ้าที่สกปรก

4) อาหาร

- การประกอบอาหารถูกอนามัย และการเก็บรักษาอาหาร
- การจัดตั้งเศษอาหาร ขยะ โดยวิธีถูกอนามัย

5) ถ้วยชาม ภาชนะหุงต้ม

- ความสะอาดและมีที่วางเป็นระเบียบเรียบร้อย ฯลฯ

6) ไฟ

- มีการก่อกองไฟพอเหมาะพอควร
- การจัดเตรียมฟืน เชื้อไฟ ฯลฯ

7) เต้าไฟ

- แม่เต้าไฟ
- การเก็บเชื้อเพลิง
- การบำรุงรักษา ฯลฯ

2. มาตรฐานที่ควรมุ่งหวังมีอะไรบ้าง

- กำหนดถึงอายุ
- ประสบการณ์และมาตรฐานที่มีอยู่ในหมู่
- เด็กที่อ่อนกว่าต้องการความสนใจมาก แต่มีการแนะนำมาก
- เด็กโตกว่าควรเร่งเร้าให้ถึงมาตรฐานสูงสำหรับเขาเองและสำหรับสมาชิกที่อ่อนกว่า

3. การตรวจค่ายควรมีอย่างสม่ำเสมอ

- ขึ้นอยู่กับอายุและประสบการณ์ในหมู่
- เด็กอายุน้อยย่อมชอบการตรวจเป็นประจำ
- เด็กอายุมากต้องการความเตือนใจ
- การตรวจไม่ใช่การควบคุมตามพิธีการของผู้ใหญ่
- การตรวจแบบเป็น “จุด” หนึ่งจุดใด และการตรวจอย่างไม่เป็นทางการโดยผู้กับและนายหมู่ทุกหมู่ร่วมกันไปตรวจควรกระทำ
- การตรวจเวลาเช้า เมื่อไปอยู่ค่ายในระยะวันแรก ๆ จะช่วยสร้างความเป็นระเบียบในที่ตั้งเต็นท์

4. ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับการตรวจ

- โดยปรกติผู้กำกับหรือรองผู้กำกับ
- โดยหัวหน้าหมู่ และนายหมู่ร่วมกัน
- การชมเชย และตำหนิเพื่อสร้างสรรค์การอยู่ค่ายให้ดีขึ้น
- การจัดฝึกอบรมก่อนมาค่าย เกี่ยวกับการจัดกำหนดการ
- การใช้หนังสืออบรมก่อนมาค่าย
- ความสนุกในการอยู่ค่ายพักแรม
- การอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ

5. ทำอย่างไรจึงจะส่งเสริมให้ลูกเสือบรรลุถึงมาตรฐานการอยู่ค่ายพักแรมขั้นสูง

- ลูกเสือทุกคนควรมีความซาบซึ้งถึงความมุ่งประสงค์ของการตรวจค่าย
- ควรยกย่องชมเชย ยิ่งกว่าการกล่าวตำหนิ
- ช่วยเกิดการแข่งขันระหว่างหมู่ต่อหมู่ ให้มีมาตรฐานการอยู่ค่ายดีขึ้น
- อาจยกย่องเป็นรายบุคคล หรือเป็นหมู่แล้วแต่ความจำเป็นที่ควร
- รางวัล ความพยายามที่ดี รับรู้มาตรฐานที่สูงด้วย ไม่ใช่รับรู้เฉพาะแต่มาตรฐานที่สูงสุดเท่านั้น
- การฝึกอบรมก่อนไปอยู่ค่ายตามกำหนดการฝึกปรกติ
- สนับสนุนให้รักษาประเพณีเกี่ยวกับมาตรฐานขั้นสูงในการประชุมนายหมู่
- สนทนากับนายหมู่เป็นการส่วนตัวเป็นครั้งคราว ให้คำชมเชยและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตามที่จำเป็น

เอกสารอ้างอิง

ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509

บทเรียนที่ 17

เวลา 45 นาที

เรื่อง การบริหารงานในกองลูกเสือสามัญ

ขอบข่ายวิชา

1. หลักเกณฑ์ในการตั้งกองลูกเสือ
2. วิธีการขอ ตั้งกองลูกเสือ
3. การทำเอกสารขอตั้งกอง และเอกสารภายในกอง

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถขอจัดตั้งกองลูกเสือ และบริหารงานในกองลูกเสือได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. อธิบายการบริหารงานในกองลูกเสือสามัญได้
2. บรรยายวิธีดำเนินการจัดตั้งกองลูกเสือสามัญได้
3. ทำทะเบียนและเอกสารต่าง ๆ ในกองลูกเสือสามัญได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. บรรยาย	30 นาที
2. อภิปรายซักถาม	15 นาที

สื่อการสอน

1. แบบพิมพ์ ลส. ต่างๆ
2. แผนภูมิการตั้งกอง
3. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ฯ พ.ศ. 2509
4. กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบ
5. พ.ร.บ. ลูกเสือ

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การซักถาม
3. การให้ตอบแบบสอบถาม

เนื้อหา

การดำเนินงานจัดตั้งกองลูกเสือสามัญให้ปฏิบัติต่อไปนี้

1. รวบรวมเด็กชายที่อายุอยู่ในเกณฑ์ที่จะเป็นลูกเสือสามัญ จำนวน 2 - 6 หมู่ (หมู่หนึ่ง 6 - 8 คน) กองหนึ่งอย่างน้อย 12 คน และกองหนึ่งไม่เกิน 48 คน

2. มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาลูกเสือสามัญขั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C) เป็นอย่างน้อย 1 คน เป็นผู้กำกับและมีอายุไม่น้อยกว่า 20 ปี กับมีรองผู้กำกับอย่างน้อย 1 คน มีอายุไม่น้อยกว่า 18 ปี (รองผู้กำกับนี้ไม่จำเป็นต้องผ่านการฝึกอบรมมาก่อน แต่ควรมหาโอกาสเข้ารับการฝึกอบรม)

3. เมื่อได้เด็กครบจำนวนในข้อ 1 แล้ว เริ่มทำการสอนวิชาในหลักสูตรลูกเสือตรี โท เอก และวิชาพิเศษตามที่กำหนดในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

4. ดำเนินการขออนุญาตตั้งกองตามลำดับขั้น โดยใช้แบบพิมพ์ ดังนี้

1. ลส. 1 (คำร้องขอตั้งกลุ่ม, กอง) จำนวนกองละ 1 - 3 แผ่น
2. ลส. 2 (ใบสมัคร ผบ.) จำนวนคนละ 1 - 3 แผ่น
3. ทำหนังสือนำของผู้ขออนุญาตปะหน้าไปด้วย

แบบพิมพ์ดังกล่าวนี้ให้ทำเป็น 3 ชุด คือ เก็บไว้เป็นสำเนาที่โรงเรียน 1 ชุด ส่งจังหวัด 1 ชุด ถ้าสังกัดจังหวัดทำเป็น 2 ชุด เก็บไว้ที่โรงเรียน 1 ชุด หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ทำเป็น 2 ชุด คือ เก็บไว้ที่โรงเรียน 1 ชุด ส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ 1 ชุด

5. เมื่อได้รับอนุมัติให้ตั้งกองแล้ว และเด็กเรียนจบหลักสูตรลูกเสือตรีให้ทำพิธีเข้าประจำกองให้เรียบร้อย (เด็กจะได้แต่งเครื่องแบบลูกเสือสามัญถูกต้อง ในวันทำพิธีเข้าประจำกอง)

สิ่งที่ต้องจัดทำให้มีในกองลูกเสือสามัญ

1. สถานที่ฝึกอบรมทั้งที่ร่มและกลางแจ้ง
2. ห้องประชุมหรือห้องลูกเสือโดยเฉพาะ
3. ทะเบียนต่าง ๆ คือ
  - 1) คำร้องขอตั้ง, กอง (ลส. 1)
  - 2) ใบสมัครเป็นผู้บังคับวิชาลูกเสือ (ลส. 2)
  - 3) ใบสมัครเป็นลูกเสือ (ลส. 3)
  - 4) ใบโอนกอง (ลส. 4)
  - 5) ทะเบียนลูกเสือสามัญ (ลส. 7)
  - 6) รายงานลูกเสือประจำปี (ลส. 10)
  - 7) ใบตั้งกลุ่มลูกเสือหรือตั้งกองลูกเสือ (ลส. 11, ลส. 12)
  - 8) ใบแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (ลส. 13)
  - 9) บัตรประจำตัวลูกเสือสามัญ (ลส. 16)
  - 10) ใบเสร็จเงินค่าบำรุงลูกเสือ (ลส.19)

4. บันทึกการประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
5. บันทึกการสอนของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
6. บัญชีรายชื่อ
7. สมุดหมายเหตุกอง
8. แผนภูมิต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมของลูกเสือเพื่อประกอบการสอน
9. บันทึกรายงานการประชุมนายหมู่ (Court of Honour)
10. หนังสือคู่มือต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

1. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509
  2. พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2509
พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528
พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530
-

ขอบข่ายวิชา

1. ความหมายและประเภทของการวางแผน
2. ขั้นตอนการวางแผน
3. ข้อควรคำนึงในการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือ
4. ตัวอย่างการวางแผนระยะยาว ระยะสั้น และการประชุมกองลูกเสือ

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถวางแผนกำหนดการฝึกอบรมได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. บอกความหมายและประเภทของการวางแผนได้
2. ชี้แจงขั้นตอนการวางแผนงานได้
3. อธิบายถึงข้อควรคำนึงในการวางแผนได้
4. ร่วมกับผู้กำกับลูกเสืออื่นทำการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือสามัญระยะยาว และระยะสั้นได้
5. ประเมินผลการวางแผนระยะสั้นได้

วิธีสอน / กิจกรรม**ตอนที่ 1**

1. นำเข้าสู่บทเรียน และชี้แจงวัตถุประสงค์	10 นาที
2. มอบงานการวางแผนระยะยาวให้แก่แต่ละหมู่ทำ	20 นาที
3. เสนอผลงานการวางแผนระยะยาว	10 นาที

ตอนที่ 2

1. มอบงานการวางแผนระยะสั้น (การประชุมกองลูกเสือ)	30 นาที
2. รายงานผลการวางแผนระยะสั้น	10 นาที
3. สรุป	10 นาที

สื่อการสอน

1. แผนภูมิ แผ่นโปรงใส เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องเขียน
2. เอกสารตัวอย่างการวางแผนระยะยาว ระยะสั้น และการประชุมกองลูกเสือ
3. กระดาษวาดเขียน สีเมจิก ไม้บรรทัด
4. กระดานดำ ชอล์ก

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การซักถาม
3. การตอบแบบสอบถาม

เนื้อหา

อาร์มภท

อาร์มภทสั้น ๆ เกี่ยวกับ การวางแผนจัดทำกำหนดการ ให้เหตุผลประกอบสำหรับการวางแผน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อช่วยให้การจัดทำดีขึ้น โดยใช้เอกสารประกอบ “การวางแผนกำหนดการประชุมหมู่ และประชุมกลุ่มลูกเสือสามัญ” เป็นที่อ้างอิง

การประชุมกลุ่มย่อยซึ่งมีประมาณ 3 – 4 คน โดยขอให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรายการสาระสำคัญที่ควรมีในการประชุมหมู่และประชุมกอง ว่ามีอะไรบ้าง

เมื่อการประชุมกลุ่มย่อยได้ 3 นาทีแล้ว ให้เขียนรายการความคิดเห็นที่ได้จากการประชุมย่อยลงในแผนภูมิ

แจกเอกสารประกอบเปรียบเทียบกับรายการความคิดเห็นและรายการในเอกสารประกอบให้อภิปรายรายการ ข้อใดที่ขาดหายไปจากบัญชีทั้งสองนั้น หากเห็นพ้องกันว่าควรมีก็ให้เพิ่มเข้าไป

อธิบายถึงความจำเป็นในการจัดทำโครงการระยะยาว โดยใช้วิธีการตามเอกสารประกอบ การบันทึกข้อคิดลงบนหลังของจดหมายหรือจดจำไว้ในสมอง ไม่เป็นวิธีที่ดีที่จะทำให้ลูกเสือเกิดความสนุกสนานหรือสนใจแต่อย่างใด ขณะเดียวกัน โครงการนั้นมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในอันจะพัฒนาคนหนุ่มได้

ถ้าผู้กำกับจะแบ่งภาระกับรองผู้กำกับและนายหมู่ด้วยแล้ว การที่จะพิจารณาเรื่องโดยละเอียดละอนั้นเป็นของจำเป็น ประการแรกควรคำนึงถึงกิจกรรมใหญ่ ๆ ของปีซึ่งที่ประชุมผู้กำกับ รองผู้กำกับ นายหมู่ช่วยกันคิดว่าประสงค์จะมีอะไรบ้าง ในกรณีนี้อาจรวมรายละเอียดของกิจกรรมลูกเสือประเภทอื่น ๆ ซึ่งลูกเสือสามัญเกี่ยวข้องอยู่ เช่น กลุ่มลูกเสืออำเภอ และจังหวัด ขึ้นต่อไปควรคำนึงถึงการที่จัดให้มีกำหนดการตามฤดูกาล วิธีนี้จะเป็นการกระตุ้นเตือนให้ผู้กำกับได้มีโอกาสใช้ความคิดวางแผนการทำงานสำหรับ 4 เดือนข้างหน้า

ประการต่อไปเป็นการพิจารณารายละเอียดของกำหนดการประจำเดือนผู้กำกับควรอนุญาตให้รองผู้กำกับ ผู้ฝึกสอน และนายหมู่ลูกเสือนำความคิดเห็นรายละเอียดของเขาเสนอเข้ามาร่วมการพิจารณาด้วย นี่เป็นประเด็นสำคัญสำหรับการจัดวางแผนเพื่อความก้าวหน้าของลูกเสือเป็นรายบุคคล การที่ลูกเสือจะไปเยี่ยมเยียนสถานที่หนึ่งที่ใดและและอยู่ค่ายพักแรมเป็นการกระตุ้นเตือนให้นายหมู่ลูกเสือสามารถดำเนินการประชุมหมู่ลูกเสือของเขาอันจะทำให้ประสานกับงานในกำหนดการได้

ประการสุดท้าย การจัดทำรายละเอียดประจำสัปดาห์ ควรกำหนดลงได้ว่า การเล่นเกมอะไรบ้าง การฝึกอบรม ใครเป็นผู้สอนรับผิดชอบ รายละเอียดประจำสัปดาห์นี้ ควรมีรายละเอียดทุกอย่างแม้แต่ การสวมมนต์ การมอบรางวัลและเครื่องหมายวิชาพิเศษก็เขียนลงไว้ด้วย

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือของกองโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายหมู่ลูกเสือควรจะได้มีส่วนร่วมในการ กำหนดการนี้ ทุกคนควรจะรู้ว่าตนมีหน้าที่อย่างไร จะสอนวิชาอะไรในกำหนดการแต่ละสัปดาห์นั้น วิธีการ เช่นนี้จะเป็นข้อผูกพันด้วยประการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกองลูกเสือ เช่น เข้าใจถึงงานที่ต้องปฏิบัติ และเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อมสรรพ

การกำหนดแผนงานตามวิธีนี้อาจใช้เวลาเพียงเล็กน้อย เมื่อสิ้นสุดการประชุมและเมื่อ ได้ลงมติ แล้ว ก็จะใช้เป็นมาตรฐานสำหรับที่ประชุมนายหมู่ จะได้นำไปประชุมหรือกันต่อไป ในที่สุด นายหมู่ ทั้งหลายก็จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของลูกเสือสามัญ

การทำงานตามโครงการในหมู่

จงเลือกรายการปฏิบัติงานหนึ่งเดือนจากแผนงานประจำปี แล้วจัดทำแผนงานละเอียดสำหรับ เดือนนั้นอย่างน้อยให้มีการประชุมกอง 1 ครั้ง และประชุมหมู่ 1 ครั้ง

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรร่วมกันทำสัก 2 – 3 คนก็ได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาที่มาจากกองลูกเสือ เดียวกันประสงค์จะทำงานร่วมกันก็ทำได้

อนุญาตให้ใช้เวลา 10 นาที เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มได้มีโอกาสเปรียบเทียบผลงานและแสดง ความคิดเห็น

การรายงานในที่ประชุมใหญ่

ควรให้โอกาสผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้ซักถามปัญหาเกี่ยวกับการทำกำหนดแผนงาน การไปอยู่ค่าย และกิจกรรม

ใกล้จะปิดการประชุมให้พูดเรื่องการประเมินผลของกิจกรรม ค่ายพักแรม และการทำ กำหนดการของกองลูกเสือ

การกระตุ้นเตือนให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมได้ให้ตัวอย่างคำถามที่ควรจะใช้ถามว่าการประเมินผล ของกำหนดการหรือกิจกรรมอย่างอื่นว่าเป็นอย่างไร จงเขียนคำถามเหล่านี้ลงในแผนภูมิ หรือ

ตอนสุดท้ายของเอกสารประกอบจะช่วยให้บ้าง เพื่อเป็นข้อสรุป

วางแผนทำไม

ผู้กำกับลูกเสือที่มีความคิดอย่างมากมายจะไม่ประสบผลสำเร็จเต็มที่ นอกจากเขาจะได้แบ่งความคิดเห็นของเขาให้แก่ผู้กำกับลูกเสือช่วยกันทำ ผู้กำกับลูกเสือเป็นผู้วางแผนเพื่อความก้าวหน้าของกองลูกเสือ ลูกเสือจะเป็นผู้ได้รับผลสำเร็จตามที่ผู้กำกับคิดจะทำ

การไปอยู่ค่ายประจำปีมีความสนุกสนานและผจญภัยมากเพียงไร ถ้าผู้กำกับได้วางแผนการฝึกอบรมให้ดี โดยให้ลูกเสือได้ออกสำรวจเนินเขารอบ ๆ แทนที่จะมองดูเฉย ๆ

ความตั้งใจดีที่จะช่วยเหลือลูกเสือให้มีความสามารถเป็นรายบุคคล จะไม่ได้ผลแต่อย่างใดเว้นแต่ผู้กำกับจะได้วางแผนด้วยความรอบคอบว่า จะให้ลูกเสือบรรลุผลสำเร็จอย่างไร

“วางแผนทำไม?” เพื่อบรรลุถึงจุดหมาย โดยใช้เวลา กำลังคน แหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ได้ผลดีที่สุด ทั้งจะช่วยผู้กำกับให้ใช้ประโยชน์จากความคิดเห็นของรองผู้กำกับ ผู้ฝึกสอนและนายหมู่ในหมู่คณะของผู้กำกับอีกด้วยทั้งเป็น โอกาสของผู้ที่จะได้เฉลี่ยความเป็นผู้นำของเขาไปยังบุคคลอื่นด้วย

กำหนดการระยะยาวจะช่วยที่ประชุมนายหมู่ลูกเสือให้กำหนดแผนงานไว้ล่วงหน้าตลอดปีถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ที่ประชุมเห็นสมควรว่ากองลูกเสือของตนควรมี ที่ประชุมจะกำหนดเรื่องหรือคติพจน์ของงานประจำปีขึ้นไว้ ครั้นแล้วเริ่มเตรียมเกี่ยวกับกำลังคนและอุปกรณ์ที่ต้องการจะใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตาม “เรื่อง” หรือ “คติพจน์” นั้น

กำหนดการระยะสั้น จะช่วยที่ประชุมนายหมู่ให้กำหนดรายละเอียดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในเรื่องต่อไปนี้

1. หวังจะให้ได้อะไร
2. กำหนดว่าใคร ทำอะไร และเมื่อใด
3. จัดทำรายละเอียดอุปกรณ์ที่ต้องการ
4. กำหนดเวลาปฏิบัติงาน

กำหนดการสำหรับแผนงาน

อะไรที่จะรวมเข้าไว้ด้วยกัน

มีกิจกรรมมาก ๆ ดีกว่าการพูดมาก

การเข้าร่วมทำงานดีกว่าการพูด

กิจกรรมกลางแจ้งดีกว่ากิจกรรมในร่ม

สิ่งไม่เคยชินดึงดูดใจมากกว่าสิ่งเคย

สิ่งที่ประหลาดใจทำให้เกิดความสนใจมากกว่าสิ่งคาดหมาย

ของจริงดีกว่าของที่เทียม

จุดหมายที่มุ่งจะบรรลุถึง คือ “เรียนรู้โดยการกระทำ”

อะไรที่เราได้ยิน เราลืม

อะไรที่เราเห็น เราจำได้

อะไรที่เราทำ เรารู้

ส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับการประชุมกลุ่มลูกเสือ

ความสนุกสนาน	เรื่องหัวเราะอารมณ์ร่าเริง – และความสนุกสนานสนานในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น
ระเบียบดี	ไม่ใช้การบังคับแบบทหารแต่ต้องการให้มีระเบียบวินัยและมารยาทในขณะที่ทำงานและเล่นรวมกัน
การฝึกอบรมก้าวหน้า	มีการท้าทายและความสัมฤทธิ์ผลสมมูลกัน ความก้าวหน้าของแต่ละบุคคลเห็นได้ชัด โอกาสที่แต่ละหมู่จะได้ทำตามโครงการฝึกสอนให้รู้จักการทำงานเป็นหมู่พวก
กิจกรรมเกี่ยวกับพลานามัย	เป็นกิจกรรมกลางแจ้ง การเล่น อยู่ค่ายพักแรม การออกไปฝึกนอกสถานที่ ความสนใจพิเศษของกลุ่ม เช่น การพายเรือ การใช้ใบ การเดินบนเขา ฯลฯ
สิ่งแปลก ๆ	การจัดประชุมเป็นแบบเดียวกันหลาย ๆ ครั้งเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย
การก่อให้เกิดผลทางใจ	การชุมนุมกองไฟ การสงบนิ่ง เพื่อเป็นการพัฒนาทางจิตใจ
การทบทวน	เป็นโอกาสที่จะฝึกอบรมและทบทวนวิชาที่เรียนมาแล้ว

แนวทางเพื่อการวางแผนให้ได้ผล

แนวทางต่อไปนี้จะช่วยนายหมู่ลูกเสือในการประชุมนายหมู่ เพื่อให้จัดทำแผนงานที่ตื่นเต้นผจญภัย และได้ผล

อันดับที่ 1 พิจารณางานที่ต้องทำ

1. อะไรที่เราต้องการทำให้สำเร็จ
2. อะไรที่เป็นวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
3. อะไรที่ต้องทำ โดยใคร ทำอย่างไร และเมื่อไร

อันดับที่ 2 พิจารณาว่าอะไรที่จะช่วยอำนวยความสะดวก

1. เรามีเวลาหรือไม่
2. เรามีอุปกรณ์หรือไม่
3. เรามีผู้ช่วยที่มีความชำนาญหรือไม่
4. เราจะได้สิ่งช่วยให้ความสะดวกนี้จากที่ใดบ้าง

อันดับที่ 3 พิจารณาเลือกวิธีอื่นอีก

1. มีข้อคิดถืออย่างที่จะเลือก
2. มีอะไรที่จะมากระทบกำหนดการบ้าง

อันดับที่ 4 ขั้นตอนจิตใจ

1. กำหนดการนี้จะพิจารณาร่วมกับใคร?
2. เราตกลงกันได้แล้วหรือ

อันดับที่ 5 บันทึกกำหนดการขั้นสุดท้าย

1. ใครจะเป็นผู้รับบันทึกนี้บ้าง
2. จะรู้ได้อย่างไรว่าทุกคนเข้าใจในบันทึก

อันดับที่ 6 นำกำหนดการไปฝึก

อันดับที่ 7 ประเมินผลที่ได้ฝึกแล้ว

จะรู้ได้อย่างไรว่ากำหนดการฝึกนั้น ประสบผลดีหรือไม่

การทำกำหนดแผนการฝึกอบรมมิใช่เป็นการสิ้นสุดของงาน เพื่อให้ผู้กำกับจะได้วางแผนกำหนดงานให้ประสบผลสำเร็จต่อไปในอนาคต ผู้กำกับจะต้อง “สำรวจ” ผลงานอยู่เสมอ ถ้าจำเป็นจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานนั้น จะทำเป็นระยะ ๆ ไปก็ได้

ข้อควรคำนึงในการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ

ในการวางแผนกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ ผู้กำกับลูกเสือต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วันสำคัญทางลูกเสือ เช่น
  - วันที่ 1 กรกฎาคม วันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ
  - วันที่ 25 พฤศจิกายน วันคล้ายวันสวรรคตของรัชกาลที่ 6 (วันวีรหารูธ)
2. พิธีการทางลูกเสือ เช่น
  - พิธีเข้าประจำกองลูกเสือสามัญ
  - พิธีประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษและสายยงยศ
  - พิธีรับลูกเสือสำรองไปเป็นลูกเสือสามัญ
3. วันหยุดราชการประจำปี
4. วันสอบปลายภาคเรียน / ปลายปี
5. วันสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ / เครื่องหมายสายยงยศ
6. วันปิดภาคเรียน

อนึ่ง ในกรณีที่ผู้เข้ารับการอบรมเป็นครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือโดยตรง การจัดทำกำหนดการฝึกอบรมหรือกำหนดการสอน ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้เพิ่มเติมด้วย

1. การศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. จุดประสงค์ และเนื้อหา
3. ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้แต่ละระดับ
4. จัดแบ่งเนื้อหา คาบเวลา ให้เหมาะสมต่อเนื้อง
5. กิจกรรมลูกเสือสามัญ เป็นกิจกรรมอยู่ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยคาบเวลาเรียนของกิจกรรมทั้งหมด คือ
  - ป.4 มีคาบเวลาเรียน 40 คาบ
  - ป.5 มีคาบเวลาเรียน 40 คาบ
  - ป.6 มีคาบเวลาเรียน 40 คาบ

หมายเหตุ คาบเวลาเรียน ละ 60 นาที

ตัวอย่างงานที่ให้ทำ

1. ให้กลุ่มของท่านวางแผนจัดทำกำหนดการฝึกอบรมรายภาคเรียน หลักสูตรลูกเสือตรี มีเวลาเรียนภาคละ 20 คาบ สอนสัปดาห์ละ 1 คาบ

ก่อนทำกำหนดการสอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วันสำคัญทางลูกเสือ
2. พิธีการทางลูกเสือ
3. วันหยุดราชการประจำปี
4. วันสอบปลายภาคเรียน
5. วันสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ
6. วันปิดภาคเรียน
7. จุดประสงค์ และเนื้อหา
8. แบ่งเนื้อหา คาบเวลา ให้เหมาะสมและต่อเนื่อง
  - คู่มือบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษ ลูกเสือสามัญ

ประกอบ

- เขียนลงในแผนภูมิ
- ใช้เวลาปฏิบัติงาน 25 นาที
- รายงานในที่ประชุมกลุ่ม 3 นาที

แบบฟอร์ม

ลำดับที่	เนื้อเรื่อง	จำนวนคาบ	ผู้สอน	หมายเหตุ

ตัวอย่างงานที่ให้ทำ

ให้กลุ่มของท่านจัดทำบันทึกการประชุมกอง โดยเลือกเนื้อหาจากหลักสูตรลูกเสือสามัญและเขียนลงในแผนภูมิ

- ใช้เวลาปฏิบัติ	30	นาที
- รายงานในที่ประชุมกลุ่มละ	2	นาที

ประโยชน์ของการวางแผน

1. เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์
2. เพื่อกำหนดเนื้อหา
3. เพื่อกำหนดเวลา
4. เพื่อกำหนดวัสดุอุปกรณ์
5. เพื่อกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบ
6. เพื่อกำหนดวิธีการสอน
7. เพื่อกำหนดการประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการติดตามผลของกิจกรรมลูกเสือ

การวัดผลและการประเมินผล ตลอดจนการติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนและเลื่อนขั้น ตามความสามารถของผู้เรียนเป็นหน้าที่ของผู้กำกับลูกเสือได้ทดสอบเป็นระยะหรือทดสอบเพื่อจบแต่ละบทเรียน

เช่น	วัดผลจากการสังเกต	- ความสนใจและความเข้าใจ
		- การเข้าร่วมกิจกรรม

การซักถาม หรือสัมภาษณ์

การทดสอบ

การปฏิบัติจริง

ทั้งนี้ให้เป็นที่ไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน

การวางแผนกำหนดการฝึกอบรม(การประชุมกองลูกเสือ)

การฝึกอบรมลูกเสือมีสัปดาห์ละ 1 วัน การฝึกอบรมนี้ใช้กันในเวลาประชุมกองลูกเสือ ฉะนั้น
ฝึกอบรมลูกเสือครั้งที่ 1 จึงนิยมเรียกกันตามวิธีการของลูกเสือว่า “การประชุมกองครั้งที่ 1” และครั้งต่อ ๆ ไป
ตามลำดับ

ขั้นตอนของการประชุมกองลูกเสือ มีดังนี้

การประชุมกองครั้งที่.....เวลา.....นาที

1. พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. การเล่น (เพื่อบริหารร่างกาย)	5	นาที
3. การสอนวิชาตามหลักสูตร	45 - 60	นาที
ก		
ข		
ค		
ง. การเล่นเพื่อทบทวนวิชาที่เรียนมาแล้ว (เท่าที่ทำได้)		
4. ผู้กำกับบรรยายหรือเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์	10	นาที
5. พิธีเปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย เชิญธงลง เลิก)	10	นาที

ตัวอย่างการประชุมกองครั้งที่ 1 (เวลา 60 นาที)

1. พิธีเปิด (เชิญธงลง สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10 นาที	(นาย จ. ผู้กำกับ)
2. การเล่น (เพื่อบริหารร่างกาย “กระต่าย – กระแต”)	5 นาที	(นาย ก. รองผู้กำกับ)
3. การสอนวิชาตามหลักสูตร		
ก. เงื่อนพินอค ตะกรุดเบ็ด ขัดสมาธิ บ่วงสายธนู	20 นาที	(นาย ถ. รองผู้กำกับ นายหมู่)
ข. การเล่นเพื่อทบทวนวิชาเงื่อน “ใครต่อเชือกตามที่เรียนแล้วได้เร็วกว่ากัน”	5 นาที	
4. ผู้กำกับ บรรยายหรือเล่าเรื่องสั้น “ประวัติ บี.- พี.”	10 นาที	(นาย จ. ผู้กำกับ)
5. พิธีปิด นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชักธงลง แยก	10 นาที	(นาย จ. ผู้กำกับ)

ผู้กำกับลูกเสือจะประเมินผลเมื่อไร

1. ระหว่างการอภิปรายกับรองผู้กำกับลูกเสือ นายหมู่ลูกเสือ และลูกเสือ โดยไม่เป็นทางการ
2. ระหว่างการประชุมนายหมู่ลูกเสือ
3. โดยการสังเกตใน โอกาสที่ปฏิบัติงาน
4. โดยการตั้งคำถาม เช่น

- ลูกเสือสนุกสนานหรือไม่ ?
- เป็นการท้าทายสำหรับลูกเสือคนโตเช่นเดียวกับเด็กคนเล็กกว่าหรือไม่
- ลูกเสือทุกคนประสงค์ความก้าวหน้าหรือไม่ ?
- ลูกเสือเรียน โดยการกระทำหรือ โดยการ ได้รับฟังคำสอน
- โครงการฝึกอบรมเพื่อรับเครื่องหมายจัดทำโดยการทดสอบหรือนำไปร่วมกับ

โครงการอื่นที่ทำให้ลูกเสือเกิดความสนุกสนาน

- มีหลักการสำคัญของการวางแผนกำหนดการ รวมอยู่ในแผนงานหรือเปล่า
- อุปกรณ์การฝึกอบรมควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นได้หรือไม่
- บางส่วนของกำหนดการได้จัดกลางแจ้งหรือไม่

ต่อจากนี้เราจะไปที่ไหน จะทำอะไรต่อไป

ตัวอย่างการจัดทำกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ หลักสูตรลูกเสือระยะสั้นเป็นรายเดือน / ภาค
และระยะยาวโดยการวางแผนตลอดปีการศึกษา

สัปดาห์	เรื่อง	จำนวนคาบ	ผู้สอน	หมายเหตุ
1	ปฐมนิเทศ - ชี้แจงการเรียนตามหลักสูตร ลูกเสือตรี - เครื่องแบบเครื่องหมาย - ประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ	1	อ.สุนันท์	ดูรายละเอียดจากคู่มือ การจัดกิจกรรมลูกเสือ- เนตรนารี ชั้นป.4และ กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่อง แบบลูกเสือสามัญ
2 - 5	ความรู้เกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ 1. ประวัติลอร์ดเบเดน โพเอลล์ 2. พระราชประวัติ ร. 6 3. วิวัฒนาการของลูกเสือโลกและ ลูกเสือไทย 4. การเคารพ การแสดงรหัส การจับมือและคติพจน์ลูกเสือ	3 1 1 1 1	อ.พูลศักดิ์	
6 - 7	คำปฏิญาณและกฎ	2	อ.ศรัณย์	-

๑๗๑

ในการสอนและสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญ หากมีเวลาเรียนไม่พอ ผู้กำกับลูกเสือสามัญอาจจะจัด
ให้มีการอยู่ค่ายพักแรม การค้างคืน เพื่อทำการสอนและสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญได้

เอกสารอ้างอิง

พ.ร.บ. การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บทเรียนที่ 19

เวลา 45 นาที

เรื่อง การส่งเสริมกิจการลูกเสือสามัญ

ขอบข่ายวิชา

1. แหล่งสนับสนุนการลูกเสือของโรงเรียน
2. การขอความช่วยเหลือจากแหล่งสนับสนุนเหล่านั้น

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบถึงแหล่งและวิธีการในการขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือกิจการลูกเสือ

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารรถ

1. บอกแหล่งที่จะช่วยสนับสนุนกองลูกเสือ
2. อธิบายวิธีวางแผนช่วยเหลือลูกเสือสำรองและลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบท	10 นาที
2. แบ่งกลุ่มทำงานตามโครงการ	20 นาที
3. รายงาน	15 นาที

สื่อการสอน

1. เอกสารประกอบ การสนับสนุนกองลูกเสือสามัญ
2. แผนภูมิ

การประเมินผล

1. การสังเกตจากพฤติกรรม
2. การแสดงออกตามบทบาท
3. การซักถาม

เนื้อหาวิชา

อารัมภบท

ในการนำเข้าสู่เรื่องนี้ ควรชี้แจงผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่า สมาคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเยาวชนนั้น ไม่ใช่มีเพียงแต่สมาคมลูกเสือเท่านั้น แต่ยังมีสมาคมอื่น ๆ อีกมากที่พยายามช่วยเหลือในการพัฒนาเยาวชน ซึ่งควรจะได้ทำเป็นบัญชีหน่วยงานหรือสมาคม หรือสถาบันเหล่านั้นไว้

การประชุมกลุ่มย่อย

แยกผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ (ประมาณกลุ่มละ 3 หรือ 4 คน)

- ให้ช่วยกันคิดและทำบัญชีรายชื่อหน่วยงานหรือสมาคมหรือสถาบันที่มีบทบาทในการพัฒนาเยาวชนในทางใดทางหนึ่ง

- ให้เขียนรายชื่อองค์กรข้างต้นรอบ ๆ คำว่า “อิทธิพลที่มีต่อเยาวชน” บนกระดานแผ่นใหญ่

- แล้วให้วิจารณ์บทบาทที่สำคัญหนึ่งหรือสององค์กร แล้วถามว่าเราสามารถจะใช้ชื่อองค์กรหรือหน่วยงานนี้ได้อย่างไร เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของการลูกเสือ

ในการทำงานเดียวกัน กองลูกเสือมีที่ตั้งอยู่โดยลำพัง ในท้องถิ่นมักจะมีองค์กรหรือหน่วยงานที่อาจเป็นประโยชน์แก่กองลูกเสือได้

- ให้ทำบัญชีรายชื่อหน่วยงานหรือสถาบัน แล้วเขียนชื่อองค์กรหรือหน่วยงานนั้นรอบ ๆ คำว่า “สนับสนุนกองลูกเสือ” บนกระดานอีกแผ่นหนึ่ง

- ต่อไปให้วิจารณ์แต่ละหน่วยงานหรือองค์กร โดยตั้งคำถามว่า ผู้กำกับสามารถจะชักนำและดึงเอาหน่วยงานหรือองค์กรเหล่านั้นให้มาสนับสนุนกองลูกเสือของตนได้อย่างไร

- ผู้บรรยายควรจะทำให้เห็นถึงบทบาทของคณะผู้ให้การฝึกอบรมของอำเภอและบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มและชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มสามารถจะช่วยเหลือกองลูกเสือได้ ครั้นแล้วให้ถามว่าจะช่วยสนับสนุนกองลูกเสือได้อย่างไรบ้าง ผู้กำกับลูกเสือควรได้รับการส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์กับคณะกรรมการกลุ่มยิ่งขึ้น

ชี้ให้เห็นว่าการลูกเสือและชุมชนมีทรัพยากรอันอุดมสมบูรณ์ ทั้งด้านตัวบุคคลและสิ่งของ ขอให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำบัญชีรายชื่อทรัพยากรเหล่านี้เพื่อประโยชน์ในวันข้างหน้า

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความผูกพันและความสัมพันธ์ซึ่งผู้กำกับได้สร้างขึ้นกับกองลูกเสือสำรองและกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่นั้นมีความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะสามารถช่วยส่งเสริมให้โครงการพัฒนาเยาวชนได้สมบูรณ์ขึ้นจริง ๆ

กองลูกเสือสามัญสร้างเสริมงานซึ่งได้เริ่มต้นไว้ตั้งแต่ลูกเสือสำรอง และขณะเดียวกันเตรียมการสำหรับลูกเสือสามัญก้าวไปสู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต่อไป

ท่านมีความเห็นว่าวิธีการเหล่านี้ดีหรือไม่ และจะปรับปรุงวิธีการเหล่านี้บ้างไหม ปรับปรุงอย่างไร

การทำงานเป็นกลุ่ม โดยมีวิทยากร

ให้วิทยากรประจำหมู่แบ่งสมาชิกในหมู่ของตนออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ตามความสนใจ เพื่อปฏิบัติงานตามโครงการที่มอบหมายให้ 2 โครงการ (กลุ่มละ 1 โครงการ) คือ

1. ความสัมพันธ์กับลูกเสือสำรอง
2. ความสัมพันธ์กับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

โครงการที่ 1 การสร้างความสัมพันธ์กับกองลูกเสือสำรอง

ให้วางแผนจัดทำกำหนดการระยะเวลา 4 - 6 สัปดาห์ สัก 1 อย่าง สำหรับกองลูกเสือสามัญ ซึ่งจะให้ความช่วยเหลือและบริการลูกเสือสำรอง 2 คน ซึ่งกำลังจะเปลี่ยนไปเป็นลูกเสือสามัญ

โครงการที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์กับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ให้วางแผนจัดทำกำหนดการระยะเวลา 4 - 6 สัปดาห์ สัก 1 อย่าง สำหรับกองลูกเสือสามัญ ซึ่งจะให้ความช่วยเหลือลูกเสือสามัญ 2 คน ซึ่งมีอายุพอที่จะเข้าไปอยู่ในกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้แล้ว

กำหนดเวลาให้เพียงพอสำหรับทั้งสองกลุ่ม เพื่อให้รายงานให้อีกกลุ่มหนึ่งฟังเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

สิ่งต่างๆ ที่อาจให้การสนับสนุนต่อกองลูกเสือสามัญ

1. ความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไป

แผนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้บรรยายหรือวิทยากร ซึ่งอาจจะเป็นผู้กำกับลูกเสือ บุคคลภายนอกก็ตาม ในการที่จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลเหล่านี้ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

- 1) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนในท้องถิ่น สามารถให้คำแนะนำผู้ฝึกอบรมลูกเสือได้ในหลายๆ วิชา ส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องมีค่าจ้างสำหรับความช่วยเหลือ เช่น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเยาวชน วาย.เอ็ม.ซี.เอ. สมาคมบ้านเยาวชน สมาคมสตรีผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น
- 2) บอกให้ผู้บรรยายทราบล่วงหน้าโดยสรุป ให้เขาทราบวัน เวลา และสถานที่ และเรื่องที่จะเชิญไปให้การบรรยาย ตลอดจนอายุของผู้ฟัง และให้เขาทราบว่าต้องเตรียมอุปกรณ์และวิชาการตามระดับอายุของเด็ก
- 3) จงรายงานชื่อผู้บรรยายให้ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ หรือรองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอทราบด้วย อาจขอเชิญเป็นกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญด้วยก็ได้
- 4) จัดให้มีจำนวนลูกเสือเข้าฟังคำบรรยายมากเพียงพอ เป็นการให้กำลังใจแก่วิทยากรและผู้บรรยาย จะได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่
- 5) บางครั้ง ควรเชิญผู้บรรยายหรือวิทยากรไปร่วมในที่ประชุมนายหมู่ เพื่อช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับทักษะต่าง ๆ ให้นายหมู่ปฏิบัติงานเองเพื่อเป็นการซักซ้อมก่อนจะมีการบรรยายแก่กองลูกเสือ

2. พ่อแม่หรือผู้ปกครอง

พ่อแม่และผู้ปกครองลูกเสือสามัญเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือสามัญเป็นอย่างดี ผู้กำกับลูกเสือสามัญควรสร้างความสัมพันธ์กับพ่อแม่และผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด กิจกรรมต่าง ๆ ควรแจ้งข่าวสาร หรือจัดป้ายนิเทศ เช่น การเดินทางไกล อยู่ค่ายพักแรม การเดินทางเพื่อศึกษานอกสถานที่ การสอบวิชาพิเศษ ให้พ่อแม่และผู้ปกครองทราบเป็นการส่วนตัว

อีกประการหนึ่ง หากผู้กำกับลูกเสือสามัญ มีความรู้เกี่ยวกับภูมิหลังของเด็กในกองแต่ละคน และทราบถึงงานอดิเรกและความสนใจของบรรดาผู้ปกครองและพ่อแม่ของลูกเสือ ก็ยังเป็นประโยชน์มากขึ้น เพราะอาจเชิญมาทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายและวิทยากรในบางโอกาส

การจัดให้มีการรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน หรือการอยู่ค่ายพักแรมร่วมกันหรือการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างพ่อกับลูกเป็นครั้งคราวก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง หรือการจัดให้มีวันคุณพ่อคุณแม่ (Parents' Day) ในค่ายพักแรม แล้วให้กองลูกเสือสามัญจัดให้ความบันเทิงและความสนุกสนานและการประกอบอาหารแบบของลูกเสือ ก็นับว่าได้ประโยชน์อย่างยิ่ง

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ พ่อแม่ของเด็กในกองลูกเสือควรจะได้เข้ามาเป็นกรรมการแผนกต่าง ๆ ของลูกเสือด้วย

3. การจัดทำทะเบียนลูกเสือ

สิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในกองลูกเสือสามัญ คือ

- 1) แผนภูมิแสดงความก้าวหน้าของลูกเสือ
- 2) ทะเบียนลูกเสือ
- 3) บัญชีเงินค่าบำรุงลูกเสือ
- 4) สมุดบันทึกรายงานการประชุมนายหมู่

สมุดบันทึกบางอย่างต่อไปนี้อาจจะเลือกจัดทำขึ้นตามความจำเป็น คือ

- 1) สมุดเกม
- 2) สมุดบันทึกธรรมชาติศึกษา
- 3) สมุดบันทึกของหมู่
- 4) บัตรประจำตัวลูกเสือ (ล.ส. 16)

4. การบริการเยาวชน

กิจกรรมเพื่อบริการเยาวชนนั้นกว้างขวางและมากมาย ผู้กำกับลูกเสือจะควรฉวยโอกาสรับความรู้จากผู้บรรยายหรือวิทยากรและจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่พอจะหาได้ให้มากที่สุด นอกจากนี้การฝึกอบรมพิเศษเกี่ยวกับความเป็นผู้นำของเยาวชน ซึ่งจัดขึ้นโดยเจ้าหน้าที่การศึกษา จะมีวิชาต่าง ๆ ตามถนัดและความสนใจของผู้กำกับลูกเสืออยู่มาก ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้กำกับ ข้อสำคัญก็คือผู้กำกับลูกเสือต้องหาความรู้จากเพื่อน ๆ ร่วมงานเกี่ยวกับบริการเยาวชน ต้องเป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีกับสโมสรและองค์การหรือหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากวงการลูกเสือด้วย

กองทุนช่วยเหลือผู้กำกับลูกเสือ ถ้ามีในท้องถิ่นใด ผู้กำกับควรรู้ไว้บ้าง เพราะอาจช่วยเหลือผู้กำกับได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไปรับการฝึกอบรมต่าง ๆ หรือไปปฏิบัติงานตามโครงการบางอย่าง

โครงการสอนเพื่อรับเครื่องหมายสายขงของลูกเสือสามัญ ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับลูกเสือสามัญ กองลูกเสือสามัญจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้ลูกเสือได้รับการฝึกอบรมตามความถนัดและให้เกิดทักษะความสามารถในวิชานั้นจริง ๆ เพื่อให้ลูกเสือในกองของตนได้ผ่านการทดสอบไปตามเกณฑ์จนได้รับเครื่องหมายสายขงยศในที่สุด

5. ค่าใช้จ่ายของกองทุนเสื้อสามัญ

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ในการจัดกิจกรรมของหมู่หรือกองทุนเสื้อควรจัดทำบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในเรื่องนั้น ๆ ให้ถูกต้องและแน่นอน นอกจากนี้ควรจัดเงินทศรองจ่ายไว้จำนวนหนึ่งเพื่อเป็นเงินจัดซื้ออุปกรณ์ใหม่แทนที่อุปกรณ์ที่เสื่อมคุณภาพแล้ว และสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เช่น ค่าพาหนะ (ค่าเช่ารถยนต์ หรือ ค่าโดยสารรถไฟ) ในการเดินทางไปอยู่ค่ายพักแรมหรือการเดินทางเพื่อสำรวจ หรือเพื่อทัศนศึกษา ณ สถานที่ไกล ๆ หรือต่างจังหวัด เป็นต้น

ในการจัดกิจกรรมพิเศษบางอย่างที่กองทุนเสื้ออาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายบ้างตามสมควร เราอาจกำหนดโครงการล่วงหน้าให้ระยชานพอควร และส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับกองทุนเสื้อ เราอาจเก็บเงินจากกองทุนเสื้อเป็นเงินสะสมเป็นรายสัปดาห์ก็ได้ และมอบให้ที่ประชุมนายหมู่กองทุนเสื้อ เป็นผู้คอยสำรวจตรวจสอบทุกสัปดาห์ และให้ที่ประชุมนายหมู่แถลงรายจ่ายของกองทุนเสื้อหรือของใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นต้น ที่จำเป็นสำหรับกองทุนเสื้อสามัญ

6. การจัดนิทรรศการสำหรับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

พ่อแม่หรือผู้ปกครองของกองทุนเสื้อสามัญส่วนใหญ่อยากเห็นอยากจรรู้ว่ากองทุนเสื้อสามัญทำอะไรกันบ้างในการประชุมกอง หรือประชุมหมู่กองทุนเสื้อ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่กองทุนเสื้อสามัญต้องจัดโอกาสให้ผู้ปกครองพ่อแม่ของกองทุนเสื้อได้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นครั้งคราว

นอกเหนือจากการจัดนิทรรศการและจัดโอกาสสังสรรค์เป็นทางการแล้ว ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ของกองทุนเสื้อสามัญ ควรจะได้เห็น ได้ชมอย่างยิ่ง ก็คือ

- 1) พิธีเข้าประจำกองฯ โดยเฉพาะในโอกาสที่ลูกของตนทำพิธีเข้าประจำกอง
- 2) การเข้าเยี่ยมชมการจัดงานของกองทุนเสื้ออื่น ๆ ที่น่าเป็นแบบอย่าง
- 3) ไปเยี่ยมบ้านผู้กำกับกองทุนเสื้อสามัญเป็นครั้งคราว
- 4) ไปเยี่ยมชมกิจกรรมลูกเสือสำรองของอำเภอหรือจังหวัดโดยการได้รับเชิญ
- 5) ไปเยี่ยมกองกองทุนเสื้อสามัญ หรือหมู่กองทุนเสื้อสามัญในขณะที่ไปอยู่ค่ายพักแรม

สิ่งที่ควรจะเอาใจใส่ในการเชิญผู้ปกครองและพ่อแม่ของกองทุนเสื้อสามัญ มีดังนี้ คือ

1) การเชิญผู้ปกครองหรือพ่อแม่ของเด็ก ควรเชิญด้วยบัตรเชิญ (พิมพ์) หรือเป็นหนังสือ เพราะเป็นที่น่าชื่นชมมากกว่าการให้ลูกเสือไปเชิญด้วยวาจา

2) การจัดกิจกรรมและจัดงานในตอนเย็น ซึ่งจะเชิญผู้ปกครองและพ่อแม่ของกองทุนเสื้อไปร่วมนั้น ควรจะได้ซักซ้อมและเตรียมการให้ดี

3) ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและพ่อแม่ของกองทุนเสื้อทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและจัดงาน

4) รู้จักเลือกอุปกรณ์ที่เหมาะสมและอุปกรณ์ที่ดี ๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและพ่อแม่ของลูกเสือ ได้ชมและจะได้ให้คำแนะนำด้วย

การเชิญนอกจากจะเชิญผู้ปกครอง พ่อแม่ลูกเสือแล้ว ควรเชิญครูใน โรงเรียนและบุคคลอื่น ๆ ไปร่วมด้วย

7. การติดต่อกับประชาชนและการประชาสัมพันธ์

งานอดิเรกที่จะต้องทำ ก็คือ การหาทางทำให้กิจกรรมลูกเสือดำเนินอยู่อย่างสม่ำเสมอโดยไม่ขาดตอน และหาหนทางทำให้ชุมชนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และวิธีการของลูกเสือโดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 1) กระทำให้เป็นตัวอย่างที่ดี เช่น แต่งเครื่องแบบให้สง่าและถูกต้องตามระเบียบ
  - 2) การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานเยาวชนอื่น ๆ และกับผู้ปกครองพ่อแม่ของลูกเสือ
  - 3) มีความสัมพันธ์เป็นอย่างดีกับผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในท้องถิ่น
  - 4) จัดทำป้ายนิเทศ หนังสือเวียนและข่าวสาร เพื่อแจ้งข่าวสารและรายละเอียดให้ผู้ปกครอง พ่อแม่ของลูกเสือได้ทราบกันทั่ว ๆ ไป
  - 5) การที่ผู้กำกับลูกเสือไปเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง พ่อแม่ของลูกเสือ เพื่อนฝูงของลูกเสือ ย่อมทำให้เกิดความสนใจต่อการลูกเสือเป็นอย่างมาก
  - 6) การจัดนิทรรศการ และจัดทำคำขวัญของการนิทรรศการก็เป็นความคิดที่ดี เช่น เกี่ยวกับการเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม การจัดตู้โชว์ เป็นต้น
  - 7) การจัดรายการออกโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง เป็นการประชาสัมพันธ์ที่ดีมาก แต่ต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเสียก่อนเฉพาะกองลูกเสือในส่วนกลาง ถ้าเป็นส่วนภูมิภาคต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดก่อน
  - 8) ควรใช้ทัศนูปกรณ์ในการประชาสัมพันธ์ ควรส่งเสริมให้ลูกเสืออ่านข่าวการลูกเสือและให้เขียนข่าวความรู้เกี่ยวกับการเดินทางเพื่อทัศนศึกษาของเขาลงในวารสารต่าง ๆ ของโรงเรียนและของชุมชน
- พยายามหาภาพถ่ายเกี่ยวกับการลูกเสือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเผยแพร่กิจการลูกเสือจากสำนักงานของกองลูกเสือสามัญที่พอจะหาได้ นำไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

บทเรียนที่ 20

เวลา 30 นาที

เรื่อง การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ

ขอบข่ายวิชา

1. การจัดกิจกรรมฝึกอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม
2. การรายงานผลการฝึกอบรม
3. ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เพื่อรับเครื่องหมายวุฒิบาตร พ.ศ. 2521

จุดหมาย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทราบขั้นตอนการฝึกอบรมขั้นสูงและตอบการศึกษาเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะสามารถ

1. บรรยายขั้นตอนของการฝึกอบรมขั้นสูงโดยย่อได้
2. ทำคำตอบการศึกษาเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. อารัมภบท	5 นาที
2. บรรยาย	20 นาที
3. สรุป	5 นาที

สื่อการสอน

เอกสารประกอบ

1. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือ
2. วิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ขั้นความรู้ขั้นสูง คืออะไร
3. ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
“เรื่องแผนการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือแห่งชาติ”

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การซักถาม

เนื้อหาวิชา

อาร์มภท

1. ให้ชี้แจงความมุ่งหมายในการฝึกอบรมให้ทราบว่า คณะลูกเสือแห่งชาติต้องการสร้างผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้มีคุณภาพดี มีประมาณพอเหมาะพอควร เพื่อจะได้ไปเป็นผู้นำกองลูกเสือ และเป็นผู้ฝึกลูกเสือ
2. แจ้งให้ทราบกำหนดวัน เดือน ปี และสถานที่ที่มีการฝึกอบรม

ข้อสรุป

กล่าวให้กำลังใจ เสนอแนะว่าควรจะทำประการใด และอวยพรให้เข้ารับการฝึกอบรมประสบผลสำเร็จ เพื่อความก้าวหน้าของตัวเอง และกิจการลูกเสือเป็นส่วนรวม

วิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญชั้นความรู้ชั้นสูง คืออะไร

วิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญชั้นความรู้ชั้นสูง เป็นชั้นความรู้วิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญที่สูงขึ้นต่อจากชั้นความรู้เบื้องต้นที่ได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว

การจัดการฝึกอบรม

ในส่วนกลาง คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร สโมสรลูกเสือต่าง ๆ คณะกรรมการฝึกอบรมของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ดำเนินการ

ในส่วนภูมิภาค สำนักงานศึกษาธิการเขต สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สโมสรลูกเสือต่าง ๆ ที่มีคณะผู้ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ดำเนินการ โดยขออนุญาตจากสำนักคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เป็นคราว ๆ ไป

ระยะเวลาการฝึกอบรม 7 วัน แบบอยู่ค่ายพักแรม ณ ค่ายลูกเสือ หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสม

ความมุ่งประสงค์ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งกว้างขวางแก่ผู้กำกับลูกเสือสามัญและให้มีทักษะที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติงานของตน เพื่อให้การฝึกอบรมลูกเสือเป็นไปด้วยดี

การดำเนินการ จะแบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็นหมู่ ๆ ละ 6 คน ถึง 8 คน มีวิทยากรประจำหมู่อยู่ประจำ วิทยากรประจำหมู่มีหน้าที่ดูแลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้รับความรู้จากการฝึกอบรมให้มากที่สุด

ในระหว่างการฝึกอบรม เวลาส่วนใหญ่จะใช้ในการทำงานร่วมกันในหมู่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อภิปรายปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานของท่าน หรือให้ช่วยกันทำงานตามโครงการที่กำหนดให้ เพื่อให้ท่านนำหลักการและวิธีการของลูกเสือไปใช้ในกองลูกเสือของท่านได้

วิธีฝึกอบรมจะสะท้อนถึงสภาพของชีวิตในกองลูกเสือสามัญท่านจะเห็นว่าน่าเพลิดเพลินสนุกสนาน เร่งเร้าจิตใจ และมีความหมาย

การฝึกอบรมเป็นแบบอยู่ค่ายพักแรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ประสบการณ์ในการอยู่ค่ายพักแรมไปในตัว เวลาเดียวกันจะได้ให้กิจกรรมต่าง ๆ ไปด้วย

การร่วมมือของท่านแต่ละคนเป็นกุญแจดอกสำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมขั้นนี้จะช่วยท่านได้อย่างไร

การฝึกอบรมขั้นนี้ แม้จะได้จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการ โดยเฉพาะบางประการ แต่ก็มีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะตัวของท่านได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้นำระบบวิทยาการประจำหมู่มาใช้

ท่านควรจะได้มองบทบาทของท่านในฐานะเป็นผู้กำกับลูกเสือสามัญว่ามีอะไรบ้าง และท่านต้องการความช่วยเหลือประการใดบ้าง จงปรึกษาหารือกับวิทยาการประจำหมู่หรือกับสมาชิกในหมู่ของท่านหรือกับวิทยาการอื่นในคณะผู้ให้การฝึกอบรม

วิธีที่ฝึกอบรมมีดังต่อไปนี้

(ก) โดยทั่วไป

- ระบบหมู่ - โดยเฉพาะการประชุมนายหมู่
- การฝึกอบรมที่มีความหมาย โดยเฉพาะทักษะทางการลูกเสือ
- การวางแผนกำหนดการ - ระยะสั้น ระยะยาว
- วิชาการอยู่ค่ายพักแรม - แบบใหม่ และแบบเดิม
- การช่วยเหลือคนหนุ่มเป็นรายบุคคล - คำปฏิญาณและกฎลูกเสือภาคปฏิบัติ

(ข) โดยรายละเอียด

- ลูกเสือสามัญอายุน้อย และอายุมาก - ควรจำเป็นที่ต้องจัดกำหนดการให้สมดุล
- การช่วยคนวัยรุ่นหนุ่ม - การให้คำแนะนำ
- การบริการลูกเสือ
- การสนับสนุนกลุ่มลูกเสือ
- กิจการลูกเสือสากล
- การอยู่ค่ายพักแรม โดยอุปกรณ์ขนาดเบาหรืออุปกรณ์ขนาดหนัก
- การเดินทางสำรวจ - การใช้แผนที่และเข็มทิศ
- การฝึกทักษะอย่างอื่นเพิ่มเติมตามต้องการ

(ค) วิชาต่อไปนี้ก็ได้รับการฝึกด้วย

- เครื่องหมายวิชาพิเศษ
- ลูกเสือพิการ
- กิจกรรมผจญภัย
- ความรับผิดชอบของผู้นำ
- การบันเทิงในกองลูกเสือสามัญ
- กิจกรรมร่วม และการฝึกอบรมเนตรนารี
- การร่วมมือกับองค์การเยาวชนอื่น

วิชาดังกล่าวเหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นขั้นตอน เป็นลำดับไปตลอดเวลาการฝึกอบรม หวังว่าเมื่อจบการฝึกอบรมแล้ว ท่านคงจะนำความรู้ที่ได้รับไปจากการฝึกอบรมนี้ไปใช้กับกองลูกเสือของท่านได้

เนื่องจากการฝึกอบรมขั้นสูงนี้ จัดขึ้นสำหรับผู้กำกับลูกเสือที่ได้ผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้นมาแล้วจึงหวังได้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนจะให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้มากเพราะต่างก็มีประสบการณ์และภูมิหลังต่างกัน

ท่านควรจะรู้อะไรบ้างก่อนที่จะไปเข้ารับการฝึกอบรม

เพื่อเป็นการเตรียมตัวของท่านก่อนไปเข้ารับการฝึกอบรม ท่านควร

1. มีความแน่ใจว่า ท่านเข้าใจสาระสำคัญของการลูกเสือ ดังที่ได้เรียนมาแล้วในการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้น
2. ถ้าทำได้ ควรหาความรู้เกี่ยวกับทักษะการลูกเสือ ภาคปฏิบัติ และความรู้ในการอยู่ค่ายพักแรมเบื้องต้นไปด้วย
3. พยายามทำคำตอบ “การศึกษาเพิ่มเติมฉบับที่ 2” เกี่ยวกับการฝึกอบรมลูกเสือสามัญ และแนบส่งไปพร้อมกับใบสมัคร คำตอบนี้มีใช้ทดสอบแต่อย่างใด แต่เป็นการช่วยให้ท่านได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องกิจกรรมลูกเสือกว้างขวางขึ้น

วิทยากรประจำหมู่ จะหาโอกาสอภิปรายหารือกับท่านระหว่างการฝึกอบรมจะสมัครได้ที่ไหนเมื่อไร

คอยดูประกาศที่อำเภอ จังหวัด หรือจากเอกสารหนังสือของกองลูกเสือ

ข้อพึงปฏิบัติเรื่องการทำคำตอบ
เอกสารการศึกษาเพิ่มเติม ฉบับที่ 2
เกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้น

คณะกรรมการฝึกอบรมลูกเสือแห่งชาติ ขอให้คำแนะนำต่อไปนี้

สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. การศึกษาเพิ่มเติม

- เป็นคำถามเกี่ยวกับวิชาความรู้ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ผ่านมาแล้วในขั้นนั้น ๆ
- จัดทำขึ้นเพื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ศึกษาค้นคว้าในด้านวิชาการ และด้านธุรการต่อไป

เพื่อให้ท่านได้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. การศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเช่นว่านั้น อาจทำได้ 2 วิธี กล่าวคือ

2.1 โดยการอ่านหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507

กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือฯ

ข้อบังคับลักษณะปกครองลูกเสือ ฯ

วารสารลูกเสือ

เอกสารประกอบที่ได้รับการแจกจากการฝึกอบรม ฯลฯ

2.2 โดยการสนทนาซักถามหาความรู้จากผู้กำกับลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ

บุคคลที่มีความรู้ ฯลฯ

- 3. เมื่อได้มีความรู้แล้ว ให้ตอบคำถามข้อต่าง ๆ ที่มีอยู่ “การศึกษาเพิ่มเติมฉบับที่ 2” โดยเขียนคำตอบลงในกระดาษให้ชัดเจนอ่านง่าย**

การตอบคำถามจะคัดลอกจากตำราก็ได้

4. เมื่อจะเข้าไปรับการฝึกอบรมขั้นต่อไปให้นำกระดาษคำตอบที่ได้ทำเสร็จแล้วดังกล่าวในข้อ 3 ไปยื่นให้กับผู้อำนวยการฝึก ในวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมด้วย ผู้ไม่นำกระดาษคำตอบไปยื่นด้วย จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้ารับการฝึกอบรมครั้งนั้น

สำหรับผู้อำนวยการฝึกและวิทยากรประจำหมู่

1. ให้ผู้อำนวยการฝึกมอบกระดาษคำตอบที่ได้รับจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมแล้ว มอบให้วิทยากรประจำหมู่ที่เจ้าของกระดาษคำตอบนั้นเป็นสมาชิกอยู่

2. ให้วิทยากรประจำหมู่นัดหมายกับสมาชิกในหมู่ที่ละคนเพื่อซักถามข้อต่าง ๆ ดังปรากฏในต้นฉบับเอกสารการศึกษาเพิ่มเติมฉบับที่ 2 ทุกข้อ ในเวลาว่างจะเป็นตอนเลิกการประชุมประจำวันแล้วก็ได้ วันหนึ่งควรสอบถามเพียง 1 หรือ 2 คน เป็นอย่างมาก

วิทยากรประจำหมู่ควรดูคำตอบที่เจ้าของเสนอมาแล้วประกอบด้วย หากมีข้ออะไรซักถามเพิ่มเติมจากคำตอบนั้น เพื่อจะให้ได้ความรู้กระจ่างแจ้งขึ้นก็ยอมทำได้

หากวิทยากรประจำหมู่เห็นว่า ควรจะให้คำแนะนำเพิ่มเติมประการใดบ้างก็ยอมทำได้

3. การซักถามเช่นว่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในเรื่องนั้น ๆ อย่างชัดเจนที่สุดเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ใช่เป็นการจัดผลว่าเป็นการสอบได้หรือสอบตก

4. ความปรารถนาของวิทยากรประจำหมู่ ก็คือ เพื่อถือว่าเอกสารการศึกษาเพิ่มเติมเป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

เอกสารศึกษาเพิ่มเติม ฉบับที่ 2

ให้ตอบทุกข้อ ก่อนตอบให้อ่านเอกสารประกอบ และบันทึกที่ท่านได้ทำไว้ในระหว่างการฝึกอบรม
 ชั้นความรู้เบื้องต้น และชั้นความรู้ขั้นสูง เสียก่อน

1. จุดหมายของการลูกเสือ คือ ส่งเสริมการพัฒนาคนหนุ่มทั้งทางกาย สติปัญญา และศีลธรรม เพื่อ
 ให้คนหนุ่มเหล่านั้นมีฐานะในการสร้างสังคมให้ดีขึ้น

จงยกตัวอย่างลูกเสือในกองของท่านมาสักคนหนึ่ง แล้วพิจารณาว่าในการประชุมกองครั้งที่ผ่านมามี
 กิจกรรมอะไรบ้างที่ช่วยให้ลูกเสือผู้นี้มีการพัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม

2. ก. จุดมุ่งประสงค์ของการประชุมผู้กำกับลูกเสือในกลุ่มมีประการใดบ้าง ท่านได้มีส่วนช่วยตาม
 ความมุ่งประสงค์นี้อย่างไรบ้าง

ข. ท่านทำให้ผู้กำกับกลุ่มมีส่วนในงานของลูกเสือประการใดบ้าง

ค. อะไรเป็นผลดีที่เกิดจากงาน หรือกิจกรรมของกลุ่มที่ลูกเสือทุกประเภทในกลุ่มมีส่วน-
 ร่วมมือด้วย

ง. ท่านมีความสัมพันธ์อย่างไรได้ผลกับกองลูกเสือสำรอง และกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่อย่างไร
 บ้าง ท่านจะทำความสัมพันธ์นั้นดีขึ้นได้อย่างไร

จ. บิดามารดา ผู้ปกครองลูกเสือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของลูกเสืออย่างไรบ้าง

3. ความสำเร็จของระบบหมู่ขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้กำกับลูกเสือและคุณภาพของนายหมู่ทั้งหลาย
 ท่านจะพัฒนาการปฏิบัติงานของระบบหมู่อย่างไรบ้างจึงจะได้ผลดียิ่งขึ้น

ท่านมอบความรับผิดชอบให้แก่นายหมู่ทั้งหลายอย่างไรบ้าง และท่านช่วยนายหมู่เหล่านั้นอย่างไร

4. จงวางแผนการประชุมกองสองครั้ง โดยปรึกษาหารือ กับนายหมู่ และรองผู้กำกับทุกคนในกอง
 (จะไม่ต่อเนื่องกันก็ได้) โดยกำหนดประเด็นหรือคำขวัญเกี่ยวกับวิชาเครื่องหมายพิศษลูกเสือที่น่าสนใจของ
 ลูกเสือในกองท่าน จงระบุแผนการประชุมร่วมรายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ ตลอดจนความช่วยเหลือที่
 ต้องการในการที่ท่านได้ใช้หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยเพื่อกิจกรรมเล็กน้อยเพียงไร ในการประชุมครั้งนี้ได้ผล
 อย่างไรบ้าง ท่านคิดจะใช้การติดตามผลด้วยวิธี หรือ

จงอ้างถึงการวางแผนกำหนดการในการฝึกอบรมขั้นวิชาความรู้เบื้องต้น ท่านจะปรับปรุง
 การวางแผนกำหนดการนี้เพื่อไปใช้ในกองลูกเสือของท่านอย่างไร และจงบอกด้วยว่าท่านได้ใช้นายหมู่-
 ลูกเสือและหมู่ลูกเสือต่าง ๆ อย่างไรบ้าง

5. การอยู่ค่ายพักแรม หรือการเดินทางสำรวจ ควรจะเป็นกิจกรรมสุดยอดของกิจกรรมลูกเสือประจำปี จงบรรยายโดยละเอียดว่าท่านได้วางแผนเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยปรึกษาหารือกับนายหมู่และผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือทั้งหลายอย่างไรบ้าง และได้ก้าวหน้าไปสู่การไปอยู่ค่ายพักแรมหรือการเดินทางสำรวจในปีต่อไปอย่างไรบ้าง

มีขั้นตอนอะไรบ้างที่ท่านปฏิบัติกิจกรรมในกำหนดการของกองลูกเสือของท่าน มีอะไรเกี่ยวข้องกับ การไปอยู่ค่ายแรมคั้นอย่างมีความหมาย ตลอดจนการฝึกอบรม วิธีการอยู่ค่ายเพื่อให้มีมาตรฐานสูงขึ้นบ้างหรือไม่

6. ก. ในกองลูกเสือของท่านมีการจัดทำระเบียบอะไรบ้าง ใครเป็นผู้ทำ ท่านคิดจะเพิ่มเติมระเบียบอะไร ถ้าจะเพิ่มเติมจะเพิ่มเติมอย่างไร

ข. ใครเป็นผู้ตัดสินใจว่าลูกเสือในกองของท่านจะต้องเสียค่าบำรุงคนละปีละเท่าไร มีการใช้จ่ายอย่างไร

ค. แม้ว่างานอดิเรกและความสนใจของเราเกี่ยวข้องกับ การใช้เงินทองอยู่บ้าง ท่านได้รับการช่วยเหลือทางการเงินจากกลุ่ม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการลูกเสือของท่านเพียงไร ท่านได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการฝึกอบรมหรือกิจกรรมอย่างอื่นประการใดบ้างหรือไม่

ง. ท่านได้รับการสนับสนุนการเงินจากวงการภายนอกอย่างไรบ้าง เพื่อที่ท่านจะได้ประกอบกิจกรรมการลูกเสืออย่างกว้างขวางโดยเฉพาะเกี่ยวกับลูกเสือที่มีอายุมากในกองลูกเสือของท่าน

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
เรื่อง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญ
ขั้นความรู้เบื้องต้น

ด้วยคณะกรรมการฝ่ายฝึกอบรมลูกเสือแห่งชาติ ได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญ ขั้นความรู้เบื้องต้น ให้สอดคล้องกันกับนโยบายการฝึกอบรมของสำนักงานลูกเสือโลกในปัจจุบัน พร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือสำหรับการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือของแต่ละประเภทเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้ทำการสาธิตวิธีการที่วราชนาฏจักรแล้ว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 (8) แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ จึงขอประกาศ

1. ยกเลิกการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญขั้นความรู้เบื้องต้นแบบกิลเวลล์ปาร์ค (Preliminary Training Course) หรือที่เรียกว่าแบบ P.T.C.
2. ใช้หลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสำรองและสามัญขั้นความรู้เบื้องต้น แบบสำนักงานลูกเสือโลก(Basic Unit Leader training Course) หรือที่เรียกว่าแบบ B.T.C

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2521

(ลงชื่อ) บุญสม มาร์ติน
 (นายแพทย์บุญสม มาร์ติน)
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
ว่าด้วยการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือเพื่อรับเครื่องหมายวูดแบดจ์ พ.ศ. 2521

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 (8) แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเห็นควรวางระเบียบว่าด้วยการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานลูกเสือโลก ดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือเพื่อรับเครื่องหมายวูดแบดจ์ พ.ศ. 2521”

ข้อที่ 2 การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือเพื่อรับเครื่องหมายวูดแบดจ์ แบ่งออกเป็น 5 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ชั้นความรู้ทั่วไป

ชั้นที่ 2 ชั้นความรู้เบื้องต้น

ชั้นที่ 3 ชั้นฝึกหัดงาน

ชั้นที่ 4 ชั้นความรู้ขั้นสูง

ชั้นที่ 5 ชั้นปฏิบัติการและประเมินผล

ข้อที่ 3 ชั้นที่ 1 ชั้นความรู้ทั่วไป

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อจูงใจผู้บังคับบัญชาลูกเสือใหม่และผู้สนใจในกิจการลูกเสือมีความเข้าใจในขบวนการลูกเสือ อันเป็นวิธีการฝึกอบรมเด็กและคนหนุ่มให้มีประโยชน์ต่อสังคม ตลอดจนตัวเด็กและคนหนุ่มนั่นเอง

(2) เพื่อให้มีความเข้าใจถึงจุดหมายและสาระสำคัญของลูกเสือ
 รายละเอียดในการฝึกอบรม มีดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาฝึกอบรม 1 วัน (ประมาณ 8 ชั่วโมง)
2. ผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้สนใจในกิจการลูกเสือที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป
3. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

ส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร สโมสรลูกเสือ และกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการเขต สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ และสโมสรลูกเสือ

4. ผู้อำนวยการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้ที่ได้รับวุฒิ A.L.T. หรือ L.T. แล้ว และได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ผู้อำนวยการฝึกอบรม

5. ผู้อำนวยการฝึกอบรมเป็นผู้ลงนามในวุฒิบัตร มอบให้เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม และให้ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลไปยังผู้อนุมัติให้มีการฝึกอบรม

6. อาจมีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมในการฝึกอบรมตามสมควรเพื่อใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์ ค่าจัดพิมพ์เอกสาร และอื่น ๆ

ข้อ 4 ชั้นที่ 2 ชั้นความรู้เบื้องต้น

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อให้มีความเข้าใจว่า กำหนดการของลูกเสือแต่ละประเภท ได้จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของเด็กและคนหนุ่ม กับทั้งสนองวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

(2) เพื่อให้มีความรู้ในการจัดวางแผนกำหนดการตามประเภทลูกเสือที่ตนเกี่ยวข้อง

(3) เพื่อให้สามารถเป็นผู้กำกับ หรือรองผู้กำกับลูกเสือ ตามประเภทนั้น ๆ ทั้งสามารถนำกำหนดการวางแผนไว้แล้ว ไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความสนใจ สร้างความกระตือรือร้น และมีความหมายแก่ลูกเสือ

รายละเอียดในการฝึกอบรม มีดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาฝึกอบรม 3 วัน โดยอยู่ประจำ ณ ค่ายฝึกอบรม
2. กำจัดการฝึกอบรม ให้จัดแยกกันตามประเภทลูกเสือ
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมชั้นความรู้เบื้องต้น จะต้องได้รับการฝึกอบรมชั้นความรู้ทั่วไปมาก่อน
4. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

ส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร สโมสรลูกเสือ และกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการเขต หรือสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ และสโมสรลูกเสือ ซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานศึกษาธิการเขต โดยเสนอเรื่องผ่านสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด

5. ผู้อำนวยการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้ที่ได้รับวุฒิ A.L.T. หรือ L.T. แล้ว และได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม

คณะผู้ให้การฝึกอบรมประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับวุฒิ A.T.C หรือ L.T. ได้ผ่านการฝึกอบรมชั้น A.L.T.C. หรือ L.T.C. มาแล้ว

ผู้อำนวยการฝึกอบรม อาจเชิญผู้ที่ได้รับเครื่องหมายวุฒิบาตร หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชา มาเป็นวิทยากรพิเศษได้ ตามที่เห็นสมควร

6. ผู้อำนวยการฝึกอบรมเป็นผู้ลงนามในวุฒิบัตร มอบให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม พร้อมด้วยห่วงสวมผ้าผูกคอแบบกิลเวลล์

7. การรายงานผล เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้วให้มีการรายงานผลภายใน 15 วัน ส่วนกลาง ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่วนภูมิภาค ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดเพื่อเสนอไปยังสำนักงานศึกษาธิการเขต และสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตามลำดับ

8. ให้มีการเก็บเงินค่าธรรมเนียมในการฝึกอบรมตามสมควรเพื่อใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์ ค่าจัดพิมพ์เอกสารและอื่น ๆ กับให้เก็บเงินสมทบทุน บี.- พี. จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คนละ 10 บาท แบ่งให้ผู้จัดการฝึกอบรมครึ่งหนึ่ง และให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ อีกครึ่งหนึ่งเพื่อนำไปใช้จ่ายในการส่งเสริมการฝึกอบรมลูกเสือในโอกาสต่าง ๆ

ข้อ 5 ชั้นที่ 3 ชั้นฝึกหัดงาน

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ไปใช้ในการฝึกอบรมลูกเสือ
(2) เพื่อสนับสนุนให้มีการศึกษาหาความรู้ภาคปฏิบัติเพิ่มเติม โดยการไปดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และประสบการณ์กับผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่น

(3) เพื่อให้เกิดความเข้าใจและมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่

รายละเอียดในการฝึกหัดงาน มีดังนี้

1. กำหนดระยะเวลา 4 เดือน

2. ผู้เข้ารับการฝึกหัดงาน ได้แก่ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้ทั่วไป และขั้นความรู้เบื้องต้นแล้ว

3. การดำเนินการฝึกหัดงาน

1) ทำการฝึกอบรมลูกเสือในกองของตนอย่างน้อย 8 ครั้ง

2) เข้าร่วมในการวางแผนและปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การสะกดรอย

การเดินทางสำรวจ การเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม ฯลฯ อย่างน้อย 1 ครั้ง

3) ไปดูกิจการลูกเสืออื่นนอกเหนือจากกองลูกเสือของตน

4. ผู้รับผิดชอบในการรับรองการฝึกหัดงาน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้แก่

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ผู้กำกับกลุ่ม รองผู้กำกับกลุ่ม หรือ ผู้กำกับลูกเสือ ซึ่งได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตรแล้ว

ข้อ 6 ชั้นที่ 4 ชั้นความรู้ขั้นสูง

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อเป็นการพัฒนาต่อเนื่องกันทั้งในด้านการเป็นผู้นำและทักษะในการฝึกอบรมเด็ก และคนหนุ่ม

(2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการฝึกอบรม และทักษะที่จำเป็นในการฝึกอบรมเด็ก และคนหนุ่ม

(3) เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ผู้กำกับหรือรองผู้กำกับลูกเสือได้
รายละเอียดในการฝึกอบรม มีดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาฝึกอบรม 7 วัน โดยอยู่ประจำ ณ ค่ายฝึกอบรม
2. การจัดการฝึกอบรมให้จัดแยกกันตามประเภทลูกเสือ
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ได้ผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 4 เดือน และได้ผ่านการฝึกหัดงานขั้นที่ 3 มาแล้วด้วย
4. ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

ส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร สโมสรลูกเสือ และกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการเขต หรือสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือ-จังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ และสโมสรลูกเสือ ซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานศึกษาธิการเขต โดยเสนอเรื่องผ่านสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการเขต ขอลำดับเลขรุ่นจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

5. ผู้อำนวยการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้ที่ได้รับวุฒิ L.T. แล้ว และได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการฝึกอบรม

คณะผู้ให้การฝึกอบรมอาจเชิญผู้ได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชามาเป็นวิทยากรพิเศษได้ตามที่เห็นควร

6. ผู้อำนวยการฝึกอบรม เป็นผู้ลงนามในวุฒิบัตร มอบให้ผู้ผ่านการฝึกอบรม เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

7. การรายงานผล เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว ให้มีการรายงานผลภายใน 15 วัน
ส่วนกลาง ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ส่วนภูมิภาค ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด เพื่อเสนอไปยังสำนักงานศึกษาธิการเขต และสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตามลำดับ

8. ให้มีการเก็บเงินค่าธรรมเนียมในการฝึกอบรมตามสมควร เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์ ค่าจัดพิมพ์เอกสาร และอื่น ๆ กับให้เก็บเงินสมทบทุน บี- พี จากผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนละ 10 บาท และให้ผู้จัดการฝึกอบรมครั้งหนึ่ง และให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ อีกครั้งหนึ่งเพื่อนำไปใช้จ่ายในการส่งเสริมการฝึกอบรมลูกเสือในโอกาสต่าง ๆ

ข้อ 7 ชั้นที่ 5 ชั้นปฏิบัติงานและการประเมินผล

วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาจากการฝึกอบรมตั้งแต่ชั้นที่ 1-4 ไปใช้ในการฝึกอบรมลูกเสือ
- (2) เพื่อส่งเสริมการฝึกอบรมตนเองให้ดียิ่งขึ้น
- (3) เพื่อประเมินผลขั้นสุดท้ายว่าสมควรได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตรหรือไม่

รายละเอียดในการปฏิบัติการและประเมินผลมีดังนี้

1. เมื่อผู้บังคับบัญชาลูกเสือได้ผ่านการฝึกอบรม 4 ชั้นดังกล่าวข้างต้นมาแล้ว ให้นำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปดำเนินการในกองลูกเสือของตนเป็นเวลาอย่างน้อย 4 เดือน นับจากวันสิ้นสุดการฝึกอบรมขั้นความรู้ชั้นสูง ในระหว่างนั้นให้เสนอรายงานขอให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาตรวจและประเมินผลการปฏิบัติงาน

การเสนอรายงานขอให้มีการตรวจสอบชั้นปฏิบัติการและการประเมินผลเช่นว่านี้ จะต้องกระทำภายในกำหนดเวลา 2 ปี นับจากวันสิ้นสุดการฝึกอบรมขั้นความรู้ชั้นสูง

2. การตรวจและการประเมินผลนั้น จะเกี่ยวข้องกับภาคบังคับปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ เช่น ในเรื่องการวางแผนกำหนดการ การปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง การฝึกสอนลูกเสือ การปฏิบัติตามพิธีการต่าง ๆ ของลูกเสือ

3. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจชั้นปฏิบัติการและประเมินผล

ส่วนกลาง ได้แก่ ผู้อำนวยการกองลูกเสือ หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ส่วนภูมิภาค ได้แก่ ศึกษาธิการเขต หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

4. ให้ผู้อำนวยการกองลูกเสือ ผู้อำนวยการลูกเสือกรุงเทพมหานคร ศึกษาธิการเขต หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด เสนอนามผู้บังคับบัญชาลูกเสือวุฒิ L.T. หรือ A.L.T. ที่มีคุณลักษณะสมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจชั้นปฏิบัติการและการประเมินผล ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เพื่อพิจารณาแต่งตั้งต่อไป

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเช่นว่านี้ ให้มีอายุปฏิบัติหน้าที่ได้คราวละ 4 ปี นับแต่วันแต่งตั้ง

5. การเสนอรายงาน ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจชั้นปฏิบัติการและประเมินผล เสนอรายงานการตรวจ ประเมินผลต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปจนถึงสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

6. ให้สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เสนอรายชื่อผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายวุฒิบัตร 2 ท่อน และประกาศนียบัตรไปยังผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ข้อที่ 8 ในกรณีที่เห็นสมควร เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือ ให้ผู้ตรวจการลูกเสือแห่งชาติฝ่ายฝึกอบรม มีอำนาจผ่อนผันหลักเกณฑ์การฝึกอบรมตามชั้นต่าง ๆ ได้ตามควรแก่กรณี

ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 12 มกราคม 2521

(ลงชื่อ) บุญสม มาร์ติน

(นายแพทย์บุญสม มาร์ติน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

บทเรียนที่ 21

เวลา 60 นาที

เรื่อง พิธีเปิด – ปิดการประชุมกอง

ขอบข่ายวิชา

1. ความมุ่งหมายของการเปิด – ปิดประชุมกอง
2. การเปิด – ปิด ประชุมกอง
3. ควรมีอะไรในพิธีเปิดประชุมกอง สิ่งที่ต้องกำหนดให้ในการเปิด – ปิดประชุมกอง

จุดหมาย สามารถเปิด - ปิดการประชุมกองลูกเสือสามัญได้

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควจะสามารถปฏิบัติกรเปิด – ปิด ประชุมกองลูกเสือสามัญได้

วิธีสอน / กิจกรรม

1. บรรยายและใช้ซักถาม
2. ออกปฏิบัติในสนามเกี่ยวกับการเปิด – ปิดประชุมกอง

สื่อการสอน

1. แผนภูมิหรือแผ่นโปรงใส
2. อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติกรเปิด – ปิดประชุมกอง
3. เอกสารประกอบบทเรียน

การประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม
2. การให้ปฏิบัติจริง
3. การซักถาม

เนื้อหา

พิธีเปิด – ปิดประชุมกองลูกเสือสามัญให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

เปิด (ชักธงขึ้น- สวดมนต์- สงบนิ่ง- ตรวจ- แยก)

- 1) เปิด – ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม
- 2) ชักธงขึ้น – เมื่อลูกเสือเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่งลูกเสือ “กอง – ตรง”

แล้วลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ 2 คน เป็นผู้ชักธง คือให้ฝากธงหมู่กับ พลาธิการแล้วเดินเข้าไปห่างจากเสาธง 3 ก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพท้าวันทยหัตต์คนหนึ่ง (คนทางขวา) ก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว เพื่อแก้เชือกที่ผูกธงออก ถอยหลังมาที่เดิม ทั้งสองคนช่วยกันชักธง (คนที่ยืนอยู่ ด้านซ้ายเป็นผู้ชัก) ผู้กำกับเป็นผู้สั่งทำความเคารพโดยออกคำสั่ง “กอง วันทยา – วุฐ” ลูกเสือทั้งหมดทำ วันทยา วุฐ ส่วนผู้กำกับและรองผู้กำกับ (ที่อยู่หลังเสาธง) และที่อื่น ๆ ทำวันทยาหัตต์พร้อมกัน หมู่บริการ นำร้องเพลงชาติ พอธงขึ้นยอดเสาแล้วคนหนึ่ง (คนทางขวา) เดินเข้าไปผูกเชือกธง อีกคนหนึ่งคงยืนอยู่ใน ท่าตรง ไม่ต้องทำวันทยาหัตต์ เมื่อผูกเชือกเรียบร้อยเรียบร้อยแล้วให้ถอยหลัง 2 ก้าว มาหาคนที่กำลังยืน รออยู่ ทั้งสองคนทำวันทยาหัตต์ ลดมือลง (ขณะนี้แถวครึ่งวงกลมทุกคนยังอยู่ในท่าวันทยา วุฐ วิ่งกลับไปเข้าที่ ของตน แล้ววงหมู่มาทำวันทยา วุฐเหมือนลูกเสือในแถว ส่วนผู้บังคับบัญชาอื่น ๆ ให้ลดมือลงพร้อมกับ ลูกเสือสองคนที่ชักธง (ก่อนวิ่งกลับไปเข้าที่) ผู้กำกับสั่งว่า “เรียบ – อาวุฐ” ทุกคนจึงลดมือลง

3) สวดมนต์ – พอลดมือลง (หรือเรียบ – อาวุฐ) ทุกคนอยู่ในท่าตรงแล้ว ถอดหมวก เตรียมตัว สวดมนต์ โดยให้ยกพลองมาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง พลองส่วนบนบนพียงแขนซ้ายซึ่งงอเป็นมุมฉาก รอรับอยู่แล้ว หมู่บริการนำสวดมนต์

4) สงบนิ่ง – เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ทูกรนสงบนิ่ง โดยมือขวาจับที่ปีกหมวกเหยียดแขนลงมาแล้ว มือซ้ายทับมือขวา

5) ตรวจ - การตรวจในตอนนี้จะตรวจอะไรก็ได้ เช่น เล็บ ฟัน อุปกรณ์ที่นำไว้ ความสะอาดอื่น ๆ (ผู้กำกับเป็นผู้สั่งก่อนจะให้ตรวจอะไร) แต่การตรวจในตอนปีดนั้น ให้ตรวจเครื่องแบบอย่างเดียวกันเท่านั้น เพราะเหตุว่าลูกเสือเรียนมาเป็นเวลานานแล้ว เครื่องแต่งกายอาจไม่เรียบร้อยและจะต้องตรวจเครื่องแบบกลับ บ้าน ผ่านที่ชุมชนหลายแห่ง ถ้าเครื่องแบบไม่เรียบร้อยอาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่กองลูกเสือของตนได้

วิธีตรวจ ตามปกติ ผู้กำกับจะให้รองผู้กำกับเป็นผู้ตรวจ แต่บางกรณีรองผู้กำกับไม่อยู่ หรือมีน้อย ผู้กำกับจะให้นายหมู่ตรวจแทนก็ได้ ถ้ารองผู้กำกับตรวจ รองผู้กำกับที่จะไปตรวจนั้นต้องทำความเคารพ (วันทยาหัตต์) ผู้กำกับเสียก่อน แล้วจึงไปตรวจหมู่ลูกเสือ พอไปถึงหน้าหมู่ลูกเสือที่จะรับตรวจ นายหมู่ลูกเสือ สั่งลูกเสือในหมู่ของตนว่า “หมู่.....ตรง” ลูกเสือทุกคนยืนอยู่ในท่าตรงนายหมู่สั่ง “วันทยา – วุฐ” นายหมู่ ลดมือซ้ายลงแล้วก้าวออกมาข้างหน้าหนึ่งก้าว แล้วยกมือซ้ายขึ้นทำวันทยา วุฐ แล้วรายงานว่า “หมู่.....พร้อม ที่จะรับการตรวจแล้ว ครับ (ค่ะ)” เมื่อรายงานจบ ลดมือซ้ายลง ให้ถอยหลังเข้าที่ ยกมือซ้ายขึ้นทำวันทยา วุฐ แล้วสั่ง “เรียบ – อาวุฐ” และลูกเสือทุกคนยังอยู่ในท่าตรง ผู้ตรวจจะตรวจนายหมู่ก่อน แล้วจึงตรวจลูกหมู่ ต่อไป ขณะที่ตรวจลูกหมู่นั้นให้นายหมู่ตามไปด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงข้อบกพร่องของลูกเสือ เมื่อตรวจครบ ทุกคนแล้ว นายหมู่เข้าที่ สั่ง “วันทยา – วุฐ” อีกครั้ง นายหมู่ควรถกล่าวขอบคุณ แล้วสั่ง “เรียบ – อาวุฐ” จากนั้น ให้นายหมู่สั่ง พัก

รองผู้กำกับที่ไปตรวจจะรายงานผลการตรวจให้ผู้กำกับทราบ คนไหนตรวจเสร็จก่อนก็ให้รายงาน ก่อน โดยไม่ต้องรอกัน ถ้านายหมู่ตรวจเมื่อได้ยินคำสั่ง ผู้กำกับสั่งว่า “นายหมู่ตรวจ” ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อม ด้านหลังหมู่ของตน ไปยืนแทนที่นายหมู่ และทำหน้าที่เสมือนนายหมู่ ส่วนนายหมู่ให้ก้าวออกมาข้างหน้า

แถวของตน และทำหน้าที่เสมือนรองผู้กำกับ (วิธีตรวจก็เช่นเดียวกันกับรองผู้กำกับตรวจ) และเมื่อตรวจเสร็จแล้วให้ยืนรออยู่ก่อน จนเห็นว่าทุกหมู่ตรวจเรียบร้อยแล้วจึงวิ่งไปเข้าแถวหน้ากระดานหน้าผู้กำกับ (นายหมู่บริการอยู่หัวแถว) เพื่อรายงานผลการตรวจ การรายงานให้รายงานทีละคนจากหัวแถวก่อน คนไหนจะรายงานให้ก้าวออกไปข้างหน้าหนึ่งก้าวพร้อมกับทำวันทยาหุต แล้วรายงานผลการตรวจเสร็จแล้วลดมือลง ถอยเข้าที่จนครบทุกคน แล้วผู้กำกับจึงสั่งเข้าที่ เมื่อนายหมู่วิ่งมาถึง ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังอ้อมหลังกลับเข้าที่ตามเดิม

จากนั้น ผู้กำกับอาจจะพูดอะไรอีกเล็กน้อยก็ได้ แล้วสั่งแถวแยกโดยออกคำสั่งว่า “กอง - แยก” ให้ลูกเสือทุกคนทำขวาหัน แล้วแยกย้ายกันไป

ปิด (นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

1. ปิด - ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม
2. นัดหมาย - โดยผู้กำกับจะนัดหมายให้ลูกเสือทำอะไรต่อไปหลังจากปิดประชุมกองนี้แล้ว
3. ตรวจเครื่องแบบ - เหมือนกับการตรวจตอนพิธีเปิด แต่ต้องเดินอ้อมไปตรวจด้านหลังด้วยการรายงานผลก็เช่นเดียวกัน

จากนั้นผู้กำกับอาจจะพูดอะไรอีกก็ได้

4. ชักธงลง - ให้นายหมู่บริการสองคนที่ทำหน้าที่ในตอนพิธีเปิด ฝากธงหมู่กับพลาธิการ แล้วเดินเข้าไปห่างจากเสาธงประมาณสามก้าว ทั้งสองแสดงความเคารพทำวันทยาหุต แล้วคนหนึ่ง (คนทางขวา) ก้าวไปข้างหน้าสองก้าว เพื่อแก้เชือกที่ผูกธงออก ถอยหลังมาตามเดิม สองคนช่วยกันชักธงลง (ให้ฝืนธงอยู่ด้านขวาของผู้ชัก) ผู้กำกับเป็นผู้สั่งทำความเคารพโดยออกคำสั่ง “กอง - วันทยา - ฐ” ลูกเสือทั้งหมดทำวันทยาหุต ส่วนผู้กำกับและรองผู้กำกับอื่นทำวันทยาหุตพร้อมกัน พอธงชาติลงเรียบร้อยแล้ว คนหนึ่ง (คนทางขวา) เดินเข้าผูกเชือกธง อีกคนหนึ่งคงยืนอยู่ในท่าตรง (ไม่ต้องทำวันทยาหุต) เมื่อผูกเชือกเรียบร้อยแล้ว ให้ถอยหลังมาตามเดิม ทั้งสองทำวันทยาหุต - ลดมือลง (ขณะนี้แถวครึ่งวงกลมทุกคนยังอยู่ในท่าวันทยาหุต) วิ่งกลับไปเข้าที่ของตน แล้วนำธงหมู่มาทำวันทยาหุตเหมือนลูกเสือในแถว ส่วนผู้กำกับและผู้บังคับบัญชาอื่น ๆ ให้ลดมือลงพร้อมกับลูกเสือสองคนที่ชักธง (ก่อนวิ่งกลับเข้าที่) ผู้กำกับสั่ง “เรียบ - อาวุธ” ทุกคนจึงลดมือลงพร้อมกัน

4. เลิก - ผู้กำกับจะออกคำสั่งว่า “กอง - เลิก” ให้ลูกเสือทุกคนทำวันทยาหุต แล้วลดมือลงลูกเสือทุกคนจะทำขวาหัน แล้วแยกย้ายกันไป

บทพิเศษ

การกล่าวปราศรัยครั้งสุดท้าย

โดยปกติผู้อำนวยการฝึกอบรม จะกล่าวปราศรัยต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่หน้าเสาธงในตอนเช้าของทุก ๆ วัน ที่มีพิธีเปิดการฝึกอบรมประจำวัน ฝากข้อคิดต่าง ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองและพัฒนาจิตใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมคำปราศรัยที่ดีของผู้บริหารฝึกอบรม ย่อมเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสำคัญในการสร้างเจตคติที่ดีในการลูกเสือให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอีกด้วย

ในตอนสุดท้ายของการฝึกอบรม เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการฝึกอบรมจะต้องกล่าวปราศรัยอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อฝากข้อคิดที่ดี แล้วจึงกล่าวปิดการฝึกอบรม

สาระสำคัญที่ควรกล่าว คือ

- ก. ขอบขอบคุณผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากร ตลอดจนผู้ร่วมงานอื่น ๆ
- ข. เน้นให้ทราบถึงความสำคัญของการลูกเสือ และความมุ่งหมายที่กระทำการให้บรรลุถึงอุดมการณ์ของการลูกเสือ
  - ค. ชี้แจงให้เห็นว่าการฝึกอบรมขั้นนี้ เป็นเพียงขั้นทดลองจิตใจเปรียบเสมือนยืนอยู่ในทางสองแพร่ง ถ้าเห็นว่ากิจการลูกเสือมีประโยชน์และสามารถที่จะให้ความร่วมมือได้ก็ให้เดินหน้าต่อไป นั่นคือเข้ารับการฝึกอบรมในขั้นที่สูงขึ้น
  - ง. ฝากข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจการลูกเสือ
  - จ. ขออภัยในสิ่งที่บกพร่อง หรือเป็นกรล่วงเกินด้วยกาย วาจา ใจ ในระหว่างการฝึกอบรม
  - ฉ. อวยพรให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน และเดินทางกลับบ้าน
  - ช. กล่าวปิดการฝึกอบรม

หมายเหตุ

ผู้อำนวยการฝึกอบรม เห็นว่า มีสิ่งที่ดีอะไรอีก จะเพิ่มเติมเข้าไปก็ได้ ทั้งนี้อยู่ในดุลยพินิจของผู้อำนวยการฝึกอบรม สิ่งทีเแนะนำไว้ข้างต้น เป็นเพียงหลักที่ควรมีอยู่ในการกล่าวเท่านั้น

ตัวอย่างการกล่าวปราศรัยครั้งสุดท้าย (ขั้นความรู้เบื้องต้น)

พี่น้องลูกเสือที่รัก

การฝึกอบรมครั้งนี้ นับว่าได้ผลสำเร็จเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ก็ด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคคลหลายฝ่าย กล่าวคือฝ่าย (เจ้าของสถานที่) ฝ่าย (วิชาการ) (วิทยากรประจำหมู่) (เจ้าหน้าที่ฝ่ายอุปกรณ์-เอกสาร) (เจ้าของเรื่อง)... และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งตั้งใจและเอาใจใส่ในการฝึกอบรมจนทำให้สะดวกในการให้การฝึกอบรมทุกประการ จึงต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้วในโอกาสนี้ด้วย

พี่น้องลูกเสือที่รัก เวลาการฝึกอบรมเพียง 3 - 4 วันที่ผ่านมาคงจะได้ทำให้ท่านได้ประจักษ์ว่าการลูกเสือนั้นมีชีวิตอยู่อย่างไร การลูกเสือมิใช่ต้องการแต่เพียงความสนุกเท่านั้น แต่การลูกเสือนั้นเป็นการให้การศึกษาทุก ๆ ด้านแก่เด็ก เป็นการชี้แนะว่าเราจะมีชีวิตอยู่ในโลก ต่อสู้กับเหตุการณ์ประจำวันได้อย่างไร ผู้กำกับลูกเสือซึ่งเป็นผู้นำของเด็กนั้น หากมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมอบรมอย่างถูกต้องแล้ว การลูกเสือจะมีส่วนช่วยให้เด็ก ๆ ได้เจริญเติบโต เป็นพลเมืองที่ดีมากที่สุดทีเดียว นั่นก็คือการทำให้บรรลุถึงความมุ่งหมายหรืออุดมการณ์ของการลูกเสือเมื่อเราเห็นว่าการลูกเสือเป็นสิ่งที่ดี แทนตัวพวกเราต่อไป

การฝึกอบรมในขั้นความรู้เบื้องต้นนี้ ได้เสนอแนะวิชาที่เป็นรากฐานเบื้องต้นเท่านั้นเป็นเพียงขั้นทดลองจิตใจของท่าน ท่านจะมีความสนใจหรือไม่ ถ้าจะเปรียบก็เสมือนขณะนี้ท่านกำลังยืนอยู่ในทางสองแพร่ง จะเลี้ยวไปทางซ้ายหรือเลี้ยวไปทางขวาดี ถ้าท่านเห็นว่ากิจการลูกเสือดีมีประโยชน์ สามารถที่จะช่วยเหลือ สามารถที่จะให้ความร่วมมือได้ก็เดินหน้าต่อไป นั่นก็คือศึกษาหาความรู้ จัดตั้งกองลูกเสือ หรือช่วยกองลูกเสืออื่น จัดทำผลงานเพื่อที่จะได้เข้ารับการฝึกอบรมในขั้นความรู้ขั้นสูงต่อไป แต่หากท่านไม่สนใจท่านก็เลี้ยวไปในทางตรงกันข้ามได้ ฉะนั้น ท่านจึงต้องตัดสินใจเลือกทางที่ดีต่อไป

ในการดำเนินงานต่อไปนั้น ท่านอาจจะพบกับความยากลำบากและปัญหาขอให้ท่านยึดมั่นอยู่ในอุดมการณ์ของการลูกเสือ เข้มแข็งอดทนและบากบั่นต่อไปด้วยความมั่นใจ มองทุกสิ่งทุกอย่างในแง่ดี มีความกระตือรือร้น การลูกเสือเปิดโอกาสกว้างขวางสำหรับผู้ปรารถนาทำงานที่สนุกและให้ได้ผลด้วยน้ำมือของตน งานนี้จึงเป็นงานที่น่าทำเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้บำเพ็ญประโยชน์เพื่อเพื่อนมนุษย์

พี่น้องลูกเสือที่รัก การฝึกอบรมที่ผ่านมา อาจมีบางอย่างที่บกพร่องและเป็นการล่วงเกินท่านด้วยกาย วาจา ใจ ข้าพเจ้าก็ขอรับผิดแต่เพียงผู้เดียวและต้องขออภัยต่อท่านเป็นอย่างมาก หากเกิดดั่งนั้นก็เนื่องด้วยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือไม่มีเจตนาแต่อย่างใด จึงขอได้โปรดอภัยให้ด้วย และสุดท้ายนี้ก็ขอให้อำนาจบารมีแห่งดวงพระวิญญูญาณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดคุ้มครองรักษาให้ท่านมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เพื่อเป็นกำลังในการดำเนินกิจการลูกเสือให้ก้าวหน้าสืบไป และขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทุกอย่าง กับขอให้ท่านได้เดินทางกลับบ้านด้วยความปลอดภัยเรียบร้อยทุกประการ

ภาระต่าง ๆ ในการฝึกอบรมได้เสร็จสิ้นลงแล้ว ข้าพเจ้าขอปิดการฝึกอบรม วิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น ณ บัดนี้